

HYVINKÄÄ

Kaupunginvaltuusto 16.11.2020

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2021 – 2023

Investointisuunnitelma 2021 - 2025

Sisällys

Yleisperustelut	1
Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja	2
Hyvinkään kaupungin organisaatio	4
Hyvinkääläisen hyvinvointi	5
Talousarvio- ja strategiaprosessi	5
Toimintaympäristö	6
Väestö	6
Työllisyys	7
Rakentaminen	8
Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys	9
Taloudelliset lähtökohdat	11
Kansantalouden kehitysnäykät	11
Kuntatalous	1
Kaupungin talous	15
Henkilöstö	2
Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet	21
Valtuustotason sitovat tavoitteet	27
Käyttötalousosa	
Kaupunginvaltuusto	36
Tarkastuslautakunta	36
Keskusvaalilautakunta	37
Kaupunginhallitus	37
Kaupungin johto	37
Demokratia ja johdon tuki	38
Sosiaali- ja terveystaloudet	3
Omaisuuksien luovutustulot ja -menot	42
Konsernipalvelut ja hallinto	4
Sivistystoimi	4
Opetuslautakunta	51
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	61
Tekniikka ja ympäristö	67
Tekninen lautakunta	6
Ympäristölautakunta	7
Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous	76
Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto	77
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	78
Hyvinkään Vesi, kunnallinen liikelaitos	7
Tuloslaskelmaosa	8
Verotulot	88
Valtionosuudet	8
Investointiosa	1
Investointien perustelut	2
Investointilaskelma 2021-2025	
Rahoitusosa	97
Hyvinkään kaupunkikonserni	1 1
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet	1
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan jakonsernivalvonnan perusteet	1 7
Talouteen vaikuttavat valtuustoaloitteet	111
Liitteet	117
Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet	118
Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma 2021	1 6
2 2 2 24	142
Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta	155

Yleisperustelut

Kaupunkistrategia

Hyvinkään kaupungin toimintamalli ja organisaatio

Talousarvio- ja strategiaprosessi
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Toimintaympäristö

Väestö
Työllisyys
Rakentaminen
Alueelliset kehittämishankkeet

Taloudelliset lähtökohdat

Kansantalouden kehitysnäkymät
Julkinen talous ja kuntatalous
Kaupungin talous

Henkilöstö

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleisperustelut

Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja

Tässä pelikarttamme, yhteiset tavoitteemme ja tapamme toimia vuosille 2017-2027:

Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi, ja nykyinen Pelikirja on ollut käytössä vuodesta 2017 lähtien.

Hyvinkään tahtotilana on Pelikirjan mukaisesti hyvinkääläisten kotikaupunkiylpeuden vahvistuminen sekä kaupungin kasvu ja tunnettuuden lisääntyminen. Tämän myötä Hyvinkäällä panostetaan strategiassa kolmeen kärkeen: kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yrittäjien kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen vahvistamiseen. Pelikirjakauden aikana kehitettäväksi valitut kokonaisuudet on jäsennetty edelleen kärkihankkeiden muotoon. Kärkihankkeita on valittu seitsemän ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määriteltävä Pelikirjassa tarkemmin:

Hangonsilta

Hyvinkään Sveitsi

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Aktiivinen tapahtumakaupunki

Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki

Kaupunki ja monimuotoiset kylät

Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi.

Kärkihankkeiden lisäksi Pelikirja toteutuu osana kaupungin kaikkea palvelutuotantoa, viranomais tehtävien hoitamista sekä näihin kytkeytyvää päätöksentekoa ja johtamista. Vuositasolla Pelikirjan ohjaava vaikutus ilmenee myös talousarviotavoitteiden suunnittelun kautta. Talousarviotavoitteiden suunnittelu pohjautuu Pelikirjaan koko kaupunkiohjaamisen osalta.

Uudistuvat palvelut

Lakisääteisten perustehtävien osalta keskeisimmät muutokset ovat viime vuosina koskeneet sosiaali- ja terveystalv palveluja. Pelikirjaa laadittaessa arvioitiin, että sote-palvelut tulevat poistumaan kuntien järjestämisvastuulta. Hyvinkään osalta näin on käynyt, sillä sosiaali- ja terveystalv palvelut siirtyivät vuoden 2019 alusta lukien Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän järjestämisvastuulle. Muutos on vaikuttanut myös jäljelle jäävään kaupungin organisaatioon, muun muassa hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien toimintojen organisointia koskien.

Eri toimijoiden yhteistyön sujuvuuteen kiinnitetään Pelikirjassa erityistä huomiota. Sote-rakenteiden uudistuttua työnjaon selkeyden ja yhteistyön merkitys on korostunut entisestään. Yhteistyökäytäntöjen aktiivinen, määrätietoinen ja pitkäjänteinen rakentaminen on tärkeää, jotta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi onnistutaan jatkossakin parhaalla mahdollisella ja mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla. Vuoden 2021 osalta on syytä huomioida, että myös valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelu jatkuu. Uudistuksen laajuus ja sisältö sekä vaikutukset kuntatason toimintaan tarkentuvat tosiasiallisesti lainsäädäntömuutosten myötä.

Pelikirjan tukipilarit ja yhteinen tapa toimia

Strategisten päämäärien saavuttamista ja sen myötä kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tukipilaria. Ne ovat organisaation läpileikkaavia toimintoja, jotka mahdollistavat

arjen toimivuuden ja tukevat strategian toteuttamista. Hyvinkään Pelikirjan mukaiset tukipilarit ovat: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja sähköiset palvelut.

Kaupunkistrategian yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Hyvinkään pelitavan mukaisesti toimintaamme kuvaa, että Toimimme asiakkaidemme parhaaksi Teemme työtämme sata lasissa; tehokkaasti, innokkaasti ja sitoutuneesti Kokeilemme ja uudistumme ja Pelaamme yhdessä reilua peliä siten, että meidän kanssamme on mukava tehdä yhteistyötä.

Pelikirja päivitetään vuonna 2021

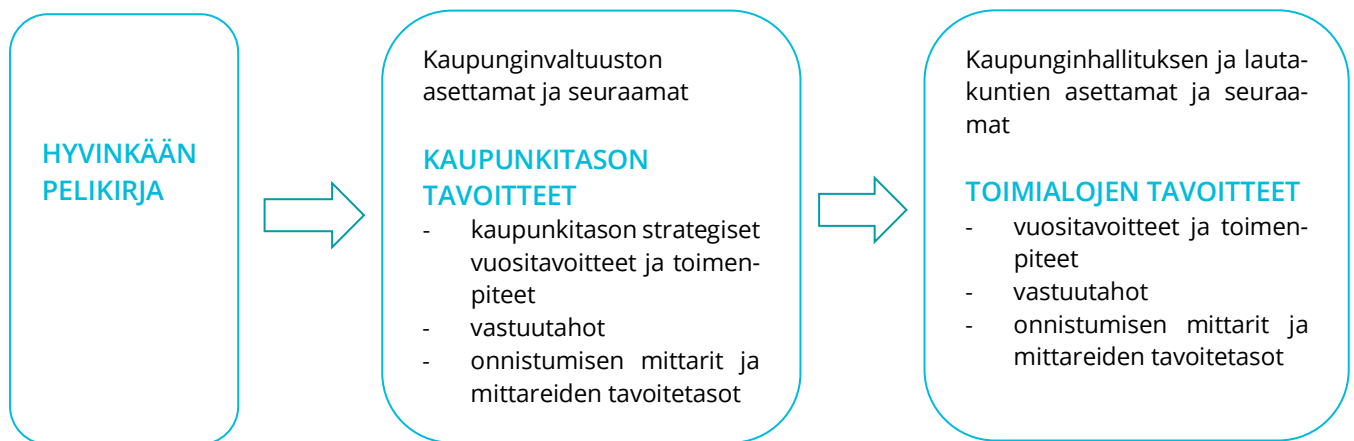
Pelikirjan avulla Hyvinkään kaupunki viestii, mitä valintoja se on tehnyt tulevaisuuden kehittämisen suhteen ja mitkä periaatteet kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat.

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia täsmennetään ohjelmien ja kehittämissuunnitel-

mien sekä talousarvioon kirjattavien tavoitteiden avulla. Samanaikaisesti Pelikirja on laadittu tavalla, joka mahdollistaa reagoimisen toimintaympäristön muutoksiin. Uuden valtuustokauden alkaessa Pelikirja tullaan päivittämään toimintaympäristön muutokset huomioiden. Pelikirjan päivitystarpeita on tunnistettu muun muassa pandemiatilanteesta ja kuntien tiukentuneesta taloustilanteesta johtuen. Pelikirjapäivitys valmistellaan poliittisen johdon tuella siten, että se voidaan hyväksyä kaupunginvaltuuston toimesta joulukuussa 2021.

Talousarviotavoitteet Pelikirjan toimeenpanon varmistamisen välineenä

Talousarviotavoitteiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi. Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Talousarvioon kytkeytyvien tavoitteiden konkretisoiminen ja pilkkominen pienempiin osiin tapahtuu kaupunginhallituksen ja lautakuntatason tavoitteiden avulla:

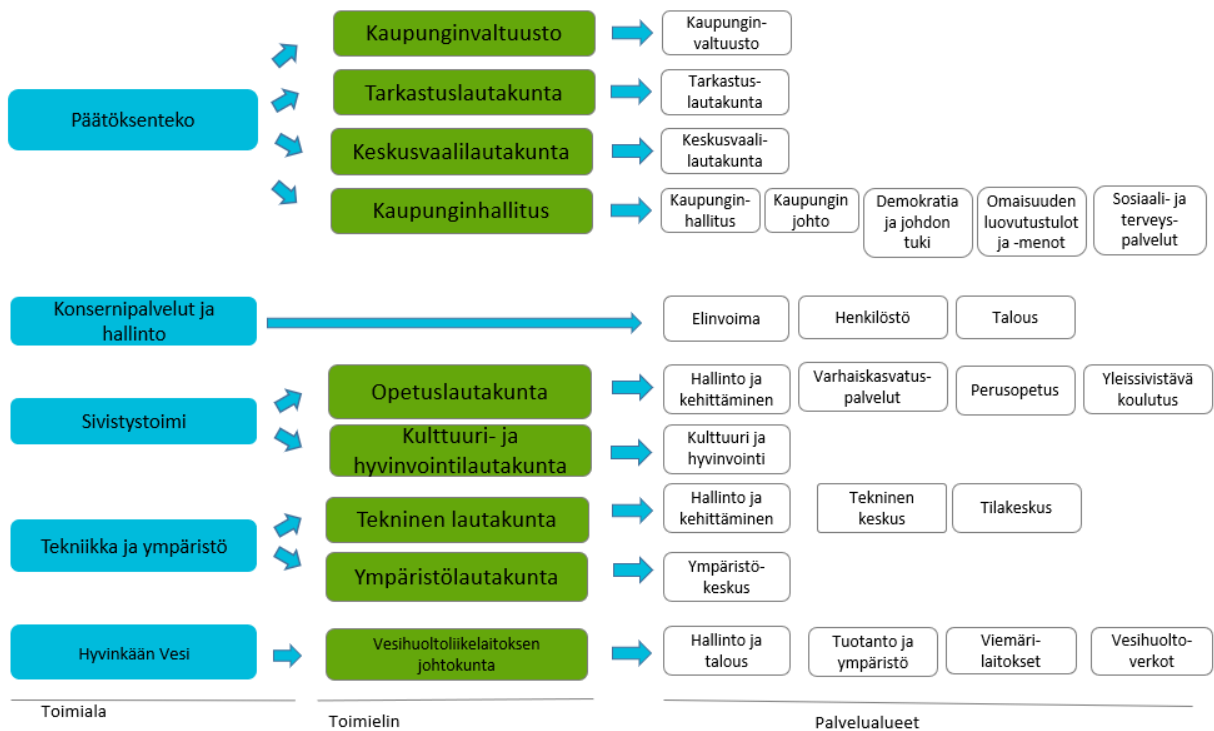
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Kaupungin nykyisen organisaatiomallin perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.2.2017. Tämän päätöksen mukainen hallinnollinen organisaatiomalli astui voimaan 1.6.2017 ja vastaava talousarviorakenne 1.1.2018. Tämän päätöksen jälkeisistä muutoksista keskeisin on sosiaali- ja terveydenhuollon tuotannon siirtyminen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle (Keusote), 1.1.2018 alkaen. Tässä yhteydessä sosiaali- ja terveystaloutakunta poistui, sosiaali- ja terveystaloutakunnan määrärahat ja omistajaohjaus siirtyivät kaupunginhallituksen alaisuuteen ja hyvinvoinnin ja terveyden koordinaatiotehtävät ja muut kaupungille jääneet tehtävät kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

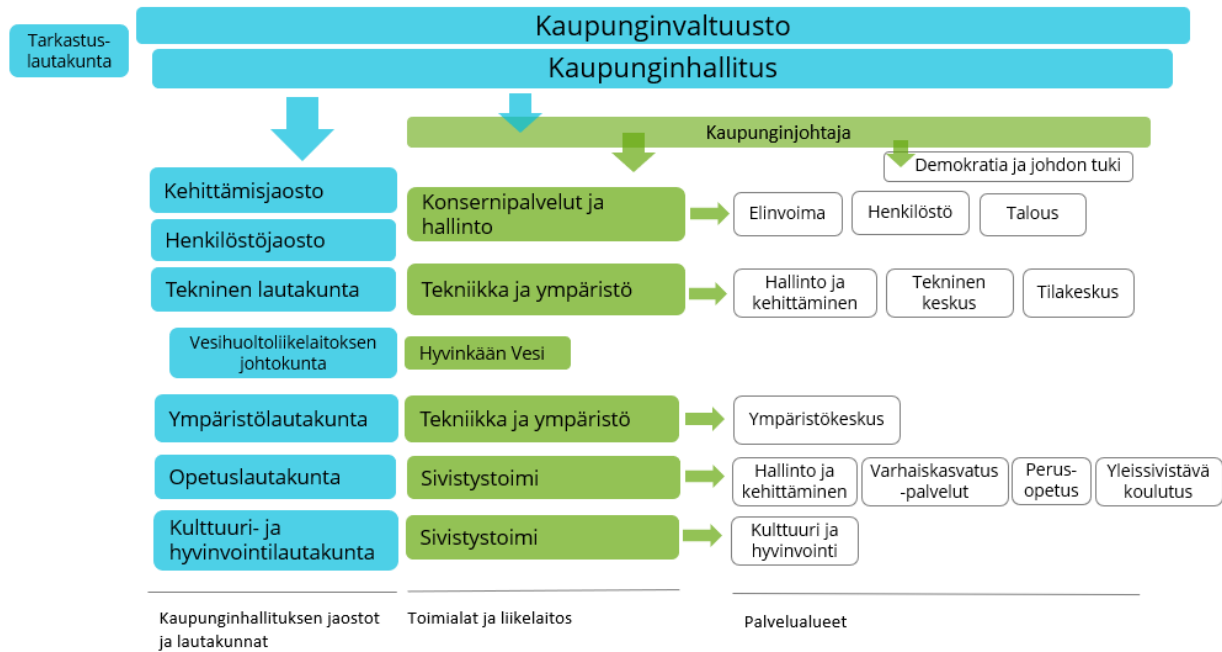
Alla on esitetty kuvat hallinnollisesta organisaatiosta ja taloushierarkiasta niin kuin ne on huomioitu talousarvion laadinnassa.

Hallintosääntöön on valmisteilla muutoksia. Mahdolliset muutokset tulee päättää tehtäväksi myös talousarvioon siinä määrin kuin niillä on vaikutusta taloushierarkiaan tai valtuustoon nähden sitoviin määrärahoihin tai tilivelvollisuuksiin.

Talousarvion hierarkia 2020

Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio

Hyvinkääläisen hyvinvointi

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Tämä Kuntalain 1 §:n kohta merkitsee sitä, että kaikki Hyvinkään kaupungin organisaatiossa tehtävä työ lopulta edistää kaupunkilaisen hyvinvointia, riippumatta siitä, millä toimialalla työtä tehdään. Samoin hyvinkääläisen hyvinvointia edistetään myös niissä toiminnoissa, joissa Hyvinkään kaupunki toimii järjestäjänä. Tällöin tuottaja on jokin muu taho kuin kaupunki itse ja kaupunki asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista muun muassa jäsenenä (kuntayhtymät), omistajana (osakeyhtiöt) tai ostajana. Itse tuottuille ja muiden tuottamille hyvinvointipalveluille on usein yhteistä se, että niiden rahoituksesta vastaa viime kädessä kaupunki eli hyvinkääläiset veronmaksajat.

Hyvinkään kaupungin hyvinvointitavoitteet eivät ole muuttuneet, mutta järjestämistapa muuttui, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen ja tuottaminen on ollut Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän vastuulla 1.1.2019 alkaen. Kaupungin hyvinvointisuunnittelun ja -johtamisen vuoksi kaupungin tulee näin ollen jatkossa kerätä yhteen kaupunkiorganisaation sisäiset hyvinvointitoimijat ja muut hyvinvointia tuottavat organisaatiot, jotta kaupunkilaisen hyvinvoinnin edistäminen tehostuu. Kaupungin operatiivinen hyvinvointityön koordinaatio kaupungin sisäisten hyvinvointitoimijoiden kesken sekä kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kesken tapahtuu kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa. Vastuutahoista omistajaohjaukseen, edunvalvontaan ja äänivallan käyttämiseen liittyen päätetään tapauskohtaisesti erikseen hallintosäännön mukaisesti kuten tähänkin asti. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta määrärahat ovat talousarvioesityksessä kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Talousarvio- ja strategiaproessi

Kaupungin talousarvion laadintaa on ohjannut Hyvinkään Pelikirja eli kaupunkistrategia. Tämä näkyy konkreettisesti toiminnallisissa tavoitteissa – ennen kaikkea tavoitteiden sisällöissä ja niiden laadintaprosessissa, mutta hieman myös niiden esittämistavassa. Myös määrärahakohdennuksia on tehty Pelikirjan hengessä. Kaupunkistrategian lisäksi talousarvion laadinnassa on huomioitu terveydenhuoltolain mukaisesti hyvinvointikertomus sekä lastensuojelulain mukaisesti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kaupungin talouden tasapainottamiseksi 15.6.2020 Kestävän talouden ohjelmasta. Tämä ohjelma on ohjannut talousarviovalmistelua ja toiminut talousarviokehiksenä. Normaaliin kaupungin budjetoitintaprosessiin liittyvää erillistä talousarviokehystä ei ole siis erikseen päätetty.

Lautakunnat ovat antaneet talousarvioesityksensä syyskuussa. 2.11.2020 kaupunginhallitus käsittelee kaupunginjohtajan talousarvioesitystä ja tekee kaupunginvaltuustolle oman esityksensä vuoden 2021 talousarvioksi ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginvaltuusto käsittelee talousarviota 16.11., jolloin valtuutetut esittävät mahdolliset muutosesityksensä talousarvioon ja päättää vuoden 2021 tuloperusteista eli tulo- ja kiinteistöveroprosenteista. Mikäli marraskuun kaupunginvaltuuston kokouksessa ei synny päätöstä talousarviosta, on kaupunginvaltuustolla mahdollisuus äänestää muutosesityksistä ja päättää talousarviosta kokouksessaan 23.11.

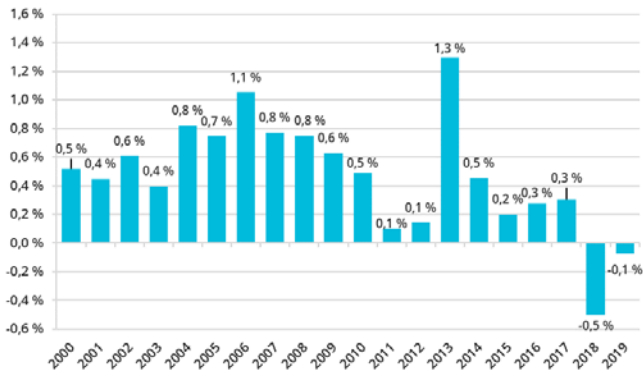
Lautakunnat ja viranhaltijat tekevät valtuuston talousarviopäätöstä tarkentavat käyttösuunnitelmapäätökset

tammi-helmikuun aikana. Tällöin kaupunginhallitus ja lautakunnat tarkentavat valtuuston talousarviopäätöstä niiltä osin kuin kyseessä ei ole valtuustoon nähden sitova erä.

Toimintaympäristö Väestönkasvu

Väestönkasvu on yksi keskeisimmistä kunnan vetovoiman mittareista ja se vaikuttaa suoraan mm. kunnan verotuloihin. Hyvinkää on ollut perinteinen kasvukunta. Keskimääräinen kasvutahti on 2010-luvulla ollut 0,3 % vuodessa. Vuonna 2019 Hyvinkään väestömäärä väheni 34 asukkaalla ja väestönkasvu oli -0,1 %. Kaupungissa oli vuoden lopussa 46 470 asukasta. Kuluvana vuonna väestömäärä on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kasvanut 133 asukkaalla tammi-elokuun aikana.

Hyvinkään vuosittainen väestönkasvu (%)
2000-luvulla

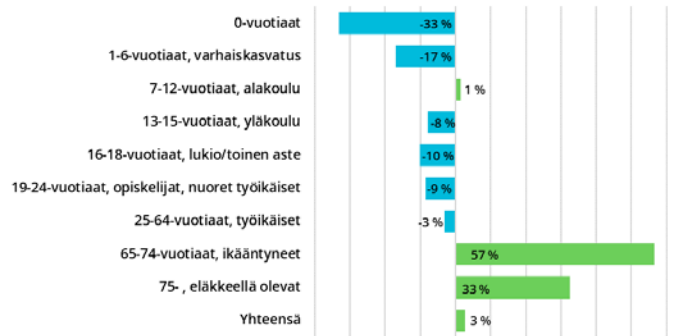
Syntyvyys on laskenut koko Suomessa vuoden 2010 jälkeen. Tämä trendi on myös nähtävissä Hyvinkään väestönkehityksessä. Syntyneiden määrä on laskenut kaupungissa selvästi. Vuosina 2000-2009 Hyvinkäälle syntyi vuosittain keskimäärin yli 500 lasta, mutta vuosina 2010-2019 syntyneitä on ollut keskimäärin 423. Vuonna 2019 syntyneiden määrä oli 334 lasta. Tänä vuonna syntyvyys tulee olemaan samalla tasolla kuin viime vuonna. Mikäli syntyneiden määrä pysyy matalana tulevaisuudessakin, tuo se suuria haasteita väestönkasvutavoitteiden saavuttamiseksi, sillä suurten ikäluokkien ikääntyessä tulee kuolleisuus lisääntymään lähitulevaisuudessa.

Hyvinkään väestönkasvu on riippuvainen muuttovoitosta, sillä luonnollinen väestönlisäys on ollut negatiivista vuoden 2016 jälkeen. 2010-luvulla muuttovoitto on ollut vuosittain keskimäärin 101 asukasta. Vuonna 2019 muuttovoittoa kertyi 64 asukkaan verran. Tänä vuonna muuttovoittoa kuntien välisestä muutosta ja maahanmuutosta on kertynyt yhteensä 260 asukasta tammi-elokuun aikana.

Väestön ikärakenne

Väestön määrän lisäksi myös väestön rakenteella on merkittävä vaikutus talousarvion tuloihin ja menoihin. Esimerkiksi valtionosuuskriteereihin kuuluu monia väestörakenteen tunnuslukuja ja ei-työikäisten määrä vaikuttaa väistämättä verotulokertymään.

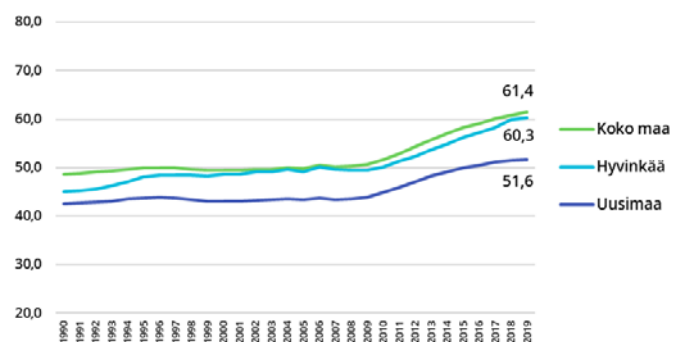
Ikärakenteen muutos (%) 2009-2019

Hyvinkään väestörakenne eroaa monin tavoin useista KUUMA-kunnista. Yksi keskeinen ero muihin lähikuntiin nähden on, että Hyvinkään väestö on keskimäärin vanhempi. Väestön ikärakenne on vanhentunut suurten ikäluokkien ikääntyessä. Hyvinkääläisten keski-ikä vuonna 1990 oli 36,6 vuotta, vuonna 2009 keski-ikä nousi 39,9 vuoteen ja vuonna 2019 keski-ikäsi muodostui 43,6 vuotta. Hyvinkään väestön keski-ikä on korkeampi kuin Uudellamaalla (40,8) ja koko maassa (43,2) keskimäärin.

Toinen väestön ikärakennetta kuvaava tunnusluku on väestöllinen huoltosuhte. Väestöllinen huoltosuhte Hyvinkäällä oli vuoden 2019 lopussa 60,3 eli Hyvinkäällä oli jokaista sataa 15-64-vuotiasta kohden n. 60 ei-työikäistä henkilöä. Koko maan väestöllinen huoltosuhte oli vuoden

Väestöllisen huoltosuhteen kehitys

2019 lopussa 61,4, kun taas Uudellamaalla 51,6. Hyvinkään huoltosuhdetta kasvattaa erityisesti iäkkäämmän väestön suuri määrä.

Väestönkasvu lähitulevaisuudessa

Väestönkasvun ennakointi on yksi osa talouden ja toiminnan suunnittelua. Talousarvion verotulokehityksen arviointi

nissa on hyödynnetty väestönkasvun osalta Hyvinkään kaupungin väestösuunnitteen trendiennustetta (keskimäärin noin -0,1 %:n vuosikasvu) ja huomioitu ennusteen mukainen ikärakenteen muutos.

Hyvinkään väkiluvun viimeaikaisen kehityksen pohjalta laskettu trendiennuste on esitetty ikäryhmittäin alla olevassa taulukossa. Vuoden 2019 tilastotiedot ovat toteutuneita lukuja ja vuodesta 2019 eteenpäin luvut perustuvat syksyllä 2020 päivitettyyn trendiennusteeseen. Trendiennuste on laadittu kaupungin väestö- ja asuntoennustemalli Vennin avulla. Suhteellisesti eniten väestö kasvaa lähivuosina 75-84-vuotiaiden osalta.

Pidemmillä aikavälillä väestörakenteen vanhenemisen vaikutus näkyy vielä korostetummin. Mikäli muuttovoitto ja syntyvyys eivät kasva viime vuosien tasosta, tulee työikäisten määrä hieman laskemaan lähivuosina. Samaan aikaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa noin 2 800:lla vuoteen 2030 mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että trendiennusteen mukainen väestönkasvu kasvattaa toteutuessaan kaupungin veropohjaa hyvin maltillisesti. Jatkossa yhä suurempi osa kunnallisverotuloista kertyy eläkkeistä.

Ikärakenteen muutos vaikuttaa väistämättä myös kuntien menoihin, sillä ikäsidonnaisten palvelujen järjestäminen kohdistuu, ainakin toistaiseksi, pääosin kuntien tuottamiin palveluihin. Väestön ikääntyminen on tosiasia, jonka tuomat haasteet ja mahdollisuudet on tärkeää huomioida Hyvinkäälläkin. Trendiennusteen mukaan 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa 38 prosenttia (2019 tasoon verrattuna) vuoteen 2025 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungissa on ennusteen mukaan vuonna 2025 lähes 1700 yli 75-vuotiasta asukasta enemmän kuin vuonna 2019.

Viime vuosien alhainen syntyvyys näkyy jo nyt alle kouluikäisten määrän pienentymisenä. Trendiennusteen mukaan 0-6-vuotiaiden määrä tulee laskemaan edelleen tulevaisuudessakin. Alakoululaisten määrä on myös jo alkanut pienentyä. Yläkoululaisten määrä hieman kasvaa vielä lähivuosina ja väheneminen alkaa näkyä siellä myöhemmin.

	tot2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2019/2025	
0-6-vuotiaat	2913	2780	2689	2581	2521	2423	2369	-544	-19 %
7-12-vuotiaat	3176	3122	3031	2952	2850	2763	2658	-518	-16 %
13-15-vuotiaat	1635	1640	1667	1648	1615	1606	1564	-71	-4 %
16-18-vuotiaat	1579	1584	1564	1633	1638	1665	1646	67	4 %
19-24-vuotiaat	2836	2865	2905	2932	2998	3016	3085	249	9 %
25-64-vuotiaat	24021	23878	23703	23569	23495	23407	23273	-748	-3 %
65-74-vuotiaat	5969	6072	6134	6090	5985	5902	5901	-68	-1 %
75-84-vuotiaat	3092	3251	3493	3742	4012	4255	4504	1412	46 %
85-	1249	1303	1338	1397	1434	1499	1508	259	21 %
Yhteensä	46470	46495	46524	46544	46548	46536	46508	38	0 %

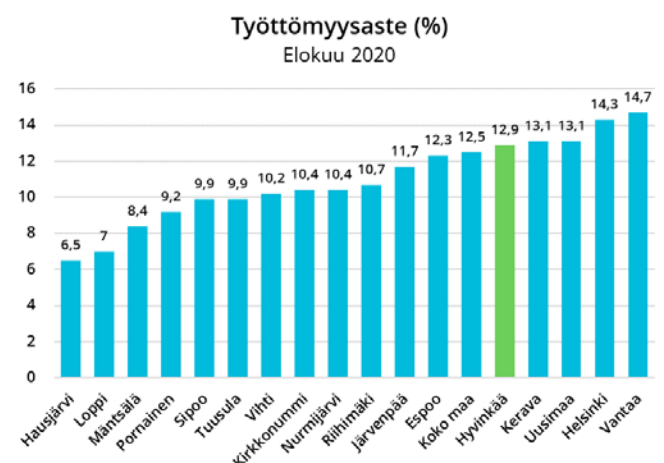
Työllisyys

Työttömyys on keskeinen Hyvinkään toimintaympäristön haaste ja se tuo paineita kaupungin taloudelle. Positiivinen työllisyyskehitys pysähtyi syksyllä 2019 ja työllisyystilanne on erityisesti koronapandemian vuoksi heikentynyt erittäin voimakkaasti tämän vuoden maaliskuusta lähtien.

Hyvinkään työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan elokuun 2020 lopussa 12,9 %. Työttömyysaste on kasvanut 4,9 % viime vuoteen nähden. Hyvinkään työttömyysaste oli elokuussa 2020 KUUMA-kuntien toiseksi korkein. Mäntsälän työttömyysaste (8,4 %) oli KUUMA-kuntien alhaisin. Uudenmaan työttömyysaste oli 13,1 % ja koko maan 12,5 %.

Koronapandemian heikentämä työllisyystilanne oli huonoimmillaan touko-kesäkuussa. Heinäkuusta lähtien tilanne on kääntynyt parempaan suuntaan.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli elokuun lopussa 435. Määrä on kasvanut edellisvuoteen nähden 50 %. Kaikista työttömistä työnhakijoista heitä oli 14,9 %.

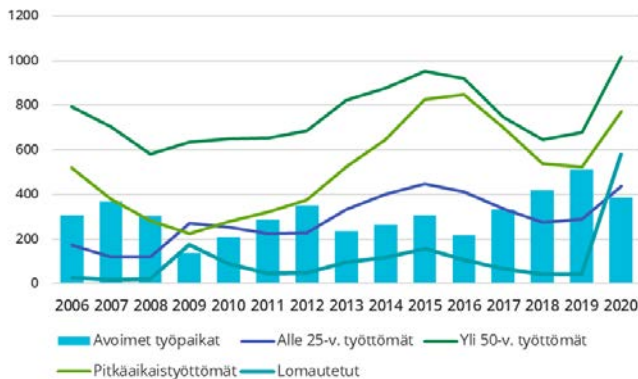

Kaupungin talouden näkökulmasta erityisen ongelmallista on pitkäaikaistyöttömyys. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli elokuun lopussa 770. Määrä on samalla tasolla kuin vuosina 2016-2017. Määrä on kasvanut 48 % viime vuoteen verrattuna. Kaupungin maksamien työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen määrä tammi-elokuulta on kasvanut lähes 550 000 euroa edellisvuodesta.

Lomautettuja oli elokuun lopussa 579. Lomautettujen määrä on aiempina vuosina ollut melko matalalla tasolla. Vuonna 2019 lomautettuja oli keskimäärin 71 kuukausittain. Lomautetut sisältyvät työttömien työnhakijoiden määrään.

Avoimia työpaikkoja on vuonna 2020 ollut tarjolla Hyvinkäällä vähemmän kuin tammi-elokuussa vuonna 2019. Keskimäärin Hyvinkäällä on vuonna 2020 ollut avoinna 485 työpaikkaa per kuukausi. Tammi-elokuussa 2019 työpaik-koja oli kuukausittain avoinna keskimäärin 610.

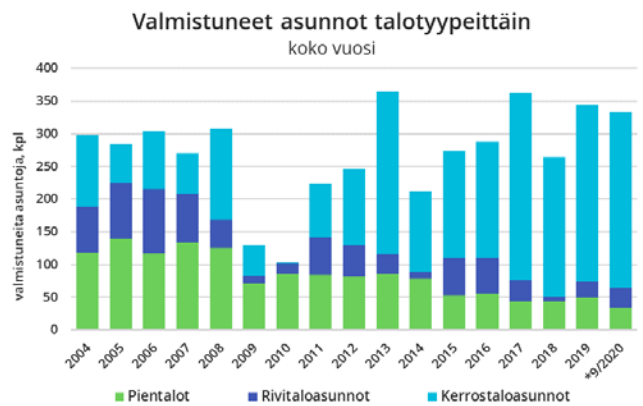
Työttömät eri ryhmissä ja avoimet työpaikat
elokuu 2006-2020

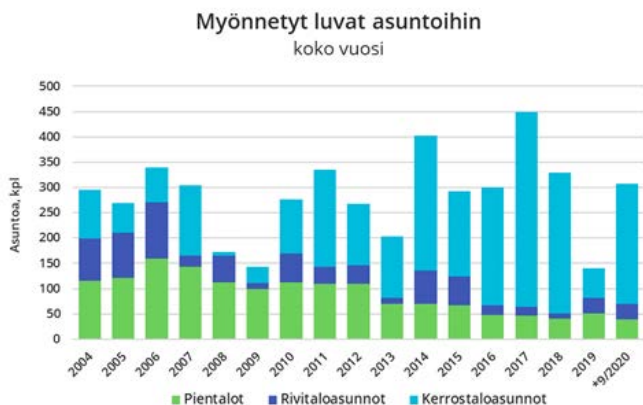
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyysaste oli Hyvinkäällä elokuun lopussa 7,7 %. Työttömyysaste on noussut edellisvuoden elokuuhun nähden 1,6 %-yksikköä. 15-64-vuotiaiden työllisyysaste oli elokuussa 71,5 % työllisyysaste on laskenut viime vuodesta 2 %-yksikköä. Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystiedot kerätään eri metodeilla, joten ne eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Rakentaminen

Asuntoja valmistui kohtuullinen määrä vuonna 2019. Vuosina 2010-2018 asuntoja on valmistunut keskimäärin 260 kpl vuosittain. Vuonna 2019 valmistui 344 asuntoa, joista 270 (78 %) oli kerrostaloasuntoja, 49 (14 %) pientaloja ja 25 (7 %) rivitaloasuntoja. Tämän vuoden aikana tammi-syyskuussa uudisrakennuksiin on valmistunut asuntoja 334 kappaletta, joista 269 on kerrostaloasuntoja, pientaloja 34 kpl ja rivitaloasuntoja 31 kpl.

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 140 uuteen asuntoon. Rakennusluvista 58 oli kerrostaloasuntoihin, 31 rivitaloasuntoihin ja 51 erillisiin pientaloihin. Rakennuslupien määrä väheni vuodesta 2018, jolloin myönnettiin lupa 330 uuteen asuntoon. Rakennuslupia on myönnetty tänä vuonna tammi-syyskuussa yhteensä 308 uudisasuntoon.

Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys

Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö luovat perustan kaupunkien elinvoimalle ja houkuttelevuudelle sekä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväälle kehitykselle.

Rakennettu ympäristö muodostaa pääosan Suomen kansallisvarallisuudesta. Yhdyskuntarakenne rakennuksineen, katuineen ja muine rakenteineen luo kuntalaisten arkielämälle ja yritysten toiminnalle puitteet, joiden suunnittelusta ja rakentamisesta merkittävä osa on kunnan vastuulla. Esimerkiksi uudet asuinalueet vaativat kaupungilta suuria investointeja ennen kuin uudet asukkaat pääsevät muuttamaan alueelle. Kaupunkiympäristön toimivuus, saavutettavuus ja elinympäristön laatu ovat myös vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat muuttoliikkeeseen ja yritysten sijoittumispäätöksiin.

Hyvinkää on tiivis radanvarsikaupunki, joka kasvaa tulevaisuudessa rautatiehen tukeutuen myös etelään Metsäkaltevan - Palopuron suuntaan. Matkat keskustaajamassa ovat lyhyitä ja helposti hoidettavissa eri kulkumuodoilla. Hyvinkää on myös kokoluokassaan hyvä joukkoliikennekaupunki. Maankäytön suunnittelulla huolehditaan siitä, että kaupallisille ja julkisille palveluille on riittävästi tilaa sekä ydinkeskustassa että asuntoalueiden alakeskuksissa.

Hyvinkää osallistuu Helsingin seudun 14 kunnan maankäytön yhteistyöhön ja on sitoutunut noudattamaan kuntien ja valtion välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusta, jonka tavoitteena on koko toiminnallisen kaupunkiseudun eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä. Hyvinkään syksyllä 2020 hyväksymän uuden MAL 2020-2023 sopimuksen mukaan Hyvinkäälle on tavoitteena rakentaa vuosittain keskimäärin 396 asuntoa ja kaavoittaa niitä varten noin 36 000 m² asuntokerrosalaa.

Vuosittain laadittavan maankäytön 10 vuoden toteuttamishajonnan mukaan asuntorakentamisen painopiste on Hangonsillan alueella ja Metsäkaltevassa, ja näille alueille kohdistuu myös merkittävin väestönkasvu. Alueille on valmis-

tunut myös uusia palveluita, Hangonsiltaan lukio-monitoimitalo Kipinä ja Metsäkaltevaan Metsäkaltevatulo, alakoulu. Asuinkerrostalojen uudisrakentamisen potentiaalia on pääradan varrella mm. Urakansuun ja Koritsoonin alueilla, ja uutta asumista on suunnitteilla myös Sveitsin-Härkävehmaan alueelle. Täydennysrakentaminen tulee tulevaisuudessa painottumaan keskustaajamassa entistä enemmän tontti- tai korttelikohtaiseen kehitykseen. Kaupungin Asumisen linjaukset 2019-2027 periaatteiden mukaisesti keskusta-alueella on tavoitteena edistää kaavoituksen keinoin tehokasta täydennysrakentamista asuntotuotannon määrän kasvattamiseksi.

Palopuron asemanseutu on osoitettu reservialueena keskustaajaman osayleiskaavassa, ja sen on arvioitu toteutuvan 2030 -luvulta alkaen. Osayleiskaavan laatiminen etenee Metsäkaltevaan tukeutuvan rakennemallin pohjalta, jolloin aseman vaikutuspiiriin voidaan saada riittävä väestömäärä, 10000 - 15000 asukasta. Uusi asema tulee parantamaan joukkoliikenneyhteyksiä entisestään. Tällä hetkellä selvitetään Palopuron aseman tarkempaa sijaintia mm. suhteessa ratatekniikkaan. Palopuron asemanseutu on huomioitu myös maakuntavaltuuston vuonna 2020 hyväksymässä Uusimaa-2050- kokonaismaakuntakaavassa.

Viime vuosien keskustan kehittämishankkeet, kauppakeskuksen toteuttaminen, liiketilojen uudistaminen ja täydentävä asuntorakentaminen ovat uudistaneet keskustaa voimakkaasti. Keskustan kehittämistyötä jatketaan edelleen yhteistyössä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa keskustan elinvoiman ja koko kaupungin houkuttelevuuden parantamiseksi.

Hyvinkään Pelikirjan 2017-2027 mukaisia tavoitteita toteutetaan keskustaajaman osalta erityisesti Hangonsillan, Hyvinkään Sveitsin ja Kehittyvän kaupunkikeskustan kärkihankkeissa.

Hangonsillan 1. asuinalue on kohta rakentunut, ja seuraavan asuinalueen suunnittelua valmistellaan. Sveitsin-Härkävehmaan alueen kehittämisessä ja yleis- ja asemakaavoituksessa on hyödynnetty alueen asuinrakentamisesta järjestettyä ideakilpailua. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Sveitsin-Härkävehmaan osayleiskaavan keuhällä 2018. Hyväksymispäätöksestä valittiin Helsingin hallinto-oikeuteen,

jonka hylättyä valitukset asiasta on valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asemakaavatyön eteneminen odottaa oikeuden päätöstä.

Kärkihankkeen Kehittyvä kaupunkikeskusta päätavoitteena on lisätä keskustan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa, ja hankkeen projektisuunnitelman mukaisesti keskustan kehittämissuunnitelmaksi laaditaan vaihtoehtoisia ehdotuksia. Samanaikaisesti käynnissä oleva keskustan liikenteen yleissuunnitelmatyö integroituu em. kehittämissuunnitelmiin. Osana kärkihanketta laaditaan myös Hyvinkään pysäköinnin linjauksia, jotka määrittävät pysäköinnin järjestämisen periaatteet ja kehittämistoimet tulevaisuudessa. Radan länsipuoleisen keskustan yleissuunnittelu puolestaan edistää alueen maankäyttöä mahdollisimman monipuolisena keskustatoimintojen alueena. Työssä hyödynnetään alueen osalla v 2019 käydyin nuorille eurooppalaisille kaupunkisuunnittelijoille suunnatun Europan 15-ideakilpailun tuloksia.

Asemakaavoitettua yritystonttivarantoa on Sveitsin portaalissa, Antinsaareissa ja Kytäjänkadun varrella sekä vanhemmilla alueilla Hakakalliossa ja Martinlehdossa. Hangonsillan alueen myötä Kalevankadun pohjoispäätä ja Hiiltomon vanhaa teollisuusaluetta kehitetään lähivuosina kaupunkikuvallisesti edustavammaksi yritystoiminnan alueeksi. Käynnissä on myös yritystoimintaa palvelevien uusien alueiden kaavoitus valtatie 3 tuntumassa (Veikkari) ja Kehätien yritysalueella (Hähkäsuu).

Maaseutualueilla rakentaminen tapahtuu oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen pohjalta pääasiassa yksittäisinä hankkeina. Tavoitteena on kylämäisen asutuksen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten tukeminen. Kytäjällä laaditaan maanomistajan ja kaupungin yhteistyönä myös asemakaavoja osayleiskaavan asettamien reunaehtojen mukaisesti. Kehittyvän keskustaajaman rinnalla myös kylien kehittäminen on yksi kaupungin Pelikirjan kärkihankkeista, ja kehittämistä jatketaan Kylien kehittämisen toimintasuunnitelman 2019-2027 perusteella.

Taloudelliset lähtökohdat Kansantalouden kehitysnäkymät

Valtiovaraministeriön 5.10.2020 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa (70/2020) esitetään vuosien 2020–2022 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Taloudellisen katsauksen mukaan koronavirusepidemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Valtiovaraministeriö ennustaa Suomen talouden supistuvan 4,5 prosenttia vuonna 2020, kun vielä keväällä ennuste oli 6,0 prosenttia. Talous toipuu kuitenkin hitaasti kuluttajien vähäisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Koronatartuntojen voima-kas lisääntyminen ja uudet rajoitukset varjostavat toipumista edelleen. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,6 prosenttia vuonna 2021 ja 1,7 prosenttia vuonna 2022. Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää asuinrakentamisen vähentyminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät pandemian jatkumisesta ja kääntyivät kasvuun vasta ensi vuoden puolella.

Koronavirusepidemia johti syvään maailmantalouden taantumaan, mutta monet indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen kuluvan vuoden kolmannesta neljänneksestä lähtien. Maailmantalous supistuu 6,1 prosenttia tänä vuonna ja elpyy 5,5 prosenttiin ensi vuonna. Euroalueen talous supistui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä ennakkotietojen mukaan lähes 12 prosenttia suhteessa edelliseen neljännekseen. Etenkin palvelusektorit kärsivät koronan ehkäisemiseksi asetetuista rajoittavista toimituksista. Vuositasolla euroalueen BKT supistuu ennusteen mukaan 9,6 prosenttia tänä vuonna ja kasvaa 5,0 prosenttia ensi vuonna.

Sekä lyhyet markkinakorot että valtionlainojen korot ovat tällä hetkellä historiallisen alhaisella tasolla. Lyhyet korot ovat laskeneet keväisen väliaikaisen nousun jälkeen. Korot nousevat maltillisesti ennusteperiodin lopulla. Hidas inflaatio heijastaa yleistä alavireisyyttä taloudessa.

Ison-Britannian talouden noin 20 prosentin supistuminen keväällä edellisneljänneksestä oli historiallinen. Voimakas supistuminen johtui talouden palveluvaltaisuudesta. Talouden elpymistä varjostaa Brexitiin liittyvä epävarmuus. Vuositasolla talous supistuu lähes 10 prosenttia tänä vuonna ja kasvaa 4,4 prosenttia ensi vuonna. Huolimatta vähäisimmistä rajoittavista toimituksista Ruotsin talous supistui vuoden toisella neljänneksellä enemmän kuin Tanskassa tai Norjassa. Ennakoivat indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen kesästä lähtien. Talous supistuu kuluvana vuonna 6,6 prosenttia ja kasvaa 4,5 prosenttia ensi vuonna.

Vuoden 2020 toisella neljänneksellä maailmankauppa supistui jyrkästi ja ihmisten kansainvälinen liikkuvuus lähes pysähtyi pandemian seurauksena. Kesän aikana talouden indikaattoreiden kehitys kääntyi parempaan suuntaan

useilla Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla, mutta loppuvuoden ulkomaankaupan näkymät ovat haastavat. Tautilanteen aiheuttama epävarmuus hidastaa ulkomaisen kysynnän kasvua monilla Suomen viennille keskeisillä toimialoilla. Teollisuuden tilaukset hiipuivat toisella neljänneksellä myös Suomen vientimarkkinoilla, ja Suomen vientiyrityksissä tilauskanta on alhaalla useilla toimialoilla. Suomen ulkomaankaupalle tämä tarkoittaa hidasta toipumista ja nopeampaa kasvua on odotettavissa vasta seuraavina vuosina. Ennustejakson aikana ulkomaankaupan volyyymi ei saavuta kuitenkaan vuoden 2019 tasoa.

Maailmankaupan ja -talouden raju supistuminen heijastuu Suomen viennin supistumiseen ennustejaksolla. Vienti supistuu 12,5 % vuonna 2020 ja toipuminen on hidasta seuraavina vuosina, jolloin vienti kasvaa 5,3 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. Sekä tavaroiden että palveluiden viennin volyyymi laski jo vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Toisella neljänneksellä palveluvienti supistui huomattavasti, kun erityisesti matkailu- ja kuljetuspalvelut kärsivät suoraan liikkumisen rajoitteista. Samaan aikaan tavaroiden vienti supistui maltillisesti verrattuna vientikysynnän laskuun Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla. Loppuvuonna viennin kehitys on hidasta ja korkeampia kasvuluokkia nähdään vasta seuraavina vuosina.

Tuonnin volyyymi supistuu 10 % vuonna 2020 ja kasvaa 4 % vuonna 2021 ja 2,8 % vuonna 2022. Alkuvuonna sekä tavaroiden että palveluiden tuonti supistuivat ja loppuvuonna ei nähdä korkeita kasvuluokkia. Kotimainen kulutus kasvaa jo loppuvuoden aikana, mikä tukee tuonnin elpymistä.

Suomen bruttokansantuote supistui vuoden 2020 toisella neljänneksellä 6,4 prosenttia vuodentakaisesta. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana teollisuuden aloista eniten ovat kärsineet metsäteollisuus ja kemianteollisuus. Metalliteollisuuden heikentyminen on vasta edessä. Palvelut ovat kehittyneet eritahtisesti, hotellit ja ravintolat ovat menettäneet asiakkaitaan eniten. Julkinen palvelutuotanto oli kansantalouden tilinpidon mukaan alkuvuonna viime vuotta matalammalla tasolla, vaikka elvytyksen takia menojen arvioidaan kasvavan tänä vuonna. Kansainvälisesti tarkasteltuna Suomen talous on selvinnyt koronavirusepidemian alkuvaiheesta muita maita pienemmin kolhuin. Monissa muissa maissa BKT supistui alustavien tietojen mukaan noin 10 prosenttia ja muutamissa jopa lähes 20 prosenttia kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. BKT:n ennustetaan vuonna 2020 vähenevän 4,5 prosenttia. Vuonna 2021 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 2,6 prosenttia. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät heikkoina siihen saakka, että koronavirukseen on löydetty rokote tai tehokas hoito. Vuonna 2022 talouskasvu hidastuu ja on ennusteen mukaan 1,7 prosenttia, kun erityisesti palvelualojen kiinniotto päättyy ja yksityisen kulutuskysynnän kasvuvauhti hidastuu. Myös kansainvälisen kaupan vetoapu vähenee vuonna 2022.

Yksityinen kulutus väheni kuluvan vuoden toisella neljänneksellä 6,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 10,9

prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Koronavirusepidemian aiheuttama kulutuksen väheneminen on suurin yksittäisen vuosineljänneksen romahdus vuodesta 1990 alkavissa kansantalouden tilinpidon tiedoissa. Palveluiden kulutus jäi toisella vuosineljänneksellä 15 prosenttia vuoden takaista matalammalle. Kestokulutustavaroiden kulutus putosi kuitenkin selvästi ennakoitua vähemmän ja muun muassa elintarvikkeiden ja energian kulutus kasvoi hieman vuoden takaiseen verrattuna. Kuluttajien luottamus on Tilastokeskuksen luottamustutkimuksen mukaan palautunut heinä-elokuussa normaalilukemiin. Tulorekisterin ennakkotietojen perusteella palkkasumman on palautunut heinäkuussa viime vuoden tasolle. Palveluiden kulutuksen ennakoitaan kääntyvään kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä, ravintoloiden avauduttua jo kesäkuun alussa. Kulutus palautuu hitaammin ulkomaan matkailuun sekä urheilu- ja kulttuuritapahtumiin liittyvien palveluiden kohdalla, joissa kuluttajien varovaisuus vaikuttaa eniten. Palveluiden kulutuksen ennakoitaan vähenevän vajaat 6 prosenttia vuonna 2020.

Yksityinen kulutus kokonaisuudessaan vähenee vuonna 2020 3,8 prosenttia. Vertailukohtana voi käyttää sitä, että vuonna 2009 finanssikriisin iskiessä Suomen talouteen yksityinen kulutus väheni 2,9 prosenttia. Kuluttajien varovaisuuden ennakoitaan vaikuttavan palveluiden kulutukseen vielä ensi vuonnakin ja yksityisen kulutuksen ennakoitaan kasvavan 4 prosenttia tavaroiden kulutuksen palautuessa normaalitasolle. Vuonna 2022 kulutuksen kasvu hidastuu 1,6 prosenttiin. Kotitalouksien säästämisaste pysyy koko ennusteperiodin ajan positiivisena kulutuksen jäädessä käytettävissä olevia tuloja vähäisemmäksi.

Julkisten kulutusmenojen kasvu jatkui viime vuonna pitkän aikavälin keskiarvon tasolla. Julkisten kulutusmenojen kasvu kiihtyy huomattavasti kuluvana vuonna. Väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja pääministeri Marinin hallituksen etupainotteisesti toimeenpannut menolisäykset vauhdittavat julkisten kulutusmenojen kasvua. Lisäksi vuoden 2020 kulutuksen kasvua kiihdyttävät koronavirusepidemian aiheuttamat julkiset panostukset,

maksu- ja myyntituloihin iskevät rajoitustoimet sekä hallituksen tuki- ja elvytystoimet. Kuluvana vuonna julkisten kulutusmenojen suhde BKT:hen kasvaa yli 25 prosenttiin, mutta pienenee maltillisesti vuosina 2021-2024. Julkisten kulutusmenojen suhde BKT:hen on kasvanut jyrkästi aiempienkin talouskriisien aikana. Julkisten kulutusmenojen arvon kasvu jatkuu koko ennusteperiodilla, mutta vuodelle 2020 kohdennettujen panostusten päättyessä kuluvaa vuotta huomattavasti maltillisempänä. Vuoden 2021 kulutusmenojen kasvua ylläpitävät mm. kuluvalta vuodelta siirtyvän terveydenhuollon hoitovelan purkaminen, hybridistrategian mukaiset koronatestaukset ja jäljittämiset sekä julkisen sektorin työntekijöiden ensi vuodelle painotuvat palkankorotukset.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna voimakkaasti noin 18 miljardiin euroon eli 7,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Myös julkinen velka suhteessa BKT:hen kasvaa nopeasti. Julkista taloutta heikentävät koronavirusepidemian puhkeamista seurannut talouden taantuma sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet. Julkinen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina mutta on edelleen 7 miljardin euron tuntumassa eli 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024.

Julkinen talous oli rakenteellisesti alijäämäinen jo ennen koronavirusepidemian puhkeamista. Väestön ikääntyminen on heikentänyt julkista taloutta merkittävästi jo kymmenen vuoden ajan, kun paljon julkisia palveluja ja etuuksia käyttävien ikääntyneiden määrä on kasvuun. Samalla työikäinen väestö, joka rahoittaa peruspalveluita, on alkanut vähentyä. Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa. Siksi julkinen velkasuhde näyttäisi kasvavan koko 2020-luvun ajan. Julkisen talouden vahvistaminen 5 miljardilla eurolla vuoteen 2026 mennessä vakauttaisi velkasuhteen 70–75 prosenttiin 2020-luvun aikana. Velkasuhteen palauttaminen vuoden 2019 tasolle eli 60 prosentin tuntumaan 2020-luvun aikana edellyttäisi puolestaan julkisen talouden vahvistamista noin 10 miljardilla eurolla.

Kokonaistaloudellinen kehitys

(VM ennuste 10/2020)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BKT:n arvo, mrd. euroa	240,6	232,6	242,2	250,4	259,2	268,6
BKT, määrän muutos, %	1,1	-4,5	2,6	1,7	1,6	1,5
Työttömyysaste, %	6,7	8,0	8,2	8,0	7,8	7,6
Työllisyysaste (15-16-vuotiaat), %	72,5	71,2	71,0	71,5	71,8	71,9
Kuluttajahinnat, muutos	1,0	0,4	1,2	1,4	1,5	1,6
Yleinen ansiotaso, muutos	2,1	1,7	2,5	2,0	2,2	2,4
Kuntien ansiotaso, muutos	3,4	1,9	2,6	2,0	2,2	2,4
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	2,1	0,9	2,4	1,8	2,1	2,2
Valtionosuusindeksi ilman jäädytystä, muutos	1,3	0,7	2,4	1,8	2,1	2,2
Pitkä korko (valtion 10 v obligaatiot), %	0,1	-0,2	-0,1	-0,1		
Lyhyet korot (euribor 3 kk, %)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3		
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	42,2	41,9	42,7	42,3		
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een,	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9		
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,2	70,2	72,8	74,3		

Keskeiset ennusteluvut suunnittelukaudelle 2021-2022. Lähde: Tilastokeskus. Ennuste vuoden 2020 inflaatioksi on 0,4 prosenttia. Kulutuskysynnän merkittävä supistuminen sekä epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä hillitsevät inflaatiota myös tulevina vuosina. Öljyn hinnan lasku alentaa energian hintaa huolimatta elokuun veronkorotuksista, mikä hidastaa hintojen laskua loppuvuodesta. Elintarvikkeiden hintojen nousu kiihdyttää eniten inflaatiota tänä vuonna. Kysynnän supistuminen tänä vuonna sekä epävarmuus tulevasta kehityksestä pitää inflaation maltillisena koko ennustejaksolla. Vuosina 2021 ja 2022 kansallisen kuluttajahintaindeksin arvioidaan nousevan 1,2 % ja 1,4 %. Molempina vuosina kulutukseen kohdistuvat veronkorotukset kiihdyttävät inflaatiota, selvimmin vuonna 2021.

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä on alkuvuonna 2020 lisääntynyt. Etenkin piilotyöttömiä oli viime vuotta enemmän. Työttömien määrä lisääntyy jatkossa alkuvuotta enemmän, kun työn kysyntä säilyy vähäisenä, irtisanomiset lisääntyvät taantumun seurauksena ja osa lomautetuista ei pääse palaamaan työelämään. Työllisyyden laskun ja lomautettujen suuren määrän takia työttömien määrä kasvaa vuonna 2020 noin viidenneksen ja työttömyysaste kohoaa 8,0 prosenttiin. Talouden vaatimattoman toipumisen seurauksena työttömyysaste nousee ensi vuonna 8,2 prosenttiin ja kääntyy talouskasvun myötä pieneen laskuun vasta vuonna 2022. Työllisten määrän lasku jyrkkenee vuonna 2020, työllisyys supistuu 2 prosenttia ja työllisyysaste laskee 71,2 prosenttiin. Talouskasvun ennustettu palautuminen alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021-2022. Työllisten määrä supistuu alkuvuoden 2020 heikkoudesta johtuen vielä hieman vuonna 2021 ja kääntyy hienoiseen kasvuun vuonna 2022. Työllisten määrä jää kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin vuonna 2019, jolloin työllisyysaste oli 72,5 prosenttia. Työllisyysasteen ennakoidaan olevan 71,0 prosenttia vuonna 2021 ja nousevan 71,5 prosenttiin vuonna 2022.

Valtionvarainministeriön 5.10.2020 julkaisemaan taloudelliseen katsaukseen voit tutustua tämän linkin kautta: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162468>.

Kuntatalouden tilanne ja näkymät

Valtion vuoden 2021 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 5.10.2020 julkaistiin myös Kunta-talousohjelma vuosille 2021-2024 (VM:n julkaisu 64/2020). Julkaisussa esitellään kuntatalouden tilannekuva, valtion kuntiin kohdistuvia toimenpiteitä, toimien yhteisvaikutusta ja kuntatalouden kehitysarviota vuosille 2020-2024.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen perusteella kuntatalouden tila jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 miljardia euroa ja vuosikate noin 0,3 miljardia euroa. Kuntatalouden lainakanta kasvoi 2,5 miljardilla eurolla yhteensä 21,9 miljardiin euroon.

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronavirusepidemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet ovat vaikuttaneet merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, ja myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Samalla kiireetöntä hoitoa lykättiin.

Koronavirusepidemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa elinkeinorakenteesta, kunnan palvelurakenteesta, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Epidemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-,

tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin. Koronakriisin ohella kuntien menoja kasvattavat muun muassa väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveystenon kasvu sekä Marinin hallitusohjelman mukaiset tehtävämuutokset ja kuntataloutta elvyttävät toimet. Valtio on tukenut kuntia useilla toisiaan täydentävillä toimenpiteillä vuoden 2020 lisätalousarvioissa. Vuonna 2020 neljännessä lisätalousarviossa annetun kuntien ja sairaanhoitopiirien tukipaketin arvo on yhteensä noin 1,4 mrd. euroa. Lisäykset ovat määräaikaista ja kohdentuvat pääosin vuoteen 2020. Syksyn 2020 lisätalousarvioesityksessä kunnille on osoitettu 600 miljoonaa euroa lisäystä valtionosuuksiin ja sairaanhoitopiirien valtionavustukseen. Yleisesti voidaan todeta, että vuoden 2020 kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpiä tekijänä vuoden 2020 aikana kuntatalouteen kohdennetut tukitoimet. Merkittävien tukitoimien ansiosta kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan kasvavan ennätyslukemiin ja tilikauden tuloksen noin 1,2 mrd. euroa positiiviseksi. Toiminnan ja investointien rahavirta vahvistuu poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta pysyy noin -0,8 mrd. euroa negatiivisena kuntien ja kuntayhtymien ennätystasolle nousevien investointien takia. Rahoitusjäämä vahvistuu kuitenkin poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna. Kuntien lainakannan ennakoitaan kasvavan reilulla miljardilla eurolla.

Tilastokeskuksen tuore kuntataloustilasto vuoden 2020 ensimmäiseltä puolikkaalta osoittaa, että koronavirusepidemia vaikutti voimakkaasti kuntien ja kuntayhtymien talouteen. Talousvaikutukset näkyvät selkeänä toimintatuottojen vähenemisenä sekä maltillisena toimintakulujen kasvuna, kun palvelusulkuja tehtiin rajoitustoimien vuoksi ja kiireetöntä hoitoa lykättiin myöhemmäksi. Toisaalta koronavirusepidemian akuuteilla toimenpiteillä ja varautumisella on ollut toimintakuluja kasvattava vaikutus. Tammi-kesäkuussa kuntien toimintatuotot vähenivät 2,4 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, erityisesti laskivat kuntien maksutuotot, jotka tippuivat alkuvuoden aikana 16 prosenttia. Kuntien toimintakulujen kasvu pysyi ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana nollan tuntumassa.

Tilaston mukaan kuntien verotulot vähenivät alkuvuonna 1,3 prosenttia viime vuodesta. Vuoden 2019 vertailukohta on kuitenkin poikkeuksellinen vuoden 2019 verokortti- ja tulorekisterijärjestelmämuudistuksen vuoksi. Huomioitavaa on, että kuntien verotulot ovat pienentyneet voimakkaasti siitä, mitä vuoden 2020 talousarvioissa ennakoitiin. Kuntien valtionosuudet kasvoivat reilut 14 prosenttia edelliseen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Valtionosuuksien voimakkaan kasvun taustalla ovat kuitenkin olleet lisääntyneet kustannukset ja niiden kompensointi. Kuntien investointimenot kasvoivat alkuvuonna noin 14 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Investointien kasvu on merkinnyt kuntien lainakannan voimakasta kasvua. Lainakanta

kasvoi tammi-kesäkuussa kuntataloustilaston mukaan noin 9 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tilastokeskuksen julkaisemien Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2019 ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous heikkeni merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vuonna 2019 jo 65, kun edellisenä vuonna niitä oli 44 ja vuonna 2017 ainoastaan 4. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn (ns. kriisikuntamenettely) tunnusluvut täyttivät kuudessa kunnassa. Viisi tunnusluku täyttävää kuntaa olivat kuitenkin arviointimenettelyssä jo aiempina vuosina, joten vuonna 2020 aloitetaan yksi uusi arviointimenettely. Arviointimenettelyyn tulevien kuntien määrä on kuitenkin pysynyt oletettua matalammalla tasolla. Myös kuntakonsernien talous heikkeni vuonna 2019. Vuosikate laski kaikissa kuntakonsernikoryhmissä, mutta negatiivisen vuosikatteen kuntakonsernit sijoittuivat kaikki pieniin, alle 6000 asukkaan kuntiin. Suurten kaupunkien kokoryhmässä kuntakonsernien tilikauden tulos ylsi positiiviseksi. Kuntakonsernien investoinnit kasvoivat yli 11 prosentilla ja velkaantuminen yli 8 prosentilla.

Tilinpäätöstietojen perusteella kuntien toimintakate jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Toimintakate heikkeni 1,26 mrd. euroa eli 4,3 prosenttia suhteessa vuoteen 2018. Tätä selittävät myyntituottojen väheneminen noin 370 miljoonalla eurolla ja palvelujen ostojen kasvu yli 970 miljoonalla eurolla. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2019 noin -30,4 mrd. euroa. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli 2,3 mrd. euroa vuonna 2019, heikentyen noin 0,3 mrd. euroa edellisvuodesta. Peruskuntien osuus vuosikatteesta oli noin 1,8 mrd. euroa ja kuntayhtymien noin 60 milj. euroa. Vuonna 2019 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 65, kun vuonna 2018 niitä oli 44 ja vuonna 2017 ainoastaan 4. Yhteensä 231 kunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, kun luku oli 202 kuntaa vuonna 2018 ja 53 kuntaa vuonna 2017. Samaan aikaan yhteenlasketun negatiivisen vuosikatteen määrä on kasvanut -92 milj. euroon vuonna 2019.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2019 noin 4,0 mrd. euroa, josta kuntien osuus oli noin 2,7 mrd. euroa ja kuntayhtymien noin 1,3 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat edellisvuoteen verrattuna noin 200 miljoonaa euroa, josta valtaosa perustui kuntayhtymien investointien kasvuun. Kuntatalouden lainakanta kasvoi noin 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon (sisäiset lainat poistettuna). Lainakantaansa kasvattivat voimakkaasti sekä kunnat että kuntayhtymät.

Kuntien verotulot olivat 22,9 mrd. euroa vuonna 2019, nousten 2,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvua oli kaikkien verolajien kertymisessä. Kuntien tuloverokertymä kasvoi noin 2,6 prosenttia, yhteisöverokertymä noin 2,0 prosenttia ja kiinteistöveron kertymä noin 4,2 prosenttia. Kuntien verokertymää heikensi kuitenkin vuoden 2019 verokortti- ja tulorekisterijärjestelmämuudistus. Kuntien

käyttötalouden valtionosuudet olivat noin 8,6 mrd. euroa ja ne pysyivät edellisen tilikauden tasolla. Vuonna 2019 kunnista 46 nosti veroprosenttia ja 5 kuntaa alensi veroprosenttia.

Kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden heikoimmat vuodet ovat edessäpäin ja epävarmuus on suurta. Kuntatalous pysyy alijäämäisenä koko suunnitelmakauden 2021-2024. Toimintamenojen kasvu on kehitysarvion mukaan voimakkaimmillaan vuosina 2020-2021, mutta kasvu maltillistuu sen jälkeen. Kuntatalouden painelaskelman mukaan toimintamenojen kasvuksi arvioidaan 4,9 prosenttia vuonna 2020 ja vuosina 2021-2024 keskimäärin 2,2 prosenttia. Menokasvua lisäävät koronavirusepidemian vaikutukset, kunta-alan sopimusratkaisu, hallitusohjelman toimenpiteet ja sosiaali- ja terveyspalvelujen kysynnän kasvu. Samaan aikaan tilanteen tekee haastavaksi kuntatalouden tulojen hidas kasvu. Koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Kiireettömiä hoitoja siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkamisen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida. Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson. Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna hieman alijäämäinen ja investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirusepidemiaan liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa riipeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella talouden sopeutus paine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakoryhmissä. Laskelmassa kuntien talouden tasapainoa arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirran avulla. Toiminnan ja investointien rahavirta vaihtelee merkittävästi kuntakoryhmittäin, mutta pysyy kaikissa kuntakoryhmissä lähivuosina negatiivisena. Koska toiminnan ja investointien rahavirta pysyy lähivuosina kaikissa kunta-koryhmissä negatiivisena, on kaikilla kunnilla laskennallisesti painetta veroprosentin korottamiseen. Painelaskelman perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina. Vuonna 2020 vuosikatteen arvioidaan olevan negatiivinen vain 13 kunnalla, mutta vuonna

2021 jo 39 kunnalla ja tarkastelukauden lopulla 66 kunnalla.

Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttamisen ei pitäisi vaikuttaa kuntataloutta heikentävästi. Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoitusta nostetaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän kuntien maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasona 70 miljoonalla eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 miljoonaa euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Kuntatalousohjelmaan 2021-2024 voi tutustua tämän linkin kautta: <https://vm.fi/kuntatalousohjelma>.

Kaupungin talous

Hyvinkään talous kääntyi alijäämäiseksi vuonna 2018 ja alijäämä syveni osana kuntatalouden kokonaisuutta vuonna 2019 ennätyselliseksi. Merkittävimmät syyt talouden epätasapainolle liittyvät toimintamenojen kasvuun, joka on ollut suurempaa kuin maassa keskimäärin, suurempaa kuin vertailukunnissa ja suurempaa kuin palvelutarpeen kasvu. Toinen merkittävä tekijä on se, että kaupungin verorahoitus on käytännössä pysynyt ennallaan useamman vuoden: tulot eivät ole kasvaneet, mutta vuotuisten toiminnan menojen kasvu on ollut suurta.

Vuonna 2019 kaupungin talous toteutui 21,7 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikommin. Kaupungin alijäämäksi muodostui 19,4 milj. euroa. Toiminnan nettomenot ilman myyntivoittoja ylittivät muutetun talousarvion 2,0 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 15,8 milj. eurolla. Tilinpäätöksen myötä kaupungin taseeseen kertynyt edellisten tilikausien ylijäämä supistui 8,5 milj. euroon. Hyvinkää -konsernin taseeseen kertynyt ylijäämä supistui 35,6 milj. euroon.

Päättyessään vuoden 2020 talousarviosta kaupunginvaltuusto päätti, että osana 2021 talousarviovalmistelua laaditaan kesään 2020 mennessä Kestävän talouden ohjelma, jolla kaupungin talous tasapainotetaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2020 § 44 Kestävän talouden ohjelman, jonka sisältämien toimenpiteiden myötä kaupungin tulos paranee kaudella 2020-2024 15 milj. euroa verrattuna kehitykseen, jossa toimenpiteitä ei tehdä. Tähän lähtökohtaan perustuu myös vuoden 2021 talousarvio. Kestävän talouden ohjelmaa käsitellään erikseen jäljempänä.

Tuloslaskelma, 1000 € koko kaupunki, ulkoinen	TP 2018	TP 2019	Muutettu TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	142 290	41 120	35 391	39 284	39 582	41 698
Valmistus omaan käyttöön	3 082	2 640	1 925	1 864	2 020	2 190
Toimintamenot	-378 992	-295 137	-294 982	-298 150	-301 826	-309 014
Toimintakate	-233 620	-251 376	-257 666	-257 002	-260 225	-265 126
Verotulot	199 496	199 029	205 040	214 800	218 500	222 700
Valtionosuudet	51 806	52 983	70 662	63 729	63 349	64 680
Rahoitustulot ja -menot	-774	-728	-1 223	-1 162	-1 270	-1 520
Vuosikate	16 909	-91	16 812	20 365	20 354	20 733
Poistot ja arvonalentumiset	-19 199	-19 284	-20 625	-19 904	-20 465	-20 586
Tilikauden tulos	-2 290	-19 376	-3 813	461	-111	147
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 290	-19 376	-3 813	461	-111	147

Koronakriisi ja siihen liittyvät valtion tukitoimet ovat muuttaneet talouden kuvaa. Koronatilanne ei ole huomioitu Kestävän talouden ohjelmassa, joten sen vaikutuksia on huomioitu erikseen. Lyhyellä aikavälillä eli vuosina 2020 ja 2021 koronatilanteen taloudelliset menetykset ovat suurimmillaan, mutta myös valtion koronatukipaketit paikkaavat menetyksiä merkittävästi. Pidemmällä aikavälillä yleinen talouden kasvu jäänee jonkin verran matalammalle tasolle kuin mitä ennen koronaa olisi tapahtunut. Tämä heikentää julkistaloutta ja vaikuttaa siten myös kuntatalouteen, ellei valtio päättä tukitoimien jatkamisesta. Koronakriisiä ja sen vaikutuksia käsitellään jäljempänä erikseen.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys toteuttaa kaupungin visiota: Hyvinkää on hyvässä vireessä ja nosteessa. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys toteuttaa kaupungin Peli-kirjaa ja sen tavoitteita sekä palauttaa kaupungin talouden tasapainoiseksi.

Myös talouden kannalta on tärkeää onnistua myös jatkossa siinä, että kaupunki strategisten kärkihankkeiden myötä ja omalla elinvoimaa vahvistavalla tekemisellä kehittää tulo-pohjaa palvelujen rahoittamiseksi. Koronakriisin myötävaikutuksella korostuu työllisyydenhoidon onnistumisen merkitys.

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteet ovat talousarvioesityksen lähtökohta. Ohjelman toteuttaminen sellaisenaan, valtion koronatukitoimet ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tuottavuusohjelma sekä pidättäytyminen uusista, määrärahakulutusta kasvavista avauksista on mahdollistanut sen, että kaupunginjohtajan esitys vuoden 2021 talousarvioksi on tasapainoinen.

Talousarvion määrärahoissa ei ole huomioitu kansallista sote-uudistusta. Talousarvion laadintahetkellä käytössä olevien tietojen mukaan sote-uudistus tarkoittaisi alueelle rahoituksen vähenemistä sekä Hyvinkäälle jäävien palvelujen (opetus, kasvatusta, kulttuuri- ja hyvinvointi, julkinen infrastruktuuri) että hyvinkääläisten sosiaali- ja terveystalouden tuottavan hyvinvointialueen rahoitukseen. Hyvinkään kaupungin rahoitus pienenisi 1,4 milj. euroa ja Hyvinkään

laskennallinen osuus rahoituksesta sosiaali- ja terveystalouteen 7,0 milj. euroa eli yhteensä 8,4 milj. euroa. Tämä vastaa suurin piirtein yhtä kunnallisveroprosentin tuottoa.

Talousarvioesityksen mukaan kaupungin talous on tasapainossa vain juuri ja juuri. Talousarvion toteutumisen osalta suurimmat riskit liittyvät verorahoitusarvioon, joka on varsin optimistinen ja lisäksi sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymien maksuosuuksiin. Sosiaali- ja terveystalouteen osoitettu määräraha riittää vain, jos Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä kykenee saamaan aikaan tuottavuusohjelmansa mukaiset taloudelliset tavoitteet. Kaupungin etu on tukea kuntayhtymää tavoitteiden toteutumisessa. Talousarvion toteutuminen suunnitellusti vaatii siis yleisen talouskehityksen hyvää kehitystä ja määrätietoista työtä määrärahojen riittävyyden eteen.

Kaupungin talous on tasapainoinen vain tuloslaskelman näkökulmasta. Rahoituksellisesti seuraavat vuodet ovat alijäämäisiä, kaupunki velkaantuu lisää. Vaikka velkaantuminen on maltillista, se on kuitenkin toinen suunta kuin mihin aiemmin on pyritty: tarkoitus oli merkittävien investointivuosien jälkeen kyetä pienentämään lainataakkaa.

Taloussuunnitelmakauden jälkeen kansantaloutta uhkaava kestävyysvaje kääntää kaupungin talouden jälleen alijäämäiseksi. Onkin välttämätöntä, että keväällä, vuoden 2020 tilinpäätöksen valmistuttua ja valtion kehysriihen ratkaisujen jälkeen, kaupungissa arvioidaan Kestävän talouden ohjelman toimenpiteiden riittävyys ja osana vuoden 2022 talousarvion laadintaprosessia asetetaan tarvittaessa uudet tavoitteet talouden tasapainolle.

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistyö- minnassa, kunnan ja kuntakonsernin hallinnossa ja organisaatiossa sekä henkilöstöpolitiikassa

Kaupungin sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestäminen siirtyi Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle 1.1.2019 alkaen. Siirto on merkinnyt ja merkitsee edelleen sitä, että jäsenkunnat ja kuntayhtymä kehittävät yhteistyötään niin toiminnallisissa yhdyspinnoissa kuin talouden oh-

jauksessakin. Kuntayhtymän toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttaa keskeisesti myös se, miten valtakunnallinen sote-uudistus etenee.

Hallitusohjelman mukaisesti maan hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun. Maan hallituksen lakiesitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksesta julkaistiin 15.6.2020. Uudistuksen esitysluonnoksen mukaan Suomeen muodostetaan 21 sote-maakuntaa, jolle siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät vuoden 2023 alusta. Lisäksi siirtyisivät myös opiskeluhuollon kuraattori- ja koulu-psykologitehtävät.

Esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella 25.9.2020 saakka. Hyvinkään kaupunginhallitus on antanut kaupungin lausunnon lakiesityksestä 21.9.2020 (§ 193). Yhteensä määräajassa annettiin 804 lausuntoa. Kaupungin talousarvioesityksen antamisen aikaan lakiesitys on valmisteluvaiheessa. Hallitus on tehnyt lausuntopalautteen pohjalta muutoksia alkuperäiseen lakiesitysluonnokseen ja toimittanut esitysluonnoksen lainsäädännön arviointineuvostolle 14.10.2020. Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa joulukuun 2020 alussa. Väli aikaishallinnon on tarkoitus aloittaa alueilla viimeistään kaksi kuukautta lakien hyväksymisen jälkeen. Tämän jälkeen pidetään maakuntavaalit alkuvuoden 2022 aikana. Valtuustojen toimikausi alkaisi esitysluonnoksen mukaan 1.3.2022 ja järjestämis- ja tuottamisvastuut siirtyisivät sote-maakunnille 1.1.2023 lukien.

Pelikirjan päivittäminen ja johtamisjärjestelmän uudelleenarviointi vuonna 2021 ovat hyvä keino määrittellä uudelleen se, mitä Hyvinkään kaupunki on, miten se toimii ja miten se menestyy toimintaympäristön muuttuessa merkittävästi. Samalla pitää seurata ja arvioida talouden tasapainoa ja Kestävän talouden ohjelman riittävyttä. Kaupungin organisaatio ja toimintatavat ovat muuttuneet merkittävästi Keusoten toiminnan aloituksen myötä. Kuntalain mukainen toiminta asukkaan hyvinvoinnin eteen merkitsee jatkuvaa yhteistyön kehittämistä ja koordinaatiota Keusoten ja kaupungin välillä.

Kestävän talouden ohjelma 2020-2024

Kahden ylijäämällisen vuoden jälkeen kaupungin käyttötalous palasi alijäämäiseksi vuonna 2018. Osana kuntatalouden yleistä kehitystä kaupungin talous heikkeni ja alijäämä syveni vuonna 2019, jolloin tilikauden alijäämä oli noin 19,4 milj. euroa. Tilinpäätöksen myötä kaupungin taseeseen kertyneet edellisten tilikausien ylijäämä supistui 8,5 milj. euroon ja Hyvinkää-konsernin taseeseen kertynyt ylijäämä supistui 35,6 milj. euroon.

Kaupunginvaltuusto on osana vuoden 2020 talousarviopäätöstään asettanut tavoitteen, jonka mukaan talouden tasapainottamiseksi laadittava Kestävän talouden ohjelma on oltava hyväksytty kesään 2020 mennessä. Ohjelmalla tavoitellaan sitä, että menot ja tulot on sopeutettu

yhteensopivaksi siten, että kaupunki säilyy elinvoimaisena, kehityskykyisenä ja houkuttelevana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hyvinkään kaupungin kestävän talouden ohjelman kokouksessaan 15. ja 17.6.2020. Kaupungin eri toimialat ovat lähteneet toteuttamaan tasapainottamistoimenpiteitä ohjelman määrittämien aikataulujen mukaisesti. Kestävän talouden ohjausryhmä seuraa toimenpiteiden toteutumista.

Vuoden 2020 aloittava talousarvio oli 4,9 milj. euroa alijäämäinen ja tilinpäätösennusteen mukaan alijäämän arvioidaan olevan vuonna 2020 1,1 milj. euroa. Merkittävimmät syyt talouden epätasapainolle liittyvät toimintamenojen kasvuun, joka on ollut suurempaa kuin maassa keskimäärin, suurempaa kuin vertailukunnissa ja suurempaa kuin palvelutarpeen kasvu. Toinen merkittävä tekijä on se, että kaupungin verorahoitus on käytännössä pysynyt ennallaan useamman vuoden: tulot eivät ole kasvaneet, mutta vuotuisten toiminnan menojen kasvu on ollut suurta.

Ohjelman kautta saavutetaan 14 miljoonan euron edestä kaupungin tulosta parantavia keinoja ajanjaksolla 2020-2024. Lisäksi valtuusto päätti, että veroprosenttia tullaan nostamaan vuodelle 2021 yhteensä 0,5 prosenttiyksikköä. Kestävän talouden ohjelma sisältää lähes yhdeksänkymmentä toimenpidettä, joiden avulla taloutta tasapainotetaan. Ohjelma pitää sisällään henkilöstön vähentämistarvetta taloudellisin ja tuotannollisin perustein enintään 150 henkilöä.

Vuoden 2021 talousarvio pitää sisällään Kestävän talouden ohjelman mukaisia taloutta tasapainottavia uusia toimenpiteitä 8,0 milj. euron edestä ja vuodelta 2020 tulevia toimenpiteitä 0,9 milj. eurolla. Yhteensä vuoden 2021 talousarvio sisältää 8,9 milj. eurolla taloutta tasapainottavia Kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Kestävän talouden ohjelma on ohjannut talousarvion laadintaa ja ohjelman mukaisia toimenpiteitä on lähdetty toteuttamaan. Kaikilta osin vuodelle 2021 kohdennetut eurot eivät toteudu kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana, vaan täysimääräinen säästö syntyy vasta vuoden 2022 puolella.

Kestävän talouden ohjelman mukaisia henkilöstömäärän vähentämistarvetta on toteutumassa vuosien 2020-2021 aikana arviolta 50 henkilön verran. Tämä pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ulkoisen vaihtuvuuden kautta.

Vuoden 2022 taloussuunnitelma sisältää uusia talouden tasapainottamistoimia 3,8 milj. eurolla. Tästä 2,9 milj. euroa on ohjelman mukaan vuodelle 2022 kohdennettuja toimenpiteitä ja 0,9 milj. euroa on vuosilta 2020-2021 siirtyneitä toimenpiteitä. Vuoden 2023 taloussuunnitelma sisältää ohjelman mukaisia uusia tasapainottamistoimia 1,0 milj. eurolla.

Koronakriisin vaikutukset Hyvinkään kaupungin talouteen

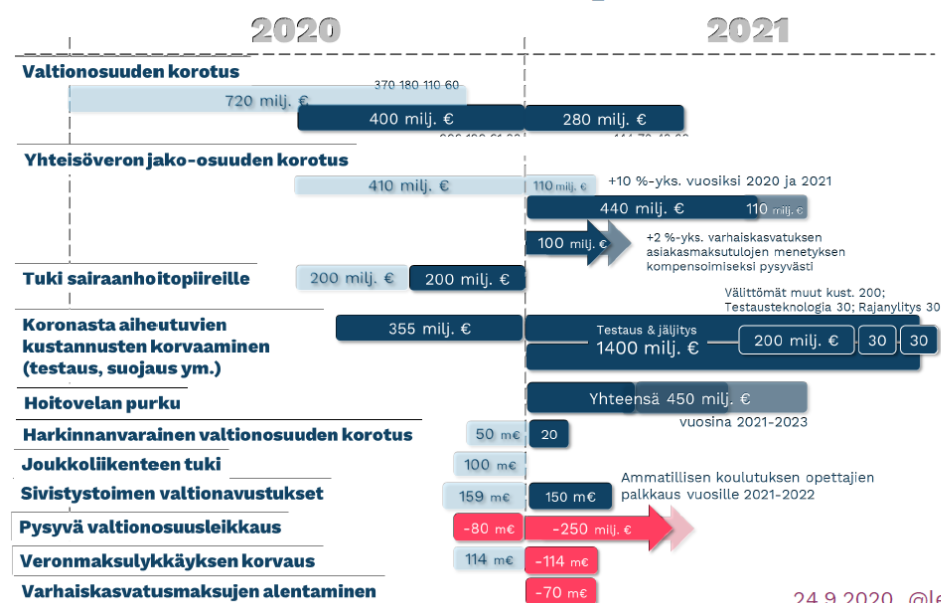
Koronavirusepidemian vaikutus Hyvinkään kaupungin talouteen on ollut erittäin merkittävä. Koronan aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kaupungin kuluvaan vuoden talouteen ovat tämänhetkisen arvion mukaan suuruusluokaltaan 15 miljoonaa euroa, josta kuntatalouden tukipaketit kattavat merkittävän osan. Koronakriisin vaikutukset vaihtelevat kunnittain riippuen tautitilanteesta, kunnan tulo- ja menorakenteesta sekä väestö- ja elinkeinorakenteesta. Koronakriisin negatiiviset vaikutukset ovat kohdistuneet suhteellisesti voimakkaammin juuri suuriin kaupunkeihin joutuksen kaupunkien palveluvetoisesta elinkeinorakenteesta sekä vero- ja toimintatuotto-painotteisesta tulo- ja menorakenteesta.

Merkittävin vaikutus koronavirusepidemialla on ollut kaupungin kunnallisvero- ja yhteisöverotuottoihin. Kuntalaisten ja yritysten taloudellinen tilanne on vaikuttanut kunnan tuloveroihin ja osuuteen yhteisöveron tuotosta lomautusten, irtisanomisten ja yritysten myynnin heikkenemisen kautta. Vaikutukset verotuloissa alkoivat näkyä selkeämmin huhtikuun verotulokertymistä alkaen. Lisäksi kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sulut, eri palveluiden vajaakäyttö ja maan myyntivoittojen väheneminen aiheuttavat tämänhetkisen arvion mukaan suuruusluokaltaan 2 miljoonan euron

menetykset kaupungin maksu- ja myyntituottoihin suhteessa talousarvioon. Koronavirusepidemian vaatimat varautumistoimet ja sen heijastusvaikutukset lisäävät myös kaupungin, Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuluvaan vuoden toimintakuluja talousarvioon verrattuna. Sosiaali- ja terveyspalveluissa lisäkustannuksia on syntynyt merkittävästi muun muassa potilaiden hoidosta, varautumistoimista, tarvikkehankinnoista, testauksesta ja henkilöstön lisätarpeesta. Kiireettömän hoidon toimenpiteitä on jouduttu siirtämään, joka aiheuttaa hoito- ja palveluvelkaa tuleville vuosille. Koronavirusepidemia on heikentänyt myös kaupunkikonserniin kuuluvan Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n toimintaa ja rahoituspohjaa, mutta muuten Hyvinkään konsernin yhteisöille vaikutukset ovat olleet vähäiset. Koronan aiheuttama palveluiden vajaakäyttö sekä tehdyt sopeutustoimet ovat tuoneet myös säästöjä talousarvioon verrattuna. Valtio on päättänyt kattavasta toimenpidekokonaisuudesta, jolla helpotetaan koronavirusepidemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista aiheutuneita talousvaikutuksia kunnille. Kuntien tukipakettien toimenpiteet ovat määräaikaista ja kohdistuvat pääosin vuosille 2020-2021. Hoito- ja palveluvelkaa maan hallitus on sitoutunut purkamaan 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021-2023.

Hallituksen kehysriihi 4/2020 ja budjettiriihi 9/2020

Kuntatalouden tukipaketit 2020 ja 2021

Kuntatalouden tukipaketti valtion v. 2020 4. lisätalousarviossa 2.6.2020

Budjettiriihen päätökset 16.9.2020 kuntatalouden lisätuesta

Kuntien peruspalveluiden rahoituksen kohdistuvat leikkaukset.

24.9.2020 @lehtonenKL

KUNTA
LIITTO

Vuonna 2020 valtio korvaa kunnille verotulojen lykkäysmenettelystä 114 milj. euroa, josta Hyvinkään kaupungin osuus on 1,0 miljoonaa euroa. Summa vähennetään vuosien 2021-2022 valtionosuuksista lisätynä viivästyskorolla ja on siten kunta-valtio-suhteessa kustannusneutraali.

Valtion 4. lisätalousarviossa 2.6.2020 päätettiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuden määräaikaista korottamisesta 720 miljoonalla eurolla, kuntien valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen lisäyksestä 10,0 miljoonasta eurosta 60,0 miljoonaa euroon sekä kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikaista korottamisesta 10%-yksiköllä vuodelle 2020. Hyvinkään osuus tästä kuntatalouden

tukipaketista on yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Hyvinkään kaupunginhallitus päätti 31.8.2020 / § 178 hakea kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 6,0 miljoonaa euroa vuodelle 2020 koronavirusepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimenpiteiden aiheuttamien tilapäisten taloudellisten vaikeuksien takia.

Valtio teki budjettiriihessään 16.9.2020 päätökset kuntatalouden lisätuesta vuosille 2020 ja 2021. Vuonna 2020 lisätuesta 400 miljoonaa euroa osoitettiin kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ja 200 miljoonaa euroa sairaanhoitopiireille erillisenä avustuksena. Hyvinkään kaupungin osuus myönnetystä lisätuesta vuodelle 2020 on noin 3,5 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2021 peruspalveluiden valtionosuuteen tehdään kertaluonteinen 300 miljoonan euron korotus, josta 20 miljoonaa kohdennetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen. Yhteisöveron kuntien jako-osuuteen tehdään 10 %-yksikön määräaikainen korotus.

Valtion tukipaketti koronavaikutuksiin Hyvinkään kaupungille on vuonna 2020 yhteensä noin 13,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 noin 4,6 milj. euroa. Laskelmat eivät sisällä hakemuksesta saatavia korvauksia kuten koronan vuoksi syntyneiden testaamisen ja jäljittämisen kustannusten korvauksia, jotka valtio on luvannut korvata täysimääräisesti

kunnille. Vuodelle 2020 on tätä varten varattu 355 miljoonaa euroa ja vuodelle 2021 1,4 miljardia euroa. Laskelmiin ei myöskään sisälly kaupungin hakema harkinnanvarainen avustus, koska siitä ei ole vielä saatu päätöstä. Mahdolliset harkinnanvaraiset korotukset maksetaan kunnille tämän vuoden loppuun mennessä.

Hyvinkään kaupunki on onnistunut epidemian hallinnassa hyvin. Koronasta aiheutuu kuitenkin pitkävaikutteisia tulonmenetyksiä ja lisäkustannuksia myös tuleville vuosille 2021-2023. Koronan täsmällisiä talousvaikutuksia on enää vaikea eritellä, koska tilanne on pitkittynyt ja muuttunut osaksi kaupungin jokapäiväistä toimintaa. Vuoden 2021 talousarvioesitys ei sisällä määrärahavarausta koronavirusepidemian mahdolliseen jatkumiseen, mm. testaukseen, suojamaskien hankintaan ja jakamiseen tai mahdolliseen rokotteeseen liittyviä menoja, koska niistä aiheutuvia kustannuksia on mahdoton tässä vaiheessa arvioida. Valtion vuoden 2021 talousarvioesitys sisältää kunnille täysimääräisen kompensaation näistä toimista aiheutuviin kustannuksiin, jolloin ne eivät myöskään heikennä kaupungin kokonaistaloutta ensi vuonna. Ko. toimintojen aiheuttamat lisäkustannukset ja valtion kompensaatiot huomioidaan ensi vuoden aikana talousarviomuutoksien yhteydessä.

TILIKAUDEN TULOS

0,5 milj. €
TA 2021

NETTOINVESTOINNIT

18,7 milj. €
TA 2021

TOIMINTAKATE

+ 2,2 %
TA 2021/TP 2019

Henkilöstö

Vuoden 2021 talousarviossa henkilöstömenot ovat 79,7 milj. euroa. Vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kasvavat 0,4 milj. euroa. Kevään 2020 palkkatarkaisun mukaiset sopimuskorotukset ovat vuonna 2021 yhteensä 1,8 %. Yhden prosentin suuruinen yleiskorotus tehdään 1.4.2021 ja sopimukseen kuuluu myös 1.4.2021 voimaan tuleva paikallinen järjestelyerä. KVTES:ssä ja useassa muussa sopimuksessa sen suuruus on 0,8 %. Palkkatarkaisun mukaiset palkankorotukset on huomioitu henkilöstömenoissa.

Talousarvio sisältää Kestävän talouden ohjelman mukaista henkilöstömäärän vähentymistä sekä palkankorotuksiin ja yllättäviin henkilösivukulmaksujen tasoituslaskuihin varatun määrärahan purkamista, näistä johtuen talousarviossa oleva henkilöstömenojen kasvu on huomattavasti vähemmän, kuin kevään 2020 palkkatarkaisun mukaan se olisi. Henkilöstömäärän vähennys pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ulkoisen vaihtuvuuden kautta.

Henkilöstömenot, 1000 €	TP 2018	TP 2019	MTA 2020	TA 2021
Päätöksenteko	1 416	4 039	4 085	4 271
Konsernipalvelut ja hallinto	3 850	5 044	4 671	4 642
Sosiaali- ja terveys*)	46 974			
Sivistystoimi	51 149	52 592	52 945	53 708
Tekniikka ja ympäristö	16 056	15 753	15 741	15 030
Hyvinkään Vesi	1 750	1 764	1 855	2 013
Yhteensä	121 195	79 192	79 297	79 663

*) Sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstö siirtyy Keusotelle 1.1.2019, kaupungille sosiaali- ja terveystoimen palveluista jäi mm. Työllisyyspalvelut ja Työterveyshuolto.

Kokonaisuudessaan henkilöstömäärän arvioidaan kuitenkin kasvavan kaupunkitasolla 22,5 henkilöllä vuoden 2020 talousarvioon suunnitellusta henkilöstömäärästä. Sivistystoimen henkilöstömäärän arvioidaan kasvavan 49 henkilöllä talousarvioon 2020 nähden. Tässä näkyy erityisesti perusopetuksen hankerahoituksella palkattujen työntekijöiden määrät. Tekniikan ja ympäristön toimialalla henkilöstömäärän arvioidaan laskevan 29 henkilöllä.

Henkilöstömäärät	TA2020	TA2021	Muutos
Päätöksenteko	16	16	0
Konsernipalvelut ja hallinto	59	60,5	1,5
Elinvoima	29,5	28,5	-1
Henkilöstö	18,5	20	1,5
Talous	11	12	1
Sivistystoimi	1052,7	1102	49,3
Hallinto ja kehittäminen	9	8	-1
Varhaiskasvatuspalvelut	419,7	409	-10,7
Perusopetus	452	515	63
Yleissivistävä koulutus	75,5	77	1,5
Kulttuuri ja hyvinvointi	96,5	93	-3,5
Tekniikka ja ympäristö	348,3	319	-29,3
Hallinto ja kehittäminen	19	11,5	-7,5
Tekninen keskus	256,8	240	-16,8
Tilakeskus	48,5	44,5	-4
Ympäristökeskus	24	23	-1
Hyvinkään Vesi	34	35	1
Yhteensä	1510	1532,5	22,5

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet Yleistä

Talousarvio sisältää kaupungin strategian ja siitä johdetut toimialoitteiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla näiden valvonnan väline. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain uudistuksen myötä alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat kunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa keskeisten tuloerien kehitykseen. Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot varsinaisen toiminnan ja investointien osalta rahoitetaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset erät, laskennalliset erät

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha on valtuuston toimielimelle/palvelualueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimielimelle/palvelualueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo).

Määrärahaan ja tuloarvioon sisältyvät ns. sisäisen laskutuksen kautta kirjattavat sisäiset ostot ostajapuolelle ja myynit myyvälle puolelle. Merkittävimmät sisäisen palvelun yksiköt ovat Hyvinkäällä Tilakeskus, Tekninen keskus sekä Ateria- ja puhtauspalvelut. Näiden yksikköjen osalta on talousarviokirjassa erikseen esitetty yhdistetty tuloslaskelma erotettuna budjettirahoitteisista yksiköistä.

Määrärahan ulkopuolella ovat suunnitelman mukaiset poistot ja vyörytyserät.

Investointiosassa käsitellään vain poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Aktivoinnin raja on 10 000 euroa sekä rakennuksissa ja rakennelmissa 30.000 euroa, jota

suuremmat käyttöomaisuushankinnat, ensikertainen kalustaminen ja osakkeiden ja osuuksien hankinta, käsitellään investointiosassa. Käyttöomaisuuskirjanpidosta on ohjeistettu tarkemmin kaupungin talouspalveluiden toimintaohjeessa numero 7.

Talousarvion 2021 sitovuudet

Talousarvion valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan alussa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha. Toimiala voi lisäksi asettaa itselleen muitakin tavoitteita. Liitteenä on lautakuntien hyväksymät lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2021. Palvelualuekohtaisesti on talousarviossa lisäksi määrärahojen muutoksiin liittyvää perustelutekstiä ja suoritettietoa, jotka ovat luonteeltaan informatiivisia.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan. Tavoitteisto tulee pitää ajan tasalla myös määrärahojen ja tuloarvioiden mahdollisesti muuttuessa.

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuutena kaupunginvaltuustoon nähden on palvelualueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus.

Tekniikan ja ympäristön toimialan sisällä on kaksi kohderahoitusta yksikköä, Ateria- ja puhtauspalvelut sekä Tilakeskus. Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovuustasona on toimintakate. Tilakeskuksen sitovuutena on tulos. Tulokseen sisältyvät suunnitelmapiisat.

Nuorten kesätyöllistämiseen kaupungille varattu määräraha on varattu Elinvoiman palvelualueen talousarvioon, josta se siirretään toimialoille talousarviovuoden aikana. Lisäksi Elinvoiman talousarvioon on varattu määräraha nuorten työllistämistä tukevaan kesätyöseteliin, jonka avulla edistetään nuorten kesätyöllistymistä yksityiselle sektorille.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kaupunginvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen netto.

Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin.

Rakennusten osalta sitovuus on hankekohtainen. **Muut rakennukset** -ryhmä tulkitaan tässä yhdeksi hankkeeksi. Teknisellä lautakunnalla on oikeus tehdä määrärahasiirtoja hankkeiden välillä edellytyksellä, että hankkeen laajuus ei oleellisesti muutu (enintään 10 % kustannusarviosta). Muut rakennukset -ryhmässä Teknisellä lautakunnalla on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä vuonna seuraavan vuoden määrärahasta enintään 500 000 euroa peruskorjausinvestointihankkeiden kilpailutusta varten.

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden liikunta- ja ulkoilualueiden kokonaismääräraha sitoo kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaa ja muun julkisen käyttöomaisuuden kokonaismääräraha teknistä lautakuntaa. Kunnallistekniikan osalta

teknisellä keskuksella on lupa sitoa talousarviovuotta edeltävänä vuonna seuraavan vuoden määrärahaa 30 % kunnallisteknisten töiden kilpailutusta varten.

Elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien myynnin sekä niiden kunnallistekniikan ja vesihuollon rakentamisesta on erilliset määräraha- ja tulovaraukset, joiden käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Koneiden ja kaluston määräraha sekä maaperä- ja vesivahinkojen määräraha on sitova yhdessä ko. toimialan käyttötalouden toimintakatteen kanssa. Kalustojen ja koneiden hankinnan suunnitteluvaiheessa ei ole välttämättä vielä tiedossa, täyttyykö aktiivoinnin raja vai ei. Määrärahasiirtovaltuus investointi- ja käyttötalouden kesken on tältä osin ao. lautakunnalla ja se tulee tehdä heti tarpeen ilmetyä talousarviovuoden aikana toteutuneiden kulujen mukaan. Päätös toimitetaan tiedoksi talouspalveluille. Rakennusten ensikertaisen kalustamisen määräraha on kuitenkin kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Aineettoman omaisuudessa ja sijoituksissa nimettyjen kohteiden määrarahat ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia. Mahdollisen varauksen käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Kaupungin tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat sitovia ilman liikelaitosta. Liikelaitoksen laskelmat esitetään erillisinä. Laskelmat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Hyvinkään Veden korollisen peruspääoman korko kaupungille on 5,8 %.

Ns. sosiaaliseen luototukseen saa olla sidottuna kaupungin varoja enintään 100 000 euroa.

Lainanottoa koskevat rajoitukset

Voimassa olevan hallintosäännön II osan 6:n luvun 29 §:ssä määritellään kaupunginhallituksen päätösvalta. Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehto- ja muuttamista koskevat asiat.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteesta riippuen lyhytaikaisella luotolla. Olemassa olevia pitkäaikaisia luottoja voidaan vaihtaa lainaehdoiltaan edullisempiin ylittäen rahoituslaskelmaan merkitty pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja lisäysten määrä.

Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan toimintasäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta rahalaitoksista tai tytäryhtiön maksuvalmiuden niin salissa tytäryhtiöltä kaupungin maksuvalmiuden turvaa-

miseksi kaupunginvaltuuston vuosittain talousarvion yhteydessä vahvistaman enimmäismäärän puitteissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 90 000 000 euroa. Enimmäisrajaan eivät sisälly konsernin sisällä välitetyt luotot eivätkä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä vastaan lyhytaikaisiin luottoihin kirjatut osuudet.

Käyttösuunnitelmat

Talousarviokirjassa tavoitteet, määrarahat, tuloarviot ja toimintakatteet on esitetty sitovina palvelualueetasolla. Lisäksi käyttösuunnitelmassa toimintamäärärahat on esitetty palveluyksiköittäin lisäinformaationa.

Lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät talousarvion käyttösuunnitelmasta sekä investointien käyttösuunnitelmasta palveluyksikkötasolla. Tässä yhteydessä toimitelmit myös hyväksyvät sitovista tavoitteista johdetut alemman tason tavoitteet eri palvelualueiden noudatettaviksi.

Palveluyksikköä alemman tason tavoitteet ja käyttösuunnitelmat hyväksyy viranhaltija toimitelimen hyväksymien valtuuksien mukaisesti.

Käyttösuunnitelman palvelualuekohtaisen toimintakatteen tulee vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakattetta.

Tilivelvollisten määrittely

Tarkastuslautakunta on alun alkaen määritellyt tilivelvolliset viranhaltijat. Tilivelvollisten luetteloa on tarkistettu organisaatiomuutoksia vastaavasti. Tilivelvolliset määritellään kunkin vuoden talousarvion yhteydessä. Kuntalain tulokintateoksen (Harjula-Prättälä 2015 s. 821) mukaan tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Tilivelvollisten määrittelyminen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. siksi, että valtuuston vastuuvapauslausunto tilinpäätöksestä kohdistuu tilivelvollisiin. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi. Näin ollen tilivelvolliseen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja tilivelvolliselle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tilivelvollinen on kunnan toimitelimen jäsen ja kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnan johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavissa vastuullisessa tehtävässä. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimitelinten jäsenet ovat.

Tilivelvollisuus ei tuo esimerkiksi viranhaltijalle mitään selaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle hänen asemansa perusteella muutoinkin - esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta.

Vuoden 2021 talousarvion osalta tilivelvolliset viranhaltijat määritellään seuraavasti:

Toimielin/Palvelualue	Tilivelvollinen viranhaltija
Tarkastuslautakunta	tarkastussihteeri
Keskusvaalilautakunta	kansliapäällikkö
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Demokratia ja johdon tuki	kaupunginjohtaja
Henkilöstöjaosto	henkilöstöjohtaja
Kehittämisjaosto	kaupunginjohtaja
Talous	talousjohtaja
Henkilöstö	henkilöstöjohtaja
Elinvoima	liiketoimintajohtaja
Opetuslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen	sivistystoimenjohtaja
Perusopetus	perusopetuksen johtaja
Yleissivistävä koulutus	sivistystoimenjohtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuksen johtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Toimialan hallinto ja kehittäminen	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Tekninen keskus	tekniinen johtaja
Tilakeskus	kiinteistöjohtaja
Ympäristölautakunta	ympäristötoimenjohtaja
Ympäristökeskus	ympäristötoimenjohtaja
Hyvinkään veden johtokunta	vesihuoltojohtaja
Investointiosa	
Maa- ja vesialueet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Rakennukset (tekniinen lautakunta)	kiinteistöjohtaja
Kiinteät rakenteet ja laitteet	kaupunginjohtaja
Kunnallistekniikka	tekniinen johtaja
Maaperä- ja vesivahingot	tekniinen johtaja
Urheilu- ja ulkoilualueet	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Koneet ja kalusto	
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Opetustoimi	sivistystoimenjohtaja
Kulttuuri- ja vapaa-aika	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Sosiaali- ja terveyspalvelut	talousjohtaja
Tekniikka ja ympäristö	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Sijoitukset (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Vesihuolto	vesihuoltojohtaja
Rahoitusosa	talousjohtaja

Talousarviomuutokset

Sitoviin eriin talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta haetaan osavuositarkastusten yhteydessä muutostarpeen tultua tietoon tai vuoden lopulla niin, että se voidaan käsitellä joulukuun kaupunginvaltuustossa. Toimielimen, jossa on useita palvelualueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve toimialan sisällä määrärahasiirtoina. Seuraavalle vuodelle jäävät määrärahaylitykset käsitellään ylityksinä ja niille haetaan ylitysoikeus, jonka yhteydessä niistä annetaan selvitykset kaupunginvaltuustolle. Ylitysoikeuskäsittelyyn lähdetään vain, mikäli ylitys on sitovaan määrärahaan nähden niin huomattava, että se on syytä käsitellä erikseen ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

Määrärahasiirroista sitovien palvelualueiden välillä päättää valtuusto. Esityksissä määräraha/tuloarviosiirroista tulee riittävän selkeästi mainita palvelualueet ja palveluyksikkö, josta siirretään ja minne siirretään. Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen tulee lisäksi toimittaa Talouspalvelut -yksikköön yksityiskohtainen, meno/tulotilikohtainen erittely siirrettävästä summasta muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei enää tilikauden jälkeen voi tehdä.

Mikäli palveluyksikkö- tai tätä alemmalla tasolla halutaan tehdä määrärahasiirtoja talousarviossa talousarviovuoden aikana, näistä päättää käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin/viranhaltija. Siirtojen kirjaamista varten talousarvioon tulee päätös sekä yksityiskohtainen meno/tulotilikohtainen erittely toimittaa talouspalveluiden Talouspalvelut -yksikköön.

Taloutta koskevat säännöt ja ohjeet

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 10.12.2018 ja on päivittänyt tätä edellisen kerran 23.3.2020. Hyväksytyssä hallintosäännössä on myös kunnan taloudenhoitoa säätelevä osa III. Tämän säännön lisäksi toimintaohjeina on toimielimen tai viranhaltijan päätöksin hyväksytyt noudatettavaksi konserniohjeen (2014), sisäisen valvonnan toimintaohjeen (2003), kokonaiskustannusten muodostuminen hinnoittelussa (2012), irtaimistokirjanpidon ohjeet (2011), käyttöomaisuuden ohjeen (2011), rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeen (2011), ostolaskujen käsittelyohjeen (2011), alitilittäjien ohjeet (2010), urakoiden, maa-aineslupien yms. vakuudet (2010), hankintaohjeen (2011) ja hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa (2014).

Kaupungin hallintosäännössä on yleiset ohjeet talousarvion yleisestä täytäntöönpanosta, laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksymisestä, talousarvion muutoksista, poistosuunnitelman hyväksymisestä, rahatoimen hoitamisesta, maksujen määräämisestä sekä riskienhallinnasta.

Arvonlisävero

Talousarvion laadintahetkellä on voimassa Verohallinnon "Kuntien ja kuntayhtymien arvonlisäverotusohje" A94/200/2016.

Arvonlisäveron verokannat ovat 24 %, 14 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen verottomista

terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta.

Kunnan toiminnat jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää. Verollisen toiminnan myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle.

Toimialojen määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa.

Poikkeuksena verottomuuteen on henkilökunnan lahjat ja edustusmenojen käsittely. Edustusmenoihin ja lahjoihin sisältyvä arvonlisävero ei ole palautus- eikä vähennyskelpoinen, vaan meno käsitellään bruttoperusteisesti.

Edustusmenot

Edustaminen kohdistuu yleensä tiettyyn ennalta määrättyyn tahoon, tiettyyn asiakkaaseen, joihinkin henkilöpiireihin tai yritykseen ja kunnan ulkopuoliseen tahoon. Edustusmenoja eivät ole työtehtäviin liittyvät kokous- ja neuvottelumenot ja koulutustilaisuudet eikä henkilöstölle kohdennetut merkkipäivä- tai esimerkiksi pikkujoulutilaisuuden menot.

Tarjoilu-, edustus- ja suhdetoimintalaskujen varmentaminen:

Tarjoilu ym. laskut tulee varmentaa siten, että verottaja tai muu viranomaislainen voi niistä selkeästi todeta, onko kyseessä edustusmeno vai työtoimintaan liittyvä kulu. Tositteessa tulee näkyä tilaisuuden nimi ja tarkoitus sekä tilaisuudessa läsnäolleet henkilöt joko nimeltä tai ryhmän nimenä. Laskun hyväksyjän/asiatarkastajan tulee merkitä tositteeseen, onko kyseessä edustus/työkokous.

Valtionosuuksien hakeminen

Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Ne ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskemisen perusteina (valtionosuusperusteet) käytetään:

- yleisen osan määräytymisperusteita;
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia;
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia;
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita; sekä
- erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan sekä saamelaitosten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteita.

Osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta otetaan huomioon myös laskennallisiin verotuloihin perustuva val-

tionosuuden tasaus. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää mm. lukioiden, ammatillisten koulujen sekä liikunnan, kulttuuritoimen ja nuorisotyön valtionosuudet.

Valtionosuuden tarkastaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen yleiskatteisista valtionosuuksista kuuluu kaupunginhallitukselle.

Erilliset valtionavustukset toimialoilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin kirjataan ko. toimialan tuloksi, jolloin tuloja voidaan käyttää toimintamenojen katteeksi.

Investointien perustamiskustannusten valtionavustusten hakemisesta ja selvityksistä vastaa se toimiala, jonka alaisesta hankkeesta on kysymys. Valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investoinnin toteutumisen mukaan. Tilakeskus valvoo rakennushankkeiden valtionlainojen ja -avustusten hakemista.

Sisäinen laskutus – kustannusten kohdentaminen

Sisäisen laskutuksen tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Laskutuksen kohteena oleva palvelutoiminta tulee olla säännöllistä ja toistuvaa. **Yksittäisiä palvelutapahtumia kaupungin eri yksikköjen välillä ei laskuteta.**

Sisäisen palvelutoiminnan laskutushinnan määräytyminen on ohjeistettu 'Tuotteiden ja palvelujen kokonaiskustannusten muodostuminen ja hinnoittelu sisäistä ja ulkoista myyntiä varten'.

Sisäisessä myynnissä ei saa muodostua katetta. Mikäli vuoden mittaan näyttää, että katetta syntyy, tulee hinnat tarkistaa sen estämiseksi. Sisäisen palvelutoiminnan hinnat vahvistetaan vuosittain kaupunginhallituksessa kesäkuun loppuun mennessä seuraavan vuoden talousarviota varten. Vuoden aikana tehtävät tarkistukset sisäisiin hintoihin tulee tehdä osavuosisikatsausten yhteydessä, jolloin hintamuutosten mahdollisesti aiheuttamat talousarviomuutokset voidaan käsitellä samassa yhteydessä.

Tekninen lautakunta tekee esityksen sisäisistä vuokrista kaupunginhallitukselle, joka vahvistaa myös sisäisten vuokrien laskentaperiaatteet.

Toiminta markkinoilla (Kuntalaki, 15 luku)

Kaupungin yksiköt eivät lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa kilpailluilla markkinoilla. Oman tuotannon palvelujen ja tuotteiden myynti kaupungin ulkopuolisille markkinoille on mahdollista vain lainsäädännön määrittelemissä tilanteissa. Mikäli myynti kaupungin ulkopuolelle on lain mukaan mahdollista, on hinnoittelu tehtävä markkina-perusteisesti ja on varmistettava toiminnan ja taloushallinnon läpinäkyvyys.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on linjannut markkinaperusteista hinnoittelua, ks <https://www.kkv.fi/globalassets/kkv-suomi/julkaisut/suuntaviivat/suuntaviivat-2017-markkinaehtoinen-hinnoittelu.pdf>

Hinnoitellessa palvelujen myynti markkinoille tulee huomioida seuraavat, osittain toisiaan täydentävät asiat:

- Markkinoille myytävien palvelujen hintojen tulee kattaa kaikki niiden tuotannon aiheuttamat kustannukset:
 - o toimintaan kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan kaikki sen aiheuttamat kustannukset, myös hallinnon vyörytykset
 - o markkinoille suuntautuva toiminta ei saa olla tappiollista ja tämä pitää voida todentaa sekä suunnittelu- että seurantavaiheessa
 - o tuotannon aiheuttamien kustannusten lisäksi ulkoisten palvelujen hintaan lasketaan sisälle 4,0 % lisä, joka heijastelee kohtuullista tavoitettua tuottoa

Projektiseuranta ja rekisterin perustaminen

Toimialojen tulee pitää rekisteriä projekteista, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta ja tallentaa rekisteri yhteiseen hakemistoon. Projekteista tulee merkitä seuraavat tiedot:

- Toimiala
- Projektin nimi
- Projektin vastuhenkilö
 - o Projektin toteutusaika
 - o Projektin kustannusarvio, rahoitus ja niitä koskevat päätökset
 - o Maksatuspäätökset/tilitysaikataulu
 - o Projektin raportointitapa
 - o Projektin yhteystiedot

Projektien käynnistämiseen, ohjaukseen ja kustannuseurantaan on laadittu erillinen talousosaston toimintaohje (ohje nro 5, päivitys 2011).

Talousarvion seuranta ja raportointi

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisessa.

Lautakuntien ja kaupunkikonserniin kuuluvien merkittävien tytäryhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehittymisestä puolivuositain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Osavuosisikatsauksessa informoidaan toimialan olennaisista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumista. Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selkoa ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnat, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrää.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosisikatsauksessa

Ensimmäinen osavuosisikatsaus on ajalta 1.1 - 30.6 ja viimeinen osavuosisikatsaus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta. Osavuosisikatsauksen lisäksi talouspalvelut raportoi kaupunginhallitukselle sekä kaupunginvaltuustolle myös välikausia talouden toteutumisesta ja olennaisista tapahtumista.

Valtuustotason sitovat tavoitteet

KAUPUNGINVALTUUSTO - KÄRKIHANKETAVOITTEET VUODELLE 2021

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021

TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021

VASTUUHENKILÖ

HANGONSILTA

* Keskeisin keskustan asuinrakentamisen alue seuraavan 10 vuoden aikana kumppanuuskaavoituksen, tonttien luovutuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen avulla.

* Alueen ytimeen rakentuu uusi lukio ja monitoimitalo.

HANGONSILTA 1 (alueen suunnittelu ja asuntorakentaminen)

Tekniikan ja ympäristön
toimialajohtaja

Hangonsillan asuinalueen maankäytön suunnittelun jatkaminen yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Yhteistyökumppanit on valittu ja asemakaavaluonnosta valmistellaan.

Kaupungeodeetti
Kaavoituspäällikkö

Kevyen liikenteen sillan (Vanhankirkonsilta) valmistuminen.

Vanhankirkonsilta avataan yleiseen käyttöön syyskuun loppuun mennessä.

Tekninen johtaja

HANGONSILTA 2 (uusi lukio osana monitoimitaloa)

Sivistystoimenjohtaja

Uuden Kipinä-talon (keskuslukio ja monitoimitalo) käyttöönotto; lukio-opetuksen ja Hyvinkään Opiston toimintojen käynnistyminen uusissa tiloissa.

1. Hyvinkään lukio aloittaa toimintansa Kipinätalossa asteittain helmi- ja maaliskuun aikana siten, että kaikki toiminta (liikunnan tiloja lukuun ottamatta) on siirtynyt uusiin tiloihin huhtikuun alkuun mennessä.

Sivistystoimenjohtaja

Opiston toimintoja jää muihin toimipisteisiin lähinnä liikunnan ja osittain käsityön opetuksen osalta.

2. Hyvinkään Opiston muutto uusiin tiloihin on toteutettu viimeistään 15.1.2021 mennessä.

3. Hyvinkään Opiston koko kevätlukukauden opetus on voitu toteuttaa Kipinätalossa niiden toimintojen osalta, jotka monitoimitaloon siirtyvät.

HYVINKÄÄN SVEITSI

Kaupunginjohtaja

* Hyvinkään Sveitsin tunnettuuden edistäminen

* Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen

* Asuntotuotanto, uuden asuinalueen rakentaminen, uusien asukkaiden houkuttelemisen Hyvinkäälle

* Matkailun edistäminen, modernit hyvinvointi-, kokous- ja majoituspalvelut

* Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen osahankkeiden kautta (asuntorakentaminen, hotelli- ja uimalakonsepti, yleiset alueet ja luontomatkailu, markkinointi ja luontomatkailu)

Sveitsin asuinalueen asemakaavan hyväksymiskäsittelyn eteneminen

Kaavaehdotus on asetettu nähtäville vuoden 2021 loppuun mennessä, edellyttäen että korkein hallinto-oikeus on hylännyt alueen osayleiskaavaa koskevan valituksen syksyllä 2020.

KAUPUNGINVALTUUSTO - KÄRKIHANKETAVOITTEET VUODELLE 2021

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021

Uimalaremontin valmistuminen ja uuden laajennusosan käyttöönotto

TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021

Uimalan vanha osa saadaan avattua asiakkaiden käyttöön vuoden 2021 tammikuussa.
Ulkouimalan aukioloajat palautetaan remonttia edeltäneelle tasolle viimeistään kesäkuussa 2021.
Uimalan laajennusosa käyttöönotetaan ja avataan asiakkaille 30.9.2021 mennessä.

VASTUUHENKILÖ

Kiinteistöjohtaja

KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA

Liiketoimintajohtaja

- * Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti.
- * Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen.
- * Houkutteleva investointikohde.

Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman (Master Plan) valmistuminen. Master Plan sisältää myös liikenteen yleissuunnitelmaa koskevan osion. Kehittämissuunnitelmista laaditaan valtuuston käsittelyä varten vähintään kaksi vaihtoehtoa.

Kehittämissuunnitelmavaihtoehtojen pohjalta on tehty kaupunginvaltuuston päätös vuoden 2021 loppuun mennessä.

Liiketoimintajohtaja
Kaavoituspäällikkö

Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteiden hyväksyminen

1) Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteet hyväksytyt KV:ssä toukokuun 2021 loppuun mennessä. 2) Periaatteita laadittaessa on otettu huomioon kaupungin ilmastotavoitteet (HINKU ja FISU-tavoitteet).

Liikenneinsinööri,
kaavoituspäällikkö,
kaupungingeodeetti

AKTIIVINEN TAPAHTUMAKAUPUNKI

Sivistystoimenjohtaja

- *Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä.
- *Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa.
- *Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.

Palautetaan tapahtumatoiminta määrällisesti koronavirusta edeltäneelle tasolle ja keskitytään olemassa olevien tapahtumien kehittämiseen.

Vuoden 2021 aikana järjestetään koronatilanteen salliessa vähintään yksi valtakunnallisen tason viihdetapahtuma.

Kulttuuri- ja
tapahtumapäällikkö

KAUPUNGINVALTUUSTO - KÄRKIHANKETAVOITTEET VUODELLE 2021

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHENKILÖ
OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIKUNTAKAUPUNKI		Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
<p>*Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen.</p> <p>*Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.</p> <p>*Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.</p> <p>*Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.</p>		
Museotoiminnan uudelleen organisointi ja kehittäminen (yhdistetyn museotoiminnan malli)	Museotoiminnan yhdistämisen edellyttämät toimenpiteet on tehty Hyvinkään kaupunginmuseon ja taidemuseon johtamisen ja tilojen osalta. Muutostoimenpiteet toteutettu vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
KAUPUNKI JA MONIMUOTOISET KYLÄT		Yleiskaavasuunnittelija
<p>* Kylien vahvuuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä)</p> <p>* Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa</p>		
Sähköisten palvelujen saavutettavuuden sekä etätyö- ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen tietoliikenneyhteyksien parantamisen avulla. Kaupungin osallistuminen valokuituhankkeiden käynnistämiseen.	Kaupunki tukee kuntarahoitusosuuden avulla niitä valokuituhankkeita, joiden käynnistämiseen kyläyhteisöt osallistuvat aktiivisesti ja joille myönnetään valtiontukea. Kaupungin tukiosuus määräytyy käytettävissä olevan Kaupunki ja monimuotoiset kylät-kärkihankebudjetin rajoissa.	Tekninen johtaja
KUNTALAISTEN OSALLISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA HYVINVOINTI		Kehittämispäällikkö
<p>* Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen, uusien yhteistyön ja osallistumisen käytäntöjen luominen.</p> <p>* Lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseen panostaminen.</p> <p>* Sote- ja maakuntaudistuksen muutosvaihe, osallistuminen kunnan tulevien hyvinvointitoimintojen kehittämiseen.</p>		
Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	1) Toteutus vuonna 2021 asukkailla avoimen teemahaun puitteissa, teemana kaupungin viihtyisyyden parantaminen (20.000 euroa) 2) Koulujen osallistuvan budjetoinnin jatkaminen (peruskoulut ja lukio) 20.000 euroa	Kehittämispäällikkö
Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	Osallistuvan budjetoinnin toteutus osana viheralueiden suunnittelua ja rakentamista (yhden leikkipuiston osalta), kuntalaisten osallistuminen hankintoja koskevien valintojen tekemiseen.	Kaupunginpuutarhuri

KAUPUNGINVALTUUSTO - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Pelikirja	Kaupunkistrategian päivittäminen toimintaympäristömuutokset huomioiden	Kaupunkistrategian päivitystyön valmistelu etenee ja päivitys saadaan uuden kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana.	Kaupunkistrategiapäivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kaupunginjohtaja Kehittämispäällikkö
Kestävä talous	Talouden kestävä talouden suunnitelma	Valtuuston päätöksen mukainen kestävä talouden ohjelma toteutetaan ja niiden riittävyys arvioidaan	1. Kestävä talouden ohjelman vuosille 2020 ja 2021 päätetyt toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2. Kestävä talouden ohjausryhmä arvioi keväällä 2021 Kestävä talouden ohjelman riittävyyden ja käynnistää tarvittaessa jatkotyön talouden tasapainottamiseksi	Talousjohtaja
Toiminnan sopeuttaminen pandemiatilanteeseen	COVID 19-pandemian vaikutuksiin varautuminen	Pandemiatilanteen vaikutusten arviointi, vaikutuksiin varautuminen, muutostarpeiden tunnistaminen ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen.	1. Pandemiatilanteen vaikutukset kaupungin operatiiviseen toimintaan ja talouteen on tunnistettu ja tilanteen edellyttämät toimenpiteet tehty. 2. Pandemiatilanteen vaikutuksista organisaation toimintaan raportoidaan säännöllisesti. 3. Pandemiatilanteen pidemmän aikavälin vaikutukset huomioidaan myös Pelikirjapäivitystä valmisteltaessa.	Kaupunginjohtaja
Hyvinkään houkuttelevuus	Asumisen markkinoinnin vahvistaminen	Asumisen markkinoinnin konseptoinnin kehittäminen, yhteisen toimintamallin rakentaminen	Asumisen markkinoinnin tueksi on luotu kaupunkitason malli ja uusi markkinointiaineisto on otettu käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä	Viestintäpäällikkö Kaupungeodeetti Kehittämispäällikkö

KAUPUNGINVALTUUSTO - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Lasten ja nuorten hyvinvointi	<p>Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen kehittämällä työskentely- ja yhteistyökäytäntöjä.</p> <p>Lasten ja nuorten korjaavien palvelujen tarpeen ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentyminen</p>	<p>Kehitetään yhteistyötä kaupungin ja Keusoten asiakastyötä tekevien työntekijöiden välillä.</p> <p>Otetaan käyttöön uusia tapoja tiedonkulun ja yhteistyön parantamiseksi ennaltaehkäisevissä ja korjaavissa palveluissa työskentelevien välillä.</p> <p>Lisätään ammattilaisten ohjaamaan ryhmätoimintaa erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmille.</p> <p>Koulupoissaolojen vähentäminen. Vahvistetaan kouluvalmentajien avulla toimintamallia, jolla poissaoloihin puututaan varhaisessa vaiheessa.</p>	<p>1. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0-17-vuotiaista pienenee vuoteen 2020 verrattuna.</p> <p>2. Ryhmätoimintaan osallistuneiden vanhempien määrä nousee vuoteen 2020 verrattuna.</p> <p>3. Oppilaiden koulupoissaolojen määrä laskee verrattuna vuoteen 2020.</p>	Sivistystoimenjohtaja
Työllisyyden edistäminen	Pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistäminen	Luodaan ja otetaan käyttöön pitkäaikaistyöttömien työhönvalmennuksen ostopalveluihin kannustusjärjestelmä	75 pitkäaikaistyötöntä osallistuu valmennukseen ja kolmasosa näistä poistuu työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö
Hyvinvointi	Valtuustokauden mittainen suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi	Laajan hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2022-2025 yhteistyössä Keusoten kanssa	Hyvinvointisuunnitelma 2022-2025 on hyväksytty vuoden 2021 loppuun mennessä	Hyvinvointipäällikkö
Turvallisuus	Hyvinkää on Suomen turvallisin kaupunki ja johtava paikallisen turvallisuussuunnittelun edelläkävijä.	Turvallisuussuunnitelman päivittäminen	Turvallisuussuunnitelman päivitys on hyväksytty vuoden 2021 aikana.	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori

h

Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohto
Demokratia ja johdon tuki
Sosiaali- ja terveystalvet
Omaisuuoen luovutustulot ja -menot

Kaupunginvaltuusto

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-158 826	-151 776	-149 652	-149 652	-1,4	-153 842	-158 150
Toimintakate	-158 826	-151 776	-149 652	-149 652	-1,4	-153 842	-158 150

Toiminnan kuvaus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit. Vaalipäivä on 18.4.2021. Uusi kaupunginvaltuusto aloittaa toimintansa 1.6.2021. Vuonna 2021 valtuusto päättää kaupungin ylimpänä toimielimenä kaupungin kannalta merkittävimmistä asioista, joita vuonna 2021 ovat muun muassa kunnallisvaalien jälkeiset nimeämispäätökset, merkittävät kaavapäätökset, Hyvinkään Pelikirjan eli kaupunkistrategian päivitys ja uuden kaupunginjohtajan valinta.

Tarkastuslautakunta

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	16 618	2 500	2 500	2 500	0,0	2 500	2 500
Toimintakulut	-143 117	-163 552	-165 259	-165 259	1,0	-169 886	-174 643
Toimintakate	-126 499	-161 052	-162 759	-162 759	1,1	-167 386	-172 143

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista omalla arviointitoiminnallaan ja antamallaan arviointikertomuksella. Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnoin ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Hyvinkään kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Vuonna 2021 on voimassa tilikausille 2019 – 2022 kilpailutettu kaupungin tilintarkastuspalveluja koskeva sopimus.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kuntalaisissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Kaupunkistrategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Lautakunta laatii vuosittain työohjelman arviointityötään varten, joka pohjautuu valtuustokaudelle laadittuun arviointisuunnitelmaan. Työohjelma sisältää tilivuotta koskevat arviointikohteet.

Vuoden 2021 keväällä käynnistyy uusi valtuustokausi. Uusi valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan valtuustokauden 2021 – 2024 hallinnon ja talouden tarkastusta ja arviointia varten.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0

Keskusvaalilautakunta

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	159 647	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-141 655	0	-112 629	-112 629		0	0
Toimintakate	17 992	0	-112 629	-112 629		0	0

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määrätyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit ja keskusvaalilautakunta vahvistaa kuntavaalien tuloksen 21.4.2021.

Kaupunginhallitus

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	780 745	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-926 372	-875 180	-873 033	-873 033	-0,2	-897 478	-922 607
Toimintakate	-145 627	-875 180	-873 033	-873 033	-0,2	-897 478	-922 607

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Keväällä 2021 järjestettävät kunnallisvaalit merkitsevät uuden kaupunginhallituksen nimittämistä. Kaupunginhallituksella on iso rooli niiden merkittävien päätösten päätöksentekoprosessissa, joita vuonna 2021 on suunniteltu tuotavaksi päätöksentekoon.

Kaupunginhallitus jakaantuu kehittämisjaostoon ja henkilöstöjaostoon.

Kaupungin johto

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0			
Toimintakulut	-557 240	-664 702	-438 320	-466 239	-29,9	-479 294	-492 714
Toimintakate	-557 240	-664 702	-438 320	-466 239	-29,9	-479 294	-492 714

Toiminnan kuvaus

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen talousarvioon sisältyy 200 000 euron määräraha Hyvinkään pelikirjan kärkihankkeiden toteuttamiseen. Vuonna 2021 kaupunginvaltuusto valitsee uuden kaupunginjohtajan.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset				0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0

Demokratia ja johdon tuki

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	60 135	8 740	8 740	8 740	0,0	8 740	8 740
Toimintakulut	-1 134 121	-1 206 482	-1 191 087	-1 191 087	-1,3	-1 224 437	-1 258 722
Toimintakate	-1 073 986	-1 197 742	-1 182 347	-1 182 347	-1,3	-1 215 697	-1 249 982

Toiminnan kuvaus

Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämis-toiminta ja sisäinen tarkastus.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat toimielinten valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, kaupunkiorganisaation kehittämistyön koordinointi ja ohjaaminen, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asianhallinta- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohdon ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunkiorganisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnan painopisteet vuonna 2021 liittyvät kunnallisvaaleihin liittyviin tehtäviin, Pelikirjan päivittämiseen, hallintosäännön päivittämiseen ja viestinnän kehittämiseen sekä tiedonhallintalakiin sekä eettiseen ilmiantokanavaan liittyviin valmistelutehtäviin. Edelleen palvelualueen rooli tietosuojatyöryhmässä on keskeinen. Vuodelle 2021 keskeinen painopiste on Kestävän talouden ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen palvelualueella koskevien toimenpiteiden osalta.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	12,0	14,0	14,0	2,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	0,0	-1,0
Yhteensä	13,0	14,0	14,0	1,0

Sosiaali- ja terveyspalvelut

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	283 048	0					
Toimintakulut	-162 843 571	-158 292 473	-164 724 500	-164 724 500	4,1	-169 666 235	-174 756 222
Toimintakate	-162 560 523	-158 292 473	-164 724 500	-164 724 500	4,1	-169 666 235	-174 756 222

Toiminnan kuvaus

Kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotanto ja tuotantoresurssit siirtyivät Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään eli Keusoteen 1.1.2019. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen. Hyvinkään osuus sosiaali- ja terveyspalvelujen kuluista näkyy kaupungin tuloslaskelmassa asiakaspalvelujen ostoissa kuntayhtymältä.

Myös erikoissairaanhoidon laskutus näkyy palveluiden ostoissa. Lisäksi kaupungin vastuulle kuuluvat eläkemenoperusteiset maksut näkyvät palvelualueen toimintakuluissa, tarkemmin eläkekulujen erässä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta painopisteet liittyvät menokehityksen hallintaan ja yhteistoiminnan kehittämiseen hyvinvoinnin ja terveyden saralla. Ensimmäinen painopiste tarkoittaa erityisesti sitä, että kaupunki tukee Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän (jatkossa "Keusote") tuotantuosohjelman ja siihen kirjattujen taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Lisäksi kaupunki etsii yhdessä Keusoten ja HUS:n kanssa keinoja, joilla erikoissairaanhoidon menokehitys saatetaan vastaamaan kaupungin rahoituspohjan kehitystä. Lopulta kyse on siitä, että kaupungin sosiaali- ja terveystoimintoihin kokonaisuuteen käyttämät eurot ovat rahoituspohjaan nähden tasapainoiset ja määrärahojen käyttö on taloudellista, tehokasta ja tuottavaa. Toinen painopiste liittyy erityisesti kaupungin ja Keusoten väliseen yhteistyön ja työnjaon selkeyttämiseen ja kehittämiseen. Keskeisiä organisaatorajat ylittäviä painopisteitä ovat muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, työllisyydenhoito ja toimenpiteet koronavirustilanteen hallinnassa.

Palvelualueen talousarvio perustuu yhteisvalmisteluun Keusoten ja HUS:n kanssa. Kaupungin maksuosuuksia on käsitelty muun muassa Keusoten johdon ja Keusote -kuntien (Hyvinkää, Järvenpää, Tuusula, Nurmijärvi, Mäntsälä ja Pornainen) kuntajohtajakokouksissa ja talousjohtajien kokouksissa.

Yhteisvalmistelusta huolimatta kaupungin talousarviossa sosiaali- ja terveystoimen tulo- ja menoarvio eroaa kuntayhtymien arvioimista. Erot johtuvat siitä, että kaupungille kirjautuu myös suoraan sosiaali- ja terveyshuollon menoja. Lisäksi kaupunki ei ole arvioinut erikoissairaanhoidon hoito- ja palveluvelan osuutta vuodelle 2021, sillä myöskään vastaavia tuloja ei ole huomioitu. Valtio on luvannut

kunnille 450 milj. euroa tukea hoito- ja palveluvelan purkamiseen vuosina 2021-2023, mutta talousarvion laadintahetkellä vuosikohtainen tukisumma ja tuen kohdentuminen sairaanhoitopiirien ja kuntien kesken ei ole tiedossa. Kaupungin talousarviossa siis oletetaan että täysimääräinen tuki kohdentuu suoraan sairaanhoitopiirille.

Kaupungin talousarviossa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksiin vuodelle 2021 arvioitu summa tarkoittaa sitä, että nettokustannukset kasvaisivat 2,2 milj. euroa (1,3 %) vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden ja 1,6 milj. euroa (1,0 %) vuoden 2020 ennustettuun toteumaan nähden.

Nettokustannusten toteutuminen suunnitellusti edellyttää Keusoten tuottavuusohjelman toteutumista. Tätä korostaa se, että vuosina 2018-2019 kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluiden nettokustannus kasvoi 20,8 milj. euroa (14,6 %), siis keskimäärin yli 10 milj. euroa/vuosi.

Keusoten talousarvion perustelut

Yhtymähallitus hyväksyi 24.6.2020 § 106 talousarviokehityksen ja laadintaohjeet vuodelle 2021, minkä perusteella palvelualueet laativat talousarvioesityksen.

Oman palvelutuotannon maksuosuuksien kasvu vuoden 2020 talousarvioon verrattuna on n. 1,5 %. Talousarviossa on varauduttu palkkojen sopimuskorotuksiin ja sopimusten mukaista järjestelyerää käytetään palkkaharmonisointioon. Kaiken kaikkiaan palkkojen harmonisointiin on vuodelle 2021 varattu n. 2,2 milj. euroa yhtymähallituksen harmonisointipäätöksen mukaisesti. Palkkaharmonisointioon varattu määräraha on talousarviossa henkilöstöpalveluissa. Kun harmonisointipäätökset tehdään, määrärahat kohdennetaan palvelualueille päätöksen mukaisesti. Koska henkilöstöpalvelujen ja palvelutuotannon kustannukset jakautuvat kunnille eri perustein, on muutoksella vaikutusta maksuosuuskokonaisuuden jakautumiseen kuntien välillä. Muutoksen vaikutusta kunnittain on mahdotonta arvioida tässä vaiheessa.

Kehyksessä asiakaspalvelujen ostojen hinnankorotuksiin varauduttiin 2 %:n kasvulla. Joidenkin palvelujen hintojen korotukset ovat tätä suuremmat, mikä aiheuttaa riskin talousarviossa pysymiselle. Vuokramenojen kasvuun varauduttiin 1 %:n kasvulla.

Erikoissairaanhoidon määrärahavaraus on Keusotessa budjetoitu HUS:lta saadun tiedon mukaisena. Määräraha sisältää 7,9 milj. euroa koronan vuoksi vuonna 2020 syntyneiden hoitojonojen purkuun.

Vuoden 2021 talousarvioon ei ole sisällytetty koronakustannuksia, koska niitä on mahdotonta arvioida. Varausta ei myöskään ole mm. suun terveydenhuollossa syntyneiden hoitojonojen purkamiseen. Koronasta aiheutuvista kustannuksista tullaan tekemään talousarviomuutos vuonna 2021, kun nähdään, miten tautitilanne kehittyy.

Talousarviossa ei ole varauduttu Apotin käyttöönottoon Tuusulan toimipisteissä aiemmin suunnitellussa aikataulussa. Käyttöönottoa on suunniteltu siirrettävän vuoteen 2023. Tarkoituksena on kilpailuttaa Keusoten käyttöön vuoden 2021 aikana yhtenäinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus.

Taulukko: Keusote-kuntien sote-maksuosuudet; tilinpäätös 2019, tilinpäätösennuste 2020 ja talousarvioesitys 2021. Kuvio ei saavutettava tekstilukijalle.

	Tilinpäätös 2019			Tilinpäätösennuste 8/2020			Talousarvioesitys 2021			
	Oma toiminta	Esh	Yhteensä	Oma toiminta	Esh	Yhteensä	Oma toiminta	Esh	Esh, hoitovelka	Yhteensä
Hyvinkää	94 755 056	64 894 526	159 449 582	101 993 802	57 539 000	159 532 802	99 148 869	62 810 049	2 078 066	164 034 985
Järvenpää	86 318 611	53 827 523	140 146 134	87 636 214	50 219 000	137 855 214	81 834 722	54 014 675	1 885 540	137 735 137
Mäntsälä	39 654 573	25 985 025	65 639 598	41 253 652	22 939 000	64 192 652	39 947 656	26 192 192	833 463	66 973 331
Nurmijärvi	75 358 098	48 750 089	124 106 187	77 945 460	44 837 000	122 782 460	74 131 882	49 005 950	1 390 624	124 528 456
Pornainen	7 365 454	5 117 418	12 482 872	8 050 609	5 098 000	13 148 609	7 899 835	5 478 485	1 20 063	13 498 403
Tuusula	71 472 528	44 094 630	115 567 158	75 405 712	39 057 000	114 462 712	72 150 968	44 882 785	1 643 675	118 677 427
Yhteensä	374 922 319	242 469 211	617 391 530	392 285 449	219 687 000	611 972 449	375 113 931	242 384 336	7 949 471	625 447 738

Keusoten taloussuunnitelma 2022-2023

Tuottavuusohjelmalla 2020 - 2022 tavoitellaan kuntayhtymätasolla 40 milj. euron menojen alenemaa vuoden 2022 loppuun mennessä.

Valtakunnallista sote-uudistusta valmistellaan ja tavoitteena on, että uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta. Sote-uudistus on eduskunnan käsittelyssä vuoden 2020 lopulla.

Valtakunnallinen sote-uudistus toteutuessaan edellyttää kustannusten alenemista merkittävästi ja edellyttää palvelurakenteen uudelleen arviointia rahoitusaseman heikentyessä.

Hyvinkään kaupunki Keusoten talousarviossa

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella ikäihmisten nykymuotoisesta päivätoiminnasta Keusoten toimintana luovutaan, mikä vaikuttaa Hyvinkään maksuosuuteen noin 0,2 milj. euroa.

Kultakehrän asumispalveluyksikön toiminta siirtyy Atendon tiloista Villa Sahiksen kiinteistöön 1.1.2021.

Ikäihmisten asumispalveluissa on kasvupainetta väestön ikääntymisen myötä. Asumispalvelut kilpailutettiin ja uudet hinnat otettiin käyttöön vuonna 2020. Hinnat ovat korottuneet merkittävästi kilpailutuksen myötä (n. 4 %). Tuottavuusohjelman mukaisesti asumispalvelujen palvelurakennetta pyritään keventämään ja suuntaamaan ostoja edullisempien palvelutuottajien yksiköihin ja näin ollen kustannusten kasvua saadaan hillittyä maltillisemmaksi.

Hoidon ja hoivan tietopakettiin sisältyy myös akuuttiosastohoito ja kotisairaala. Akuuttiosastohoidon hoitopaikkojen määrää vähennetään Keusoten alueella noin 30 paikalla.

Kuntien maksuosuudet vuodelle 2021 ovat yhteensä n. 625,4 Me. Vuoden 2020 talousarviossa maksuosuudet ovat n. 583,6 Me ja tilinpäätösennusteen (8/2020) mukaiset maksuosuudet ovat n. 612,0 Me, josta n. 0,1 Me on aikaisempien vuosien (2017 ja 2018) alijäämän kattamista. Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaiset maksuosuudet olivat yhteensä 617,4 milj. euroa. Oman toiminnan maksuosuuden muutos suhteessa vuoden 2020 tilinpäätösennusteeseen on n. -4,4 % ja suhteessa vuoden 2019 tilinpäätökseen 0,1 %. Talousarvion toteutuminen edellyttää keväällä 2020 hyväksytyyn tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteutumista täysimääräisenä.

Vuonna 2021 Nurmijärven akuuttiosaston remontin vuoksi asiakkaita sijoitetaan kuntayhtymän muihin yksiköihin.

Hyvinkään kaupunki on laskuttanut Hakalan neuvolan vuoden 2019 vuokrat ja osan Renton kiinteistön vuoden 2019 vuokrasta (yhteensä n. 0,4 milj. euroa) vuoden 2020 puolella. Vuokrien määrärahat puuttuvat vuoden 2020 talousarviosta ja myös vuoden 2021 Keusoten talousarviosta. Koska vastaava tulo on kaupungin puolella arvioitu vuodelle 2021, tästä aiheutuu kaupungin talousarvioon 0,8 milj. euron ylitysuhka.

Kotirinteen kuntoutusyksikkö oli tarkoitus avata Hyvinkäälle osana tuottavuustoimenpiteitä vuoden 2020 aikana, mutta sopivien toimitilojen puute on viivästyttänyt kuntoutusyksikön avaamista. Hyvinkään kaupungilta ollaan vuokraamassa toimitila, joka edellyttää remontointia ja toiminta päästään aloittamaan tämän hetken tiedon mukaan 1.4.2021. Kotirinteen kuntoutusyksikön avaamisella pyritään saamaan lastensuojelun kustannuksia alhaisemmalle tasolle palvelujen ostojen vähentyessä. Hyvinkään lastensuojelun sijoitusten kustannukset ovat Keusoten alueen kunnista korkeimmat (v. 2019 kustannukset olivat n. 6,0 milj. euroa Keusoten keskitasoa korkeammat).

Hyvinkäällä lastensuojelun asiakasmäärät 1-9/2020 ovat seuraavat: avohuollossa 255, sijaishuollossa 154, jälkihuollossa 121, yhteensä 530. Hyvinkäällä on lastensuojelun asiakkaita eniten Keusoten alueella. Avohuollon asiakasmäärä on ylittänyt vuoden 2019 asiakasmäärän. Tämä kertoo lastensuojelun tarpeen kasvusta Hyvinkäällä. Uusia huostaanottoja on vuonna 2020 tehty 16. Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketin kustannukset kasvavat 1,2 milj. euroa tilinpäätöksen 2019 toteumaan nähden.

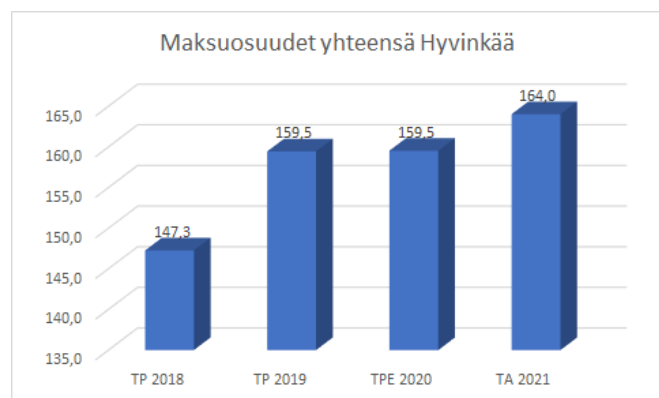
Terveyspalveluissa virka-ajan ulkopuolinen päivystys on ollut HUS:n hoitamaa ja se on ollut kalleinta Keusoten jäsenkunnista (76 eur/asukas, muissa kunnissa n. 16-26 eur/asukas). Toimintamallia on muutettu ja virka-ajan ulkopuolinen päivystys on osin otettu omaksi toiminnaksi sekä kehitetty uusia toimintamuotoja vuoden 2020 aikana ja kustannuksia on saatu alennettua.

Vastaanottopalveluissa etäpalveluin pyritään korvaamaan suurin osa läsnävastaanottoja. Vastaanottopalvelujen kustannukset kasvavat 0,1 milj. euroa vuoden 2019 tilinpäätöksen toteumaan nähden, määräraha vuonna 2021 on 9,2 milj. euroa. Hoitotarvikejakelu sisältyy vastaanottopalveluiden tietopakettiin.

Hoitotarvikejakelussa on ollut tarpeeseen nähden riittämättömät määrärahat ja vuoden 2021 talousarviossa määrärahaa on kasvatettu n. 1 milj. eurolla ja varaus on yhteensä n. 2,1 milj. euroa, kasvua tilinpäätökseen nähden on 0,4 milj. euroa. Apuväline- ja hoitotarvikejakelun kriteerejä ollaan tarkastamassa ja yhtenäistämässä parhaillaan.

Kiljavan toiminta siirtyy Kiljavan sairaala Oy:ltä Keusoten omaksi toiminnaksi, mikä vähentää ulkopuolisen lääkinnällisen kuntoutuksen ostotarvetta. Kiljavalle keskitetään

Kuvio: Hyvinkään kaupungin sote-kulujen maksuosuudet yhteensä Hyvinkäällä.

Huom. Talousarvion laadintahetkellä Keusotessa on päätöksenteossa talousarviomuutos, jonka mukaan sote-menot olisivat yhteensä 3,8 milj. euroa suuremmat (Keusote 1,1 milj. euroa ja HUS 2,7 milj. euroa) kuin yllä esitetyssä taulukossa. Tämä selittää eron pylväskaavion ja taulukon luvuissa.

Hyvinkään kaupungille suoraan kirjautuvat sote-menot

Hyvinkään kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusvastuulle kuuluu myös sellaisia menoja, jotka eivät sisälly Keusoten ja HUS:n laskutukseen. Suoraan kaupungin kustannuksiksi kirjautuu eläkemenoperusteisia maksuja sekä kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet sosiaali- ja

myös koko kuntayhtymän vaativa kuntoutus. Kiljavan toiminnan siirto omaksi toiminnaksi on kustannusneutraali.

Vastaanottopalveluissa tiimimallin käyttöönoton edetessä fysioterapeutin suoravastaanotto laajenee, jolla pystytään korvaamaan osittain tules-potilaiden lääkärikäyntejä.

Suun terveydenhuollossa toimintamalliuudistusta jalkauteaan koko Keusoten alueella saatavuuden parantamiseksi ja yhdenvertaisten palvelujen tarjoamiseksi. Suun terveydenhuollon kustannukset laskevat tilinpäätökseen nähden 0,1 milj. euroa, kokonaismääräraha vuoden 2021 talousarviossa on 2,3 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon maksuosuuteen on varattu määräraha koronan vuoksi syntyneiden hoitajien purkamiseen. Hoitovelan osuus Hyvinkään erikoissairaanhoidon maksuosuudesta on n. 2,1 milj. euroa. Hyvinkään kaupungin oma talousarvio ei pidä sisällään hoitovelan osuutta kustannuksista, sillä myöskään tuloissa ei ole huomioitu valtion lupaamaa kompensatiota hoito- ja palveluelänpurusta: talousarvion laadintahetkellä 450 milj. euron hoito- ja palveluelänpurustuksen vuoden 2021 summa ja kohdenus ei ole tiedossa. Erikoissairaanhoidon kokonaismaksuosuus 64,9 milj. euroa eli 3,4 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätös.

Taulukko: Hyvinkään kaupungin sote-maksuosuudet yhteensä Hyvinkäällä tietopaketeittain. Kuvio ei saavutettava tekstilukijalle.

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)
Oma toiminta	100 845	99 131	98,3 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	40 255	39 230	97,5 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	19 626	20 789	105,9 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	13 500	14 049	104,1 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	8 195	9 203	112,3 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	5 144	4 570	88,9 %
Päivystyksen tietopaketti	5 062	2 955	58,4 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 282	2 341	71,3 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	3 020	2 635	87,2 %
Kuntoutuksen tietopaketti	2 665	3 285	123,3 %
Hallinto	96	74	76,7 %
ESH	54 864	64 886	118,3 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	54 864	63 119	115,0 %
Ensihoidon tietopaketti		1 767	Ääretön
Yhteensä	155 709	164 017	105,3 %

Talousarvio= Talousarvio 2020

Valittu kausi= Talousarvio 2021

terveyspalveluiden tuottamisesta ennen järjestämisvastuun siirtoa Keusotelle. Näihin maksuihin on budjetoitu vuodelle 2021 yhteensä 2 765 500 euroa. Tämä on 25 700 euroa enemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa ja 165 147 euroa vähemmän kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä, jolloin ennen järjestämisvastuun siirtoa edeltävältä ajalta kirjattiin 190 600 euroa kuluja.

Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	3 053 982	4 000 000	3 000 000	3 500 000	-12,5	4 000 000	5 900 000
Toimintakulut	0						
Toimintakate	3 053 982	4 000 000	3 000 000	3 500 000	-12,5	4 000 000	5 900 000

Toiminnan kuvaus

Kaupungin maanomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot, tai -tappiot kirjataan tämän palvelualueen tietoihin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Maaomaisuuden myynnistä saatavien myyntivoittojen edellytys on onnistuminen maapolitiikassa ja kaupungin houkuttelevuuden säilymisessä. Pelikirjan kärkihankkeiden toteuttaminen palvelee myyntivoittotavoitteen toteutumisesta.

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Henkilöstö

Talous

Konsernipalvelut ja hallinto

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 542 998	2 718 560	2 897 160	6,57	2 897 160	2 897 160
Myyntituotot	1 745 060	182 160	239 160	31,29	239 160	239 160
Maksutuotot	237 413	196 000	212 000	8,16	212 000	212 000
Tuet ja avustukset	652 254	630 000	635 000	0,79	635 000	635 000
Muut toimintatuotot	1 908 271	1 710 400	1 811 000	5,88	1 811 000	1 811 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0				
Toimintakulut	-14 211 011	-14 058 067	-14 713 649	4,66	-14 852 895	-14 996 319
Henkilöstökulut	-5 043 970	-4 872 333	-4 641 548	-4,74	-4 780 794	-4 924 218
Palkat ja palkkiot	-3 959 610	-3 870 574	-3 646 543	-5,79	-3 755 939	-3 868 617
Henkilösivukulut	-1 084 360	-1 001 759	-995 005	-0,67	-1 024 855	-1 055 601
Eläkekulut	-936 421	-849 842	-852 471	0,31	-878 045	-904 386
Muut henkilösivukulut	-147 939	-151 917	-142 534	-6,18	-146 810	-151 214
Palvelujen ostot	-5 396 991	-5 803 247	-5 596 183	-3,57	-5 596 183	-5 596 183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 188	-68 855	-52 650	-23,53	-52 650	-52 650
Avustukset	-3 011 486	-2 790 000	-3 965 000	42,11	-3 965 000	-3 965 000
Muut toimintakulut	-691 376	-523 632	-458 268	-12,48	-458 268	-458 268
Toimintakate	-9 668 013	-11 339 507	-11 816 489	4,21	-11 955 735	-12 099 159

Toiminnan kuvaus

Toimiala muodostuu talous-, henkilöstö- ja elinvoima -palvelualueista.

Toimialan tehtävät palvelualueittain ovat seuraavat:

- Elinvoima -palvelualue
 - o omistajaohjaus ja elinkeinotoimi
 - o kaavoitus
 - o tonttipalvelut
 - o työllisyyspalvelut
- Talous -palvelualue
 - o tietohallintopalvelut
 - o hankintapalvelut
 - o talouspalvelut
- Henkilöstö -palvelualue
 - o palvelussuhdeasiat
 - o palkanlaskentapalvelut
 - o johdon ja esimiesten tukipalvelut
 - o osaamisen kehittäminen
 - o työhyvinvointipalvelut ja työkykyjohtaminen
 - o työsuojelu, turvallisuus- ja valmiussuunnittelu

Elinvoima

	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	2 530 323	2 310 000	2 448 000	2 448 000	5,97	2 448 000	2 448 000
Valmistus omaan kä	0						
Toimintakulut	-6 619 183	-6 941 427	-7 886 845	-7 872 761	13,42	-8 093 198	-8 319 808
Toimintakate	-4 088 860	-4 631 427	-5 438 845	-5 424 761	17,13	-5 645 198	-5 871 808

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen sekä omistajaohjaus ja sen kehittäminen. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus ja kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnassa painotetaan Pelikirjan mukaisia kärkihankkeita kaupunkikeskustan kehittämiseksi mm. kaavoitus, liikennesuunnitelmat, täydennysrakentaminen ja keskustan viihtyvyyden lisääminen. Vuonna 2021 nykyisiin kärkihankkeisiin liittyvien toimenpiteiden saattaminen päätökseen korostuu ja uusien kärkihankkeiden valmistelu pelikirjan päivityksen myötä käynnistyy.

Invest in Hyvinkää -toimintaa (sijoittautumispalvelu) jatketaan erilaisin markkinointitoimenpitein esimerkiksi avaamalla uusi elinkeino- ja yritysmarkkinointiin suunnattu nettisivusto BusinessHyvinkää. Eri toimijoiden yhteistyötä pyritään tiivistämään, tavoitteena on prosessien kehittäminen toimivimmiksi ja tehokkaammiksi niin palveluntarjoajien kuin yritysten näkökulmasta. Yhdessä KUUMA-kuntien kanssa jatketaan Helsinki Ring of Industry -yhteistyötä erityisesti ulkomaisten yritysten sijoittumisen edistämiseksi. Yritystonttien ohella asuintonttien markkinointi on keskeistä.

Korona-aikana työttömyys on kasvanut voimakkaasti. Työhönvalmennuksen asiakasmäärien kasvattamisella vaikutetaan työttömyyden pitkittymisen estämiseen. Nuorten- ja pitkäaikaistyöttömyyteen sekä maahanmuuttajien työllistämiseen käynnistetään uusia työmuotoja, jotka tehostavat asiakkaiden työllistymistä ja siirtymistä opintoihin. Työnantajayhteistyötä tiivistetään TE-palveluiden ja muiden alueen kuntien kanssa, jotta yrityksiin löydetään osaavaa työvoimaa.

Toimenpiteet kaupungin elinvoiman kasvattamiseksi tulevat olemaan entistäkin tärkeämpiä jatkossa, joten uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi Hyvinkäälle tullaan panostamaan. Myös kuntalaisten osallisuuden lisäämisen nähdään olevan eräs keino lisätä Hyvinkään houkuttelevuutta asuinpaikkana.

Konserniohjauksessa yhteistyö ja vuoropuhelu tytär- ja osakkuusyhteisöjen kanssa pysyy keskeisenä. Kunnallista vaalien seurauksena useiden yhteisöjen hallitusjäsenet vaihtuvat. Tämän vuoksi eri yhteisöjen hallitusjäsenten perehdytykseen panostetaan ja hyvin käynnistynyttä yhteisökummi -toimintaa jatketaan.

Palvelualueen suunniteltu henkilöstömäärä pienenee yhdellä Kestävän talouden ohjelman myötä. Kaikkia suunniteltuja toimia ei ole saatu täytettyä vuonna 2020. Mikäli suunnitelluissa rekrytoinneissa avoimiin tehtäviin ei onnistuta, palvelualueella joudutaan turvautumaan ostopalveluihin.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	24,0	28,5	27,5	-1,0
Määräaikaiset	4,0	1,0	1,0	0,0
Yhteensä	28,0	29,5	28,5	-1,0

Henkilöstö

	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	1 757 276	371 070	336 670	336 670	-9,27	336 670	336 670
Toimintakulut	-4 216 729	-3 266 452	-2 994 336	-2 994 336	-8,33	-3 078 177	-3 164 366
Toimintakate	-2 459 453	-2 895 382	-2 657 666	-2 657 666	-8,21	-2 741 507	-2 827 696

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, johtoa, esimiehiä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia palveluita koko palvelussuhteen elinkaaren ajan. Henkilöstöpalvelut linjaa, auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esimiehiä ja henkilöstöä kaikissa henkilöstötyötä koskevissa asioissa. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käyttöönnotosta kaupungissa. Henkilöstöpalveluja tuotetaan yhteistyössä kaupungin johdon, esimiesten ja henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Hallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelussuhdepalvelut ja koko henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelut. Peruspalveluja ovat lisäksi työterveyshuoltopalvelujen, työsuojelun, työturvallisuuden ja arjen turvallisuussuunnittelun järjestäminen ja koordinointi sekä työhyvinvointiin, riskienhallintaan ja valmiussuunnitteluun liittyvät tukipalvelut. Henkilöstöpalvelut tukevat johtoa ja esimiehiä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suorituksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa. Palvelualue huolehtii työnantajan velvoitteista ja lakisääteisistä raportoinneista. Lisäksi palvelualue kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstöedustajien kanssa. Henkilöstöpalvelut edistää ja koordinoi henkilöstön osallisuuden ja yhteistoiminnan sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kaupungilla.

Toiminta-ajatus on henkilöstökokemuksen kehittäminen ja esimiestyön tukeminen. Palvelualue luo ja toimeenpanee yhtenäisiä HR-käytänteitä ja toimintatapaohjeita sekä -malleja. Palvelualue valmistelee henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstön kehittämisen ja yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin suuntaviivat henkilöstöjaostolle ja vastaa näiden täytäntöönpanosta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Palvelualueen toiminnan keskiössä ovat Pelikirjan tukipilarin henkilöstölle määritellyt asiat:

- Toimimme asiakkaan parhaaksi taloudellisella ja asiakaslähtöisellä tavalla. Henkilöstömme uskaltaa uudistua. Luomme omalla toiminnallamme myönteistä kuvaa Hyvinkästä.

- Edellytämme ja edistämme henkilöstön ammatillisen osaamisen jatkuvaa kehittämistä, halua uuden oppimiseen, toiminnan joustavuutta ja tehokkuutta sekä vastuuta työyhteisön hyvästä ilmapiiristä. Pelaamme reilua peliä.
- Määrittelemme henkilöstösuunnitelmassa tarkemmin henkilöstöresurssien hyödyntämistä, henkilöstön työkyvyn ja -hyvinvoinnin edistämistä sekä osaamista ja esimiestyön kehittämistä koskevat suunnitelmat.
- Olemme houkutteleva työnantaja.

Koronaepidemian salliessa ja Kestävän talouden ohjelman asettamissa rajoissa pyritään jatkamaan vuonna 2019 aloitettua Johdon ja esimiesten työtä tukevaa Liideri – koulutusohjelmaa. Koulutusohjelma koostuu kolmesta osiosta; "Esimies ihmisten johtajana", "Esimies ja tuottava työyhteisö", "Esimies ja toiminnan tehostaminen". Toimintavuonna käynnistyy Liideri -koulutusohjelman toinen vaihe "Esimies ja tuottava työyhteisö". Ohjelman toteutusta jouduttiin vuoden 2020 aikana lykkäämään koronarajoitusten vaikutuksesta.

Vuoden 2021 aikana luodaan strateginen kumppanuussuhde Terveystalon kanssa, jonka avulla kaupunki varmistaa laadukkaan, kustannustehokkaan ja vaikuttavan työterveyshuollon. Tällä pyritään tukemaan esimiehiä työkykyjohtamisessa ja samalla edistämään henkilöstön työhyvinvointia ja -kykyä.

Palkkausjärjestelmän kehitystyötä jatketaan yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstöedustajien kanssa. Tavoitteena on saattaa palkkausjärjestelmän kehitystyö loppuun toimintavuoden aikana.

HR-järjestelmäkokonaisuudessa on kehitystarpeita. Henkilöstöpalvelut tekee toimintavuoden aikana HR järjestelmä-hankkeen esisuunnittelua ja kartoitusta.

Työnantajamielikuvan ja henkilöstöresurssien tarkempaa hyödyntämistä pyritään parantamaan toimintavuoden aikana kiinnittämällä huomiota enemmän henkilöstösuunnitteluun ja rekrytointiprosessiin.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	27,0	18,5	19,0	0,5
Määräaikaiset	1,0		1,0	1,0
Yhteensä	28,0	18,5	20,0	1,5

Talous

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	255 399	37 490	112 490	112 490	200,05	112 490	112 490
Toimintakulut	-3 375 100	-3 850 188	-3 846 551	-3 846 552	-0,09	-3 954 255	-4 064 975
Toimintakate	-3 119 701	-3 812 698	-3 734 061	-3 734 062	-2,06	-3 841 765	-3 952 485

Toiminnan kuvaus

Talousohjelmassa on kolme palveluyksikköä: talous-, hankinta-, ja tietohallintopalvelut.

Palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous-, hankinta- ja tietohallintoasioissa. Lisäksi palvelualue järjestää edellä mainittuja palveluja kaupungille ja soveltuvin osin kaupunkikonsernille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Vuonna 2021 painottuu perustietotekniikkapalvelujen kilpailutus sekä uuden sopimuksen laadinta ja toimittajan vaihtumiseen liittyvät järjestelyt. Vuonna 2021 toteutetaan myös perusinfra toiminnallisuutta parantavat kehittämisprojektit. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän ICT-palveluiden eriyttäminen Hyvinkään kaupungin ympäristöstä jatkuu vuonna 2021.

Tietohallintopalveluiden painopisteitä vuonna 2021 on kyberturvallisuustyön jatkaminen ja aktiivinen osallistuminen kaupungin tietosuojatyöryhmän työhön. Tietohallintopalvelut osallistuu myös omalta osaltaan tiedonhallintalain edellyttämien toimien valmisteluun.

Kaupungin palveluiden digitalisoinnin tukeminen ja tietohallinnon kehittämishankkeiden koordinointi ja tuki on Tietohallintopalveluiden toiminnan painopiste myös vuonna 2021.

Paikkatietopalvelut siirtyi loppuvuonna osaksi Tietohallintopalvelut -yksikköä aiempaa pienemmällä henkilöstömäärällä ja yhdistettyjen yksiköiden perustoiminnan ja tavoitteiden yhteensovittaminen sekä tiivistyvän yhteistyön hyötyjen tavoittelemineen jatkuu vuonna 2021.

Hankintapalveluiden tekemisen painopiste liittyy talouden tasapainottamiseen: Hankintaprosessia ja sopimushallintaa pyritään kehittämään siten, että taloudellisuusnäkökulma tulee entistä vahvemmin esiin ja että hankintojen toteutus onnistuu ja hankintojen riskit hallitaan

myös vähennetyllä henkilöstömäärällä. Hankintaprosessin kehittämisessä ja riskienhallinnassa keskeinen rooli on sähköisen hankintajärjestelmän kehittämisessä. Hankintalain muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021 ja Hankintapalvelut -yksikkö vastaa muutosten huomiomisesta ja viestimisestä kaupungin hankintoihin liittyen.

Talousohjelmien keskeisimpänä painopisteenä vuonna 2021 Talousohjelmien -yksikkö koordinoi ja ohjaa kestävän talouden ohjelman toteuttamista ja seurantaan koko kaupunkikonsernissa. Lisäksi talousohjelmien painopisteenä jatkuu palveluperusteisen johtamismallin valmistelu ja käyttöönoton jalkauttaminen kaupungin organisaatioon. Osallistuminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymien omistajaohjaukseen ja raportointiin jatkuu painopisteenä.

Talousohjelmien kehittäminen edelleen niin kaupungin omista tarpeista kuin ulkoisista vaatimuksistakin lähtien. Raportointijärjestelmän vaihdos ja toimielinraportoinnin muutos toteutetaan vuoden alusta lähtien. Ulkoinen vaade raportoinnin muutoksille tulee Kuntatieto-ohjelmasta. Kuntatieto-ohjelma on kuntien taloustietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelma, jonka tuloksena on siirtyminen tehtäväluokituksen mukaisesta käytötalousohjelmasta palveluluokituksen mukaiseen talousohjelmointiin sekä yhtenäiseen kustannuslaskentaan. Vuodesta 2020 kuntien talousarvotiedot on toimitettu sähköisesti Valtiokonttoriin. Tavoitteen mukaan vuodesta 2021 alkaen kuntien taloustietojen raportointi uudistetaan automatisoiduksi ja yhdenmukaiseksi ja kunnat toimittavat vuonna 2021 osavuositietonsa ja vuodesta 2022 alkaen tilinpäätös- ja palvelukohtaiset taloustietonsa Valtiokonttorin ylläpitämään Kuntatalouden tietopalveluun. Automaattisen raportoinnin toteuttaminen lisää kaupungin työmäärää ja lisäksi syntyy uusia järjestelmäkustannuksia. Kaupunki toteuttaa raportoinnin yhteistyössä Sarastia Oy:n kanssa.

Kaupungin omaa talousohjelmia kehitetään vuonna 2021 tehokkaammaksi, laadukkaammaksi ja taloudellisemmaksi. Talousohjelmien tehostaminen myös yhdessä Sarastia Oy:n kanssa jatkuu vuonna 2021.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	10,0	10,0	12,0	2,0
Määräaikaiset	0,0	1,0	0,0	-1,0
Yhteensä	10,0	11,0	12,0	1,0

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

Yleissivistävä koulutus ja
työpajatoiminta

Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri ja hyvinvointi

Sivistystoimi

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	9 018 291	7 897 800	8 488 500	7,5	8 488 500	8 488 500
Myyntituotot	2 490 698	1 903 500	1 969 400	3,5	1 969 400	1 969 400
Maksutuotot	4 585 038	4 255 200	4 398 200	3,4	4 398 200	4 398 200
Tuet ja avustukset	1 152 834	947 000	1 313 500	38,7	1 313 500	1 313 500
Muut toimintatuotot	789 721	792 100	807 400	1,9	807 400	807 400
Toimintakulut	-96 776 622	-97 298 778	-98 348 868	1,1	-99 960 096	-101 619 661
Henkilöstökulut	-52 591 924	-52 789 673	-53 707 604	1,7	-55 318 832	-56 978 397
Palkat ja palkkiot	-42 918 659	-43 140 415	-43 695 638	1,3	-45 006 507	-46 356 702
Henkilösivukulut	-9 673 265	-9 649 258	-10 011 966	3,8	-10 312 325	-10 621 695
Eläkekulut	-7 924 243	-7 931 602	-8 334 406	5,1	-8 584 438	-8 841 971
Muut henkilösivukulut	-1 749 022	-1 717 656	-1 677 560	-2,3	-1 727 887	-1 779 723
Palvelujen ostot	-17 878 206	-16 941 353	-16 916 931	-0,1	-16 916 931	-16 916 931
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 922 247	-2 042 686	-2 249 204	10,1	-2 249 204	-2 249 204
Avustukset	-5 888 815	-5 799 603	-5 253 837	-9,4	-5 253 837	-5 253 837
Muut toimintakulut	-18 495 430	-19 725 463	-20 221 292	2,5	-20 221 292	-20 221 292
Toimintakate	-87 758 331	-89 400 978	-89 860 368	0,5	-91 471 596	-93 131 161

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluita.

Toimiala toimii kahden lautakunnan (opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta) alaisuudessa. Opetuslautakunnan vastuulle kuuluu Hyvinkäällä:

- varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen valvonta

- esiopetus

- perusopetus

- lukiokoulutus

- lasten ja nuorten kuvataidekoulu

- muu taiteen opetus

- kirjastopalveluista

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä

- aamu- ja iltapäivätoiminta

- oppilas- ja opiskelijahuolto

- vapaa sivistystyö

- nuorten työpajatoiminta

- kotouttamistyö

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta puolestaan vastaa seuraavista tehtävistä:

- museo-, orkesteri-, teatteri ja muusta kulttuuritoiminnasta

- liikuntapalveluista

- nuorisopalveluista

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	6 822 191	6 176 100	6 499 500	5,2	6 499 500	6 499 500
Myyntituotot	2 431 766	1 870 800	1 932 700	3,3	1 932 700	1 932 700
Maksutuotot	3 393 170	3 370 000	3 258 000	-3,3	3 258 000	3 258 000
Tuet ja avustukset	967 545	924 000	1 307 500	41,5	1 307 500	1 307 500
Muut toimintatuotot	29 710	11 300	1 300	-88,5	1 300	1 300
Toimintakulut	-83 320 683	-84 015 272	-84 894 424	1,0	-86 390 841	-87 932 150
Henkilöstökulut	-48 765 927	-49 048 997	-49 880 557	1,7	-51 376 974	-52 918 283
Palkat ja palkkiot	-39 892 747	-40 182 421	-40 688 881	1,3	-41 909 547	-43 166 834
Henkilösivukulut	-8 873 180	-8 866 576	-9 191 676	3,7	-9 467 426	-9 751 449
Eläkekulut	-7 248 983	-7 265 718	-7 629 069	5,0	-7 857 941	-8 093 679
Muut henkilösivukulut	-1 624 197	-1 600 858	-1 562 607	-2,4	-1 609 485	-1 657 770
Palvelujen ostot	-14 547 780	-13 837 818	-13 794 696	-0,3	-13 794 696	-13 794 696
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 277 224	-1 416 086	-1 610 121	13,7	-1 610 121	-1 610 121
Avustukset	-5 085 629	-5 019 703	-4 382 887	-12,7	-4 382 887	-4 382 887
Muut toimintakulut	-13 644 123	-14 692 668	-15 226 163	3,6	-15 226 163	-15 226 163
Toimintakate	-76 498 492	-77 839 172	-78 394 924	0,7	-79 891 341	-81 432 650

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Keskeinen toimintaan vaikuttava muutostekijä on lapsimäärän kehitys. Väestöennusteiden mukaan alle kouluikäisten lasten määrä sekä alakouluikäisten määrä pienevät tasaisesti, johtuen erityisesti syntyvyyden voimakaasta laskusta. Yläkouluikäisten määrä kasvaa sen sijaan hieman muutaman vuoden ajan, kunnes kääntyy tasaiseen laskuun. Kokonaisuutena lapsimäärä tulee nykykehityksellä laskemaan. Lisäksi lasten määrän muutokset vaihtelevat suuresti alueittain, mikä aiheuttaa haasteita palveluverkolle ja vaikeuttaa toiminnan suunnittelua.

Palvelukapasiteettia vähentää lähivuosina koulukäytöstä poistuvat rakennukset, mutta toisaalta mm. Kipinä, Metsäkaltevatolo sekä Tapainlinnan laajennus korvaavat poistuvaa kapasiteettia.

Lapsimäärän muutoksen lisäksi toinen merkittävä muutostekijä on valtion linjaukset opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta. Esimerkiksi hallitusohjelman ja valtion talousarvion painopisteet vaikuttavat tarjottaviin palveluihin. Hallitus on budjettiriihessään päättänyt mm, että perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan varataan yhteensä 180 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan yhteensä 125 miljoonaa euroa vuosina 2020–2022. Hankerahoitus tulee siis jatkossakin olemaan suu-

ressa roolissa, mikä tuo osaltaan kustannuspaineita omaraahoitusosuuksien muodossa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja tullaan alenmaan, jonka vaikutusta ei ole huomioitu budjetissa. Lisäksi hallitus on juuri päättänyt oppivelvollisuuden laajentamisesta toiselle asteelle 18 ikävuoteen asti. Samalla toisen asteen opinnoista tehdään kokonaan maksuttomia. Tämä tuo kustannuspaineita kunnille vuodesta 2021 lähtien. Lisäksi vallitseva koronatilanne vaikuttaa opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden toteuttamiseen käytännössä ja vaikuttaa myös aiheutuviin kuluihin. Valtio on myös myöntänyt erityisavustusta koronasta aiheutuneiden oppimisvajeiden korjaamiseen lukuvuodelle 2020-2021.

Hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeimpänä tavoitteena on vuonna 2021 selkeyttää edelleen työnjakoa eri sektoreiden ja tahojen kesken, tehdä näkyväksi olemassa olevaa hyvinvointipalvelukokonaisuutta ja korostaa entisestään kaupungin perusfunktiota hyvinvoinnin vahvistajana ja ongelmien ehkäisijänä. Nykyisessä tilanteessa kaikki sote-palvelut tuotetaan Keusoten toimesta. Toisaalta tavoitteena on tiivistää sisäistä ja moniammatillista yhteistyötä kaupungin eri palvelualueiden välillä.

Kestävän talouden ohjelman toteuttaminen ja sen vaikutukset opetuslautakunnan alaiseen toimintaan tulevat olemaan merkittävät.

Hallinto ja kehittäminen

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-777 578	-822 825	-745 931	-745 931	-9,3	-766 817	-788 288
Toimintakate	-777 578	-822 825	-745 931	-745 931	-9,3	-766 817	-788 288

Toiminnan kuvaus

Palvelualueella tuotetaan toimialan hallinnon, taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon, viestinnän sekä hankinnan tukipalveluita.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Pian päättyvä vuosi 2020 on ollut kaiken puolin poikkeuksellinen ja kuntataloudelle rankka. Myös Hyvinkäällä vuoden talousarvioesitys laaditaan historian taloudellisesti synkimmän vuoden 2019 noin 19 miljoonan euron alijäämän pohjalta. Vuosi 2020 ei juurikaan näytä paremmalle. Koronan vaikutukset näkyvät myös sivistystoimen palveluissa epävarmuutena ja varsinkin tulokehityksessä.

Suomen hallituksen vuodelle 2021 linjaamia uudistuksia ja lisäpaineita tuovat varhaiskasvatuksen maksujen mahdollinen alentaminen ja oppivelvollisuuden pidentäminen, sekä toisen asteen maksuttomuus opiskelijoille.

Mitään näistä mahdollisista uudistuksista emme ole pystyneet huomioimaan opetuslautakunnan talousarvioesityksessä.

Nämä muutokset on huomioitu kaupunginjohtajan esityksessä laadintahetken tietojen mukaan. Toimialan esityksessä muutos on arvioituna talousarviovuodelle 2021. Suunnitelmavuosien 2022-2023 eurovaikutukset on huomioitu koko kaupungin laskelmissa.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	9,0	9,0	8,0	-1,0
Määräaikaiset				0,0
Yhteensä	9,0	9,0	8,0	-1,0

Toimintaa kuvaava mittari

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Hallinnon osuus toimialan bruttokust.	0,8 %	0,9 %	0,8 %	-0,1

Perusopetus

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	2 781 890	2 697 700	3 146 200	3 146 200	16,6	3 146 200	3 146 200
Toimintakulut	-44 789 914	-45 151 512	-45 505 332	-45 730 631	1,3	-47 020 235	-48 346 205
Toimintakate	-42 008 024	-42 453 812	-42 359 132	-42 584 431	0,3	-43 874 035	-45 200 005

Toiminnan kuvaus

Palvelualueen toiminta-ajatus on toteuttaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelmien mukainen opetus ja siihen liittyvät tukipalvelut. Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla pääosa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Perusopetus ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Hyvinkään kaupungissa toimii 15 perusopetusta antavaa koulua. Näistä yhtenäiskouluja on neljä. Ruotsinkielistä opetusta annetaan vuosiluokilla 1-6 Svenka skolanissa ja englanninkielistä opetusta toteutetaan vuosiluokilla 1 – 6 Aseman koulussa. Alakoulun musiikkiluokat toimivat myös Aseman koulussa. Yläkoulun musiikkiluokat toimivat vielä lukuvuoden 2021-2022 loppuun saakka Pohjoispuiston koulussa. Hyvinkään kaupungin yläkoulun matematiikkaluokat toimivat Tapainlinnan koulussa ja urheiluluokat Vehkojan koulussa. Taiteen perusopetusta annetaan Lasten- ja nuorten kuvataidekoulussa. Maahanmuuttajien opetus järjestetään kuudessa keskittämiskoulussa (Asema, Härkävehmas, Martti, Paavola, Pohjoispuisto ja Puolimatka). Vastikään maahan saapuneiden opetusta toteutetaan valmistavassa opetuksessa. Valmistavaa opetusta tarvitsevien määrä vaihtelee ja sen myötä myös luokkien lukumäärä. Kevätkaudella 2021 luokkia on kolme. Valmistavan opetuksen kustannukset näkyvät perusopetuksen menoina, mutta tulot eli valtionosuudet tilitetään kaupungin kassaan seuraavana vuonna jälkikäteen. Hyvinkäälle sijoitettujen vieraskuntalaisten lasten koulunkäynti pyritään järjestämään ensisijaisesti lähikouluissa. Lastensuojelulaitos Peiponpesässä asuvien lasten opetus järjestetään lähes poikkeuksetta laitoksen omissa tiloissa kahdessa opetusryhmässä. Perusopetukseen osallistuminen on oppilaalle maksutonta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada myös opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto ja tarvittavat tulkintamis- ja avustuspalvelut. Avustajapalvelu järjestetään asiantuntijalausuntojen perusteella niihin oikeutetuille oppilaille. Oppilashuolto toimii mo-

niammatillisesti jokaisessa koulussa. Hyvinkäällä oppilashuollon resurssi on kuusi koulukuraattoria ja kuusi koulu-psykologia.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä laskee ennusteen mukaan lukukauden 2021-22 alussa noin 100 oppilaalla verrattuna elokuuhun 2020. Haasteelliseksi oppilasmäärän vähenemisen tekee se, että yläkoululaisten määrä nousee noin 20 oppilaalla mutta vastaavasti alakoululaisten määrä on vähenemässä noin 110 oppilaalla. Tämä tarkoittaa sitä, että yläkouluihin on tulossa yksi opetusryhmä lisää lukuvuoteen 2020-2021 verrattuna. Alakoulujen osalta oppilasmäärän väheneminen jakautuu tämän hetkisen tiedon valossa hyvinkin tasaisesti eri kaupungin osien kesken. alakoulujen oppilasmäärän aleneminen koskee sekä keskusta-alueita että kyliä. Se tekee oppilasryhmien vähentämisen oppilasmäärän vähenemisen suhteessa hyvin haastavaksi, mikä tarkoittaa paineita perusopetuksen tuntikehyksen käyttöön. Palveluverkkoa osalta 2021 muutoksia ei ole tulossa mutta jatkossa palveluverkkoa joudutaan tarkastelemaan edellä kuvatun oppilasmäärän laskun takia.

Koronapandemian aiheuttamat epävarmuustekijät näkyvät todennäköisesti myös vuonna 2021. Perusopetuksessa koronan aiheuttamat poissaolot näkyvät edelleen korkeampina sijaiskuluina.

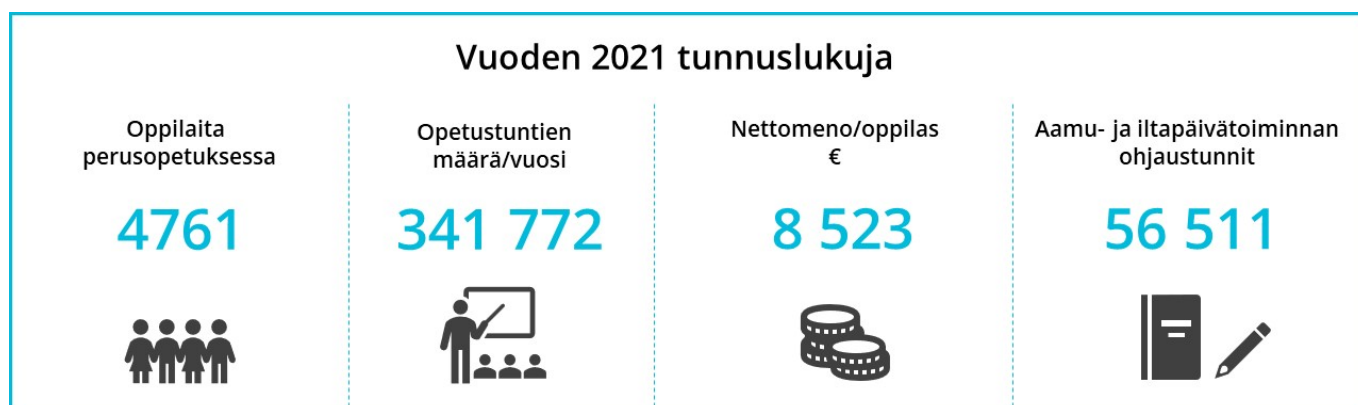
Kaupunginjohtajan esitysvaiheessa on huomioitu myös arvioituiden kustannukset oppivelvollisuuden pidentämisestä.

Merkittävät investoinnit

Tapainlinnan koulun laajennuksen osalta on päädytty uuteen suunnittelukierrokseen, missä aiempia suunnitelmia on kehitetty kustannustehokkuuden parantamiseksi toiminnallisiksi edellytyksiä heikentämättä. Hanke etenee kilpailutukseen talven 2020/21 aikana ja rakennustyöt on tarkoitus päästä aloittamaan kesällä 2021. Rakennus on tarkoitus ottaa käyttöön 2022-2023 lukuvuoden alussa.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	379,0	381,5	384,0	2,5
Määräaikaiset	74,0	70,5	131,0	60,5
Yhteensä	453,0	452,0	515,0	63,0

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 912	4 774	4 761	-13
Opetustuntien määrä	333 830	336 240	341 772	5 532
€/oppilasmäärä, netto	8 168	8 465	8 523	58
Opetustunnit/oppilas	67,96	70,40	71,8	1
Aamu- ja iltapäivätoiminta				0
Ohjaustunnit	47 705	46 248	56 511	10 263
€/tunti, netto	14,70	14,48	11,61	-3
Taiteen perusopetus				0
Oppilasmäärä	330	341	326	-15
Opetustuntien määrä	3 744	4 003	4 530	527
€/oppilasmäärä, netto	3 587	3 441	3 599	158
Opetustunnit/oppilas	11,35	11,74	13,90	2,2

Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	1 174 990	792 100	720 000	720 000	-9,1	720 000	720 000
Valmistus om. käyttöön	378						
Toimintakulut	-9 032 304	-9 077 494	-9 938 610	-10 247 952	12,9	-10 534 895	-10 829 872
Toimintakate	-7 856 936	-8 285 394	-9 218 610	-9 527 952	15,0	-9 814 895	-10 109 872

Toiminnan kuvaus

Hyvinkään lukio järjestää ja tarjoaa monipuolista ja korkeatasoista opetusta peruskoulunsa päättäneille nuorille ja aikuisille. Hyvinkään lukiossa toimii yleislinjan lisäksi luonnontiedelinja. Tämä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtakunnallinen erityistehtävä jatkuu toistaiseksi. Hyvinkään lukiossa opiskelija voi valita normaalia enemmän taideaineiden kursseja.

Hyvinkään lukion yhteydessä toimii myös aikuislinja. Aikuislinjalla voi suorittaa koko lukion oppimäärän tai täydentää opintojaan. Tämä on mahdollista myös muille toisen asteen opiskelijoille. Hyvinkään lukion alaisuudessa toimii myös ns. 10-luokka ja aikuisten perusopetus.

Hyvinkään Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön osalta aikuisille monipuolisen ja laadukkaan kurssitarjonnan. Hyvinkään Opisto ja lukiot tekevät tiiviisti yhteistyötä mm. harvinaisten kielten kurssien osalta. Näin saadaan ryhmät elinvoimaiseksi ja pystytään houkuttelemaan pätevää henkilökuntaa.

Hyria koulutus Oy:n kanssa lukio ja Hyvinkään Opisto tekevät monipuolista yhteistyötä mm. maahanmuuttajaopetuksen kaksoistutkintojen ja toisen asteen urheiluvallmennuksen osalta. Työpajatoiminnasta Hyvinkään kaupungilla ja Hyrialla on toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus.

Hyvinkään kaupungin kotouttamispalvelut vastaa kunnan lakisääteisistä kotoutumisen palveluista. Kotouttamispalvelujen tehtäviä ovat muun muassa alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta kaikille Hyvinkäällä asuville maahanmuuttajille, pakolaisten vastaanotto sekä monialainen verkostotyön koordinointi kotoutumisen alueella. Kotouttamispalvelujen yksikkö toteuttaa, suunnittelee ja kehittää maahanmuuttajille suunnattuja palveluja yhteistyössä verkoston kanssa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Elokuun 2020 alusta lähtien Hyvinkäällä on hallinnollisesti yksi lukio. Pia n valmistuva Kipinä-talo, jonne lukion lisäksi siirtyy myös Hyvinkään Opisto, otetaan käyttöön tammikuussa 2021. Uusi moderni monitoimisuuden pohjalle suunniteltu ja rakennettu antaa kokonaan uudenlaisen mahdollisuuden lukion, Hyvinkään Opiston ja myös Hyria kanssa tehtävälle yhteistyölle. Rakennuksen sijainti on erinomainen ja siitä tulee vetovoimainen myös Hyvinkään ulkopuolella asuville nuorille ja aikuisille.

Kestävän talouden ohjelman toteuttaminen on varmasti vaikeaa, mutta suuri yksikkö antaa mahdollisuudet selviytyä säästöohjelmasta.

Kipinän henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen on kokonaisuuden kannalta tärkein tavoite. Samoin opiskelijoiden me-hengen vahvistaminen ja osallisuuden lisääminen uusissa oppimisympäristöissä ja tässä positiivisessa muutoksessa.

Hyvinkään lukion luonnontieteellisen erityistehtävän kehittäminen ja säilyttäminen on tulevan vuoden keskeisiä tehtäviä, samoin laadukkaan yleislukion ja oikeiden painopisteiden löytäminen.

Suomen hallituksen viikolla 38 budjettiriihen yhteydessä esiin nostamat pidennetty oppivelvollisuus ja opiskelijalle maksuton toisen asteen opiskelu eivät vielä näy lautakunnan talousarvioesityksessä. Toteutuessaan ne tuovat merkittävän toiminnallisen ja taloudellisen haasteen yleissivistävään koulutukseen. Arvioidut kustannukset on huomioitu kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä.

Merkittävät investoinnit

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	64,0	62,0	62,0	0,0
Määräaikaiset	48,0	13,5	15,0	1,5
Yhteensä	112,0	75,5	77,0	1,5

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Lukio-opetus				
Oppilasmäärä	971	975	970	-5
€/oppilas, netto	6 752	7 038	7 796	758
Hyvinkään Opisto				
Opetustunnit	14 130	14 500	14 000	-500
Menot, €/opetustunti	88,41	88,47	106,24	18
Tulot, €/opetustunti	28,90	29,66	28,21	-1

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	2 865 311	2 686 300	2 908 300	2 633 300	-2,0	2 633 300	2 633 300
Toimintakulut	-28 720 888	-28 963 441	-28 125 674	-28 169 911	-2,7	-28 964 302	-29 781 096
Toimintakate	-25 855 577	-26 277 141	-25 217 374	-25 536 611	-2,8	-26 331 002	-27 147 796

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä ja tavoitteena on varhaiskasvatustilain velvoitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatukseen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Laadukas varhaiskasvatus on merkittävä tekijä varhaisen tuen mahdollistamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Varhaiskasvatustilain, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatukseen asiakasmaksuista säättää kunnan päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä ostopalvelussa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista. Lisäksi toimintaa ohjaavat opetuslautakunnan päätökset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmista ja asiakasmaksuista.

Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea, Hyvinkää-lisää sekä yksityisen varhaiskasvatukseen sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoidon tuki.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valvira ja Aluehallintovirastot ovat linjanneet ja ohjeistaneet, että varhaiskasvatukseen yhteydessä järjestettävä muu mahdollinen maksullinen toiminta ei ole varhaiskasvatusta. Joten tällainen muu mahdollinen toiminta sijoitetaan Hyvinkäällä varhaiskasvatuspäivän loppuun.

Palveluiden järjestäminen

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään sekä kunnallisissa että yksityisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä ostopalveluna yksityisillä palveluntuottajilla. Varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen toimintayksiköt ja ryhmät perustetaan / muodostetaan siten, että lasten pedagoginen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelma toteutuu, mutta

myös siten, että taloudelliset ja toiminnalliset resurssit huomioidaan. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään Pikku-Veturissa ja Päiväpirtissä sekä kerhoissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Varhaiskasvatuspalvelut tulee järjestää huoltajien kysyntää ja lasten tarvetta vastaavana. Esiopetusta tulee järjestää kaikille lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna.

Seuraavan viiden vuoden aikana 0–6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan putoavan reilulla 300 lapsella. Väestöennusteeseen, lasten osallistumisasteen varhaiskasvatukseen sekä kestävän talouden ohjelmaan liittyen toimintavuoden 2021 aikana varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä tehdään rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia, joiden tavoitteena on noin 10 henkilötyövuoden vähentäminen. Kustannussäästöjä haetaan myös ryhmien täyttöastetta korottamalla ja päivystysaikoja laajentamalla siten, että päivystysviikkoja / vuosi on enemmän. Päivystysluonteista toimintaa tehostetaan entisestään esiopetuksen loma-aikoina. Myös näillä toimenpiteillä on vaikutusta henkilöstömenoihin.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään ja tuotetaan palveluverkkopäätöksen ja talouden tasapainotusohjelmassa päätetyllä tavalla. Tarvittavat palvelujen / toimintojen tilajärjestelyihin liittyvät suunnitelmat ja valmistelut tehdään yhteistyössä perusopetuksen ja tilakeskuksen kanssa. Väliaikaisista tiloista pyritään luopumaan toukokuun lopussa. Met-säkaltevatalon valmistuminen lisää varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkoja ja sitä myötä myös käyttökustannuksia.

Lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen

Varhaiskasvatusikäisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan laskevan vuodesta 2020 noin 70 – 80 lapsella vuoden 2021 aikana. Lasten määrän putoamisesta huolimatta, varhaiskasvatukseen osallistumisasteen arvioidaan kuitenkin pysyvän nykyisellä tasolla tai hiukan nousevan, jos koronapandemia ei aiheuta yllätyksiä. Tulevaisuudessa lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeen arvioidaan lisääntyvän.

Tulevina vuosina perusopetukseen siirtyvät ikäluokat ovat suurempia kuin uusi syntyvä ikäluokka ja ikäluokka, joka aloittaa varhaiskasvatuksessa. Alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen on aina kalliimpaa, koska alle kolmevuotiaita lapsia voi olla neljä lasta yhtä kasvattajaa kohden (1/4). Vastaavasti yli 3-vuotiaiden lasten ryhmässä voi olla 7 lasta yhtä kasvattajaa kohden. 2021 elokuussa esiopetusikäisiä lapsia on tilastojen mukaan enemmän kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen ostopalvelutarpeen arvioidaan pysyvän samalla tasolla.

Ostopalveluna tuotetut varhaiskasvatuspaikat

Varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimusta pyritään hyödyntämään niissä tilanteissa, joissa kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa ei ole tarjolla. Nykyinen puitejärjestelynä tehty ostopalvelusopimus, joka on siis voimassa Norlandian Otava ja Touhulan Riemurinteen päiväkoteihin, päättyy määräajan 31.7.2022 jälkeen ja jatkuu toistaiseksi voimassa olevana, mikäli hankintayksikkö ei irtisano sopimusta määräajassa. Olisi hyvä, että kaikki Hyvinkäällä toimivat yksityiset tahot voisivat olla mukana ostopalvelusopimuksessa. Näin myös hyvinkääläisten huoltajien valinnan mahdollisuudet mm. keskustan alueen palveluiden osalta lisääntyisivät.

Muutoksia lainsäädännössä

Varhaiskasvatustalaki muuttui 1.8.2020 alkaen siten, että jatkossa kaikilla lapsilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen lapsen tarpeen mukaan. Lakimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta Hyvinkään varhaiskasvatukseen, koska Hyvinkäällä huoltajat ovat saaneet valita lapselleen palveluvalikosta vaihtoehdon, jonka ovat arvioineet parhaiten sopivan lapsen ja huoltajien tarpeisiin. Varhaiskasvatuksen asetuksella säädetään päiväkotien henkilöstön mitoituksista. Asetusta muutettiin 1.8.2020 alkaen siten, että päiväkodissa yhtä kasvattajaa kohden voi olla 3 vuotta täyttäneitä lapsia (jotka ovat päiväkodissa yli viisi tuntia päivässä) seitsemän, nykyisen kahdeksan sijaan. Myöskään tällä asetuksen muutoksella ei ole vaikutusta Hyvinkäällä, koska Hyvinkää on noudattanut 1/7 suhdelukua. Em. muutokset koskevat myös yksityisen hoidon tuella järjestettävää varhaiskasvatusta.

Esi- ja alkuopetuksen kokonaisuus

Hyvinkään esiopetuksen opetussuunnitelma päivitetään vuoden 2021 aikana. Metsäkaltevatolassa esiopetus toteutetaan toimintavuonna 2020-2021 perusopetuksen alaisuudessa.

Hallitusohjelman tavoitteena on nostaa koulutus- ja osamistasa kaikkilla koulutusasteilla, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista tasa-arvoa. Yhdeksi keinoksi on valittu se, että esiopetuksesta ja alkuopetuksesta muodostetaan nykyistä yhtenäisempi ja joustavampi kokonaisuus. Kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista selvitetään osana tätä kokonaisuutta. Kokeilu on tarkoitettu toteuttamaan vuosina 2021-2024. Kokeiluun voisivat osallistua vuonna 2016 ja 2017 syntyneet lapset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kokeilulaisissa säädettäisiin kaksivaiheisesta ositetusta satunnaistamisesta, jossa ensivaiheessa valittaisiin kokeilukunnat ja toisessa vaiheessa kokeilutoimipaikat. Kokeiluun osallistuvilla kunnilla korvataan kaksivuotiseen esiopetukseen osallistuvien lasten määrän mukaisesti kokeilun ensimmäisestä vuodesta aiheutuvat lisäkustannukset kunnan keskimääräisten esiopetus- ja varhaiskasvatusmaksujen menetyksen mukaisesti valtionavustuksella. Jos Hyvinkää osallistuu kokeiluun vuonna 2016 syntyneiden lasten osalta asiakastulomenetykset, kuljetuskustannukset ja henkilöstökulujen lisäkustannusten arvioidaan olevan noin 200 000 euroa (elo-joulukuu 2021). Ko. kustannuksia ei ole huomioitu talousarviossa.

Pedagoginen toiminta

Varhaiskasvatuksen laadunhallinta otetaan kokonaisuudessaan käyttöön toimintavuonna 2020-2021. Laadunhallinnan kokonaisuus sisältää huoltajille, henkilöstölle ja järjestäjätasolle laatukselyt, jotka toteutetaan joka toinen vuosi. Lisäksi laadun arviointiin käytetään yksiköissä erilaisia arviointityökaluja.

Hankerahoitusten turvin pyritään tehostamaan tukitoimia niille lapsille, joilla on arvioitu olevan tuen tarvetta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi. Lisäksi hankerahoitusten avulla kehitetään varhaiskasvatuksen laatua ja vahvistetaan yhdenvertaisuutta.

Varhaiskasvatuspalvelut tekee yhteistyötä niiden toimenpiteiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka on kirjattu Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Henkilöstö

Henkilöstön hyvinvointia ja innovatiivisuutta kehitetään mm. yhteistyössä Hyrian hallinnoiman INTO2 -hankkeen avulla. Tähän hankkeeseen osallistuu kolme päivähoitoyksikköä. Muissa yksiköissä jatketaan Polku-hankkeen tavoitteiden mukaista työskentelyä.

Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnin haasteisiin tulisi etsiä uusia ratkaisuja. Vuonna 2030 voimaan astuva varhaiskasvatustalain muutos päiväkodin henkilöstörakenteesta: *"päiväkodissa toimivista henkilöistä vähintään 2/3:lla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan*

kelpoisuus”, on erittäin haasteellinen tavoite saavutettavaksi. Varhaiskasvatuksen talousarviossa ei ole kyetty varautumaan mihinkään ylimääräisiin kustannuksiin, joilla tuettaisiin mm. vakituisten työntekijöiden monimuotokoulutautumista varhaiskasvatuksen opettajiksi.

Palvelualueella tehdään varhaiskasvatustalouden velvoittamia, toimintojen kehittämisen ja palvelujen järjestämisen kannalta tarpeellisia sekä talouden tasapainottamisohjelman perusteella tarvittavia vakanssimuutoksia ja/tai -vähennyksiä. Palkattomia työlomia suositaan aina, kun ne eivät aiheuta sijaistarvetta. Talousarviossa on arvioitu henkilöstön käyttävän palkattomia lomiamia noin 10 000 euron edestä.

Muuta

Sähköisten palveluiden kehittämisessä pyritään eteneään esim. asiakaspäästösten ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen laskutuksen osalta.

Avustuksia on vähennetty talouden tasapainottamisohjelman ja vuoden 2020 ennusteen perusteella noin 450 000 euroa.

Haasteet

Talousarviossa ei ole kyetty varautumaan tilanteeseen, jossa lasten varhaiskasvatuspaikkojen tarve kasvaa ja kaikki kunnallisten päiväkotien ryhmät, jotka esim. syksyllä 2020 olivat tyhjillään, täytyisivät. Talousarviossa ei ole osattu arvioida myöskään pandemiaan liittyvien ohjeistuksien ja uuden normaalin toimintamallin vaikutuksia kustannuksiin. Pandemian vaikutus asiakasmaksutulokertymään

on merkittävä. Kestävään talousohjelmaan liittyvän palveluvalikon muutoksen arvioitiin lisäävän tuloja, mutta nyt ennusteet näyttävät, että tulokertymä odotus jää reilusti arvioidusta. Talousarvion tasapainottaminen siten, että asiakasmaksutulosten romahdus kompensoitaisiin palveluiden määrästä ja laadusta, on mahdoton yhtälö. Talousarvioesityksessä varhaiskasvatuspalveluiden tulokertymä on arvioitu alkuperäisen kestävän talouden ohjelman mukaisesti siten, että tulot kasvaisivat vuodesta 2019 noin 150 000 euroa. Haasteen muodostaa se, että vuoden 2020 ennusteissa arvioidaan tuloja kertyvän noin 200 000 euroa vähemmän kuin mitä budjetissa oli arvioitu.

Hallitus on sopinut budjettiriihessä varhaiskasvatustalouden asiakasmaksujen alentamisesta vuonna 2021 sekä varhaiskasvatukseen soveltuvan kolmiportaisen tuen mallin kehittämisestä. Näiden kustannusvaikutuksia ei talousarvion valmistelun yhteydessä ole arvioitu lautakuntavaiheessa, mutta arvio on huomioitu kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä.

Toimintaa kuvaava mittari

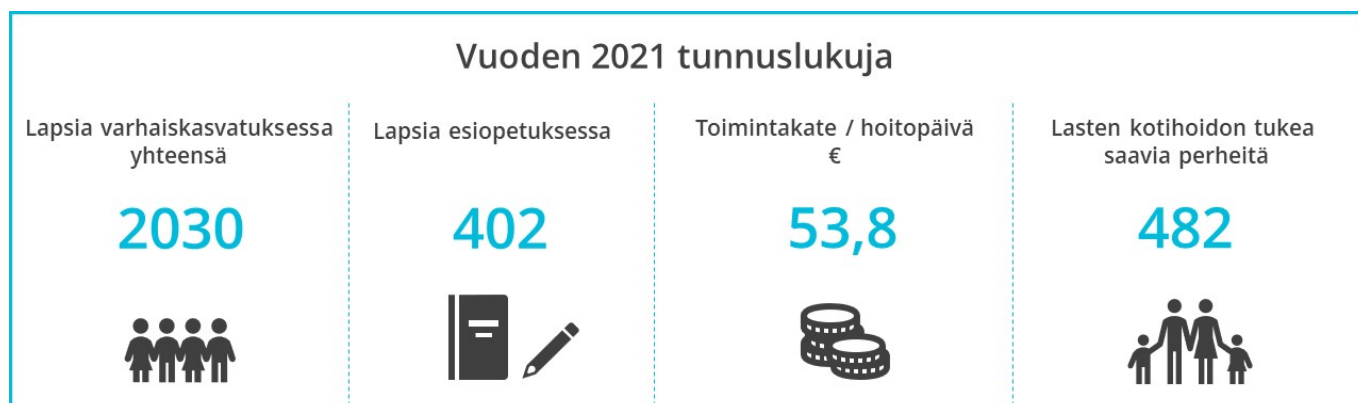
Vuoden 2021 talousarvion tunnusluvut perustuvat lapsimäärään 31.12.2020 ennusteeseen. Varhaiskasvatustalouden hoitopäivät ja esiopetuksen läsnäolopäivät perustuvat vuoden 2019 tilinpäätöksen toteutuneisiin päiviin. Päiväkohteissa olevien lasten määrä sisältää koko- ja osapäivähoidossa, esiopetuksessa sekä esiopetuksen täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	387,5	412,7	400,0	-12,7
Määräaikaiset	20,0	7,0	9,0	2,0
Yhteensä	407,5	419,7	409,0	-10,7

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	354 720	351 918	354 720	2 802
-joista avoin pk ja parkki hoitopäivät	5 479	6 166	5 479	-687
Esiopetus läsnäolopäivät	77 888	81 166	77 888	-3 278
Varhaiskasvatuslapset**	2 120	2 159	2 030	-129
Kunnallinen	1 808	1 842	1 764	-78
Päiväkoti	1 632	1 638	1 624	-14
Perhepäivähoito	50	52	43	-9
Kerho	67	68	33	-35
Avoin päiväkoti ja parkki	59	84	64	-20
Ostopalvelu	49	50	31	-19
Yksityinen	263	267	235	-32
Päiväkoti	250	252	225	-27
Perhepäivähoito	13	15	10	-5
Esiopetus	452	456	402	-54
Varhais erityiskasvatus*	191	167	191	24
Toimintakate/hoitopäivä	54,89	55,7	54,6	-1
Toimintakate/hoitopaikka	11 201	11 176	11 626	450
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	500	516	482	-34
Tuensaajia/lapsia, k.a.	633	670	606	-64
€/koti.h.tuen saaja/kk	352	347	335	-12
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.	291	267	235	-32
€/yks.hoidontuen saaja/kk	524	582	549	-33

** sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen

* sisältää erityisen tuen päätökset, tehostetun tuen ja seurannan lapset

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	2 196 100	1 721 700	1 989 000	15,5	1 989 000	1 989 000
Myyntituotot	58 932	32 700	36 700	12,2	36 700	36 700
Maksutuotot	1 191 868	885 200	1 140 200	28,8	1 140 200	1 140 200
Tuet ja avustukset	185 289	23 000	6 000		6 000	6 000
Muut toimintatuotot	760 011	780 800	806 100	3,2	806 100	806 100
Toimintakulut	-13 455 939	-13 283 506	-13 454 444	1,3	-13 569 255	-13 687 511
Henkilöstökulut	-3 825 997	-3 740 676	-3 827 047	2,3	-3 941 858	-4 060 114
Palkat ja palkkiot	-3 025 912	-2 957 994	-3 006 757	1,6	-3 096 960	-3 189 869
Henkilösivukulut	-800 085	-782 682	-820 290	4,8	-844 899	-870 246
Eläkekulut	-675 260	-665 884	-705 337	5,9	-726 497	-748 292
Muut henkilösivukulut	-124 825	-116 798	-114 953	-1,6	-118 402	-121 954
Palvelujen ostot	-3 330 426	-3 103 535	-3 122 235	0,6	-3 122 235	-3 122 235
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-645 023	-626 600	-639 083	2,0	-639 083	-639 083
Avustukset	-803 186	-779 900	-870 950	11,7	-870 950	-870 950
Muut toimintakulut	-4 851 307	-5 032 795	-4 995 129	-0,7	-4 995 129	-4 995 129
Toimintakate	-11 259 839	-11 561 806	-11 465 444	-0,8	-11 580 255	-11 698 511

Toiminnan kuvaus

Lukuisissa tutkimuksissa on todettu kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden terveyttä edistävä vaikutukset, ne lisäävät ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, tyytyväisyyttä elämään ja jopa pidentävät ikää. Siksi paikallisen kulttuurin, liikunnan, nuoriso-, hyvinvointi- ja muiden vapaa-ajan palveluiden kehittäminen lisää alueellista henkistä hyvinvointia. Lisäksi se tukee ja synnyttää uutta yritystoimintaa ja luo sitä kautta uusia työpaikkoja, sillä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sekä niiden erilaiset tapahtumat tunnetusti houkuttelevat yleisöä.

Kulttuuri ja -hyvinvointipalvelut ovat tärkeä kaupungin vetovoimatekijä. Hyvinkään houkuttelevuutta lisäävät aktiivisesti kaupungissa näkyvät, kuuluvat ja osallistavat kulttuuripalvelut sekä tapahtumat ja erinomaiset liikuntamahdollisuudet. Perheiden kannalta on merkittävää, että kaupungissa pystyy harrastamaan vapaa-aikana monipuolisesti. Taiteen perusopetus lisää kaupungin lasten hyvinvointia, turvaa monipuolisen kulttuuriperinnön siirtymisen tuleville sukupolville ja luo elinikäistä kulttuurillista sivistystä kaupunkilaisille. Nuorisopalvelut, kirjasto ja kulttuurilaitokset tarjoavat monipuolisesti palveluja kuntalaisten arkeen ja juhlaan. Hyvinvointipalvelut sisältävät koko kaupungin toiminnan kirjon – kaupunkihan ei tuota pahoinvointipalveluja. Uusimpana palvelualueena hyvinvointipalveluilla on

merkittävä rooli yhteistyön rakentamisessa Keusote - kuntayhtymän kanssa.

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019). Lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle. Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, jonka toteuttamiseksi kunta edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi kunta edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa.

Kirjastopalveluiden toiminnan ja arvojen perustana toimii kirjastolaki (1492/2016). Yleisten kirjastojen palvelut ovat kaikille avoimia ja peruspalvelut maksuttomia. Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edesauttaa tiedon

saatavuutta ja käyttöä, tukea lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa ja antaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Lisäksi lain tavoitteena on tukea aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Lähtökohtaisesti tavoitteena ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Hyvinkään kaupungin museopalvelut muodostavat Hyvinkään kaupunginmuseo ja Hyvinkään taidemuseo. Hyvinkään taidemuseo ja Hyvinkään kaupunginmuseo yhdistettiin hallinnollisesti vuoden 2010 alusta museopalveluyksiköksi. Tällöin molempien museoiden hallinnolliseksi esimieheksi tuli taidemuseon johtaja. Intendentti vastaa kaupunginmuseon esimiestehtävistä. Museot toimivat kahdessa eri toimipisteessä: taidemuseo Jussintorin taide- ja liikekeskuksessa ja kaupunginmuseo Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanhan Villatehtaan tiloissa ja Kauppakeskus Willassa.

Hyvinkään kaupungin kulttuuripalvelut, joihin museopalvelut sisältyvät, tarjoavat mahdollisuuksia kaikille kaupunkilaisille kulttuurin ja taiteen monipuoliseen harrastamiseen ja harjoittamiseen, tuottamiseen ja vastaanottamiseen osana hyvinvointia ja elinikäistä oppimista.

Hyvinkään kaupunginmuseon tehtävänä on vaalia, tutkia, tallentaa ja esitellä Hyvinkään alueen ja sen asukkaiden historiaa tämän päivän ihmisille. Museopalveluille asetettuja tehtäviään Hyvinkään kaupunginmuseo toteuttaa kokoelmatyönsä avulla tallentamalla Hyvinkään historiaan liittyviä esineitä, valokuvia ja arkistoaineistojaan pitkäaikaissäilytykseen tarkoitetuissa tiloissa. Museo esittelee Hyvinkään historiaa näyttelytoimintansa kautta. Museon näyttelytoiminta luo kiinnekohtia paikallisuuteen tarjoten työkaluja kotiutumiseen ja paikallisidentiteetin rakentamiseen. Toiminnallaan museo luo hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Taidemuseo tarjoaa mahdollisimman laajalle yleisölle elämyksiä ja tietoa visuaalisesta kulttuurista monipuolisten ja laadukkaiden näyttelyiden, kokoelmien hoidon ja esittelyn, museopedagogiikan sekä asiantuntija- ja tilapalveluiden muodossa. Taidemuseon tavoitteena on olla kaupunkilaisten ja kuvataiteen elämyksellinen kohtaamispaikka ja sen palvelut tukevat hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä. Toiminnan painopisteenä on oman alueen taide ja visuaalinen kulttuuriperintö. Taidemuseo tuo myös kuvataiteen valtakunnallisia ja kansainvälisiä ilmiöitä lähelle asukkaita.

Liikuntalaki (390 / 2015), jonka mukaan tavoitteina on turvata eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa. Kuntien tehtävänä on huomioida väestön hyvinvointia, terveyttä ja toteuttaa ennaltaehkäisevää toimintaa kuntalaisten fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Hyvinkään urheiluseurat ovat merkittävässä roolissa liikuntalaissa määritellyssä kansalaistoiminnan ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Liikuntapalveluiden tärkeänä tehtävänä on

vastata, että liikuntalain mukaisia eettisiä periaatteita ja eriarvoisuuden vähentämistä toteutetaan hyvinkääläisissä seuroissa ja liikuntapalveluissa sekä huippu-urheilussa. Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä seurojen, yhdistysten ja kaupungin omien organisaatioiden kesken. Hyvinkään liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalain mukaista terveiden elämäntapojen edistämistä, kestävä kehityksen ja asukasystävällisen ympäristön vaalimista vapaa-aikatoiminnan edistämiseksi.

Kolmannen sektorin toimijat, säätiöt, ja laitokset tuottavat suuren osan kuntalaisten palveluista. Yhteistyö heidän kanssaan on keskeistä kaikkien tuloksikoiden kohdalla. Eri yksiköiden tehtävänä on mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet ylläpitämällä toiminnan vaatimia tiloja ja suorituspaikkoja sekä myöntämällä avustuksia avustussäännön mukaisesti. Yksiköt järjestävät kuntalaisille toimintaa niiltä osin kuin yhdistykset, säätiöt ja laitokset eivät niitä tuota. Taloudellisesti merkitykselliseksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden roolin tekee yhteiskunnan painopisteen muuttuminen tuotantokeskeisyydestä kohti palvelukeskeisyyttä. Taloudessa korostuvat enenevässä määrin sisältö- ja kokemuskeskeisyys, jolloin myös perinteisten toimialojen kehitys ja monipuolistuminen voivat hyötyä luovien alojen osaamisesta. Kyseessä on siis merkittävä henkisen hyvinvoinnin ja taloudellisen toiminnan tukipilari. Kolmannen sektorin hyödyntämiseksi kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on lautakunnan määrärahoihin lisätty 92 000 euron määräraha hyvinvoinnin ja terveyden avustuksia ja/tai ostopalveluita varten.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan tehtävänä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Suurena epävarmuustekijänä kuntalain toteutumisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta on työnjakoa ja yhdyspintoja koskevien epäselvyyksien jatkuminen yhtäältä sen suhteen, mitkä tehtävät kuuluvat muuttuneessa tilanteessa Hyvinkään kaupungille, mitkä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymälle ja mitkä muille toimijoille, ja toisaalta sen suhteen, missä lopulta kulkee ehkäisevän ja korjaavan työn raja. Toisena haasteena on hyvinvointipalveluiden työntekijäresurssien vähäisyys (1 vakituinen työntekijä) ja haavoittuvuus, kun ottaa huomioon kaupungille jääneiden hyvinvointia edistävien ja ongelmia ehkäisevien vastuiden runsaan määrän, haasteellisuuden, monialaisuuden ja poikkisektorisuuden.

Hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta tärkeänä tavoitteena on vuoden 2021 aikana selkeyttää edelleen työnjakoa eri tahojen kesken, tehdä näkyväksi olemassa olevaa hyvinvointipalvelukokonaisuutta ja korostaa entisestään kaupungin perusfunktiota hyvinvoinnin vahvistajana ja ongelmien ehkäisijänä. Kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut ja korjaava työ tuotetaan sovitusti myös vuonna 2021 Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymässä, eikä kaupungilla itsellään ole enää palveluksessa ainuttakaan sote-palveluiden

asiantuntijaa. Toisaalta tavoitteena on tiivistää sisäistä ja moniammatillista yhteistyötä kaupungin eri tulosyksiköiden välillä, mistä on esimerkkinä yhteisesti toteutettavat tilaisuudet hyvinvoinnin teemoista. Kolmantena tavoitteena vuonna 2021 on nostaa näkyville ja tukea olemassa olevien edellytysten puitteissa sosiaali- ja terveystalouden paikallisyhdistyksiä ja eri ikäisten kuntalaisten hyväksi työskenteleviä vapaaehtoisia.

Liikuntapalvelut toteuttaa vuonna 2021 Hyvinkään uuteen liikuntasuunnitelmaan 2021-2025 perustuvia kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisäämisen mahdollistavia toimenpiteitä eri tasoilla ja toimialueilla. Liikuntapalveluiden taloudellisten tavoitteiden osalta vuosi 2021 pitää sisällään maksujen korotuksen 5 %:lla, mikä lisää kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan toimintatuottoja 60 000 eurolla.

Hyvinkään museopalvelut ovat tarjonneet näyttelypalveluita kuntalaisille toimitiloissaan Villatehtaalla ja Jussintorilla. Kaupunginmuseon näyttelytilat poistuvat museon käytöstä juhluvuoden 2017 lopussa ja uudet tilat otettiin käyttöön Kauppakeskus Willassa 2019. Näissä väliaikaisissa tiloissa kaupunginmuseo toimii vuoden 2021 loppuun saakka. 2020 käynnistettiin museoiden osalta johtamismallin uudistaminen sekä tilojen ja toimintojen yhdistäminen. Prosessi saatetaan loppuun vuoden 2021 aikana. Kehittämishanke käynnistettiin, kun irtisanoutuneen museonjohtajan tilalle ei säästösyistä rekrytoitu uutta johtajaa, vaan johtajan tehtävää hoitaa laajennetuilla vastuilla kaupunginmuseon intendentti. Museot hyödyntävät paikkakunnan vahvaa kuvataide- ja kulttuuriperintöä ja sen erityispiirteitä ja tarjoavat asukkailleen välineitä paikallisidentiteetin luomiseen ja paikkakunnalle kiinnittymiseen. Hyvinkään museoiden toiminta vahvistaa myös oman alueen kulttuuriperinnön erityispiirteiden valtakunnallista merkitystä ja vaihtavuutta.

Kirjasto on kuntalaisen peruspalvelu, joka toteuttaa jokaisen kansalaisen sivistyksellisiä oikeuksia. Kirjastopalveluiden haasteena on kuitenkin kamppailla asiakkaista muiden toimijoiden kanssa. Asiakkaiden toiveet ovat myös monipuolistuneet ja kasvaneet kirjaston aineistojen, aukioloaikojen, palveluiden, laitteiden, tapahtumien ja tilojen osalta. Tästä syystä kirjastopalveluiden haasteena on miettiä tarkkaan, miten käytettävissä olevat resurssit kohdennetaan. Kirjastopalveluiden keskeisenä tehtävänä on lukemisen edistäminen. PISA-tutkimuksissa on havaittu, että suomalaisnuorten lukutaito on heikentynyt, varsinkin poikien. Kirjastopalveluiden haasteena onkin, miten lapset ja nuoret saadaan kiinnostumaan kirjoista. Digitalisoituminen on tuonut mukanaan uusia haasteita kirjastoille. Kirjastojen verkkopalveluiden käyttö on lisääntynyt huomattavasti ja myös e-aineistojen määrä kasvaa hiljalleen. Painetun kirjallisuuden asema on kuitenkin edelleen vahva. Monet julkiset ja yksityiset palvelut ovat siirtyneet verkkoon ja paine niiden neuvonnasta on siirtynyt kirjastoille. Matalan

kynnyksen neuvontapaikkoina kirjastot tarjoavat tukea erilaisiin tietoteknisiin ongelmiin ja erilaisia tietoisuuksia digitalisoitujen kehittämiseen. Vuoden 2020 aikana kirjastopalvelujen tarjontaa supistettiin sulkemalla Paavolan sivukirjasto. Säästösyistä myös päättyneiden työsuhteiden tilalle ei rekrytoitu uusia työntekijöitä, joten henkilöstö väheni 2,5 htv:lla.

Nuorisopalveluiden osalta merkittävimpinä haasteina ovat yhteiskunnallisista muutoksista johtuvat nuorten muuttuvat tarpeet. Nuoruus alkaa yhä aiemmin ja jatkuu yhä pidemmälle täysi-ikäisyyteen. Lisäksi digitalisaatio ja uuden teknologian vaikutukset näkyvät usein ensin nuorten elämässä ja heille suunnatuissa palveluissa, minkä vuoksi myös nuorisotyötä tehdään yhä enemmän digitaalisilla työmenetelmillä. Paikallisen haasteen toiminnalle luo kauppa-keskuksen suuri merkitys nuorten suosimana tilana. Koska nuorisotyö tapahtuu pääasiassa nuorten vapaa-ajalla ja perustuu vapaaehtoisuuteen, täytyy palveluiden olla ajantasaisia ja niitä tulee jatkuvasti kehittää vastaamaan ajan haasteisiin.

Kulttuuripalvelut vastaa kaupungin kulttuuri- sekä tapahtumatoiminnan järjestämisestä, tuesta ja kehittämisestä. Yksikkö vastaa tukien jakamisesta hyvinkääläisille kulttuurin parissa toimiville yhteisöille ja yksittäisille taiteilijoille, tarjoaa yhden luukun periaatteella palveluita tapahtumajärjestäjille ja vastaa kaupungin omien tapahtumien järjestämisestä.

Yleisen kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan osalta vuoden 2021 merkittävin haaste ja riskitekijä on edelleen henkilöresurssin pienuus. Työntekijäresurssia on pyritty paikkaamaan määräaikaisilla työntekijöillä. Toiminta on tällä hetkellä riippuvaista yhdestä henkilöstä, mikä ei mahdollista sijaisjärjestelyjä. Toisen haasteen luo eri yhdistyksille tarjottavien tilojen korkea täyttöaste. Kulttuuripalvelut tarjoaa maksuttomia tai kohtuuhintaisia tiloja yhdistysten tarpeisiin ja myös osa sote-yhdistyksistä olisi toimintansa luonteen vuoksi oikeutettu näihin tiloihin. Tällä hetkellä tilojen käyttöaste on kuitenkin niin korkea, että vapaita vuoroja ei riitä edes kaikille kulttuuriyhdistyksille. Painetta kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöön on aiheuttanut myös Villatehdas Oy:n vuokrankorotukset Villatehtaan alueella. Ratkaisuna tilanteeseen voisi olla Villatehtaan tilojen mahdollisimman tehokas käyttö esim. Studio Donnerin osalta, mistä onkin aloitettu vuoden 2020 aikana neuvottelut Villatehdas Oy:n kanssa.

Hyvinkääläisissä on otettu käyttöön uusi toimintamalli, josta kokemukset ovat hyvät. Hyvinkääläisen toiminnallinen volyyymi on kasvanut moninkertaiseksi, samoin kuten kävijämäärätkin. Tämä on kasvattanut budjetoituja maksutuottoja merkittävästi, haasteena on toimintakatteen säilyttäminen kustannusten noustessa.

Kokonaisuutena on huomioitava, että pääosin Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan yksiköt toimivat pienillä henkilöstöresursseilla, mikä aiheuttaa toiminnallisen riskin

esimerkiksi sairauspoissaolojen, lomien yms. sijaistamisen suhteen.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	73,0	79,5	76,0	-3,5
Määräaikaiset	14,5	17,0	17,0	0,0
Yhteensä	87,5	96,5	93,0	-3,5

Henkilöstömäärän muutos - 3,5 henkilöä perustuu taidemuseonjohtajan ja 2,5 kirjaston työntekijän rekrytoimatta jättämisellä.

Merkittävät investoinnit

Suunnittelukauden suurin investointeihin ja myös kaupunkilaisten vapaa-aikaan liittyvä hanke on uimalan

peruskorjauksen II vaiheen saattaminen päätökseen syksyllä 2021. Kirjaston vanhojen hyllyjen uusiminen saataan loppuun 2021 aikana

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	2 775	2 200	2 200	0
Asiakasmäärä	739 836	635 000	820 000	185 000
€/asiakas	6,84	7,97	7,30	-0,67
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	29 169	30 000	30 000	0
€/asiakas	32,54	34,83	34,72	-0,11
0-28 vuotiaat	14 324	15 134	14 195	-939
€/0-28 v	66,26	69,04	73,37	4,33
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	1 577	1 560	1 250	-310
Tilaisuudet	232	240	190	-50
Asiakasmäärä	43 909	50 000	40 000	-10 000
Menot, €/asiakas	24,48	19,12	24,88	5,76
Tulot, €/asiakas	12,12	8,40	11,63	3,23
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	30 928	18 500	19 000	500
€/asiakas	31,78	54,66	53,78	-0,88
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asukasmäärä	46 455	0	46 572	
€/asukas	23,20		23,14	
Tapahtumakävijät	204 200	150 000	150 000	0,00
€/kävijä	5,28	6,32	7,18	0,86
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	666 861	665 000	650 000	-15 000
€/laina	3,58	3,91	3,71	-0,20
Kävijät	316 211	320 000	310 000	-10 000
Aineistomääräraha/asukas	6,28	6,51	6,55	0,04

Vuoden 2021 tunnuslukuja

Liikuntapalveluiden
asiakasmäärä

820 000

Nuorisopalveluiden
asiakasmäärä

30 000

Hyvinkääsalin
asiakasmäärä

40 000

Museotoiminnan
kävijämäärä

19 000

Kaupunginkirjaston
kävijämäärä

650 000

Tekniikka ja ympäristö

Tekninen lautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Tekninen keskus

Tilakeskus

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	56 947 969	50 813 328	54 839 587	7,9	55 192 481	55 548 905
Myyntituotot	24 104 008	17 021 358	18 721 758	10,0	18 721 758	18 721 758
Maksutuotot	1 321 844	793 400	793 400	0,0	793 400	793 400
Tuet ja avustukset	121 493	50 000	30 000	-40,0	30 000	30 000
Muut toimintatuotot	31 400 624	32 948 570	35 294 429	7,1	35 647 323	36 003 747
Valmistus omaan käyttöön	2 419 428	1 750 000	1 665 000	-4,9	1 665 000	1 665 000
Toimintakulut	-57 279 976	-50 152 740	-52 602 100	4,9	-53 060 846	-53 533 397
Henkilöstökulut	-15 753 212	-16 120 923	-15 030 063	-6,8	-15 480 965	-15 945 394
Palkat ja palkkiot	-12 396 449	-12 774 147	-11 780 324	-7,8	-12 133 734	-12 497 746
Henkilösivukulut	-3 356 763	-3 346 776	-3 249 739	-2,9	-3 347 231	-3 447 648
Eläkekulut	-2 857 650	-2 836 902	-2 798 329	-1,4	-2 882 279	-2 968 747
Muut henkilösivukulut	-499 113	-509 874	-451 410	-11,5	-464 952	-478 901
Palvelujen ostot	-23 621 522	-15 770 042	-16 873 704	7,0	-16 881 548	-16 889 670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 077 037	-6 361 544	-6 848 254	7,7	-6 848 254	-6 848 254
Avustukset	-65 753	-82 000	-81 000	-1,2	-81 000	-81 000
Muut toimintakulut	-10 762 452	-11 818 231	-13 769 079	16,5	-13 769 079	-13 769 079
Toimintakate	2 087 421	2 410 588	3 902 487	61,9	3 796 635	3 680 508

Toiminnan kuvaus

Tekniikan ja ympäristön toimialalla merkittävä muutos vuoteen 2020 nähden on toimialalle kohdistuneet talouden tasapainotuksen toimenpiteet. Nämä on kuvattu tarkemmin kunkin toimialan kohdalla.

Organisaatiomuutoksena hallinnosta siirtyi tietopalvelut kaupungin tietohallinnon alaisuuteen.

Toimialan tehtävänä on kunnallisteknisten ratkaisujen suunnitteleminen ja toimeenpano, optimaalisten tilaratkaisujen tekeminen investoinnein, korjauksin ja vuokraamalla sekä ympäristön suojeleminen ja valvonta. Hallinto ja kehittäminen tukevat osaltaan toimialan perustehtävän toteuttamisessa.

Tekninen lautakunta

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	56 117 481	49 939 528	53 944 782	8,0	54 297 676	54 654 100
Myyntituotot	24 047 006	16 970 958	18 619 353	9,7	18 619 353	18 619 353
Maksutuotot	557 922	6 000	6 000	0,0	6 000	6 000
Tuet ja avustukset	121 493	50 000	30 000	-40,0	30 000	30 000
Muut toimintatuotot	31 391 060	32 912 570	35 289 429	7,2	35 642 323	35 998 747
Valmistus omaan käyttöön	2 419 428	1 750 000	1 665 000	-4,9	1 665 000	1 665 000
Toimintakulut	-55 321 668	-48 345 078	-50 810 357	5,1	-51 220 370	-51 642 683
Henkilöstökulut	-14 386 303	-14 735 061	-13 667 095	-7,2	-14 077 108	-14 499 421
Palkat ja palkkiot	-11 301 761	-11 658 789	-10 691 664	-8,3	-11 012 414	-11 342 786
Henkilösivukulut	-3 084 542	-3 076 272	-2 975 431	-3,3	-3 064 694	-3 156 635
Eläkekulut	-2 632 960	-2 610 605	-2 565 547	-1,7	-2 642 513	-2 721 789
Muut henkilösivukulut	-451 582	-465 667	-409 884	-12,0	-422 181	-434 846
Palvelujen ostot	-23 154 688	-15 469 378	-16 593 545	7,3	-16 593 545	-16 593 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 060 644	-6 346 644	-6 834 354	7,7	-6 834 354	-6 834 354
Avustukset	-63 753	-80 000	-80 000	0,0	-80 000	-80 000
Muut toimintakulut	-10 656 280	-11 713 995	-13 635 363	16,4	-13 635 363	-13 635 363
Toimintakate	3 215 241	3 344 450	4 799 425	43,5	4 742 306	4 676 416

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluu seuraavat palvelualueet:

Toimialan hallinto ja kehittäminen vastaa toimialan johto- ja kehittämistehtävistä sekä hallinto- ja talouspalveluista. Lisäksi palvelualue huolehtii pysäköinninvalvonnan järjestämisestä sekä kaupungintalon aulapalveluista. Palvelualueen menoihin sisältyy aluepelastuslaitoksen Hyvinkään maksuosuus.

Teknisen keskus vastaa kaupungin yleisten alueiden rakenteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpitämisestä sekä ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamisesta. Lisäksi tekninen keskus huolehtii vesihuoltoverkoston, urheilu- ja liikuntapaikkojen sekä muiden maa-, vesi- ja ympäristörakenteiden teknisistä selvityksistä ja suunnitelmista sekä rakennuttamisesta ja kaupungin luonnonvaroista sekä maa-

ja metsätaloudesta. Keskukseen tehtäviin kuuluu myös toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen tehtävät ja huolehtiminen liikennejärjestelmästä sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja valistustyöstä. Keskus huolehtii teknisistä palveluista pääasiassa kaupungin omalla henkilöstöllä.

Tilakeskuksen tehtävänä on huolehtia kiinteistöjen ja toimitalaomaisuuden hallinnasta, ylläpidosta ja teknisestä kehittämisestä. Palvelualue vastaa toimitila- ja talonrakennushankkeiden suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja peruskorjauksista. Tilakeskus järjestää kaupungin palvelutuotannon tarvitsemat toimitilat ja vastaa niiden hankinnasta. Tilakeskus vastaa vuokratason määrittämisestä, sisäisestä ja ulkoisesta vuokratason määrittämisestä ja tilojen vuokraamisesta ulkopuolisille toimijoille.

Hallinto ja kehittäminen

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	918 150	561 600	611 600	611 600	8,9	611 600	611 600
Toimintakulut	-4 786 461	-5 163 158	-4 884 687	-4 825 558	-6,5	-4 884 687	-5 022 435
Toimintakate	-3 868 311	-4 601 558	-4 273 087	-4 213 958	-8,4	-4 273 087	-4 410 835

Toiminnan kuvaus

Palveluiden tarkoitus on taata hyvä hallinto sekä sen läpinäkyvyys ja ajantasaisuus, toimialan palvelualueiden mahdollisimman sujuva toiminta sekä asiakaspalvelu kaupungin sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätöksenteon tuki, asiakaspalvelu, talous- ja hankintapalvelut, kaupungintalon aulapalvelut sekä kaupungin pysäköinninvalvonta. Toimialan

hallinnon kuluista katetaan myös Hyvinkään maksuosuus Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Tietopalvelut siirtyy tietohallinnon alaisuuteen. Asiakaspalvelun laatua pyritään parantamaan erilaisilla hankkeilla.

Talousarvioesitys pitää sisällään kestävän talouden ohjelman mukaiset vähennykset yhteensä 300 000 euroa.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	18,0	19,0	11,5	-7,5
Määräaikaiset	0,0			0,0
Yhteensä	18,0	19,0	11,5	-7,5

Tekninen keskus

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	22 563 890	17 337 958	17 919 353	17 919 353	3,4	17 919 353	17 919 353
Valmistus omaan käyttöön	1 699 793	1 085 000	1 010 000	1 010 000	-6,9	1 010 000	1 010 000
Toimintakulut	-30 018 756	-24 386 960	-24 471 292	-24 496 246	0,4	-24 471 292	-25 161 382
Toimintakate	-5 755 073	-5 964 002	-5 541 939	-5 566 893	-6,7	-5 541 939	-6 232 029

Toiminnan kuvaus

Tekninen keskus ylläpitää ja hallinnoi kaupungin taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita sekä muita kaupungin yleisiä alueita. Tekninen keskus myös toteuttaa kaupungin kunnallistekniset investoinnit. Tekniselle keskukselle kuuluu osaltaan viranomais- ja lupapalveluita. Tekninen keskus myös tuottaa ateria- ja puhtauspalvelut kaupungin toimiloille.

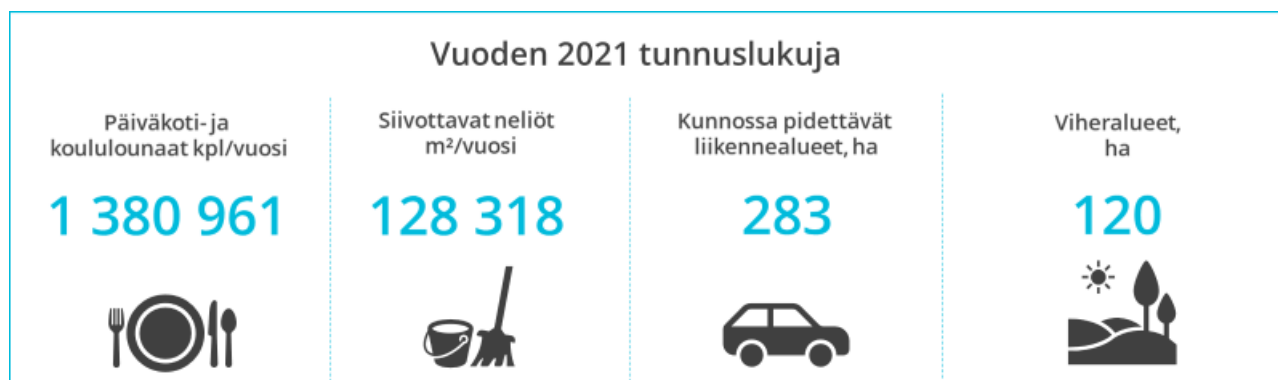
Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Toiminnan painopisteinä ovat Hangonsillan alue ja Kraunlaakso I B alue.

Talousarvioesitys pitää sisällään kestävä talouden ohjelman mukaiset vähennykset henkilöstökuluihin 450 000 euroa ja joukkoliikenteeseen 130 000 euroa. Lisäksi puunmyynnistä saatavaa nettotulon lisäystä 100 000 euroa.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	241,0	256,0	235,0	-21,0
Määräaikaiset	7,0	0,8	5,0	4,2
Yhteensä	248,0	256,8	240,0	-16,8

Toimintaa kuvaava mittari

Tilakeskus

	TP2019	TA2020	LTK2021	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	32 635 441	32 039 970	34 540 066	35 413 829	10,5	34 885 467	35 234 321
Valmistus omaan käyttöön	719 635	665 000	655 000	655 000	-1,5	661 550	668 166
Toimintakulut	-20 516 043	-18 794 960	-20 818 873	-21 488 553	14,3	-21 027 062	-21 620 025
Toimintakate	12 839 033	13 910 010	14 376 193	14 580 276	4,8	14 519 955	14 282 462
Poistot	-7 387 690	-7 325 000	-7 600 000	-7 600 000			
Rahoitustuotot- ja kulut	-6 716 420	0	0				
Tilikauden ylijäämä	-1 265 077	6 585 010	6 776 193	6 980 276			

Toiminnan kuvaus

Tilakeskus hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle ottamia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistönpidosta, suunnittelusta sekä rakennuttamisesta.

- Terveiden, toimivien ja viihtyisien tilojen tuottaminen ja ylläpito käyttäjille sekä tilojen arvon säilyttäminen
 - Sisäisen ja ulkoisen vuokrauspalvelun järjestäminen
- Talousarvioesitys pitää sisällään kestävän talouden ohjelman mukaiset vähennykset yhteensä 385 000 euroa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

- Toimitilojen hallinnointi ja kehittäminen
- Tilahankkeiden ohjelmointi, rakennuttaminen, isännöinti-palvelut ja kiinteistöjen hoito ja huolto

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	56,0	48,0	44,0	-4,0
Määräaikaiset	8,0	0,5	0,5	0,0
Yhteensä	64,0	48,5	44,5	-4,0

Toimintaa kuvaava mittari

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	830 488	873 800	894 805	2,4	894 805	894 805
Myyntituotot	57 002	50 400	102 405	103,2	102 405	102 405
Maksutuotot	763 922	787 400	787 400	0,0	787 400	787 400
Tuet ja avustukset	0	0	0		0	0
Muut toimintatuotot	9 564	36 000	5 000	-86,1	5 000	5 000
Valmistus omaan käyttöön			0		0	0
Toimintakulut	-1 958 308	-1 807 662	-1 791 743	-0,9	-1 840 476	-1 890 714
Henkilöstökulut	-1 366 909	-1 385 862	-1 362 968	-1,7	-1 403 857	-1 445 973
Palkat ja palkkiot	-1 094 688	-1 115 358	-1 088 660	-2,4	-1 121 320	-1 154 959
Henkilösivukulut	-272 221	-270 504	-274 308	1,4	-282 537	-291 013
Eläkekulut	-224 690	-226 297	-232 782	2,9	-239 765	-246 958
Muut henkilösivukulut	-47 531	-44 207	-41 526	-6,1	-42 772	-44 055
Palvelujen ostot	-466 834	-300 664	-280 159	-6,8	-288 003	-296 125
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 393	-14 900	-13 900	-6,7	-13 900	-13 900
Avustukset	-2 000	-2 000	-1 000	-50,0	-1 000	-1 000
Muut toimintakulut	-106 172	-104 236	-133 716	28,3	-133 716	-133 716
Toimintakate	-1 127 820	-933 862	-896 938	-4,0	-945 671	-995 909

Toiminnan kuvaus

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen-, ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta, hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta-, hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa koordinoidaan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä korkotukilainat.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutostekijät

Rakennuslupa- ja valvontaprosessien kehitystyötä tietomallipohjaiseksi jatketaan. Samalla rakennusvalvonnan digitaalista asiointialustaa kehitetään tukemaan entistä paremmin seudullista ja valtakunnallista yhteistyötä.

Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitoinnin jatkamiseen varaudutaan määräaikaisen henkilön palkkakuuluihin.

Hyvinkään ja Järvenpään kaupungit sopivat vuonna 2020 kaupunkien välisestä rakennusvalvontayhteistyön tiivistämisestä. Yhteistyötä tiivistämällä tehostetaan rakennusvalvontaresurssien käyttöä sopijakaupungeissa. Sopimuksen mukaisella yhteistyöllä pyritään keskittämään ja jakamaan rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät tarkoituksenmukaisemmin sopijakaupunkien rakennusvalvontahenkilökunnan kesken, mahdollistamaan henkilökunnan erikoistuminen sekä varmistamaan toiminnan jatkuminen keskeytyksettä myös henkilökunnan vuosilomien ja muiden poissaolojen aikana. Yhteistyön tarkoitus on lisäksi varmistaa sopijakaupunkien paremmat mahdollisuudet valmistautua ja vastata tuleviin maankäyttöä ja rakentamista koskeviin lainsäädäntömuutoksiin (kuten tietomallipohjaisen rakennusvalvontaprosessin kehittäminen ja rakentamisen hiilijalanjälkilaskenta). Sopimuksen mukainen toiminta jalkauteaan rakennusvalvontayksikön toimintaan vuonna 2021.

Ympäristöpalvelun resurssien kohdentamista jatketaan vuoden 2020 tehdyn arvioinnin ja kehittämissuunnitelmien pohjalta. Ympäristöpalvelun pääprosessein vastataan lainsäädännön, pelikirjan, sopimusten, sääntöjen, määräysten ja asiakkaiden odotuksiin ja palvelutarpeisiin. Ekologisen kestävyuden edistämiseksi osallistutaan aktiivisesti eri verkostojen toimintaan. Palveluyksikön kehittämistoimien, kestävä talouden ohjelman mukaisten uudelleenorgani-

sointien, hanketoiminnan sekä palveluyksikön toimintavarmuuden varmistamiseksi ympäristöpalvelussa varaudutaan kahdeksan kuukauden määräaikaisiin palkkakuluihin sekä sähköisen asiointipalvelun kustannusten kasvuun.

Hallitusohjelman mukaan ympäristöterveydenhuollon järjestäminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta selvitetään. Selvitystyön vaatimaa ympäristöterveydenhuollon valvontayksikön työpanostarvetta ei tiedetä tässä vaiheessa.

Koronan kokonaisvaikutuksia ympäristökeskuksen toimintaan on haasteellista arvioida. Vuoden 2020 kokemusten perusteella ympäristökeskuksen palvelut voidaan tuottaa lähes normaalisti, uusia toimintatapoja hyödyntäen. Toimintatulojen kehityksen arviointiin liittyy riski ettei, rakennuslupien maksutuotot toteutuisi arvioidulla tavalla mahdollisesta kansantalouden hiipumisesta johtuen. Rakennusluvista tulokertymää seurataan tarkasti.

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos
Vakinaiset	23,0	22,5	21,5	-1,0
Määräaikaiset	4,0	1,5	1,5	0,0
Yhteensä	27,0	24,0	23,0	-1,0

Toimintaa kuvaava mittari

Ympäristöterveydenhuollon ilmoitusten ja hakemusten käsittelyaikatavoitetta on muutettu kolmesta (3) viikosta kahteen (2) viikkoon. Muilta osin mittarit ovat entiset.

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2021
Rakennusvalvonta			
Lupapäätökset		343	314
Vast.työnjohtajan päätökset		542	375
Lupapäätösten käsittelyaika vireilletulosta, 2 kk:n tavoiteajassa, %			53
			100
Ympäristöpalvelu			
Valvontatoimenpiteet, kpl		346	387
Lupapäätösten käsittelyaika kuuluttamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa %		50	60
			100
Ympäristöterveydenhuolto			
Valvontatarkastukset		731	688
Eläinpotilaat		2 072	2 020
Ilmoitusten ja hakemusten käsittely 2 viikon tavoiteajassa, %			
			95

Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous
Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtävääalueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Seuraavassa on esitetty tilakeskuksen ja ateria- ja puhtauspalvelun tehtävääalueet erillisinä. Yksiköt sisältyvät myös ao. toimialojen talousarvioesityksiin. Liikelaitoksena toimivan Hyvinkään Veden talousarvio on esitetty kokonaan erillään kaupungin talousarviosta, koska liikelaitoksen johtokunta päättää itsenäisesti omasta talousarviostaan.

Tilakeskus	TP 2019	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT	29 670 245	32 039 970	35 413 829
Myyntituotot	14 857	120 000	1 157 000
Tuet ja avustukset	2 130		
Muut toimintatuotot	29 653 258	31 919 970	34 256 829
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	153 243	665 000	655 000
TOIMINTAKULUT	17 217 697	-18 794 960	-21 488 553
Henkilöstökulut	713 229	-3 054 193	-2 706 396
Palvelujen ostot	4 572 850	-2 628 543	-3 565 312
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 934 016	-3 992 400	-4 382 900
Muut toimintakulut	7 997 602	-9 119 824	-10 833 945
TOIMINTAKATE	12 605 791	13 910 010	14 580 276
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-6 716 420		
Muut rahoituskulut	-6 716 420		
VUOSIKATE	5 889 371	13 910 010	14 580 276
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 387 690	-7 325 000	-7 600 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 741 126	-7 325 000	-7 600 000
Kertaluonteiset poistot	-646 564		
TILIKAUDEN TULOS	-1 498 319	6 585 010	6 980 276

Ateria- ja puhtauspalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
TOIMINTATUOTOT	10 347 754	8 632 505	9 232 028
Myyntituotot	10 311 181	8 632 505	9 232 028
Tuet ja avustukset	36 582		
Muut toimintatuotot	-9		
TOIMINTAKULUT	-10 307 442	-8 616 309	-9 311 962
Henkilöstökulut	-4 803 120	-5 011 768	-4 950 235
Palvelujen ostot	-3 673 862	-1 903 091	-2 573 828
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 231 227	-1 083 014	-1 077 149
Muut toimintakulut	-599 232	-618 436	-710 750
TOIMINTAKATE	40 312	16 196	-79 934

Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto

	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupunginvaltuusto					
Toimintatuotot		0	0		
Toimintakulut	-158 826	-151 776	-151 776	-149 652	-149 652
Toimintakate	-158 826	-151 776	-151 776	-149 652	-149 652
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot	16 618	2 500	2 500	2 500	2 500
Toimintakulut	-143 117	-163 552	-163 552	-165 259	-165 259
Toimintakate	-126 499	-161 052	-161 052	-162 759	-162 759
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatuotot	159 647				
Toimintakulut	-141 655			-112 629	-112 629
Toimintakate	17 992			-112 629	-112 629
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	4 177 910	4 008 740	2 508 740	3 008 740	3 508 740
Toimintakulut	-165 461 304	-161 038 837	-167 388 837	-167 226 940	-167 254 859
Toimintakate	-161 283 394	-157 030 097	-164 880 097	-164 218 200	-163 746 119
Konsernipalvelut ja hallinto					
Toimintatuotot	4 542 998	2 718 560	2 849 560	2 897 160	2 897 160
Toimintakulut	-14 211 011	-14 058 067	-13 743 067	-14 727 732	-14 713 648
Toimintakate	-9 668 013	-11 339 507	-10 893 507	-11 830 572	-11 816 488
Opetuslautakunta					
Toimintatuotot	6 821 813	6 176 100	6 176 100	6 774 500	6 499 500
Valm. omaan käyttöön	378				
Toimintakulut	-83 320 684	-84 015 272	-83 955 272	-84 315 547	-84 894 424
Toimintakate	-76 498 494	-77 839 172	-77 779 172	-77 541 047	-78 394 924
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta					
Toimintatuotot	2 196 100	1 721 700	1 203 700	1 989 000	1 989 000
Toimintakulut	-13 455 938	-13 283 506	-12 501 906	-13 366 504	-13 454 444
Toimintakate	-11 259 839	-11 561 806	-11 298 206	-11 377 504	-11 465 444
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	56 117 481	49 939 528	49 255 928	53 071 019	53 944 782
Valm. omaan käyttöön	2 419 428	1 750 000	1 750 000	1 665 000	1 665 000
Toimintakulut	-55 321 668	-48 345 078	-47 548 678	-50 174 852	-50 810 357
Toimintakate	3 215 241	3 344 450	3 457 250	4 561 167	4 799 425
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	830 488	873 800	873 800	894 805	894 805
Toimintakulut	-1 958 308	-1 807 662	-1 807 662	-1 791 742	-1 791 743
Toimintakate	-1 127 820	-933 862	-933 862	-896 937	-896 938
Kaupunki ilman LL, yhteensä					
Toimintatuotot	74 863 055	65 440 928	62 870 328	68 637 724	69 736 487
Valm. omaan käyttöön	2 419 806	1 750 000	1 750 000	1 665 000	1 665 000
Toimintakulut	-334 181 017	-322 863 750	-327 260 750	-332 030 857	-333 347 016
Toimintakate	-256 898 156	-255 672 822	-262 640 422	-261 728 133	-261 945 529

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Päätöksenteko			
Kaupunginvaltuusto	N	150	
Tarkastuslautakunta	N	163	
Keskusvaalilautakunta	N	113	
Kaupunginhallitus	N	873	
Kaupungin johto	N	466	
Demokratia ja johdon tuki	N	1 182	
Omaisuuksien tuotot	N		3 500
Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut	N	164 725	
Konsernipalvelut ja hallinto			
Elinvoima	N	5 425	
Henkilöstö	N	2 658	
Talous	N	3 734	
Sivistystoimi			
Hallinto ja kehittäminen	N	746	
Perusopetus	N	42 584	
Yleissiv. koulutus ja työpajatoim.	N	9 528	
Varhaiskasvatustaloudelliset palvelut	N	25 537	
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	N	11 465	
Tekniikka ja ympäristö			
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	4 214	
Tekninen keskus	N	5 567	
Tilakeskus	N		14 580
Ympäristökeskus	N	897	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		214 800
Valtionosuudet	B		63 729
Korkotulot	B		40
Muut rahoitustulot	B		1 760
Korkomenot	B	2 230	
Muut rahoitusmenot	B	90	
Satunnaiset erät	B		
Investointiosa			
Maa- ja vesialueet	B	1 500	1 500
Rakennukset	B	7 700	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	9 070	
Koneet ja kalusto	B	700	
Aineettomat hyödykkeet	B	500	
Sijoitukset	B	100	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		14 991	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen		8 003	
Talousarvion loppusumma		324 910	324 910

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio

Hyvinkään Vesi

Kunnallinen liikelaitos

Hyvinkään Vesi

Kunnallinen liikelaitos

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos%	TS2022	TS2023
Liikevaihto	10 014 558	9 894 951	10 061 827	1,7	10 062 000	10 062 500
Valmistus omaan käyttöön	220 405	174 500	198 500	0,0	200 000	400 000
Liiketoiminnan muut tuotot	7 083	0	1 050		1 000	1 000
Materiaalit ja palvelut	-2 375 472	-2 764 598	-2 820 448	2,0	-2 950 000	-3 050 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 190 793	-1 391 448	-1 460 148	4,9	-1 550 000	-1 600 000
Palvelujen ostot	-1 184 679	-1 373 150	-1 360 300	-0,9	-1 400 000	-1 450 000
Henkilöstökulut	-1 764 451	-1 854 851	-2 012 554	8,5	-2 102 000	-2 190 000
Palkat ja palkkiot	-1 375 129	-1 451 935	-1 564 680	7,8	-1 600 000	-1 650 000
Henkilösivukulut	-389 322	-402 916	-447 874	11,2	-502 000	-510 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 371 741	-4 794 920	-4 303 728	-10,2	-4 465 000	-4 303 728
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 361 739	-4 794 920	-4 297 728	-10,4	-4 297 728	-4 297 728
Arvonalentumiset, kertal.poistot	-10 002	0	-6 000		-6 000	-6 000
Liiketoiminnan muut kulut	-580 447	-476 041	-484 955	1,9	-500 000	-510 000
Liikeylijäämä	1 149 935	179 041	639 692	257,3	246 000	409 772
Rahoitustuotot ja -kulut	-542 717	-642 250	-642 350	0,0	-642 350	-642 350
Korkotuotot	0					
Muut rahoitustuotot	283	300	0	-100,0	0	0
Korkokulut	0	0	0			
Korvaus peruspääomasta	-543 000	-642 350	-642 350	0,0	-642 350	-642 350
Muut rahoituskulut	0	-200	0			
Ylijäämä ennen varauksia	607 218	-463 209	-2 658	-99,4	-396 350	-232 578

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään Vesi on Hyvinkään kaupungin liikelaitos, jonka tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluita laadukkaasti ja tehokkaasti ympäristö huomioiden. Jätevedet puhdistetaan Kaltevan jätevedenpuhdistamolla siten, että lupaehdot täyttyvät. Vesijohtoverkoston kunnostaminen ja uuden verkoston rakentaminen sekä pumppaamoiden kunnossapito tehdään kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti tavoitteena myös vedenjakelun katkottomuus. Talousvesi tuotetaan Hyvinkäänkylän ja Sveitsin pohjavedenottoilta ja Hikiän tekopohjavesilaitokselta. Tavoitteena vedentuotannossa on riittävästä hyvälaatuisista raakavesistä huolehtiminen sekä terveellinen ja turvallinen talousvesi.

Talousarvion perustelut

Vedenmyynti on viime vuodet pysynyt kohtuullisen tasaisena. Näin ollen muutokset myyntituloissa ovat olleet vähäiset, muutamia prosentin kymmenyksiä. Vuonna 2019 veden ja jäteveden myyntituotot kasvoivat 0,36 % edellisvuoteen verrattuna. Kuluva vuoden tammi-kesäkuussa kasvua oli 0,36 % ja tammi-elokuun tarkastelujaksolla puolestaan laskua 0,5 %. Vuoden 2021 laskennan perustaksi on otettu 0,3 %:n nousu vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna.

Vuonna 2020 on ollut verkostoasentajien kohdalla kahden henkilön vajoaus. Samoin vuoden 2019 loppupuolella työnsä lopettaneen vesihuoltojohtajan tilalle ei kuluva vuoden aikana ole palkattu uutta henkilöä. Verkoston saneerausvelan kasvusta johtuen verkostopuolelle on tarve palkata uusi suunnittelija. Vuoden 2021 kohdalla henkilöstömenot tulevat kasvamaan rekrytoinnin myötä.

Sähkön ja kemikaalien hinnat tulevat tarkasteluvuonna edelleen kasvamaan. Tämä on huomioitu talousarviossa.

Laskuttamattoman veden määrän selvitystyö jatkuu kiireellisten korjauskohteiden selvittämisen, laskuttamattoman veden määrän tarkennuksen, verkoston kuntokartoituksen ja saneerausohjelman päivityksen osalta edelleen vuonna 2021. Riittävä verkostopuolen asentajien määrä on näin ollen tärkeä. Verkostosaneeraukset pyritään tutkimuksin saadun tiedon mukaan kohdentamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2021

Talouden tasapainottaminen Hyvinkään Veden toimissa on huomioitu muuttamalla toimintaa rakenteellisesti siten, että pystytään mahdollisimman hyvin hyödyntämään hen-

kiloresurssit, erityisesti uudet henkilöt, vuotovesien vähentämiseen tähtäävissä toimissa. Näin pyritään saamaan ko. työpanoksesta mahdollisimman hyvä kokonaistaloudellinen hyöty.

Palveluiden kehittämiseen tähtää myös vuodelle 2021 kaavailtu verkostopuolen suunnittelijan palkkaaminen. Tarkoituksena on hyödyntää verkostomallinnusohjelmia täysipäiväisesti. Mallintamisella saadaan mm. vuotovesien määrän selvittämistä varten tarvittavia lähtötietoja. Lisäksi ko. rekrytoinnilla saadaan omaa osaamista työmaiden valvontaan ja suunnitteluun. Näin saneerattavien putkimetriä voidaan lisätä tulevina vuosina.

Toimiston kohdalla kehitetään tiedottamista ja tehostetaan asiakaspalvelua jatkamalla mm. chat-palvelun kokeilua. Toimistossa ei vuonna 2020 eläköityneen laskuttajan tilalle rekrytoida kuitenkaan uutta henkilöä.

Merkittävät investoinnit

Investointiesityksessä vuodelle 2021 on vesihuoltoverkoston saneerauksen arvoksi arvioitu 2,8 miljoonaa euroa. Suurimmat kohteet ovat Matin-, Koti- ja Vanhankadun alue sekä Anttilantien vesihuoltosaneeraus. Näiden kahden yhteenlaskettu investointikustannus on arviolta 1,2 miljoonaa euroa. Uusien alueiden rakentamiseen on varattu noin 720 000 euroa. Kravunlaakso 1B on merkittävä uudiskohde noin 410 000 euron osuudellaan. Tämä kohde mahdollistaa 23 uuden kiinteistön rakentamisen Hyvinkään Veden toiminta-alueelle.

Kaltevan jätevedenpuhdistamon huonokuntoisten betonialtaiden saneerausta on suunniteltu vuodesta 2019 lähtien. Suunnitelmia on täydennetty saneerauksen aikaisten riskien arvioinnilla ja riskinhallintasuunnitelmalla vuonna 2020. Suunnitelmia on myös täydennetty selvittämällä jälkikäsittelyn eli ns. tertiäärivaiheen lisäämisellä prosessiin. Tämä mahdollistaa saneerauksen aikaisten riskien parem-

man hallinnan, tulevaisuuden saostuskemikaalin saata- vuusongelman hallinnan sekä mahdollisten tulevien tiukempien lupaehtojen (hygienisointi ja esim. lääke- yms. aineiden poisto) saavuttamisen. On tärkeää, että Kaltevan puhdistamon saneerauksen suunnittelu käynnistetään vuonna 2021. Investoinnin kulut painottuvat kuitenkin vuodelle 2022.

Henkilöstö

Työhyvinvointiin tullaan panostamaan myös vuonna 2021 työhyvinvointiryhmän avulla sekä työtyytyväisyyskyselyllä.

Henkilöstön riittävyys on keskeinen tekijä henkilökunnan hyvinvoinnissa. On tärkeää, että verkostopuolen miehitys on mm. huonokuntoisen verkoston saneerauksia ajatellen riittävä. Tätä asiaa täydentää myös vuotovesitutkimuksia hyödyntävä kohdennettu saneerausohjelma. Suunnittelijan palkkaaminen verkostopuolelle tukee myös verkoston saneeraamisen tehostamista hyödyntämällä mallinnusohjelmia ja vesilaitoksen omaa suunnittelua ja valvontaa.

Toimistosta eläkkeelle jääneen laskuttajan tilalle ei palkata uutta henkilöä. Tämä rakenteellinen muutos osaltaan vaikuttaa siihen, että resurssit kohdistetaan jatkoa ajatellen tehokkaammin vuotovesien määrän vähentämiseen ja sitä kautta tuottavuuden parantamiseen.

Vesihuoltojohtajan rekrytoinnin jälkeen ennallistetaan myös aiempi tilanne, jossa eri henkilö hoitaa vesihuoltojohtajan virkaa ja tuotantopäällikön tehtävää. Näin voidaan varmistaa, että tuotannon ja ympäristön toimintaa kehitetään tehokkaasti ja laitoksia ylläpidetään ja huolletaan niin, että ennakoivilla toimilla voidaan välttää laitteiden rikkoutumiset ja toiminnan häiriöt. Nämä ennakoivat toimenpiteet varmistavat vedentuotannon kustannustehokkaan käytön. Ympäristön tilan seurannalla erityisesti, pohjavee- teen kohdistuen, varmistetaan riittävä ja laadultaan hyvä raakavesi laitosten käyttöön.

Toimintaa kuvaava mittari

Tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos	TS2022	TS2023
Peruspääoma						
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	0	11 075 000	11 075 000
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	0	16 534 830	16 534 830
Laskutettu vesi, m ³	2 398 315	2 432 415	2 453 333	20 918	2 473 000	2 493 000
Laskutettu jätevesi, m ³	2 379 299	2 382 365	2 402 853	20 488	2 422 853	2 442 853
Vesimaksu, €/m ³	1,45	1,45	1,45	0,00	-1,45	-1,45
Jätevesimaksu, €/m ³	2,32	2,32	2,32	0,00	-2,32	-2,32

Henkilöstömäärä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos	TS2022	TS2023
Vakinaiset	35,0	31,0	30,0	-1,0	30,0	30,0
Määräaikaiset	6,0	3,0	5,0	2,0	3,0	3,0
Yhteensä	41,0	34,0	35,0	1,0	33,0	33,0

Investoinnit, netto	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Verkoston rakentaminen						
Korvausinvestoinnit	-3 150 000	-2 820 000	-3 100 000	-4 500 000	-4 700 000	-4 900 000
Uudisrakentaminen	-300 000	-720 000	-650 000	-500 000	-700 000	-650 000
Laitosinvestoinnit						
Vesilaitos	-740 000	-225 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Puhdistamot	-200 000	-335 000	-3 235 000	-460 000	-490 000	-360 000
Yhteensä	-4 390 000	-4 100 000	-7 185 000	-5 660 000	-6 090 000	-6 110 000

h

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma

Verotulot

Valtionosuudet

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on koko kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulo- ja raahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Kaupungin tuloslaskelmaan on yhdistelty kohde- rahoitteisten ja budjettirahoitteisten tehtävien erät, Ateria- ja puhtauspalvelut- sekä Tilakeskus. Koko kaupungista on lisäksi laadittu erillinen tuloslaskelma, johon on yhdistelty edellä mainittujen lisäksi Hyvinkään Vesi -liikelaitos. Yhdistelystä koko kaupungin tuloslaskelmasta esitetään myös ulkoinen tuloslaskelma, jossa on vähennetty kaupungin sisäiset ja kaupungin ja liikelaitoksen väliset tapahtumat.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Lisäksi verorahoituksella rahoitetaan rahoitusmenoja. Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulo- ja raahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteen poistot. Tämän jälkeen esitetään varausten muutos. Näiden jälkeen tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Talousarvion 2021 tuloslaskelma

Vuosi 2021 on suunniteltu 0,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2020 alijäämäksi on budjetoitu muutetussa talousarviossa 3,8 milj. euroa, mutta viimeisimmän tilinpäätöksen mukaan alijäämä saattaa jäädä 1,1 milj. euroon. Tilinpäätöksen laadintaa vuoden 2020 osalta vaikeuttaa vallitsevan koronatilanteen tuomat epävarmuudet kustannusten kehitykseen ja tähän liittyen valtion antamien

kompensoitavien määrien muuttuminen. Talousarvion laadintahetkellä valtio on tehnyt kuluvalle vuodelle jo seitsemän lisätalousarviota.

Talousarvion 2021 toiminnan nettomenojen arvioidaan kasvavan 5,6 milj. euroa (2,2 %) tilinpäätöksestä 2019. Nettomenojen kasvusta 1,8 milj. euroa tulee toimintatulojen vähenemisestä, investointien oman työn vähenemisestä 0,8 milj. euroa ja 3,0 milj. euroa toimintamenojen kasvamisesta. Toimintamenojen kasvusta on asiakaspalvelujen osien kasvua 2,0 milj. euroa.

Talousarvio pitää sisällään Kestävän talouden ohjelman mukaisia taloutta tasapainottavia uusia toimenpiteitä 8,0 milj. euron edestä ja vuodelta 2020 tulevia toimenpiteitä 0,9 milj. eurolla. Yhteensä vuoden 2021 talousarvio sisältää 8,9 milj. eurolla taloutta tasapainottavia Kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Ilman ohjelmaa talousarvio päättyisi 8,4 milj. euroa alijäämäiseksi.

Talousarvion merkittävimmät riskit liittyvät verorahoitusarvioon ja arvioon sosiaali- ja terveystalouteen.

Taloussuunnitelmakauden tuloslaskelma

Taloussuunnitelmavuosille 2022-2023 tulot ja toimintameno on arvioitu siten, että taseeseen ei ala kertymään alijäämää peruskaupungin osalta. Vuoden 2022 taloussuunnitelma sisältää uusia talouden tasapainottamistoimia 3,8 milj. eurolla. Tästä 2,9 milj. euroa on ohjelman mukaan vuodelle 2022 kohdennettuja toimenpiteitä ja 0,9 milj. euroa on vuosilta 2020-2021 siirtyneitä toimenpiteitä. Vuoden 2023 taloussuunnitelma sisältää ohjelman mukaisia uusia tasapainottamistoimia 1,0 milj. eurolla.

TILIKAUDEN TULOS

0,5 milj. €
TA 2021

NETTOINVESTOINNIT

18,7 milj. €
TA 2021

TOIMINTAKATE

+ 2,2 %
TA 2021/TP 2019

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	188 217	74 863	65 441	62 870	68 638	69 736	70 130	72 348
Myyntitulot	138 218	28 837	19 118	18 983	20 942	20 942	21 235	21 553
Maksutulot	6 888	6 145	5 245	4 776	5 679	5 404	5 004	5 004
Tuet ja avustukset	2 376	1 931	1 627	1 724	1 979	1 979	1 979	1 979
Myyntivoitot	7 036	3 112	4 000	2 500	3 000	3 500	4 000	5 900
Muut toimintatulot	33 699	34 838	35 451	34 887	37 039	37 913	37 913	37 913
Valmistus omaan käyttöön	2 889	2 420	1 750	1 750	1 665	1 665	1 820	1 790
Toimintamenot	-430 283	-334 181	-322 864	-327 261	-332 031	-333 347	-336 885	-343 977
Henkilöstökulut	-119 445	-77 428	-77 904	-77 442	-77 553	-77 651	-79 204	-80 946
Palvelujen ostot	-243 746	-208 205	-195 458	-200 674	-202 567	-202 511	-203 633	-207 769
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 128	-9 114	-8 508	-8 479	-8 906	-9 173	-9 550	-10 237
Avustukset	-17 810	-9 030	-8 701	-8 777	-9 237	-9 329	-9 329	-9 329
Vuokrat	-35 479	-29 640	-31 809	-31 380	-33 322	-34 238	-34 717	-35 238
Muut toimintamenot	-1 674	-764	-483	-508	-445	-445	-451	-458
Toimintakate	-239 177	-256 898	-255 673	-262 640	-261 728	-261 946	-264 936	-269 839
Verotulot	199 496	199 029	209 491	205 040	214 800	214 800	218 500	222 700
Valtionosuudet	51 806	52 983	58 034	70 662	61 195	63 729	63 349	64 680
Rahoitustulot ja -menot	-231	-185	-581	-581	-820	-520	-628	-878
Korkotulot	65	62	60	60	40	40	40	40
Muut rahoitustulot	8 311	8 384	1 557	1 557	1 660	1 760	1 760	1 760
Korkomenot	-1 834	-1 820	-2 088	-2 088	-2 430	-2 230	-2 338	-2 588
Muut rahoitusmenot	-6 773	-6 811	-110	-110	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	11 895	-5 070	11 271	12 481	13 447	16 064	16 286	16 662
Poistot ja arvonalentumiset	-14 530	-14 913	-15 705	-15 830	-15 002	-15 600	-16 000	-16 282
Tilikauden tulos	-2 635	-19 983	-4 434	-3 349	-1 555	463	286	380
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)								
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 635	-19 983	-4 434	-3 349	-1 555	463	286	380

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toim.tulot / toim.menot, %	44,4	23,1	20,8	19,7	21,2	21,4	21,4	21,6
Vuosikate / poistot, %	81,9	-34,0	71,8	78,8	89,6	103,0	101,8	102,3
Vuosikate, €/asukas	256	-109	240	268	289	345	350	358
Kertynyt yli-/alijäämä	9 271	-10 712	-15 146	-14 061	-15 616	-13 598	-13 312	-12 932
Asukasmäärä 31.12.	46 504	46 455	46 882	46 495	46 524	46 524	46 544	46 548

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki+LL	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	198 412	84 885	75 336	72 765	78 701	79 799	80 193	82 412
Myyntitulot	148 405	38 850	29 010	28 875	31 003	31 003	31 298	31 617
Maksutulot	6 888	6 147	5 248	4 779	5 679	5 404	5 004	5 004
Tuet ja avustukset	2 384	1 938	1 627	1 724	1 980	1 980	1 979	1 979
Myyntivoitot	7 036	3 112	4 000	2 500	3 000	3 500	4 000	5 900
Muut toimintatulot	33 700	34 838	35 451	34 887	37 039	37 913	37 913	37 913
Valmistus omaan käyttöön	3 082	2 640	1 925	1 925	1 864	1 864	2 020	2 190
Toimintamenot	-435 114	-338 901	-327 959	-332 356	-337 349	-338 665	-342 437	-349 727
Henkilöstökulut	-121 195	-79 192	-79 759	-79 297	-79 565	-79 663	-81 306	-83 136
Palvelujen ostot	-245 141	-209 389	-196 831	-202 047	-203 928	-203 871	-205 033	-209 219
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 313	-10 305	-9 899	-9 871	-10 367	-10 634	-11 100	-11 837
Avustukset	-17 810	-9 036	-8 708	-8 784	-9 237	-9 329	-9 329	-9 329
Vuokrat	-35 958	-30 143	-32 211	-31 782	-33 736	-34 674	-35 217	-35 748
Muut toimintamenot	-1 697	-835	-550	-575	-516	-493	-451	-458
Toimintakate	-233 620	-251 376	-250 699	-257 666	-256 785	-257 002	-260 225	-265 126
Verotulot	199 496	199 029	209 491	205 040	214 800	214 800	218 500	222 700
Valtionosuudet	51 806	52 983	58 034	70 662	61 195	63 729	63 349	64 680
Rahoitustulot ja -menot	-774	-728	-1 223	-1 223	-1 462	-1 162	-1 270	-1 520
Korkotulot	65	62	60	60	40	40	40	40
Muut rahoitustulot	8 311	8 384	1 557	1 557	1 660	1 760	1 760	1 760
Korkomenot	-1 834	-1 820	-2 088	-2 088	-2 430	-2 230	-2 338	-2 588
Muut rahoitusmenot	-7 316	-7 354	-752	-752	-732	-732	-732	-732
Vuosikate	16 909	-91	15 603	16 812	17 748	20 365	20 354	20 733
Poistot ja arvonalentumiset	-19 199	-19 284	-20 500	-20 625	-19 306	-19 904	-20 465	-20 586
Tilikauden tulos	-2 290	-19 376	-4 897	-3 813	-1 558	461	-111	147
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)								
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 290	-19 376	-4 897	-3 813	-1 558	461	-111	147

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toim.tulot / toim.menot, %	46,3	25,8	23,6	22,5	23,9	24,1	24,0	24,2
Vuosikate / poistot, %	88,1	-0,5	76,1	81,5	91,9	102,3	99,5	100,7
Vuosikate, €/asukas	364	-2	333	362	381	438	437	445
Kertynyt yli-/alijäämä	27 870	8 494	3 596	4 681	3 123	5 142	5 032	5 180
Asukasmäärä 31.12.	46 504	46 455	46 882	46 495	46 524	46 524	46 544	46 548

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki+LL, ulkoinen	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	142 290	41 120	37 368	35 391	39 059	39 284	39 582	41 698
Myyntitulot	118 867	16 214	13 347	13 372	14 185	14 185	14 384	14 600
Maksutulot	6 888	6 147	5 248	4 779	5 679	5 404	5 004	5 004
Tuet ja avustukset	2 384	1 938	1 627	1 724	1 980	1 980	1 979	1 979
Myyntivoitot	7 036	3 112	4 000	2 500	3 000	3 500	4 000	5 900
Muut toimintatulot	7 116	13 709	13 146	13 016	14 216	14 216	14 216	14 216
Valmistus omaan käyttöön	3 082	2 640	1 925	1 925	1 864	1 864	2 020	2 190
Toimintamenot	-378 992	-295 137	-289 991	-294 982	-297 708	-298 150	-301 826	-309 014
Henkilöstökulut	-121 195	-79 192	-79 759	-79 297	-79 565	-79 663	-81 306	-83 136
Palvelujen ostot	-218 217	-187 375	-182 392	-187 768	-188 430	-188 374	-189 514	-193 696
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 028	-10 095	-9 722	-9 694	-10 157	-10 424	-10 817	-11 520
Avustukset	-16 783	-9 036	-8 708	-8 784	-9 237	-9 329	-9 329	-9 329
Muut toimintamenot	-9 770	-9 438	-9 410	-9 440	-10 318	-10 360	-10 860	-11 332
Toimintakate	-233 620	-251 376	-250 699	-257 666	-256 785	-257 002	-260 225	-265 126
Verotulot	199 496	199 029	209 491	205 040	214 800	214 800	218 500	222 700
Valtionosuudet	51 806	52 983	58 034	70 662	61 195	63 729	63 349	64 680
Rahoitustulot ja -menot	-774	-728	-1 223	-1 223	-1 462	-1 162	-1 270	-1 520
Korkotulot	65	62	60	60	40	40	40	40
Muut rahoitustulot	1 105	1 125	915	915	1 018	1 118	1 118	1 118
Korkomenot	-1 834	-1 820	-2 088	-2 088	-2 430	-2 230	-2 338	-2 588
Muut rahoitusmenot	-110	-94	-110	-110	-90	-90	-90	-90
Vuosikate	16 909	-91	15 603	16 812	17 748	20 365	20 354	20 733
Poistot ja arvonalentumiset	-19 199	-19 284	-20 500	-20 625	-19 306	-19 904	-20 465	-20 586
Tilikauden tulos	-2 290	-19 376	-4 897	-3 813	-1 558	461	-111	147
Vapaaeht. var. lis. (-) / väh. (+)								
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 290	-19 376	-4 897	-3 813	-1 558	461	-111	147

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toim.tulot / toim.menot, %	11,7	14,8	13,5	12,7	13,7	13,8	13,8	14,2
Vuosikate / poistot, %	88,1	-0,5	76,1	81,5	91,9	102,3	99,5	100,7
Vuosikate, €/asukas	364	-2	333	362	381	438	437	445
Kertynyt yli-/alijäämä	27 870	8 494	3 596	4 681	3 123	5 142	5 031	5 179
Asukasmäärä 31.12.	46 504	46 455	46 882	46 495	46 524	46 524	46 544	46 548

Verotulot

Verotulot, 1000€	TP 2018	TP 2019	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnallisvero	174 257	171 907	177 500	185 000	190 700	195 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	11 764	14 105	14 400	16 700	14 700	14 000
Kiinteistövero	13 476	13 018	13 140	13 100	13 100	13 100
Yhteensä	199 497	199 029	205 040	214 800	218 500	222 700

Verotulojen budjetoinnista yleisesti

Kuntalain 111. §:n mukaan valtuusto päättää viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Veroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle marraskuun 17. päivään mennessä seuraavaa varainhoitovuotta varten. Tuloslaskelmaosan verotulossa on budjetoituna kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Talousarviossa verotulot budjetoidaan Verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaisesti. Talousarviovuoteen kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta sekä oikaisutilitykset.

Kuntien verotulot 2021

Kuntien verotuloihin vuonna 2021 koronavirusilanteen arvioidut vaikutukset, valtion kompensatiot koronasta aiheutuviin menetyksiin ja veroperustemuutokset.

Koronavirusepidemian vuoksi ensi vuoden verotuloarvioon liittyy monia epävarmuustekijöitä

Kunnan tulovero

Talousarvio on laadittu valtuuston 15.6.2020 päättämän Kestävän talouden ohjelman mukaisesti 20,25 tuloveroprosentin mukaan. Kunnallisverotuottoarvio siis perustuu kunnallisveroprosenttiin, joka on 0,50 %-yksikköä korkeampi kuin vuonna 2020. Lisäksi arviossa on kaupungin arviot kunnallisverotuottoon vaikuttavien veroperusteiden muutoksista. Kunnallisverotuoton arvioidaan kasvavan 7,5 milj. euroa vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden.

Yhteisövero

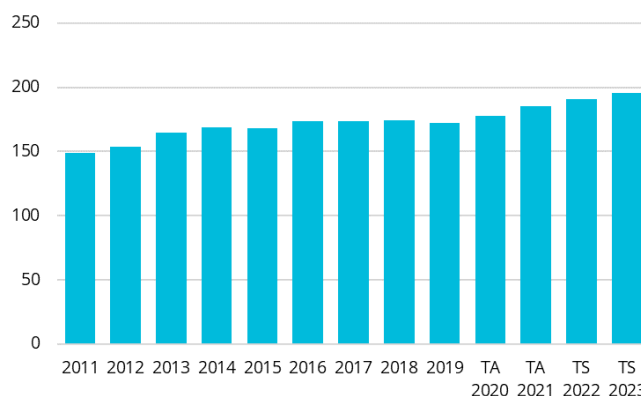
Osana kuntien koronatukipakettia valtion talousarvioesityksessä kuntien yhteisövero-osuutta ollaan korottamassa 10 prosenttiyksiköllä. Lisäksi varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kustannuksia on esitetty kompensoitavaksi korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta kahdella prosenttiyksiköllä. Muilta osin kaupungin yhteisöveron ensi vuoden jako-osuus määräytyy verovuosien 2019 ja 2018 perusteella joulukuun lopussa. Talousarviovaiheessa on arvioitu kaupungin yhteisövero-osuuden pysyvän edellisten vuosien tasolla. Arvioidulla Hyvinkään jako-osuudella vuonna 2021 yhteisöverotuloja arvioidaan tilitettävän 12,4 milj. euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla kun se vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöverolaissa määrätään eri kiinteistölajeittain vaihteluvälit kiinteistöverolle.

Kiinteistöveroprosentit	Vaihteluvälit 2020 (KiinteistöveroL)	Hyvinkää 2020	Hyvinkää 2021
Yleinen	0,93-2,00	1,30	1,30
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,45	0,45
Muut asuinrakennukset	0,93-2,00	1,05	1,05
Rakentamattomat rakennuspaikat	3,93-6,00	4,30	4,30
Yleishyödylliset yhteisöt		0,00	0,00

Kunnallisveron kehitys, milj.€

Vuoden 2020 muutetun talousarvion mukainen kiinteistöveron tuotto on vuonna 2020 noin 13,1 milj. euroa. Vuoden 2021 kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2020. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 13,1 milj. euroa: uusi rakentaminen kasvattaa kiinteistöverotuottoa saman verran kuin mitä kiinteistöverotuotto vähenee kiinteistöjen ikävähennysten vuoksi.

Kiinteistöverotuottoarviossa ei ole huomioitu kiinteistöverotuksen joustavan valmistumisen vaikutuksia. Talousarvion laadintahetkellä saatujen tietojen mukaan vuoden 2020 kiinteistöverotus valmistuu osin myöhässä. Tämän vuoksi osa vuoden 2020 kiinteistöveroista tilittyyneen kunnille vasta vuonna 2021. Hyvinkään kaupungin osalta tämä siirtymä olisi arvion mukaan enintään 1,5 milj. euroa. Tätä summaa ei ole otettu huomioon sen epävarmuuden vuoksi. Epävarmuutta lisää se, että ei voida varmuudella tietää, toistuuko sama loppuvuonna 2021.

Valtionosuudet

Valtionosuudet, 1000€	TP 2018	TP 2019	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	58 703	59 223	58 332	53 169	53 856	54 120
Valtionosuuksien tasaus	-4 229	-3 728	-3 188	-4 430	-4 430	-4 430
Veromenetysten kompensatiot			18 174	17 475	16 408	17 475
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 668	-2 511	-2 656	-2 485	-2 485	-2 485
Yhteensä	51 806	52 983	70 662	63 729	63 349	64 680

Talousarvion rahoitusosan valtionosuudet muodostuvat kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta (676/2014). Uudistuksessa valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteerejä muutettiin olennaisesti. Keskeiset peruseriaatteen ja rakenteet kuitenkin säilyivät, ja opetus- ja kulttuuriministeriön osuus säilyi entisellään. Uudistuksessa valtionosuusjärjestelmää yksinkertaistettiin ja kriteerejä vähennettiin. Uudessa valtionosuusjärjestelmässä jakokriteereinä toimii kunnan ikärakenteen lisäksi sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman 2020–2024 mukaan kuntien vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuudet ovat 7 697 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatiot 2 360 miljoonaa euroa (yhteensä 10 057 miljoonaa euroa). Kuntatalousohjelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,18 prosenttiyksikköä ja on 25,67 prosenttia vuonna 2021.

Valtionosuuksien määrään kuluva ja ensi vuonna vaikuttaa olennaisesti kuntatalouden tukipaketit koronatilanteen hoitamiseksi. Kuluvalle vuodelle kehysriihen ja budjettiriihen yhteydessä on päätetty yhteensä 1,1 mrd. euron määräaikainen valtionosuuksien korotus. Tämän lisäksi harkinnanvaraista valtionosuutta on kuluvalle vuodelle korotettu 50 miljoonalla eurolla. Ensi vuodelle valtionosuuksia on korotettu määräaikaisesti 300 miljoonalla eurolla, josta 20 miljoonaa euroa kohdennetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen.

Peruspalvelujen valtionosuuden kasvuun vaikuttaa tukipakettien lisäksi vuotuinen indeksikorotus (2,4 %), joka lisää valtionosuutta 174 miljoonaa euroa. Kuntien tehtävien ja veloitteiden muutokset puolestaan lisäävät valtionosuutta 112 miljoonaa euroa seuraavasti:

- Vanhuspalvelulain muutos (hoitajamitoitus) 52,8 milj. euroa
- Sote-asiakasmaksulain uudistus 17,9 milj. euroa
- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus 12 milj. euroa

- Varhaiskasvatus (subjektiivinen oikeus ja ryhmäkoot) 19,2 milj. euroa
- Oppivelvollisuuden laajentaminen 5,9 milj. euroa
- A1-kielen opetuksen varhentaminen 4,5 milj. euroa

Vuoden 2020 lisätalousarviot pitivät sisällään myös päätöksen yritysten veronmaksulykkäyksistä kunnille aiheutuvien tilapäisten veronmenetysten korvaamisesta. Verotuksen maksujärjestelyjen muutokset vähentäisivät viimeisimmän arvioin mukaan kuntien verotuloja vuonna 2020 yhteensä 114 miljoonaa euroa, joka korvataan kunnille verotulomenetysten kompensatioiden kautta. Vastaava euromäärä vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta siten, että vuonna 2021 vähennys on 88 miljoonaa euroa ja vuonna 2022 vähennys on 27 miljoonaa euroa.

Valtionapujen lisäksi kunnille ja sairaanhoitopiireille korvataan myös täysimääräisesti koronavirusepidemiaan liittyvät välittömät kustannukset, kuten testaus ja potilaiden hoito, niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Valtion vuoden 2021 talousarvioesityksessä näihin toimiin on ehdotettu 1,66 miljardia euroa. Tämä erä ei sisälly peruspalvelujen valtionosuuteen eikä erän kohdentamisesta ole tehty vielä päätöksiä.

Hyvinkään kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2021 arvioidaan 63,7 miljoonaa euroa. Valtionosuuksiin sisältyy kuntatalouden tukitoimina kertaluonteisia korvauksia 2,5 miljoonaa euroa, jota vähentää verotulokompensaation 1,0 milj. euron takaisinperintä. Vuodesta 2020 valtionosuudet laskevat 6,9 miljoonaa euroa, johtuen siitä, että määräaikainen kuntatalouden tuki koronatilanteen hoitamiseen alenee. Lisäksi valtionosuuksissa on vuonna 2020 huomioitu yritysten veronmaksulykkäyksistä johtuvia korvauksia 1,0 miljoonaa euroa, joka on vähennetty vuoden 2021 valtionosuudesta. Ilman valtionosuuksien kertaluonteisia eriä kaupungin valtionosuudet kasvavat vuodelle 2021.

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2021 tehdään joulukuun 2020 lopussa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2021 tehdään päätökset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Koska Hyvinkään kaupungin lopullinen valtionosuuksien kokonaismäärä tiedetään vasta vuodenvaihteessa, korjataan valtionosuuksien arviota tarvittaessa vuoden 2021 talousarviomuutosten yhteydessä.

h

Investointiosa

Investointien perustelut
Investointilaskelma 2021 - 2025

Investointiosa

Investointien perustelut

Investointimenot (1000 euroa) vuosien 2019 - 2022 osalta jakautuvat investointiryhmittäin seuraavasti:

Investointimenot, 1000€	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Maa- ja vesialueet	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Rakennukset	-31 548	-7 700	-6 250	-7 800
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-7 010	-9 070	-8 300	-8 920
Koneet ja kalusto	-1 085	-700	-920	-500
Aineettomat hyödykkeet	-500	-500	-500	-500
Sijoitukset	-100	-100	-100	-100
Yhteensä	-41 743	-19 570	-17 570	-19 320
Hyvinkään vesi	-4 390	-4 100	-7 185	-5 660
Yhteensä	-46 133	-23 670	-24 755	-24 980

Maanhankintaan on tarkoitus käyttää 1,5 milj. euroa vuodessa koko suunnitelmakauden ajan. Maanmyyntituloiksi on arvioitu 5,0 milj. euroa vuonna 2021, 5,5 milj. euroa vuonna 2022 ja 7,5 milj. euroa vuonna 2023. Maanmyyntitulot sisältävät jokaiselle vuodelle 1,0 milj. euroa elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien tuloarviota. Tätä vastaan on vastaavasti kunnallistekniikan investoinneissa samansuuruinen määrärahavaraus.

Talonrakennushankkeisiin on varattu 7,7 milj. euroa vuodelle 2021. Vuonna 2021 jatkuu Sveitsin Uimalan peruskorjauksen ja laajennuksen 2. vaihe. Lisäksi on varattu 10,0 milj. euroa vuosille 2022-2024 Sveitsin Uimalan vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaukseen. Tapainlinnan koulun laajennuksen investointihankkeen toteutus on viivästynyt ja hanke esitetään toteutettavan vuosina 2021-2022, tähän on varattu 3,5 milj. euroa. Näiden lisäksi muun muassa Nuorisotalo Sillan korjaukseen on varattu 1,0 milj. euroa vuodelle 2021 ja 0,5 milj. euroa vuodelle 2022 sekä Vehkojan koulun peruskorjaukseen on varattu 0,5 milj. euroa

vuodelle 2021 ja 0,3 milj. euroa vuodelle 2022. Muihin rakennusten peruskorjauksiin on varattu 2,2 milj. euroa ja energiainvestointeihin 0,1 milj. euroa.

Kunnallistekniikan uudisrakentamiseen vuodelle 2021 on varattu 6,1 milj. euroa ja korvausinvestointeihin 1,6 milj. euroa sekä liikunta- ja ulkoilualueisiin 0,4 milj. euroa.

Kunnallisteknisiin investointeihin on varsinaisina talous-suunnitelmavuosina arvioitu käytettävän 8,3 milj. euroa vuonna 2022 ja 8,9 milj. euroa vuonna 2023. Vuosina 2024 ja 2025 määrärahavaraus on yhteensä 17,2 milj. euroa.

Koneisiin ja kalustoon on varattu 0,7 milj. euroa vuodelle 2021 ja vuosille 2022-2023 yhteensä 1,4 milj. euroa.

Aineettomissa hyödykkeissä on varattu ICT:n kehittämisinvestointeihin 0,5 milj. euroa.

Sijoituksissa on vuosittainen 0,1 milj. euron määrärahavaraus mahdollisia osake-, ym. hankintoja varten.

Investointilaskelma 2021-2025

AINEELLISET HYÖDYKKEET			TA2020	2021	2022	2023	2024	2025		
Maa- ja vesialueet										
	Maanhankintamenot		-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500		
	Maanmyyntitulot		4 500	4 000	4 500	6 500	5 000	5 000		
	Elinkeino- ja asuntopoliittiset tontit		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000		
Maa- ja vesialueet yhteensä										
	Investointimenot		-1500	-1500	-1500	-1500	-1500	-1500		
	Rahoitusosuudet									
	Myyntituotot		5500	5000	5500	7500	6000	6 000		
	Nettomenot		4000	3500	4000	6000	4500	4500		
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT										
		brm ² (arvio)	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset										
	Monitoimitalo, Kipinä	12 752	-28 100	-15 190						-570
	Tapainlinnan koulun laajennus*	650	-3 850	-250	-2 000	-1 500				-128
	Vehkojan koulun peruskorjaus		-800		-500	-300				-27
	Aseman koulun uudisrakennus*	4 500	-17 600					-900	-7 000	-587
	Paavolatalo (liikuntahalin uusiminen ja Jussilan päiväkodin uudet tilat)*		-4 000				-200	-3 000	-800	-133
	<i>* laadintahetken arvio, ei perustu hankesuunnitelmaan</i>									
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen rakennukset										
	Uimahallin peruskorjaus ja laaj. 2. vaihe		-10 556	-6 000	-1 700					-343
	Tulot		270	270						
	Uimahallin vanhan osan ja ulkoaltaan peruskorjaus		-10 000			-300	-5 000	-4 700		-333
	Hakalankentän huoltorakennus		-300					-300		-10
	Sveitsin Hiihtokeskuksen laajennus		-500			-500				-17
	Metsäkaltevan lähiliikuntapaikan huoltorakennus		-300				0			
	Nuorisotalo Silta**		-1 500		-1 000	-500				
	<i>* hankkeen laajuus, kustannukset ja aikataulu laaditaan tarkemmin vuoden 2021 aikana</i>									
	<i>** tutkitaan vaihtoehtoisia toteutusmalleja, mahdollinen myynti</i>									
Muut rakennukset										
	Kotirinteen laajennus, vaihtoehto 1 (Keusote)***		-750		-200	-550				-38
	Rakennusten peruskorjaukset ja muutostyöt		-33 996	-2 000	-2 200	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-1 700
	Energiainvestoinnit		-1 429	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-71
	<i>*** Kotirinteelle on kaksi vaihtoehtoista toteutustapaa. Toisessa vaihtoehdossa kustannukset ovat arviolta 1,15 milj. euroa vuonna 2022. Toteutustavasta päätetään erikseen ja määrärahaa tarkenetaan tässä yhteydessä.</i>									
Rakennukset yhteensä										
	Investointimenot	-60 928	-27 678	-7 700	-6 250	-7 800	-11 500	-10 400		
	Rahoitusosuudet	270	270	0	0	0	0	0		
	Myyntituotot									
	Nettomenot	-74 048	-27 408	-7 700	-6 250	-7 800	-11 500	-10 400	-4 400	

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen	-23 660	-4 070	-6 090	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 732
<i>Tulot</i>								
<i>Kunnallistekniikan uudisrakentamisen määrärahaan sisältyy liityntäpysäköintilaitoksen rakentaminen</i>								
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit	-10 580	-1 500	-1 580	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 116
Elinkeino- ja asuttopoliittiset tontit, kunn.tekniikka	-5 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
<i>Liikunta- ja ulkoilualueet</i>								
Ulkoilureitit, pohja ja valaistus ja	-510	-80	-130	-100	-100	-100	-100	-102
Metsäkaltevan kenttä (pohjatyöt kunn.tekniikassa)	-900					-900		-180
Hangonsillan kenttä (pohjatyöt kunn.tekniikassa)	-700				-700			-140
Hakalan kentän peruskorjaus	-200			-200				-40
Kenttien perusparannus	-100		-50		-50		-50	-20
Lähiliikuntapaikan peruskorjaus	-50				-50		-50	-10
Urheilupuiston tenniskenttien ja aidan peruskorjaus	-220		-220					-44
Pihkalan tekourmi	-180	-180						-36
Sveitsin hissien köysilinjojen korjaus (tarkastus)	-80	-80						-16
Muu kunnossapito	-80		-20	-20	-20	-20	-20	-16
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
Investointimenot	-42 140	-6 830	-9 070	-8 300	-8 920	-9 020	-8 220	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0	
Myyntituotot	0							
Nettomenot	-42 140	-6 830	-9 070	-8 300	-8 920	-9 020	-8 220	-8 384

KONEET JA KALUSTO	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
Opetuslautakunta:								
<i>Ensikertainen kalustaminen</i>								
Opetuksen ja kasvatuksen kalustohankinnat			-50	-50	-50	-50	-50	0
Metsäkaltevan koulu	-500	-500						-200
Tapainlinnan koulun laajennus	-300			-300				-120
Paavolan koulun peruskorjaus, sis.								-280
Jussilan päiväkodin toiminnot	-700					-700		
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta:								
Kirjaston hyllyjen uusiminen	-160	-60	-100					-64
Ulkoliikuntalaitteet	-80		-40	-40				
Museon ensikertainen kalustaminen	-50		-30	-20				
Hyvinkääsalin äänentoisto	-60					-60		-24
Nuorisotalo / pelitalo, kalustus	-60			-60				
Muu kalusto	-30		-30					
Tekninen lautakunta:	0							
Tekninen keskuksen kalustohankinnat	-2 250	-450	-450	-450	-450	-450	-450	-675
	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
Koneet ja kalusto yhteensä	-4 390	-1 010	-700	-920	-500	-1 260	-500	
Investointimenot	-4 390	-1 010	-700	-920	-500	-1 260	-500	
Rahoitusosuudet								
Myyntituotot								
Nettomenot	-4 390	-1 010	-700	-920	-500	-1 260	-500	-1 163
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		2020	2021	2022	2023	2024	2025	poisto/v
ICT-kehittämisinvestoinnit	-2 500	-500	-500	-500	-500	-500	-500	0
Arvopapereiden hankinta	-500	-100	-100	-100	-100	-100	-100	
	Hanke yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-117 958	-37 618	-19 570	-17 570	-19 320	-23 880	-21 220	
Investointimenot	-117 958	-37 618	-19 570	-17 570	-19 320	-23 880	-21 220	
Rahoitusosuudet	270	270	0	0	0	0	0	
Myyntituotot	29 500	5 500	5 000	5 500	7 500	6 000	6 000	
Nettomenot	-88 188	-31 848	-14 570	-12 070	-11 820	-17 880	-15 220	

h

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

Talousarviovuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirta on 2,0 milj. euroa negatiivinen. Pitkäaikaisten lainojen lainanlyhennysten arvioidaan olevan 14,9 milj. euroa. Investointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseksi kaupunki on budjetoitunut pitkäaikaisten lainojen lisäystä 25,0 milj. euroa. Vuoden 2021 lainakannan arvioidaan olevan 175,3 milj. euroa, mikä on 3768 euroa asukasta kohden.

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	5 615	-8 184	7 271	9 981	10 447	12 564	12 286	10 762
Vuosikate	11 895	-5 070	11 271	12 481	13 447	16 064	16 286	16 662
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjauserät	-6 280	-3 113	-4 000	-2 500	-3 000	-3 500	-4 000	-5 900
Investointien rahavirta	-6 993	-30 843	-34 203	-35 973	-15 030	-14 570	-12 070	-11 820
Investointimenot	-17 263	-35 253	-39 973	-41 743	-20 030	-19 570	-17 570	-19 320
Rahoitusosuudet inv.menoih	403	73	270	270				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 868	4 337	5 500	5 500	5 000	5 000	5 500	7 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 378	-39 026	-26 932	-25 992	-4 583	-2 006	216	-1 058
Rahoituksen rahavirta	-4 412	49 672	29 820	35 820	5 009	10 009	-372	1 282
Antolainauksen muutokset	13	-100						
Antolainasaamisten lisäys	-63	-154						
Antolainasaamisten väh.	76	54						
Lainakannan muutokset	-8 697	27 766	29 820	35 820	5 009	10 009	-372	1 282
Pitkäaik. lainojen lisäys		42 636	44 000	50 000	20 000	25 000	17 000	23 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-10 231	-7 851	-14 180	-14 180	-14 991	-14 991	-17 372	-21 718
Lyhytaikaisten lainojen muut	1 534	-7 020						
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalm. muutokset	4 272	22 006						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-5 790	10 646	2 888	9 828	426	8 003	-156	224

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointien tulorahoitus, %	67,3	-14,4	28,0	29,7	67,1	82,1	92,7	86,2
Lainakanta, 1000 €	94 510	129 463	159 283	165 283	170 292	175 292	174 920	176 202
Lainat, €/asukas	2 032	2 787	3 398	3 555	3 660	3 768	3 758	3 785
Asukasmäärä 31.12.	46 504	46 455	46 882	46 495	46 524	46 524	46 544	46 548

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	10 629	-3 205	11 603	14 312	14 748	16 865	16 354	14 833
Vuosikate	16 909	-91	15 603	16 812	17 748	20 365	20 354	20 733
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjausevät	-6 280	-3 113	-4 000	-2 500	-3 000	-3 500	-4 000	-5 900
Investointien rahavirta	-8 859	-33 918	-38 593	-40 363	-19 130	-18 670	-19 255	-17 480
Investointimenot	-19 129	-38 329	-44 363	-46 133	-24 130	-23 670	-24 755	-24 980
Rahoitusosuudet inv.menoihin	403	73	270	270				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 868	4 337	5 500	5 500	5 000	5 000	5 500	7 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 770	-37 123	-26 990	-26 051	-4 382	-1 805	-2 901	-2 647
Rahoituksen rahavirta	-2 479	43 512	29 820	35 820	5 009	10 009	-372	1 282
Antolainauksen muutokset	13	-52						
Antolainasaamisten lisäys	-63	-105						
Antolainasaamisten vähennys	76	54						
Lainakannan muutokset	-8 697	27 766	29 820	35 820	5 009	10 009	-372	1 282
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		42 636	44 000	50 000	20 000	25 000	17 000	23 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 231	-7 851	-14 180	-14 180	-14 991	-14 991	-17 372	-21 718
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 534	-7 020						
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 205	15 798						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-709	6 389	2 830	9 769	627	8 204	-3 272	-1 365

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	LTK 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointien tulorahoitus, %	86,6	-0,2	35,0	36,2	73,6	86,0	82,2	83,0
Lainakanta, 1000 €	94 510	129 463	159 283	165 283	170 292	175 292	174 920	176 202
Lainat, €/asukas	2 032	2 787	3 398	3 555	3 660	3 768	3 758	3 785
Rahavarat 31.12.*)	28 116	41 693	44 523	51 462	52 089	59 666	56 394	55 029
Asukasmäärä 31.12.	46 504	46 455	46 882	46 495	46 524	46 524	46 544	46 548

*) TA-vuosien rahavarojen arvioidaan muuttuvan Vaikutus maksuvalmiuteen -erän verran.

INVESTOINTIEN
TULORAHOITUS

86,0 %
TA 2021

LAINAMÄÄRÄ/AS.

3 768 €
TA 2021

LAINAKANTA

175,3 milj.€
TA 2021

Hyvinkään kaupunkikonserni
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan,
sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

TYTÄRYHTIÖIDEN SITOVA TAVOITTEET 2021

Hyvinkään Lämpövoima Oy

Toiminta-ajatus

Hyvinkään Lämpövoima Oy tuottaa luotettavia energiapalveluita kilpailukykyisesti ja ympäristönäkökohdat huomioiden.

Keskeiset tehtävät

Luotettava ja häiriötön lämmön toimittaminen, lämmön hinnan pitäminen kilpailukykyisenä, lämmön hankinnan ja oman tuotannon kustannustehokkuus, hyvän taloudellisen tuloksen saavuttaminen, ympäristökuormituksen minimointi (ilmaston muutoksen torjuminen), hyvä asiakaspalvelu ja asiakastyytyväisyys sekä energian loppukäytön tehostaminen.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
Kestävä kehitys / Hiilidioksidivapaa energiantuotanto	TAVOITE: Kaukolämmön hiilidioksidipäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. TOIMENPIDE: Yhteistyöllä Fortum Oyj:n ja Myllyn Paras Oy:n kanssa varmistetaan, että kaikki saatavissa oleva Ekolämpö ja biolämpö saadaan asiakkaiden käyttöön. Valvotaan, että biokaasun pumppaus ja siirto Kiertokapula Oy:n kaatopaikalta toimii jatkuvasti. Minimoidaan omien laitosten maakaasun ja öljyn käyttö ja maksimoidaan pelletin käyttö.	Vuonna 2021 Ekolämmön ja muun hiilidioksidivapaan energian osuus koko energiantuotannosta on 87 %. Vuonna 2021 omassa tuotannossa käytetyn bioenergian osuus on vähintään 40 % (pelletti ja biokaasu).	Toimitusjohtaja
Kestävä kehitys / Oman lämmöntuotannon elinkaarisuunnitelmat	TAVOITE: Tehdään pitkän tähtäimen suunnitelmat oman energiantuotantokapasiteetin elinkaaresta. TOIMENPITEET: Tehdään selvitys oman energiantuotantokapasiteetin elinkaaren tilanteesta ja tulevaisuudesta. Laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelmat oman energiantuotantokapasiteetin modernisoinnista ja/tai korvaamisesta.	Oman energiantuotantokapasiteetin elinkaartilanteesta tehdään selvitys, jonka pohjalta laaditaan pitkän tähtäimen modernisointi / korvaussuunnitelmat.	Toimitusjohtaja
Kestävä kehitys / Öljylämmityksen vähentäminen	TAVOITE: Tarjotaan kaukolämpöä aktiivisesti nykyisille öljylämmityskiinteistöille. TOIMENPIDE: Tehdään aktiivista markkinointia ja kampanjointia nykyisille öljylämmityskiinteistöille, jotta he siirtyisivät kaukolämmitykseen.	Markkinoidaan aktiivisesti kaukolämpöä öljylämmityskiinteistöille. Vuoden 2021 aikana on tehty 10 sopimusta öljylämmityskiinteistöjen kanssa kaukolämpöön liittymisestä.	Toimitusjohtaja

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
Kilpailukyyn säilyttäminen energiamarkkinoilla	TAVOITE: Kaukolämmön hinta pidetään valtakunnallisen keskihinnan alapuolella. TOIMENPIDE: Fortumilta ja muilta kumppaneilta hankittava energiamäärä maksimoidaan tiivillä yhteistyöllä. Maakaasu, pelletti ja öljy hankitaan edullisesti. Yhtiön toiminta pidetään kustannustehokkaana.	HLV:n energian hinta on alempi kuin valtakunnallinen keskihinta. Seuranta Energiategollisuus ry:n tilastoista 1.7. ja 1.1.	Toimitusjohtaja
Yhteistyön lisääminen kaupunkikonsernin sisällä	TAVOITE: Käydään avointa keskustelua ja tarjotaan aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia kaupunkikonsernin sisällä. TOIMENPIDE: Jatketaan markkinointiyhteistyötä kaupungin kanssa mm. energiaintensiivisten yritysten houkuttelussa Hyvinkäälle.	Markkinointia on toteutettu yhteistyössä kaupungin elinvoiman kanssa suunnitelman mukaisesti. Tehty markkinointikampanja yhteistyössä kaupungin kanssa yritysten tavoittamiseksi.	Toimitusjohtaja
Hyvä taloudellinen tulos ja tuloutus omistajalle	TAVOITE: Sopimuksen mukaisen maankäyttövuokran 275.000 € lisäksi yhtiö jakaa omistajalleen tilikaudelta 2021 osinkoa 600 000 € ja poikkeuksellisesti lisäosinkoa 200.000 € yhtiön hyvästä tuloksetuksesta ja kaupungin taloustilanteesta johtuen. TOIMENPIDE: Tehokas toiminta ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin. Tuloksetuksen jatkuva seuranta. Vuoden 2021 aikana laaditaan yhdessä kaupungin ja yhtiön kanssa pitkän tähtäimen tuloutussuunnitelma.	Toteutunut osinko omistajalle on yhteensä 800 000 €. Lisäksi maksetaan vuokraa kaukolämpöjohtojen sijoittamisesta 275.000 €. Vuoden 2021 aikana laaditaan yhdessä kaupungin ja yhtiön kanssa pitkän tähtäimen tuloutussuunnitelma. Käyttökate on yli 10 % liikevaihdosta.	Toimitusjohtaja
Työturvallisuuden kehittäminen	TAVOITE: Yhtiön turvallisuuskulttuurin parantaminen ja kehittäminen. TOIMENPIDE: Koulutetaan henkilökuntaa ja pidetään yhteisiä turvallisuusinfoja. Kannustetaan henkilöstöä tekemään enemmän turvallisuushavaintoja.	Nolla vähintään 1 päivän sairauspoissaoloon johtanutta tapaturmaa vuoden 2021 aikana. Turvallisuusinfoja on pidetty suunnitelman mukaisesti. Jokainen työntekijä on kirjannut vähintään yhden turvallisuushavainnon.	Toimitusjohtaja

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
Hyvinkään houkuttelevuus Kaupungin elinvoiman kannalta on tärkeää, että tarjolla on kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.	Uudistuotannon jatkaminen kaupungin asumisen linjausten mukaisesti.	Uusi ARA vuokrakerrostalokohde toteutuksessa vuonna 2021.	Toimitusjohtaja
Hyvinkään houkuttelevuus Kaupungin tunnettavuuden lisääminen yhtiön markkinoinnin kautta.	Yhtiö jatkaa markkinointia asuntojen vuokrauksen helpottamiseksi. Markkinoinnissa huomioidaan ja tuodaan esille perheasuntojen hyvä saatavuus Hyvinkäällä.	Yhtiö toteuttaa kaksi markkinointikampanjaa vuonna 2021 yhteistyössä kaupungin kanssa.	Toimitusjohtaja

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
Prosessit ja rakenteet Kiinteistöstrategian mukainen kiinteistöjen kehittäminen	Jatketaan kiinteistöjen suunnitelmallista peruskorjaustoimintaa ja realisoidaan rajoitteista vapaita kiinteistöjä suunnitellusti.	Yhtiö suunnittelee yhden uuden peruskorjauskohteen peruskorjauksen. Peruskorjaus rahoitetaan ARAn korkotukilainalla joka haettava vuonna 2021.	Toimitusjohtaja
Energiätehokkuuden parantaminen	Vedenkulutuksen pienentäminen. Vesikalusteiden kunnon seuranta, vesikalusteiden uusiminen, poikkeamiin puuttuminen ja aktiivinen tiedotus.	Yhtiön vedenkulutustavoite vuoden 2021 lopussa on alle 130 l / asukas / vrk. Yhtiö tiedottaa tai järjestää tiedotustilaisuuksia asukkaille kaksi kertaa vuoden 2021 aikana.	Toimitusjohtaja
Yhtiön talous ja resurssit Kannattavuuden ja kiinteistöjen arvojen ylläpitäminen	Vuositavoitteena on hoitokate, vuokrausaste ja vuokrasaamiset. Toimenpiteet: asuntojen kunnossapito, asuntojen aktiivinen vuokraustoiminta, kustannusten aktiivinen seuranta ja tehokas vuokrien perintä.	Mahdollisimman korkea käyttöaste laajenevassa kiinteistökannassa. Kilpailukyky / houkuttelevuus vuokramarkkinoilla muiden tunnuslukujen näkökulmasta. Hoitokate 52,0 %. Vuokrausaste 97,5 %. Vuokrasaamisten määrä pysyy alle 130 000 euron tason.	Toimitusjohtaja

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehtaan tehtävä on peruskorjata ja vuokrata entisiä teollisuusrakennuksia liiketoiminnan, kaupungin, taiteen, kulttuurin ja liikunnan tarpeisiin.

Tehtävänä on nostaa kiinteistön sekä miljööän arvoa ja vetovoimaa. Yhtiön toiminta-ajatus on yhdistää joukko toimijoita ja toimintoja, jotka tukevat Villatehtaan dynaamista kehittymistä sekä toistensa toiminnan dynaamista kehittymistä sekä toistensa toimintaa

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHÖ
Kehittyvä kaupunkikeskusta	TAVOITE: Villatehdas osana kehittyvää kaupunkikeskustaa TOIMENPITEET (Hankkeet) 1) Kulkureittien avaaminen Kutomokadun puolelle	1) Toteutus valmis syyskuussa 2021, Villa Arttuun uusi sisäänkäynti myös Kutomokadun kautta helpottamaan kulkua	toimitusjohtaja
Aktiivinen tapahtumakaupunki	TAVOITE: Villatehtaan ulkotapahtumien lukumäärän palauttaminen koronapandemiaa edeltäneelle tasolle	1) Ulkotapahtumia huhti-syyskuun aikana väh. 8 kpl; 2) toimiva ja turvallinen ohjeistus tapahtumajärjestäjille laadittu 3/2021 mennessä.	toimitusjohtaja

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHÖ
Liiketoiminnan tehostaminen	Kannattavuuden parantaminen, LV säilyttäminen 2020 tasolla, käyttöasteen parantaminen	1) Kiinteistön hoitokulujen pienentäminen (-5%/vuosi); 2) LV säilyttäminen v. 2020 tasolla; 3) vuokrausasteen kasvattaminen 3% (vertailu v. 2019)	toimitusjohtaja
Wanha Areena peruskorjaus/-parantaminen ja tuleva käyttötarkoitus	Selvitetään Wanhan Areenan tarkoituksenmukainen käyttö. Perustetaan työryhmät selvittämään nykyisen käytön jatkamisen mahdollisuutta ja uusia käyttötarkoituksia.	Työryhmät luovuttavat esityksen käyttötarkoituksesta jatkotoimenpiteineen toukokuun loppuun mennessä.	toimitusjohtaja
Villatehtaan kehittäminen	Kankurinkadun itäpään kehittäminen (myymälähalli) sekä ratkaisuehdotus käyttämättömälle rakennusoikeudelle	Selvitys vaihtoehtoista on valmis vuoden loppuun mennessä.	toimitusjohtaja
Rakennusten (103, 115, 313) kehittäminen	Osasuunnitelmien teko eri rakennuksille	Päätökset tehty ja toimenpiteisiin ryhdytty.	toimitusjohtaja
Kiinteistön energiankulutuksen tehostaminen ja ympäristöohjelman luominen	1) Energiatehokkuuden parantaminen (valaistus ja talotekniikka) 2) Energiankulutuksen ongelmakohtien kartoitus 3) Ympäristöluokituksen sertifiointi perusparannetuille rakennuksille	1) sähkö- ja lämmityskulujen pienentäminen (-5% / vuosi, vrt. v. 2019); 2) kartoitus valmis (kyllä/ei) 3) koko kiinteistön kattava sisäinen ympäristöohjelma luotu ja valittua sertifiointia lähdetään hakemaan tilikauden jälkeen.	toimitusjohtaja

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo yli 3,0 (maksimi 4,0)	Toimitusjohtaja

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHLÖ
H-sairaalan alkuvaiheen seuranta	Uudissairaalan käyttöönotto	Takuuajan mahdollisten vikojen ja puuteiden korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitteena jatkuva vikojen ja puutteiden 0-taso	Toimitusjohtaja
H- ja B-sairaalan sekä parkkihallin ylläpito	Huoltokirjanmukaiset ennakoivat huollot ja tarkistukset sekä mahdolliset käytöstä aiheutuvien vikojen nopea korjaaminen	Huoltokirjan täyttöaste seurantavuoden lopussa 100 %, Kiinteistöhuollon vasteaika alle 2,5 työpäivää.	Toimitusjohtaja
Oparatiivisen tuloksen taso	Operatiivinen tulos positiivinen. Jatkuva kuluseuranta.	Operatiivinen tulos ilman lainanhoitokuluja on ylijäämäinen	Toimitusjohtaja
Kulutusseuranta	Kulutuksien vertailu vastaavan sairaalarakennuksen arvoihin	Kulutukset ja hoitokustannukset ovat verrokkiryhmää pienemmät Lämmönkulutus < 145 kWh/brm ² /v; sähkönkulutus < 100 kWh/brm ² /v; vedenkulutus < 790 l/brm ² /v	Toimitusjohtaja
B-sairaalan saneerauksen jälkeisen seuranta	Käyttöönotto	Takuuajan mahdollisten vikojen ja puuteiden korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitteena jatkuva vikojen ja puutteiden 0-taso	Toimitusjohtaja
Turvallisuustoimintojen kehittäminen	Turvallisuuden parantaminen kiinteistöylläpidon toimin	Työtaturmia ei tapahdu. Koy:n vastuulla olevia kyberturvallisuusvaaratilanteita ei esiinny	Toimitusjohtaja

Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

Riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää

Kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle riskienhallinnalle, sisäiselle valvonnalle ja konsernivalvonnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan tulos- ja vaikuttavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja, rakennetaan sisälle organisaation toimintaprosesseihin. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskiä hallitsevat ratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kaupunkikonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia

Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkikonsernin johdon sekä muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettely- ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla varmistetaan, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perustana oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Lisäksi varmenneetaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, omaisuus ja voimavarat turvataan. Konsernivalvonnasta vastaa hallintosäännössä määritelty konsernijohto. Konserniohjeella ja omistajapoliittisilla linjauksilla tuetaan kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, Pelikirjan (kaupunkistrategia) toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konserniohjeella yhtenäistetään tytäryhteisöjen ohjausta, toimintakulttuuria ja käytäntöjä sekä emon ja tytäryhteisöjen välillä, että tytäryhteisöjen kesken. Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje täydentää konserniohjetta. Sen tarkoituksena on yhtenäistää tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja tehostaa hallitus-työskentelyä.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tulee olla järjestelmällistä, jäsenneiltyä ja ajantasaista ja perustua systemaattiseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Riskienhallinnan avulla parannetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa, raportointia ja lisätään sidosryhmien luottamusta. Sen avulla luodaan luotettava perusta suunnittelulle ja päätöksenteolle. Hyvä johtamis- ja hallintotapa muodostu niiden prosessien ja rakenteiden yhdistelmästä, jota johto käyttää informoidessaan organisaatiota sekä toimeenpannessaan ja seuratessaan toimintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta:

- on johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja
- lisää tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä ja tukee ennakoivaa johtamista
- kattaa olennaisimmat kaupunkikonsernin toimintaan ja talouteen liittyvät riskit
- varmistaa, että kaikkialla organisaatiossa noudatetaan kaupunkikonsernia koskevia lainsäädännön vaatimuksia
- auttaa päätöksentekijöitä tekemään tietoisia valintoja ja asettamaan toimintoja tärkeysjärjestykseen

Riskienhallinnan päämäärä	Riskienhallinnan tavoitteet	Edellytykset, joiden täytyttävä, jotta päämäärä voidaan saavuttaa	Periaatteet, joiden mukaan riskienhallintaa toteutetaan
Riskienhallinnan päämäärä on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta, asukaslähtöisyyttä, vastuullisten toimintatapojen toteutumista ja toiminnan jatkuvuutta ja uudistumista	Riskienhallinta luo perustasuunnittelulle ja päätöksenteolle. Sillä tuetaan päätöksentekoa kaupunkikonsernille hyväksyttävästä riskitasosta.	Kaupunkikonsernin organisaation ja sen toimintaympäristön ymmärtäminen siten, että käytettävissä on parasta saatavilla olevaa tietoa tavoitteisiin ja toimintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä, riskeistä ja uusista mahdollisuuksista.	Strategiaprosessissa, tavoitteiden asettamisessa, päätöksenteossa ja johtamisessa otetaan huomioon sisäiset ja ulkoiset epävarmuustekijät ja niiden käsittelymahdollisuudet.
	Riskienhallinnalla lisätään tavoitteiden toteutumisen todennäköisyyttä.	Riskienhallinta ei ole organisaation muista toiminnoista ja prosesseista erillinen toiminto. Riskienhallinta on osa johdon vastuualueita ja olennainen osa kaikkia prosesseja.	Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin prosesseja.
	Riskienhallinnalla vähennetään tappioiden määrä mahdollisimman vähäiseksi.	Kaupunkikonsernin riskinottoa suhteessa riskinkantokykyyn seurataan säännöllisesti ja sitä arvioidaan strategiatyöskentelyn yhteydessä ja merkittävistä investoinneista päätettäessä.	Määritellyllä ja kuvatulla riskienhallinnan toimintamallilla varmistetaan riskienhallinnan dynaamisuutta, toistettavuutta ja ajantasaista reagoitua muutoksiin.
	Riskienhallinnalla tuetaan resurssien tehokasta ja vaikuttavaa kohdentamista ja käyttöä.	Käytössä on määritelty ja kuvattu riskienhallinnan toimintamalli sekä riskienhallinnan toimintasuunnitelmat kaikilla kaupunkikonsernin toimialoilla ja yksiköissä osana strategiaprosessia ja talouden sekä jatkuvuussuunnittelua.	Riskienhallinnan avulla jatkuvuuden turvaamiseksi kriittiset toiminnot ja niiden tarvitsemat resurssit varmistetaan. Riskien realisoitumiseen varaudutaan kriisi-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmien avulla sekä riittävällä vakuutusturvalla. Riskienhallinnan avulla vahinkoriskejä vältetään ja pienennetään.
	Riskienhallinnalla tuetaan johtamista, hyvän hallintotavan noudattamista ja toimivaa raportointia.	Riskienhallinta ymmärretään monitasoisena kaupunkistrategiaa tukevana prosessina.	Riskejä arvioitaessa taloudellisten vaikutusten lisäksi arvioidaan vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja organisaation maineeseen.
	Riskienhallinnalla tuetaan ulkoistamisen ja kumppanuuksien hallintaa.	Yhdenmukaiset ja tehokkaat menetelmät, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan riskejä ja niiden seurauksia.	Riskienhallinta on osa kaupunkikonsernin sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön arviointia.
	Riskienhallinnalla ehkäistään väärinkäytöksiä.	Riskienhallinta on avointa ja kattavaa.	Riskienhallinnan avulla rikosten ja väärinkäytösten mahdollisuudet minimoidaan.

Kattava valvontajärjestelmä

Tavoitteena on, että ohjaus- ja valvontajärjestelmät tuottavat johdolle oikeat ja riittävät tiedot päätöksenteon ja toiminnan arvioinnin pohjaksi. Valvonnan riittävyden varmistamiseksi johto suunnittelee ja järjestää toiminnot tavalla, joka antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että riskit hallitaan tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät ja tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Sisäistä valvontaa toteuttavat johto ja koko muu henkilöstö. Hyvinkään kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden valvonta on järjestetty siten, että sisäinen valvonta sekä ulkoinen (tarkastuslautakunta ja tilintarkastus) ja sisäinen tarkastus yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja konserni-valvontaan liittyvät keskeiset ohjeet

- kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö, johon on sisällytetty sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tehtävät ja vastuut
- toimialojen toimintasäännöt
- omistajapoliittiset linjaukset
- hyvä hallinto- ja johtamistapa
- konserniohje
- muu sisäiseen valvontaan liittyvä ohjeistus on koottu Hyvinkään kaupungin intranettiin

Riskien määrittely ja luokittelu

Riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikutus on poikkeama odotetusta niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä. Riskiä kuvattaessa viitataan mahdollisiin tapahtumiin, niiden seurauksiin tai niiden yhdistelmiin. Riski ilmaistaan tapahtuman

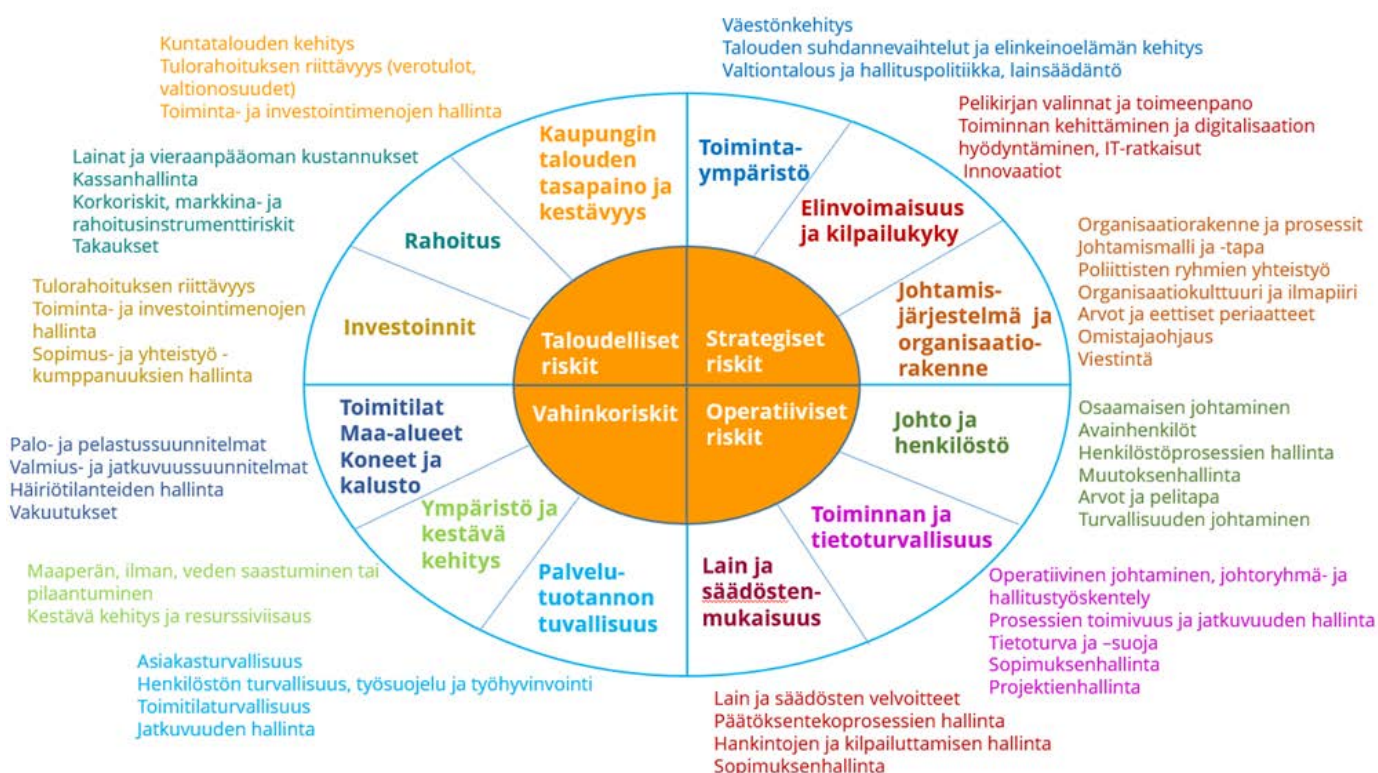
seurausten ja riskin todennäköisyyden yhdistelmänä. Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintaan liittyvät vastuut ja velvollisuudet

Kaupunginvaltuusto on hyväksymällä tämän dokumentin päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan perusteet. Hallintosääntöön on kirjattu määräykset sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan tehtävistä ja vastuista mukaan lukien tarkastuslautakunnan ja sisäisen tarkastuksen tehtävät ja vastuut.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista koko kaupunkikonsernissa sekä toiminnan järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Tilintarkastajien on kuntalain mukaan tarkastettava, ovatko kaupunkikonsernin sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konserni-valvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupunginvaltuusto päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan perusteet sekä ovatko niihin liittyvät tehtävät ja vastuut asianmukaisesti määritellyt. Järjestämisen asianmukaisuutta tarkastettaessa kiinnitetään huomiota järjestelmän ja prosessien ohjeistukseen, toimeenpanon systemaattisuuteen, kokonaisvaltaisuuteen, tuloksellisuuteen sekä toimintakertomuksessa annetun raportoinnin riittävyyteen ja kattavuuteen. Tilintarkastaja todentaa, että kaupunginhallitus seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konserni-valvonnan toimeenpanon tuloksellisuutta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta. Konserniyhteisöjen ohjeistus on koottu Konserniohjeeseen ja sitä täydentävään Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeeseen.

Luottamushenkilöiltä ja virkamiehiltä edellytetään riittävää sitoutumista sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäiselle valvonnalle, riskienhallinnalle ja konsernivalvonnalle perustan luovan sisäisen toimintaympäristön, organisaatorakenteen ja tehtäväjaon suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Johdolla on kokonaisvaltainen vastuu valvontajärjestelmän toimivuudesta ja tehokkuudesta. Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan johtamistehtävää ja kokonaisuuden toimivuuteen liittyvää vastuuta ei voi delegoida. Sen sijaan valvontaan liittyviä tehtäviä voidaan delegoida.

Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on vastuu omalta osaltaan tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä, olla tietoinen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan merkityksestä omien tehtäviensä ja tavoitteidensa näkökulmasta sekä toteuttaa omaan toimenkuvaan ja tehtäviin kuuluvia valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.

Taloutteen vaikuttavat valtuustoaloitteet

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Talousarvion yhteydessä käsitellään sellaiset valtuustoaloitteet, joiden toteuttaminen vaikuttaisi talousarvion määrärahoihin. Käsitellyt aloitteet lausuntoineen on nähtävissä tässä osiossa. Lisäksi on mainittu mahdolliset vaikutukset vuoden 2021 talousarvioon.

Valtuustoaloite levähdyspenkkien lisäämisestä

HYD/78/00.02.00.02/2020

Valmistelija	Kärki Marja Kaupunginpuutarhuri p. 0405896118
Esittelijä	Mattila Jyrki kaupunginjohtaja
Valmisteluteksti	Valtuustoaloite, kaupunginhallituksen aiempi käsittely ja vanhusneuvoston lausunto ovat pykälän liitteenä.
Esitys	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto merkitsee lausunnot tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.
Päätös	
Liitteet	Valtuustoaloite levähdyspenkkien lisäämisestä Kaupunginhallituksen aiempi käsittely Vanhusneuvoston lausunto levähdyspenkkien lisäämisestä kokouksessa muokattu 9_3_2020
Täytäntöönpano	Toimenpiteitä varten Kaupunginvaltuusto Tiedoksi -
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto (Kuntalaki § 136)

Päätöshistoria

Tekninen lautakunta 20.10.2020 §91

Valmistelija	Kärki Marja
Valmisteluteksti	<p>Vastine: Valtuustoaloite levähdyspenkkien lisäämisestä (HYD/78/00.02.00.02/2020)</p> <p>Hyvinkään keskustaajaman alueella on n. 140 levähdyspenkkiä puistoissa ja liikennereittien varsilla. Hyvinkään kaupungin Viheralueiden suunnittelu on kerännyt asukaspalautteista penkkitoiveita. Hieman yli vuoden mittaisen tarkastelujakson perusteella voidaan todeta, että uusia levähdyspenkkejä tarvitaan vähintäänkin 23 kpl Hyvinkään keskustan alueelle. Tarvetta penkeille on tämän lisäksi myös eri kaupunginosissa.</p> <p>Kirjastoaukion roska-astiat ja penkit uusittiin Kehittyvä kaupunkikeskusta-kärkihankerahoituksella tänä vuonna. Uusinta oli akuutti toimenpide roska-astioissa ilmenneen rottaongelman vuoksi. Kaupunkikuvallisista syistä Hyvinkään kaupungin keskeisimmällä paikalla olevien roska-astioiden ja penkkien on sovittava visuaalisesti yhteen. Roska-astioiden vaihto edellytti siis myös penkkien vaihtoa. Kirjastoaukion vanhat penkit (20 kpl) uusiokäytetään ja asennetaan lähivuosien varrella toivotuille levähdyspenkkipaikoille.</p> <p>Teknisen lautakunnan vuoden 2021 talousarvioesityksessä on kunnallistekniikan uudisrakentamisen investoinneissa on esitetty 30 000 euroa levähdyspenkkien lisäämiselle. Tällä summalla saadaan lisättyä noin 25 levähdyspenkkiä.</p> <p>Rautatieasemalle ei kaupungin toimesta voida lisätä penkkejä, sillä alue on Väyläviraston aluetta.</p>

Esitys	Tekninen lautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen levähdyspenkkien lisäämisestä esittelytekstin mukaisen lausunnon.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Vaikutukset talousarvioon 2021

Vuoden 2021 talousarvion investoinneissa on esitetty 30 000 euron määräraha levähdyspenkkien lisäämiselle.

Valtuustoaloite 23.3.2020 vapaaehtoistyön ohjaajan palkan sisällyttämisestä vuoden 2021 budjettiin

HYD/626/00.02.00.02/2020

Valmistelija Varjonen Simo kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja p. 040 540 0172

Muut valmistelijat Isotalo Panu hyvinvointipäällikkö p. 040 675 7941

Esittelijä Halonen Pentti sivistystoimenjohtaja

Valmisteluteksti **Aloitteen taustaa ja tilannekatsausta:**

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 20.4.2020 käsitellyt 23.3.2020 jätettyä valtuustoaloitetta vapaaehtoistyön ohjaajan palkan sisällyttämisestä vuoden 2021 budjettiin. Kaupunginhallitus on lähettänyt aloitteen kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan valmisteltavaksi.

Kuten valtuustoaloitteessa on todettu, hyvinvointipalvelut toteutti alkuvuodesta 2020 sote-yhdistyskyselyn, josta ilmeni, että Hyvinkäällä on 85 sosiaali- ja terveysalan yhdistystä, joista noin 70:llä on tällä hetkellä aktiivista toimintaa. Näiden yhdistysten tuottamat palvelut ovat erittäin tärkeitä inhimillisessä ja taloudellisessa mielessä, eikä niitä ole mahdollista toteuttaa samassa mittakaavassa ja laajuudessa esimerkiksi julkisen sektorin toimesta.

Valtuustoaloitteessa on nostettu hyvin esiin mm. sote-yhdistyskyselyssä esiin tulleita laskelmia siitä, miten suuri merkitys sote-yhdistyksillä on kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä niin Hyvinkäällä kuin valtakunnallisesti. Esitettyjen lukujen ja laskelmien perusteella on selvää, että kyse on hyvin merkittävästä toiminnasta.

Sote-yhdistysten toiminnan rahoituksesta ja koordinoinnista vastasi 30.12.2018 asti Hyvinkään kaupungin sosiaali- ja terveystoimi, mutta Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän muodostumisen myötä sote-yhdistysten ja vapaaehtoisten koordinointi sekä määrärahat sote-yhdistysten toiminnan tukemiseksi poistuivat. Tällä hetkellä sote-yhdistysten toimintaa voidaan tukea ja edistää jonkin verran hyvinvointipalvelujen vapaaehtoistyön ohjaajan toimesta ja ulkopuolisen rahoituksen (Laihue-testamentti) avulla. Testamentti on käytetty loppuun 31.12.2020 mennessä. Entisenlaiseen vapaaehtoisten ohjaamiseen ja vapaaehtoistyön koordinointiin ei nykyisellä kaupunkiorganisaatiolla ole resursseja. Sote-yhdistysten toimintaa voidaan tukea osittain myös Eero Eskolan rahaston turvin, mikäli toiminta kohdistuu nimenomaan ikäihmisiin. Eskolan rahaston varat ovat loppumassa ja riittävät enää vuosien 2021 ja 2022 avustuksiin (40 000 €/vuosi).

Hyvinvointipalvelujen vapaaehtoistyön ohjaajan toiminnalla on saavutettu erinomaisia tuloksia menneen vuoden aikana. Sen avulla auttajat ja avustettavat ovat löytäneet toisensa, tietämys olemassa olevista toimijoista, palveluista, haasteista ja mahdollisuuksista on lisääntynyt, ja toimijat ovat saaneet erilaisia väyliä toimia.

Taloudellinen tilanne:

Kaupunkiorganisaatiolla on menossa ennen näkemätön talouskriisi, minkä seurauksena kaupunki on sitoutunut kestävän talouden ohjelmaan. Keto-ohjelman mukaan kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan palvelualueen tulee säästää vuosina 2021-2022 yhteensä 424 000 €. Kyseisen summan säästäminen - yhdistettynä talous-, työttömyys- ja pandemiakriisin tuomiin lisähaasteisiin - vaatii myös henkilöstövähennyksiä. Toteutuakseen valtuustoaloitteen esittämä vapaaehtoistyön ohjaajan palkan sisällyttäminen 2021 budjettiin vaatisi noin 50 000 €. Kyseistä summaa ei pystytä kattamaan kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan määrärahoista, joten siihen tarvitaan raamin ylittävää lisämääräraha.

Esitys	Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, ettei vapaaehtoistyön ohjaajan palkkarahoja sisällytetä vuoden 2021 budjettiin.
Päätös	
Oheismateriaali	Kh 20.4.2020 § 77 Valtuustoaloite vapaaehtoistyön ohjaajan palkan sisällyttämisestä vuoden 2021 budjettiin
Täytäntöönpano	Toimenpiteitä varten kaupunginhallitus Tiedoksi -
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto (Kuntalaki § 136)

Vaikutukset talousarvioon 2021

Vuoden 2021 talousarvioon ei sisälly valtuustoaloitteen edellyttämiä määrärahoja.

Liitteet

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet
Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma 2021

2 2 2 24

Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta

KAUPUNGINHALLITUS - KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021

TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021

VASTUUHENKIÖ

HANGONSILTA

- * Keskeisin keskustan asuinrakentamisen alue seuraavan 10 vuoden aikana kumppanuuskaavoituksen, tonttien luovutuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen avulla.
- * Alueen ytimeen rakentuu uusi lukio ja monitoimitalo.

HANGONSILTA 1 (alueen suunnittelu ja asuntorakentaminen)

Tekniikan ja ympäristön
toimialajohtaja

HANGONSILTA 2 (uusi lukio osana monitoimitaloa)

Sivistystoimenjohtaja

Hangonsillan kärkihankkeen osalta on asetettu valtuustotason tavoitteita. Tämän kärkihankkeen osalta ei aseteta erillistä KH-tason tavoitetta vuodelle 2021.

HYVINKÄÄN SVEITSI

Kaupunginjohtaja

- * Hyvinkään Sveitsin tunnettuuden edistäminen
- * Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen
- * Asuntotuotanto, uuden asuinalueen rakentaminen, uusien asukkaiden houkutteleminen Hyvinkäälle
- * Matkailun edistäminen, modernit hyvinvointi-, kokous- ja majoituspalvelut
- * Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen osahankkeiden kautta (asuntorakentaminen, hotelli- ja uimalakonsepti, yleiset alueet ja luontomatkailu, markkinointi ja luontomatkailu)

Hyvinkään Sveitsi- kärkihankkeen osalta on asetettu valtuustotason tavoitteita. Tämän kärkihankkeen osalta ei aseteta erillistä KH-tason tavoitetta vuodelle 2021.

KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA

Liiketoimintajohtaja

- * Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti.
- * Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen.
- * Houkutteleva investointikohde.

Liityntäpysäköinnin asemakaavoituksen valmistelu

Liityntäpysäköintiin liittyvää asemakaavoitusta valmistellaan noudattaen KV:n hyväksymiä pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteita.

Kaavoituspäällikkö

Urakansuun asemakaavan käynnistäminen valitun yhteistyökumppanin kanssa

Ehdotus on laadittu ja asetettu julkisesti nähtäville.

Kaavoituspäällikkö

Parantolan puiston saneerauksen valmistelu

Asukkaiden toiveiden, ideoiden ja näkemysten kartoittaminen Parantolanpuiston uutta ilmettä ja toiminnallisuutta koskien. Vuoden loppuun mennessä järjestetty kaksi kaikille kuntalaisille avointa tilaisuutta koronatilanteen sallimissa rajoissa.

Kaupunginpuutarhuri

KAUPUNGINHALLITUS - KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021

TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021

VASTUUHENKILÖ

AKTIIVINEN TAPAHTUMAKAUPUNKI

Sivistystoimenjohtaja

- *Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä.
- *Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa.
- *Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.

Aktiivinen tapahtumakaupunki-kärkihankkeen osalta on asetettu valtuustotason tavoitteita. Tämän kärkihankkeen osalta ei aseteta erillistä KH-tason tavoitetta vuodelle 2021.

OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIIKUNTAKAUPUNKI

Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

- *Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen .
- *Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.
- *Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.
- *Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.

Suurten junioritapahtumien tavoittelemine Hyvinkäälle.

Hyvinkäällä on järjestetty 2-3 merkittävää urheiluturnausta tai -tapahtumaa vuoden loppuun mennessä.

Liikuntapäällikkö

Kaupungin liikuntasuunnitelman toteuttaminen kuntalaisille suunnattavien palvelujen kehittämistä varten

Hyvinkään toiminnallinen liikuntasuunnitelma on käyttöön otettu huhtikuun loppuun mennessä.

Liikuntapäällikkö

KAUPUNKI JA MONIMUOTOISET KYLÄT

Yleiskaavasuunnittelija

- * Kylien vahvuuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä)
- * Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa

Selvitetään maaseutualueiden kehittämismahdollisuudet EU:n Leader-ohjelman avulla.

Päätetään EU:n Leader-ohjelmaan osallistumisesta vuoden 2021 loppuun mennessä.

Liiketoimintajohtaja

KAUPUNGINHALLITUS - KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHENKILÖ
KUNTALAISTEN OSALLISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA HYVINVOINTI		
Kuntalaisten digitaitojen ja yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien tukeminen sekä sähköisten palvelujen saavutettavuuden parantaminen.	Kaupunki koordinoi digituen toimintamallin rakentamisen ja käyttöönoton yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden sekä alueen oppilaitosten kanssa.	Kehittämispäällikkö
Toimenpiteenä digituen toimintamallin rakentaminen, tarkoituksena tukea kuntalaisia digitaalisten palvelujen itsenäistä ja turvallista käyttöä.	Toiminta käynnistetään toukokuun loppuun mennessä ja digitukea tarjotaan ensimmäisenä toimintavuonna vähintään kahtena päivänä kuukaudessa.	Kehittämispäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Hyvinkään houkuttelevuus	Uusien asukkaiden houkuttelu Hyvinkäälle	Asumisen markkinoinnin kohdentaminen Hyvinkäällä työssäkäyviin ulkopaikkakuntalaisiin	Toteutettu vähintään kaksi markkinointitempausta hyvinkääläisiin yrityksiin vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kaupungeodeetti Viestintäpäällikkö
Yritysyhteistyö ja elinvoima	Uusia yrityksiä Hyvinkäälle	1) Yritystoiminnan edistämistä tehostetaan. Kokonaisvaltaista Invest in Hyvinkää -yrityspalvelua juurrutetaan käytännön tekemiseen vuonna 2021. 2) Markkinointitoimenpiteitä elinkeinoverotavoiman lisäämiseksi toteutetaan mm. perustamalla BusinessHyvinkää -sivusto	1.1) Kaupungin elinkeinotoimijoiden ohjausta vahvistetaan mahdollisella uudelleen järjestelyllä sekä yhteistyötä ja yritysmönteisyyttä tiivistetään työpajan avulla. 1.2) Vähintään 20 sijoittumista harkitsevaa yritystä on tavoitettu ja neuvotteluja sijoittumisesta on käyty/käynnissä. 1.3) Kaupunkiin on sijoittunut 1-2 yritystä toimenpiteiden johdosta. 2) BusinessHyvinkää sivusto valmis.	Liiketoimintajohtaja Elinkeinopäällikkö Kaupungeodeetti
Kaavoitus	Kaavoitustoiminnan ohjaaminen ja kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmoinnin ja kaavoitusta tukevan maanhankinnan tukeminen.	Kaavoitusohjelman laatiminen	Kaavoitusohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Asuntotonttien kerrosalareservi MAL-sitoumuksen mukainen (144 000 m ² /4-vuotisjakso)	Kaavoituspäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Maankäytön toteuttaminen	Maankäytön toteuttamisprosessin ohjaaminen sekä MAL-asuntotuotantotavoitteiden mukainen tonttivaranto pitkällä aikavälillä.	Maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen ja ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen.	Maankäytön toteuttamisohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Tontinluovutus; omakoti 25 kpl, kerros- / rivitalo 3 kpl, yritys / teollisuus 2 kpl. Asuntorakentaminen; MAL tavoite 396 asuntoa.	Kaupungeodeetti
Työllisyys ja elinvoima	Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaannon parantaminen ja työllistämisen tehostaminen Keusote-alueella	Keusote -kuntien ja TE-toimiston yhteisen työllistämismallin luominen	Työllistämismalli valmis ja sen seurauksena TE-toimistolaiset työskentelevät osin kuntien toimipisteissä. KELA osallistuu työhön.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö
Työllisyys ja elinvoima	Vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistymisen edistäminen	Osatyökykyisille työnhakijoille keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu (TTK)	Työllisyyspalvelut ja TYP kumppanina Keusoten työ- ja toimintakyvyn arviointitiimissä - toiminta käynnissä.	Työllisyyspäällikkö TYP-johtaja
Omistajapolitiikka Kiinteistöomaisuuden kehittäminen	Palvelutuotantokäytöstä pois jäävän kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja realisointi	Kiinteistöjen kehittämisohjelman laatiminen. Ohjelmassa määritellään periaatteet ja tavoitteet omistamiselle omistajapolitiittisten linjausten pohjalta. HYK:n ja Sveitsin lukion kiinteistöjen kehittäminen.	1. Kehittämisohjelma hyväksytty vuoden 2021 loppuun mennessä. 2. Kiinteistökehittäminen ja asemakaavasuunnittelu on käynnistetty Hyvinkään yhteiskoulun lukion ja Sveitsin lukion kiinteistöjen osalta.	Kiinteistöjohtaja Kaavoituspäällikkö Kaupungeodeetti

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Uudistuvat palvelut	Hyvinkään Opiston ja Hyvinkään lukion opetustarjonnan laajentaminen ja valinnaiskurssien mahdollistaminen yhteistyön tiivistämisen avulla.	Hyvinkään lukion ja Hyvinkään Opiston opiskelijoille suunnattua kurssitarjontaa laajennetaan yhdessä toteutettujen yhteistyökurssien avulla.	Vuoden 2021 loppuun mennessä on pystytty tarjoamaan kymmenen yhteistyönä järjestettyä kurssia.	Lukion rehtori Sivistystoimenjohtaja
Uudistuvat palvelut, tilojen tehokkaan käytön edistäminen	Uusien tilojen kustannustehokas ja monipuolinen käyttö.	Rakennetaan tilavarausjärjestelmä, joka saadaan yhteensovitettua myös opiston ja lukion eri kurssinhallintajärjestelmien kanssa.	Tilavarausjärjestelmä on otettu käyttöön 31.12.2021 mennessä.	Kehittäjärehtori
Uudistuvat palvelut	Lukio-opiskelijoiden tyytyväisyys uuteen oppilaitokseen, opetusjärjestelyjen toimivuuteen ja opetuksen laatuun	Opiskelijoiden tyytyväisyys ja kehittämisideat kartoitetaan heille kohdennetun kyselyn avulla	Kysely toteutetaan joulukuussa 2021 ja sen avulla tavoitetaan vähintään 70 % lukion opiskelijoista.	Lukion rehtorit
Demokratia ja johdon tuki	Kuntavaaleilla valituiksi tulleiden uusien luottamushenkilöiden tukeminen ja riittävän perustiedon varmistaminen perehdytyksen avulla	Uusille luottamushenkilöille ja konserniyhteisöjen hallitusjäsenille järjestetään yhteinen perehdytystilaisuus	Vähintään 70 % uusista on valtuutetuista ja konserniyhteisöjen hallitusten jäsenistä on osallistunut järjestettyyn perehdytykseen.	Kansliapäällikkö Kaupunginlakimies
Kestävä talous	Vaikuttava, tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto	Palveluperusteinen johtamismalli on käytössä toiminnan ja talouden suunnittelussa	Talousarvion 2022 laadinnassa käytetään palveluperusteisen johtamismallin mukaista järjestämissuunnitelmaa.	Talousjohtaja

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Kestävä talous	Vaikuttava, tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto	Kaupungin sisäisten talousprosessien uudelleenorganisointi ja tehostaminen	1. Talousprosessien keskitetty organisointimalli on otettu käyttöön, uudet tehtäväkuvat luotu ja talouspalveluiden henkilöstö koulutettu tehtäviinsä ja talouspalveluiden uuteen toimintatapaan. 2. Toimialoille tehdään tyytyväisyyskysely ja toimialat arvioivat uudistetun organisaatiomallin toimivuutta aiempaan verrattuna. Tavoite: tyytyväisyys paranee aiempaan verrattuna. 3. Virhekirjaukset vähenevät 50 %	Talousjohtaja
Demokratia ja johdon tuki	Asiakaspalautteiden hyödyntäminen osana kehittämistyötä	Kehittämissalkun rakentaminen	Kehittämissalkku rakennettu kesäkuun loppuun mennessä	Kehittämispäällikkö
Sähköiset palvelut	Sähköisen asiointipalvelun (ehyvinkaa.fi) kehittäminen	Suomi.fi:n tunnistuspalvelun käyttöönotto	Tunnistuspalvelu käyttöön otettu vuoden loppuun mennessä	Tietohallintopäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Sähköiset palvelut	Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	<p>Varhaiskasvatuksen asiakaspäätösten osalta otetaan käyttöön suomi.fi-palvelujen viestit-toiminto. Toiminto on tarkoitus vakiinnuttaa testijakson jälkeen.</p> <p>Varhaiskasvatuksen hallinnon työvaiheista saadaan poistettua tämän uudistuksen avulla päätösten manuaalinen käsittely.</p>	<p>Asiakaspäätösten sähköisen käsittelyn osalta toteutetaan testijakso vuoden loppuun mennessä.</p> <p>Testijaksolle osallistuu vähintään 10 asiakasta siten, että asiakaspäätökset toimitetaan heille suomi.fi:n viestit-toiminnon välityksellä.</p>	Varhaiskasvatusjohtaja
Sähköiset palvelut	Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	<p>Uudistetaan avustusten hakemista koskeva prosessi sähköiseen muotoon.</p> <p>Käynnistetään kehittämisprojekti, toteutuksessa hyödynnetään käytössä olevaa sähköisen asioinnin alustaa.</p>	Digitalisointiprojekti on käynnistetty vuoden loppuun mennessä.	Kehittämispäällikkö Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Työllisyys ja hyvinvointi	Paikallisen ruoka-aputoiminnan järjestäminen erityistä tukea tarvitseville kuntalaisille	Tuetaan ruoka-apuverkoston toiminnan organisoitumista ja käynnistymistä. Ruoka-avun jakelu keskitetään yhteen ruokaterminaaliin. Nuoria- ja pitkäaikaistyöttömiä sijoituu ruokaterminaaliin työllistymistä edistäviin palveluihin ja palkkatukityöhön.	<p>1) Ruokaterminaalin toiminta on käynnistetty 30.4.2021 mennessä.</p> <p>2) Ruoka-avun koordinointi- ja toteutusvastuut määritelty ja käytännön järjestelyistä sovittu vuodelle 2022.</p>	Hyvinvointipäällikkö Työllisyyspäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Viestintä ja markkinointi	Toimialojen viestintä- ja markkinointisuunnittelu on osa kaupunkitason viestintäsuunnittelua.	Toimialojen viestintä- ja markkinointisuunnitelmien laatiminen kaupunkitason suunnitelma huomioiden. Jokaiselle toimialalle tehdään malli, joka on käytettävissä vuositason suunnittelun apuna myös jatkossa.	Toimialoille on tehty viestintä- ja markkinointisuunnitelmien laatimista koskevat mallit vuoden 2021 loppuun mennessä.	Viestintäpäällikkö
Työkykyjohtaminen ja työterveyshuolto	Laadukas ja kustannustehokas työterveystoiminta, jossa keskiössä ovat strateginen kumppanuus työkykyjohtamisessa ja vaikuttava työterveysyhteistyö.	Työterveyshuollon (Terveystalon) ja kaupungin toimintatapojen yhdistäminen ja strategisen kumppanuuden vahvistaminen.	Strategisen kumppanuuden vahvistamiseksi toteutettu neljä ohjausryhmätapaamista vuoden aikana. Työkykyjohtamista ja kumppanuutta vahvistettu toteuttamalla 10 työkykyjohtamisen yhteistyöpalaveria vuodessa.	Henkilöstöjohtaja Työhyvinvoinnin HR- asiantuntija
Henkilöstöohjelma	Yhtenäisen henkilöstöpolitiikan ja käytännön henkilöstötyön vahvistaminen	Määritellään kaupungin henkilöstöjohtamisen strategiset tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet. Ohjelmaa valmisteltaessa huomioidaan Pelikirjapäivitykseen sisältyvät henkilöstöä koskevat päämäärät.	Henkilöstöohjelma valmistuu hyväksyttäväksi vuoden 2021 loppuun mennessä.	Henkilöstöjohtaja

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Henkilöstöpalvelujen uudelleenorganisointi	Kestävän talouden ohjelma: keskitetyt HR-palvelut henkilöstölle	HR palveluita toteutetaan keskitetysti, kustannustehokkaasti yhdenmukaisin prosessein ei päällekkäisyyksiä. Taataan henkilöstön tasavertainen kohtelu ja vastausten nopeampi saatavuus.	Palvelutytytyväisyyskysely uudistetun organisaatiomallin toimivuudesta joulukuussa 2021-kysely toteutettu/ ei toteutettu.	Henkilöstöjohtaja Toimialajohtajat
Toimivat palvelut ja turvallisuus	Hyvinkään kaupungin toimialojen valmiussuunnitelmat linjassa Keusoten valmiussuunnitelman kanssa.	Hyvinkään kaupungin toimialojen valmiussuunnitelmat päivitetään. Päivitystyö tehdään Keusoten valmiussuunnittelun tarpeet huomioiden.	Kaupungin omat valmiussuunnitelmat päivitetty vuoden loppuun mennessä. Hyvinkään kaupunki on tukenut Keusoten valmiussuunnitelman päivitystyötä valmiussuunnitelmien yhteensovittamisen osalta.	Turvallisuus- ja riskienhallinta-koordinaattori Toimialajohtajat

OPETUSLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Esiopetussuunnitelman päivitys	Uusi esiopetussuunnitelma käytössä.	Päivitys tehdään osallistamalla henkilökuntaa ja huoltajia.	Opetuslautakunta hyväksynyt päivitetyn suunnitelman.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Henkilöstö	Opetuksen ja kasvatuksen laatu.	Pätevät opettajat perusopetuksessa, lukiossa ja varhaiskasvatuksessa.	Pätevien opettajien osuus palkatuista opettajista tilastointipäivänä 20.9. vähintään 90 %.	Perusopetuksen johtaja Varhaiskasvatuksen johtaja Sivistystoimenjohtaja
Ryhmäkokotavoite	Opetuksen vaikuttavuus ja laatu varmistetaan toimivilla opetusjärjestelyillä.	Tehdään talousarvion rajoissa tuntikehyssuunnitelma, jolla täytetään tavoite.	Ryhmäkokotavoite alakouluissa 1.-6. luokilla 20-25 oppilasta ja yläkouluissa 7.-9. luokilla 22-24.	Perusopetuksen johtaja
Yhdyspinnat kuntoon Keusoten, kasvatuksen ja opetuksen kanssa.	Lasten ja nuorten palveluiden sujuvuus ja laadun varmistaminen.	Selvitetään toimintamallit ja mahdolliset päällekkäisyydet Lasten ja nuorten johtoryhmässä. Laaditaan vastuunjakotaulukko.	Valmis vastuunjakotaulukko.	Varhaiskasvatuksen johtaja Perusopetuksen johtaja Keusoten perhekeskuspalveluiden päällikkö
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Kouluviihtyvyyden lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen.	Yhteisöllisyyden lisääminen kouluissa ja päiväkodeissa, kiusaamiskyselyjen toteuttaminen kouluilla, tiivistetään yhteistyötä nuorisopalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa. Kaikilla kouluilla tehdään MLL:n hyvinvointikysely. Hyödynnetään vuoden 2020 kouluterveyskyselyn tuloksia.	Kiusaamistapausten käsitteleminen, käsiteltäväksi tulleiden tapausten määrän väheneminen aiempaan verrattuna. MLL:n hyvinvointikysely tehty kaikilla kouluilla ja sen perusteella suunniteltu toimenpiteitä yhteisöllisyyden lisäämiseksi.	Sivistystoimenjohtaja Perusopetuksen johtaja Varhaiskasvatuksen johtaja Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Talousnäkökulma	Kestävän talouden ohjelman toteuttaminen.	Vuodelle 2021 osuvien kestävän talouden ohjelman toimenpiteiden täytäntöönpano.	Päätökset toimeenpantu.	Sivistystoimenjohtaja Perusopetuksen johtaja Varhaiskasvatuksen johtaja Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

OPETUSLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Prosessit	Koronapandemian riskien arviointi.	Yksiköissä tehdään koronapandemiaan liittyvät riskien arviointi.	Riskien arvioinnit on tehty.	Sivistystoimenjohtaja Kaikki esimiehet
Maahanmuuttajille suunnattu valmistava opetus	Kotouttaminen.	Opetushallituksen ryhmäkokotavoitteen mukaiset valmistavat luokat. Aikuisten perusopetuksen jatkaminen.	Perusopetukseen siirtyvien oppilaiden mahdollisimman hyvä suomen kielen ja kulttuurin tunteminen, Opetushallituksen ryhmäkokotavoite 8-10. Aikuisten perusopetuksen ryhmät täynnä.	Perusopetuksen johtaja Maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori
Talousnäkökulma Lukiokoulutuksen tehokkuus	Opiskelijamäärän maksimointi	Aloituspaikat on saatava täyteen ja keskeytykset mahdollisimman pieneksi.	Keskeytysprosentti alle 4. Aloituspaikkojen täyttöaste 100 %.	Sivistystoimenjohtaja Rehtorit
Sähköiset palvelut	Opettajien IT-työympäristö on toiminnassa ja verkko on turvallinen.	Selvitetään vaihtoehtoja parantaa opettajien IT-työympäristön käytettävyyttä ja tietoturva.	Selvitykset tehty ja toimenpiteet suunniteltu.	Tietohallintopäällikkö Perusopetuksen johtaja
Talous	ICT-kustannusten pitäminen nykytasolla	ICT-palveluiden ja -leasingmaksujen realistinen budjetointi.	Leasing-kulut eivät ylitä budjettia.	Perusopetuksen johtaja Talouspäällikkö

KULTTUURI- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 2021

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021

TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021

VASTUUHENKILÖ

OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIIKUNTAKAUPUNKI

Kulttuuri- ja vapaa-
aikajohtaja

*Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen .

*Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.

*Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.

*Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.

Museotoiminnan uudelleenorganisointi ja kehittäminen

Museotoiminnan yhdistäminen Hyvinkään kaupunginmuseon ja taidemuseon johtamisen ja tilojen osalta. Yhdistymisessä uudistetaan organisaatio, strategia, museoiden tehtävät ja tilat. Kaupunginmuseo luopuu tiloistaan Villatehtaalla ja Willassa ja siirtää pysyvän näyttelytoimintansa Jussintorille. Uudistus valmis 2021 lopussa.

Kulttuuri- ja vapaa-
aikajohtaja

KULTTUURI- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Kirjastopalvelut		Kirjastopalveluiden toimintamallin laatiminen	Toimintamalli on laadittu vuoden 2021 aikana.	Kirjastotoimenjohtaja
Hyvinvointi	Ehkäisevän päihde-, mielenterveys- ja lähisuhdeväkivaltatyön nykytilanteen ja kehittämistarpeiden kartoittaminen Hyvinkään näkökulmasta.	Ehkäisevän työn suunnitelman laatiminen vuosille 2022-2025.	Suunnitelman 2022-2025 esittely kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa viimeistään 06/2021.	Hyvinvointipäällikkö
Hyvinvointi	Kuntalaisten hyvinvointia vahvistavan verkostotyön kehittäminen.	Hyvinkään kaupungin, paikallisten sote-yhdistysten ja vapaaehtoisten välisen yhteistyön kehittäminen.	Kaksi yhteistyötä edistävää tilaisuutta. Hyvinvointipalveluiden www-sivujen rakentaminen ja tiedonkulun edistäminen.	Hyvinvointipäällikkö

TEKNINEN LAUTAKUNTA

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2021	VASTUUHENKIÖ
KAUPUNKI JA MONIMUOTOISET KYLÄT		Yleiskaavasunnittelija
* Kylien vahvuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä)		
* Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa		
Nopeusnäyttöjen hankinta kyliin (Kytäjä)	Nopeusnäytöt asennettu	liikenneinsinööri
Linja-autopysäkkikatosten parantaminen	2 kpl pysäkkikatosta korjattu	liikenneinsinööri

TEKNINEN LAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO
Kestävä kehitys	Energiankulutuksen vähentäminen	Uusien kiinteistöjen Kipinä ja Metsäkaltevan koulu talotekniikan energiatehokas toiminta varmistetaan toimivuustarkastuksin ja käyttäjät on opastettu rakennusten käyttöön.	Uusien kiinteistöjen talotekniikkaa (taloautomaatio ja valvomo) toimii häiriöttömästi ja keskeytyksettä. Käyttäjille on järjestetty koulutus ja seurantatilaisuus rakennusten järjestelmien energiatehokkaan käytön osalta sekä erillinen koulutus kestävän kehityksen huomioimisessa kiinteistöjen käytössä.	Kiinteistöjohtaja
Talous	Yleisten alueiden kunnossapito	Liikennealueiden ylläpidon kokonais-kustannukset ilman katuvalaistusta	0,5 €/m ²	Tekninen johtaja
Henkilöstö ja asiakkaat	Asiakaspalvelun kehittäminen	Järjestetään koulutus ja otetaan uusia käytäntöjä käyttöön	Koulutus on pidetty	Toimialajohtaja
Henkilöstö	Työturvallisuuden lisääminen	Ei yhtään vakavaa työtapaturmaa vuoden aikana	0 vakavaa työtapaturmaa	Toimialajohtaja
Tukipilari: Henkilöstö	Sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolojen määrä laskee	Sairauspoissaolot / hlö pienempi kuin vuonna 2020	Toimialajohtaja
Tukipilari: Talous	Investointien talousseurannan parantaminen	Merkittävimmissä investointikohteissa seurataan kustannusarvion toteutumista menolajiryhmittäin. Kustannusarvioiden tarkka laskenta.	Ei yhtään yllättävää menoylitystä.	Tekninen johtaja, Kiinteistöjohtaja, Talouspäällikkö

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2021

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Tukipilari: Henkilöstö	Toimimme asiakkaan parhaaksi taloudellisella ja asiakaslähtoisellä tavalla. Henkilöstömme uskaltaa uudistua. Luomme omalla toiminnallamme myönteistä kuvaa Hyvinkästä.	Hyvinkää ja Järvenpään yhteistoiminnan tiivistäminen ja vakiinnuttaminen.	Kaupunkien rakennusvalvonnan pääprosessit yhdenmukaisia ja toimivia	Johtava rakennustarkastaja
Tukipilari: Kestävä kehitys	Turvaamme luonnon monimuotoisuuden	Selvitetään suojeluun sopivat kohteet kaupungin omistamilla luontoalueilla.	Esitys kaupungin omistamien luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden suojelemiseksi	Ympäristötoimenjohtaja
Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät, asiakaslähtöinen toiminnan kehittäminen	Kehitämme prosesseja asiakaslähtöisesti hyödyntäen monipuolisia toimintatapoja tehostamiseksi ja kehittämiseksi.	LaatuNetin interkalibrointiin (1 kpl) osallistuminen sekä sisäisen auditoinnin toteuttaminen	Osallistuminen	Kaupungineläinlääkäri
Tukipilari: Sähköiset palvelut	Tehostamme asiakaspalvelua ja muuta toimintaamme sähköisten palvelujen avulla.	Rakennusvalvonnan lupa-arkiston skannaustyön jatkaminen omana työnä	Pysyvästi säilytettävien asiakirjojen digitointi 100 %, erityissuunnitelmista on digitoitu 15 %	Johtava rakennustarkastaja

VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Henkilöstö	Hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointiryhmä kokoontuu edistämään henkilöstön hyvinvointia ja työtyytyväisyyskysely toteutetaan	Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa. Työtyytyväisyyskysely toteutettu vuoden aikana.	Vesihuoltojohtaja
Sähköiset palvelut	Viestinnän tehostaminen / tiedottamisen selkeyttäminen	Kotisivujen uudistaminen	Uudet kotisivut vuoden loppuun mennessä	Taloussuunnittelija
Demokratia ja osallisuus	Asiakastytyväisyyden ylläpito ja edelleen parantaminen	Kokonaisuutena vähintään aiemman vuoden tasoon pääseminen asiakastytyväisyystutkimuksessa ja vastausprosentin parantaminen	Hyvä menestys asiakastytyväisyystutkimuksessa. Vastausprosentti kasvaa.	Vesihuoltojohtaja
Turvallisuus	Poikkeustilanteisiin varautumisen tehostaminen	Pidetään varautumisharjoitus yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Varautumisharjoitus pidetty vuoden 2021 aikana	Vesihuoltojohtaja
Kestävä kehitys	Kaltevan jätevedenpuhdistamon kestävän toiminnan turvaaminen	Tertiäärivaiheen suunnittelu	Detalji suunnittelu valmistuu vuoden loppuun mennessä	Käyttöinsinööri
Turvallisuus	Jyrsijöiden aiheuttamien haittojen vähentäminen saneeraustyömaiden alueella	Jyrsijätorjunnan tehostaminen saneeraustyömaiden yhteydessä	Jyrsijäloukkujen onnistunut sijoittaminen ja hyvä loukutustulos työmailla (>5kpl)	Verkostopäällikkö
Talous	Laskuttamattoman veden määrän väheneminen	Kohdennettu talousperusteinen saneerausohjelma tutkimustulosten pohjalta	Ohjelma neljälle vuodelle eteenpäin valmiina	Verkostopäällikkö

Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2021

Hyvinvointikertomus käsiteltiin Hyvinkään kaupunginvaltuustossa 15.6.2020. Hyvinvointikertomuksessa esiin tuodut hyvinvoinnin painopistealueet on huomioitu vuoden 2021 talousarvion valmistelussa ja niiden pohjalta valmistellut tavoitteet ja toimenpiteet on koottu seuraaviin taulukoihin. Taulukkoon on koottu tavoitteet kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen tavoitekorteilta. Lisäksi lautakuntien omilla korteilla on lukuisia lisätöimenpiteitä ja toimielimet voivat vielä käyttösuunnitelmavaiheessa tarkentaa omia tavoitteitaan.

1. Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen

Kaupungin talouden ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että Hyvinkään väestönkasvu jatkuu hallitusti. On tarpeen selvittää ja tunnistaa syyt syntyvyyden laskuun ja miettiä vaikutuskeinoja asian parantamiseksi. Yhtenä mahdollisena vaikutuskeinona on lisätä Hyvinkään houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinalueina ja huomioida entistä paremmin lasten ja nuorten näkökulma kaupungin päätöksenteossa. Yritysten työpaikkatarjonta on tekijä, joka houkuttelee uusia asukkaita paikkakunnalle. Kaupungin elinvoimaisuus ja houkuttelevuus paikkakunnalle muuttavien yritysten näkökulmasta on tärkeää, jotta uusia työpaikkoja syntyy. Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti teemme tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa ja otamme yritysten toimintaedellytykset jatkuvasti huomioon. Edesautamme mahdollisuuksien mukaan muun muassa hankintojen kohdistamisessa paikallisiin yrityksiin. Näin syntyvät ja pysyvät työpaikat ovat kaupunkimme elinvoimaisuuden edellytys.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Hangonsilta -kärkihanke	Uuden Kipinä-talon (keskuslukio ja monitoimitalo) käyttöönotto; lukio-opetuksen ja Hyvinkään Opiston toimintojen käynnistyminen uusissa tiloissa. Opiston toimintoja jää muihin toimipisteisiin lähinnä liikunnan ja osittain käsityön opetuksen osalta.	1. Hyvinkään lukio aloittaa toimintansa Kipinä-talossa asteittain helmi- ja maaliskuun aikana siten, että kaikki toiminta (liikunnan tiloja lukuun ottamatta) on siirtynyt uusiin tiloihin huhtikuun alkuun mennessä. 2. Hyvinkään Opiston muutto uusiin tiloihin on toteutettu viimeistään 15.1.2021 mennessä. 3. Hyvinkään Opiston koko kevätlukukauden opetus on voitu toteuttaa Kipinä-talossa niiden toimintojen osalta, jotka monitoimitaloon siirtyvät.	Sivistystoimenjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Hyvinkään Sveitsi -kärkihanke	Sveitsin asuinalueita koskevan asemakaavan hyväksymiskäsittelyn eteneminen	Kaavaehdotus on asetettu nähtäville vuoden 2021 loppuun mennessä, edellyttäen että korkein hallinto-oikeus on hylännyt alueen osayleiskaavaa koskevan valituksen syksyllä 2020.	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman (Master Plan) valmistuminen. Master Plan sisältää myös liikenteen yleissuunnitelmaa koskevan osion. Kehittämissuunnitelmista laaditaan valtuuston käsittelyä varten vähintään kaksi vaihtoehtoa.	Kehittämissuunnitelmavaihtoehtojen pohjalta on tehty kaupunginvaltuuston päätös vuoden 2021 loppuun mennessä.	Liiketoimintajohtaja Kaavoituspäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteiden hyväksyminen	1) Pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteet hyväksytyt KV:ssä toukokuun 2021 loppuun mennessä. 2) Periaatteita laadittaessa on otettu huomioon kaupungin ilmastotavoitteet (HINKU ja FISU-tavoitteet).	Liikenneinsinööri, kaavoituspäällikkö, kaupungingeodeetti	Kaupunginvaltuusto
Kaupunkistrategian päivittäminen toimintaympäristömuutokset huomioiden	Kaupunkistrategian päivistyksen valmistelu etenee ja päivitys saadaan uuden kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 aikana.	Kaupunkistrategiapäivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kaupunginjohtaja Kehittämisspäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Talouden kestävän talouden suunnitelma	Valtuuston päätöksen mukainen kestävän talouden ohjelma toteutetaan ja niiden riittävyys arvioidaan	1. Kestävän talouden ohjelman vuosille 2020 ja 2021 päätetyt toimenpiteet toteutetaan suunnitellusti 2. Kestävän talouden ohjausryhmä arvioi keväällä 2021 Kestävän talouden ohjelman riittävyyden ja käynnistää tarvittaessa jatkotyön talouden tasapainottamiseksi	Talusojohtaja	Kaupunginvaltuusto

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ	TAVOITEKORTTI
COVID 19-pandemian vaikutuksiin varautuminen	Pandemiatilanteen vaikutusten arviointi, vaikutuksiin varautuminen, muutostarpeiden tunnistaminen ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen.	1. Pandemiatilanteen vaikutukset kaupungin operatiiviseen toimintaan ja talouteen on tunnistettu ja tilanteen edellyttämät toimenpiteet tehty. 2. Pandemiatilanteen vaikutuksista organisaation toimintaan raportoidaan säännöllisesti. 3. Pandemiatilanteen pidemmän aikavälin vaikutukset huomioidaan myös Pelikirjapäivitystä valmisteltaessa.	Kaupunginjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Liityntäpysäköinnin asemakaavoituksen valmistelu	Liityntäpysäköintiin liittyvää asemakaavoitusta valmistellaan noudattaen KV:n hyväksymiä pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin periaatteita.	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginhallitus
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Urakansuun asemakaavan käynnistäminen valitun yhteistyökumppanin kanssa	Ehdotus on laadittu ja asetettu julkisesti nähtäville.	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginhallitus
Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihanke	Parantolan puiston saneerauksen valmistelu	Asukkaiden toiveiden, ideoiden ja näkemysten kartoittaminen Parantolanpuiston uutta ilmettä ja toiminnallisuutta koskien. Vuoden loppuun mennessä järjestetty kaksi kaikille kuntalaisille avointa tilaisuutta koronatilanteen sallimissa rajoissa.	Kaupunginpuutarhuri	Kaupunginhallitus
Uusia yrityksiä Hyvinkäälle	1) Yritystoiminnan edistämistä tehostetaan. Kokonaisvaltaista Invest in Hyvinkää -yrityspalvelua juurrutetaan käytännön tekemiseen vuonna 2021. 2) Markkinointitoimenpiteitä elinkeinoverotoiman lisäämiseksi toteutetaan mm. perustamalla BusinessHyvinkää -sivusto	1.1) Kaupungin elinkeinotoimijoiden ohjausta vahvistetaan mahdollisella uudelleen järjestelyllä sekä yhteistyötä ja yritysmyonteisyyttä tiivistetään työpajan avulla. 1.2) Vähintään 20 sijoittumista harkitsevaa yritystä on tavoitettu ja neuvotteluja sijoittumisesta on käyty/käynnissä. 1.3) Kaupunkiin on sijoittunut 1-2 yritystä toimenpiteiden johdosta. 2) BusinessHyvinkää sivusto valmis.	Liiketoimintajohtaja Elinkeinopäällikkö Kaupungingeodeetti	Kaupunginhallitus
Kaavoitustoiminnan ohjaaminen ja kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmoinnin ja kaavoitusta tukevan maanhankinnan tukeminen.	Kaavoitusohjelman laatiminen	Kaavoitusohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Asuntotonttien kerrosalareservi MAL-sitoumuksen mukainen (144 000 m ² /4-vuotisjakso)	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginhallitus
Maankäytön toteuttamisprosessin ohjaaminen sekä MAL-asuntotuotantotavoitteiden mukainen tonttivaranto pitkällä aikavälillä.	Maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen ja ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen.	Maankäytön toteuttamisohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat. Tontinluovutus; omakoti 25 kpl, kerros- / rivitalo 3 kpl, yritys / teollisuus 2 kpl. Asuntorakentaminen; MAL tavoite 396 asuntoa.	Kaupungingeodeetti	Kaupunginhallitus

2. Digitalisaation hyödyntäminen palvelujen suunnittelussa ja tuotannossa

Yksi Suomen hallituksen kärkihankkeista on digitalisoida julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi. Sähköiset palvelut ovat myös yksi Hyvinkään Pelikirjan tukipilareista. Digitalisaatio on yksi keskeinen keino, jolla palvelutuotantoa voidaan Hyvinkäällä tehostaa ja muuttaa käyttäjälähtöisemmäksi. Näin voidaan parantaa palvelujen käyttäjien osallistumista palvelujen suunnitteluun ja niiden piiriin pääsyä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Kaupunki ja monimuotoiset kylät -kärkihanke	Sähköisten palvelujen saavutettavuuden sekä etätyö- ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen tietoliikenneyhteyksien parantamisen avulla. Kaupungin osallistuminen valokuituhankkeiden käynnistämiseen.	Kaupunki tukee kuntarahoitusosuuden avulla niitä valokuituhankkeita, joiden käynnistämiseen kyläyhteisöt osallistuvat aktiivisesti ja joille myönnetään valtiontukea. Kaupungin tukiosuus määräytyy käytävissä olevan Kaupunki ja monimuotoiset kylät-kärkihankebudjetin rajoissa.	Tekninen johtaja	Kaupunginvaltuusto
Sähköisen asiointipalvelun (ehyvinkaa.fi) kehittäminen	Suomi.fi:n tunnistuspalvelun käyttöönotto	Tunnistuspalvelu käyttöönotettu vuoden loppuun mennessä	Tietohallintopäällikkö	Kaupunginhallitus
Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	Varhaiskasvatuksen asiakaspäätösten osalta otetaan käyttöön suomi.fi-palvelujen viestit-toiminto. Toiminto on tarkoitus vakiinnuttaa testijakson jälkeen. Varhaiskasvatuksen hallinnon työvaiheista saadaan poistettua tämän uudistuksen avulla päätösten manuaalinen käsittely.	Asiakaspäätösten sähköisen käsittelyn osalta toteutetaan testijakso vuoden loppuun mennessä. Testijaksolle osallistuu vähintään 10 asiakasta siten, että asiakaspäätökset toimitetaan heille suomi.fi:n viestit-toiminnon välityksellä.	Varhaiskasvatusjohtaja	Kaupunginhallitus
Digitalisaatiota koskevan kehittämistyön eteneminen ja toimintojen tehostaminen	Uudistetaan avustusten hakemista koskeva prosessi sähköiseen muotoon. Käynnistetään kehittämisprojekti, toteutuksessa hyödynnetään käytössä olevaa sähköisen asiainnin alustaa.	Digitalisointiprojekti on käynnistetty vuoden loppuun mennessä.	Kehittämispäällikkö Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja	Kaupunginhallitus

3. Ennaltaehkäisevän työn ja oikea-aikaisten palvelujen kehittäminen

Ehkäisevä työ on avainasemassa kavennettaessa hyvinvointieroja. Tavoitteena on kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja elämänlaadun turvaaminen. Ehkäisevä työ ankkuroidaan osaksi palvelujärjestelmän perusrakennetta ja toimintaa. Vahvoilla peruspalveluilla kyetään ehkäisemään ongelmien syntymistä ja puuttumaan niihin varhain sekä tukemaan ihmisten itsenäistä selviytymistä ja elämähallintaa. Haavoittuvassa asemassa olevat ja vähemmistöryhmät tarvitsevat lisäksi kohdennettuja palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pyritään parantamaan palveluiden saatavuutta ja ennaltaehkäisemään raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta. Tavoitteena on monialaisen yhteistyön vahvempi hyödyntäminen, esimerkkinä valtakunnallinen Ankkuri-toimintamalli.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	TAVOITEKORTTI
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen kehittämällä työskentely- ja yhteistyökäytäntöjä. Lasten ja nuorten korjaavien palvelujen tarpeen ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentyminen	Kehitetään yhteistyötä kaupungin ja Keusoten asiakastyötä tekevien työntekijöiden välillä. Otetaan käyttöön uusia tapoja tiedonkulun ja yhteistyön parantamiseksi ennaltaehkäisevissä ja korjaavissa palveluissa työskentelevien välillä. Lisätään ammattilaisten ohjaamaan ryhmätoimintaa erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmille. Koulupoissaolojen vähentäminen. Vahvistetaan kouluvalmentajien avulla toimintamallia, jolla poissaoloihin puututaan varhaisessa vaiheessa.	1. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0-17-vuotiaista pienenee vuoteen 2020 verrattuna. 2. Ryhmätoimintaan osallistuneiden vanhempien määrä nousee vuoteen 2020 verrattuna. 3. Oppilaiden koulupoissaalojen määrä laskee verrattuna vuoteen 2020.	Sivistystoimenjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Hyvinkää on Suomen turvallisin kaupunki ja johtava paikallisen turvallisuussuunnittelun edelläkävijä.	Turvallisuussuunnitelman päivittäminen	Turvallisuussuunnitelman päivitys on hyväksytty vuoden 2021 aikana.	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori	Kaupunginvaltuusto
Valtuustokauden mittainen suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi	Laajan hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2022-2025 yhteistyössä Keusoten kanssa	Hyvinvointisuunnitelma 2022-2025 on hyväksytty vuoden 2021 loppuun mennessä	Hyvinvointipäällikkö	Kaupunginvaltuusto

4. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Erilaisilla osallistumisen muodoilla on positiivisia, vaikkakin toisistaan poikkeavia yhteyksiä toimintakykyyn, pitkäikäisyyteen ja hyvinvointiin. Yksinäisyys voidaan kokea myönteisesti tai kielteisesti. Myönteinen yksinäisyys on vapaaehtoista, rentouttavaa ja usein luovuuden edellytys. Tämä mahdollistaa oman eletyn elämän tarkastelun, elämäkokemuksen ja mielenrauhan saavuttamisen. Kielteinen eli ei vapaaehtoinen yksinäisyys voi altistaa muun muassa terveydellisiin ja elämähallinnan ongelmiin. Panostamme eri-ikäisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä tuemme yhteisöllisyyden kehittymistä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	TAVOITEKORTTI
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi - kärkihanke	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	1) Toteutus vuonna 2021 asukkaille avoimen teemahaun puitteissa, teemana kaupungin viihtyisyyden parantaminen (20.000 euroa) 2) Koulujen osallistuvan budjetoinnin jatkaminen (peruskoulu ja lukio) 20.000 euroa	Kehittämispäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi - kärkihanke	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	Osallistuvan budjetoinnin toteutus osana viheralueiden suunnittelua ja rakentamista (yhden leikkipuiston osalta), kuntalaisten osallistuminen hankintoja koskevien valintojen tekemiseen.	Kaupunginpuutarhuri	Kaupunginvaltuusto

Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi - kärkihanke	Kuntalaisten digitaalisten ja yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien tukeminen sekä sähköisten palvelujen saavutettavuuden parantaminen. Toimenpiteenä digituen toimintamallin rakentaminen, tarkoituksena tukea kuntalaisia digitaalisten palvelujen itsenäistä ja turvallista käyttöä.	Kaupunki koordinoi digituen toimintamallin rakentamisen ja käyttöönoton yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden sekä alueen oppilaitosten kanssa. Toiminta käynnistetään toukokuun loppuun mennessä ja digitukea tarjotaan ensimmäisenä toimintavuonna vähintään kahtena päivänä kuukaudessa.	Kehittämispäällikkö	Kaupunginhallitus
---	--	--	---------------------	-------------------

5. Palvelujen rajapintojen häivyttäminen

Eri toimijoiden välinen yhteistyö on erittäin tärkeää, jotta ihmiset käyttäisivät tarpeitaan vastaavia palveluja. Käynnissä olevat hyvinvointipalvelujen tuottamisrakenteisiin vaikuttavat ja Hyvinkäällä asuvan väestön rakenteessa tapahtuvat muutokset korostavat tarvetta kiinnittää huomiota eri palveluiden välisten rajapintojen häivyttämiseen. Tällaisia toimintaympäristön muutoksia ovat muun muassa maakuntauudistus, väestön ikärakenteen muutos ja maahanmuuttajien määrän ja osuuden ennakoitavissa oleva kasvu. Näin palveluja tarvitsevat saavat tarvitsemansa palvelut joustavasti ilman, että he joutuvat hakemaan niitä eri paikoista ja odottamaan palveluja kohtuuttomasti.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Ei valtuusto- tai hallitustason tavoitteita vuonna 2021.				

6. Työllisyyden lisääminen

Työttömyys vähentää kaupungin verotuloja ja lisää työmarkkinatukimenoja sekä heikentää kaupungin mahdollisuuksia turvata kuntalaisten hyvinvointia. Näiden välillisten vaikutusten lisäksi työttömyys vaikuttaa myös monin suuremmin tavoin kuntalaisten hyvinvointiin. Ihmisten kokemukset omasta hyvinvoinnistaan, voimavaroistaan ja tyytyväisyydestään ovat yhteydessä heidän käytettävissään oleviin tuloihin ja muuhun varallisuuteen. Työttömyydellä on myös todettu olevan yhteys muun muassa terveys- ja elämänhallinnan ongelmien esiintyvyyden kanssa. Elinkeinoelämää edistämällä ja siten työllisyyttä parantamalla voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia ja vaikuttaa laaja-alaisesti Hyvinkäällä asuvien hyvinvointiin.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistäminen	Luodaan ja otetaan käyttöön pitkäaikaistyöttömien työhönvalmennuksen ostopalveluihin kannustusjärjestelmä	75 pitkäaikaistyöttömää osallistuu valmennukseen ja kolmasosa näistä poistuu työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaannon parantaminen ja työllistämisen tehostaminen Keusote-alueella	Keusote -kuntien ja TE-toimiston yhteisen työllistämismallin luominen	Työllistämismalli valmis ja sen seurauksena TE-toimistolaiset työskentelevät osin kuntien toimipisteissä. KELA osallistuu työhön.	Liiketoimintajohtaja Työllisyyspäällikkö	Kaupunginhallitus
Vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistymisen edistäminen	Osatyökykyisille työnhakijoille keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu (TTK)	Työllisyyspalvelut ja TYP kumppanina Keusoten työ- ja toimintakyvyn arviointitiimissä -toiminta käynnissä.	Työllisyyspäällikkö TYP-johtaja	Kaupunginhallitus
Paikallisen ruoka-aputoiminnan järjestäminen erityistä tukea tarvitseville kuntalaisille	Tuetaan ruoka-apuverkoston toiminnan organisoitumista ja käynnistymistä. Ruoka-avun jakelu keskitetään yhteen ruokaterminaaliin. Nuoria- ja pitkäaikaistyöttömiä sijoituu ruokaterminaaliin työllistymistä edistäviin palveluihin ja palkkatukityöhön.	1) Ruokaterminaalin toiminta on käynnistetty 30.4.2021 mennessä. 2) Ruoka-avun koordinointi- ja toteutusvastuut määritelty ja käytännön järjestelyistä sovittu vuodelle 2022.	Hyvinvointipäällikkö Työllisyyspäällikkö	Kaupunginhallitus

7. Maahan muuttaneesta kuntalaiseksi

Hyvinkään väestönkasvu tulee vahvasti maahanmuutosta. Palveluja tullaan järjestämään tulevaisuudessa niin, että niissä huomioidaan entistä paremmin myös maahan muuttaneet kuntalaiset ja heidän hyvinvointinsa. Hyvinkään tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista osana peruspalveluja sekä järjestämällä erityisiä kotouttamispalveluja kotoutumisen alkuvaiheeseen. Lisäksi tavoitteena on edistää maahanmuuttajien hyvinvointia tukemalla työllistymistä ja lisäämällä heidän osallisuuttaan. Hyvinkään kaupungin tavoitteena on edistää hyvien väestösuhteiden rakentumista.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	TAVOITEKORTTI
Ei valtuusto- tai hallitustason tavoitteita vuonna 2021.				

8. Kulttuuritoiminnan, kestävien liikkumismuotojen ja luonnossa liikkumisen edistäminen

Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti Hyvinkää on omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki. Kulttuuritoiminta vaikuttaa hyvinvointiin ja terveyteen. Aktiivinen kulttuuriharrastus on yhteydessä koettuun terveyteen, hyvän elämän kokemuksiin sekä pitkään ikään. Sosiaalinen osallistuminen ja kulttuurin harrastaminen liitetään myös hyvään mielenterveyteen.

Arkiliikunnan lisääminen kaikissa ikäryhmissä kestäville kulkumuodoilla (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä liikenteen ympäristöhaittojen pieneneeseen. Lisäksi jo lyhyt aika luonnossa laukaisee stressiä ja edistää ihmisten hyvinvointia. Viher- ja virkistysalueilla on suuri merkitys hyvän elinympäristön muodostumisen kokonaisuudessa. Ne ovat merkittäviä niin ekologian kuin ihmistenkin tarpeiden, hyvinvoinnin ja terveyden kannalta.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2021	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILO	TAVOITEKORTTI
Hyvinkään Sveitsi-kärkihanke	Uimalaremontin valmistuminen ja uuden laajennusosan käyttöönotto	Uimalan vanha osa saadaan avattua asiakkaiden käyttöön vuoden 2021 tammikuussa. Ulkouimalan aukioloajat palautetaan remonttia edeltäneelle tasolle viimeistään kesäkuussa 2021.	Kiinteistöjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Museotoiminnan uudelleen organisointi ja kehittäminen (yhdistetyn museotoiminnan malli)	Museotoiminnan yhdistämisen edellyttämät toimenpiteet on tehty Hyvinkään kaupunginmuseon ja taidemuseon johtamisen ja tilojen osalta. Muutostoimenpiteet toteutettu vuoden 2021 loppuun mennessä.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja	Kaupunginvaltuusto
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Suurten junioritapahtumien tavoitteleminen Hyvinkäälle.	Hyvinkäällä on järjestetty 2-3 merkittävää urheiluturnausta tai -tapahtumaa vuoden loppuun mennessä.	Liikuntapäällikkö	Kaupunginhallitus
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki -kärkihanke	Kaupungin liikuntasuunnitelman toteuttaminen kuntalaisille suunnattavien palvelujen kehittämistä varten	Hyvinkään toiminnallinen liikuntasuunnitelma on käyttöön otettu huhtikuun loppuun mennessä.	Liikuntapäällikkö	Kaupunginhallitus

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
Päätöksenteko						
1. Kärkihankkeisiin kohdennettujen kehittämismäärärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 100.000 €	100 000		100 000			
2. Palkankorotuksiin ja yllättäviin henkilösivukulumaksujen tasoituslaskuihin varatun määrärahan purkaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 120.000 €	120 000		120 000			
3. Markkinointimäärärahojen vähentäminen portaittain. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000		15 000	15 000	20 000	
4. Hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojatyön uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 150.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	150 000		50 000	80 000	20 000	
Konsernipalvelut ja hallinto						
5. Talousprosessien tehostaminen ja kehittäminen, toiminnan keskittäminen sekä tehtävien uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 230.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	230 000		130 000	100 000		
6. Tietohallinnon kehittämismäärärahojen vähentäminen. Vähennyksen jälkeen määrärahat ovat sillä tasolla, miten ne ovat toteutuneet viime vuosina. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	50 000	20 000			

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
8. Hankintojen tehostaminen hankintaprosessia kehittämällä ja hankintapalvelujen henkilöstön osaamista kehittämällä. Edellyttää keskitettyä hankintapalvelua. Saattaa ajoittain ruuhkauttaa hankintoja ja kasvattaa tarvetta hankintojen ennakoinnille ja suunnittelulle. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000		40 000			
9. Ulkoistetun työterveyshuoltopalvelun oston euromäärän vuosittainen määrittäminen. Henkilöstön vähenemisen tuomat vaikutukset tuleville vuosille. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000		100 000			
10. Uudelleen sijoittamisen valmennusmäärärahan vähentäminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000	40 000	40 000			
11. HR:n keskittäminen, prosessien tehostaminen ja tehtävien uudelleen organisointi. Pitää sisällään eri toimialoilta keskitettävän HR-henkilöstön henkilöstöpalveluihin. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000		40 000			
12. Matkailutoimen säästöt, matkailuyhdistyksen perustaminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	100 000	20 000	80 000			
13. Tonttipalveluiden tulojen lisäys (hintojen korotus, palveluiden hinnoittelu). Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000 €	23 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000
14. Kaavoituksen kaavoitustaksojen ja aineisto- ja tulostehinnastojen korotus. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000€	23 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
15. Maanvuokratulojen lisäys. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	100 000	25 000	25 000	25 000	25 000
16. Työllisyyden hoidon tehostaminen. Tavoitellaan työttömien työllistymistä erilaisin keinoin, kuten Hyria-yhteistyö, työkokeilu- ja palkkatukityöpaikat, kaupungin hankintojen kautta työllistäminen, työ- ja toimintakykyarviointi -tiimi Keusoteen, TE-toimiston ja Keusote-kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen. Siirretään vuosille 2024-2028, johtuen työllisyystilanteesta tapahtuneista muutoksista. Ohjelmakauden ulkopuolelle jää 200.000 euroa. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 54.000 €	54 000					54 000
17. Konserniin liittyvät osinko-, omistus- ja avustusjärjestelyt. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 479.000 €	479 000		249 000	110 000	110 000	10 000
Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen						
18. Tarvike- ja palveluhankintojen leikkaaminen (10 %). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 47.000 €	47 000		24 000	23 000		
19. Hyvinkään taidekoulun tuki ry:n avustuksen sopeuttaminen, 50 % nykytasosta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 13.000 €	13 000		13 000			
Perusopetus, oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkon muutokset						
20. Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen. Oppilaat sijoitettaisiin pääsääntöisesti Pohjoispuiston kouluun. Opettajat sijoittuvat muihin kouluihin, kaikille virassa oleville ei riitä töitä. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 260.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv + 2 htv (apu)	260 000		150 000	110 000		

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasonen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
21. Uudenkylän koulun toiminnasta luopuminen. Koulun oppilasmääräperusteinen luopuminen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muiden koulujen ryhmiin. Laskelmassa huomioitu mahdollinen kotikuntakorvauksen pieneneminen. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 225.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	225 000	73 000	152 000			
23. Oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus opetusryhmien määrään. Opetusryhmien väheneminen ei vaikuta oppilaisiin. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 8 htv	400 000	20 000	50 000	70 000	140 000	120 000
Perusopetus, lakisääteisen minimitaso ylittävän palvelun purkaminen						
24. Musiikkiluokkatoiminnan lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun musiikkiluokkaopetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000					21 000

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
25. Englanninkielisten luokkien lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun englannin opetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000					21 000
26. Yläkoulujen pisteryhmien poistaminen (biologia, maantieto ja englanti). Yläkoulujen oppilaita opetetaan enemmän koko luokan ryhmissä. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 74.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	74 000		30 000	44 000		
30. Tuntijako valtakunnan minimiin (224 vvt). Hyvinkään kohdalla tarkoittaisi alakoulujen osalta 2 vvt:n vähentämistä ja yläkoulujen osalta 1 vvt:n vähentämistä. Hyvinkää nyt 227 vvt (lähialueen kunnat: Hausjärvi 230 vvt, Järvenpää 226 vvt, Kerava 226 vvt, Mäntsälä 229 vvt, Nurmijärvi 226 vvt, Riihimäki 228 vvt, Tuusula 229 vvt ja Vihti 228 vvt). Muutetaan toimenpide-ehdotuksen tuntijaon vähennystä pienemmäksi, pyritään takaamaan alakouluikäisille minimiä enemmän tunteja. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 € Henkilöstövaikutus: 1-2 htv	90 000		37 000	53 000		
31. Ohjaajaresurssin sopeuttaminen. Tällä hetkellä ohjaajia on 104, joista neljännes on hankerahoituksella ja lisäksi neljännes määräaikaisia. Tukea tarvitsevien oppilaiden tuen järjestäminen muuttuu haastavammaksi. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 500.000 € Henkilöstövaikutus: 25 htv	500 000		80 000	160 000	170 000	90 000
Perusopetus, muut toimenpide-ehdotukset						

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
32. Aamu- ja iltapäivähoidon koordinaattorin töiden uudelleen järjestely. Palvelu pystytään tuottamaan henkilövähennyksestä huolimatta. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 45.000 € Henkilövaikutus: 1 htv	45 000	35 000	10 000			
35. Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen laskevaan oppilasmäärään. Uuden opetussuunnitelman mukaisten materiaalien hankkiminen on edelleen puutteellista. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 15.000 €	15 000		5 000	5 000	5 000	
36. ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus- ja muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 20.000 €	20 000		4 000	7 000	9 000	
37. Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähennys. Vaikuttaa henkilöstön koulutustavoitteiden täyttämiseen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000		3 000	3 000	4 000	
39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi (elo-toukokuu). Ei vaikuta henkilöstön määrään lukuvuoden aikana, palkanmaksua ei ole kesä-heinäkuussa. Voi vaikuttaa rekrytointiin ja Hyvinkään houkuttelevuuteen työnantajana. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 10 htv	400 000		400 000			

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
40. Oppilashuollon lisäresursointi. Palkataan 1 työpäri lisää (koulukuraattori ja -psykologi). Tavoitellaan erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kulujen vähennystä perustason edullisemmalla työllä. Lisäksi toimella pystytään lisäämään ryhmäkuntoutusta. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: -120.000 € (kasvattaa tasapainotettavaa eurosummaa) Henkilöstövaikutus: + 2 htv (lisää kaupungin työntekijöitä)	-120 000			-50 000	-70 000	
Taiteen perusopetus						
41. Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 122.800 €	122 800		41 000	41 000	40 800	
42. Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 13.600 €	13 600		4 500	4 500	4 600	
43. Kuvataidekoulun määrärahojen vähennys (10 % ulkoisista toimintamenoista). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 30.000 €	30 000		10 000	10 000	10 000	
Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta						
44. Lukion kurssitarjonnan vähentäminen 35 kurssilla vuodessa. Minimiryhmäkooksi 15 opiskelijaa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 360.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	360 000		120 000	120 000	120 000	
45. Työpajatoiminnan hankinnan vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 105.000 €	60 000		20 000	20 000	20 000	

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
46. Hyvinkään Opiston maksutuottojen lisääminen ja toiminnan tehostaminen. Opiston käytössä olevien tilojen pienenemisen vaikutus Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 125.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	125 000		50 000	35 000	40 000	
Varhaiskasvatus, lapsimäärän väheneminen ja palveluverkon muutokset						
47. Opelan päätös 28.1.2020 §2, oikaisuvaatimuksen käsittely 31.3.2020 §25: Hyvinkäänkylän päiväkodin toiminnasta luopuminen. Päiväkodissa on 2 ryhmää. Vaikutus 33 kokopäivähoitoa käyttävään lapseen ja 19 kerhoa käyttävään lapseen. Lapset siirtyisivät muihin päiväkoteihin (oma/ostopalvelu). Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 210.000 € Henkilöstövaikutus: 7 htv	210 000	95 000	115 000			
51. Perhepäivähoidosta luopuminen. Perhepäivähoitopaikan suosio on vähentynyt, hakemuksia perhepäivähoitoon tulee vähän. Vaikutus noin 41 lapseen. Lisäksi perhepäivähoitajien rekrytointi on haastavaa, hoitajien ja perheiden toiveiden mukaiset alueet eivät välttämättä kohtaa tarpeen kanssa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 246 000 € Henkilöstövaikutus: 14 htv	246 000		28 000	84 000	134 000	
52. Johtamiskokonaisuuksien tarkastelu palveluverkkomuutoksien yhteydessä. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 79.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	79 000	26 000		53 000		
53. Kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen menojen vähentyminen lasten määrän vähentyessä. Mikäli lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa nousee, on säästö pienempi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 412.000 €	412 000		255 000	121 000	36 000	

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
Varhaiskasvatus, toiminnalliset muutokset						
54. Opelan päätös 3.3.2020 §16: Asiaksmaksujen nostaminen. Asiakkaista n. 25 % on 0-maksuluokassa ja enimmäismaksua maksaa n. 53 % asiakkaista. Asiaksmaksun arvioitaisiin nousevan n. 25 - 35 %:lla. Arvio asiaksmaksujen muodostumisesta perustuu palveluvalikon uusimiseen. Ajoitus: 2020-2021	150 000	70 000	80 000			
55. Toteutuksessa: Kerhorakenteen uudistaminen ja henkilöstörakenteen muuttaminen vaka lh-painotteiseksi. Kohtaamispaikkatoiminnan muuttaminen perhekahvilatyypiseksi, säilyttäen kuitenkin ryhmäohjauksen, esim. vauvatreffit. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 95.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	95 000		95 000			
56. Varhaiskasvatuksen käyttöastetavoitteeksi 85-90% ja täyttöasteeksi 105-110%. Toimella voidaan vähentää palvelujen ostotarvetta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 130.000 €	130 000		130 000			
57. Päiväkotien päivystysluntoisen toiminnan supistaminen. Kesän päivystysaika, 5-6 viikkoa, vaikuttaa perheiden hoitomatkkaan. Henkilöstön lomat voidaan keskittää ja sijaistarpeita vähentää. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 42.000 €	42 000		42 000			
59. Ryhmäavustajista luopuminen eläköitymisen myötä. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 64.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv	64 000		64 000			
60. Kasvatusaterioiden vähennys, ryhmää kohden yksi ruokailija. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 40.000 €	40 000		20 000	20 000		

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
62. Varhaiskasvatuksen tarvike- ja materiaalihankintojen supistaminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 31.000 €	31 000		16 000	15 000		
63. Henkilöstön koulutus- ja kehittämismäärärahojen vähennys. Hyödynnetään ja kehitetään vakan sisäisiä koulutusmahdollisuuksia. Ajoitus: 2023 Eurovaikutus: 24.000 €	24 000				24 000	
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut						
64. Museopalveluiden kehittäminen. Museoilla jatkossa yksi johtaja. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 52.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	52 000	52 000				
65. Liikuntapalveluiden hinnankorotukset asiakasmaksuihin (n. 5 %/vuosi). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 120.000 €	120 000		60 000	60 000		
66. Liikuntapalveluiden avustusten vähentäminen ja vuokrasopimusten tarkistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 25.000 €	25 000		10 000	15 000		
67. Yleisen kulttuuritoiminnan avustusten ja markkinointikustannusten vähentäminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000			70 000		
69. Hyvinkäsalin tuotantojen kustannustehokkuuden parantaminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 22.000 €	22 000			22 000		

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
70. Kirjastopalveluiden kehittäminen. Paavolan sivukirjaston sulkeminen, toimintoja keskitetään pääkirjastoon, vahtimestarin toimen täyttämättä jättäminen, aineistohankinnat. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 135.000 € Henkilöstövaikutus: 2,5 htv	135 000		35 000	77 000	23 000	
Tekninen keskus						
71. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyyn parantaminen tuotannollisin ja taloudellisin perustein työntekijämäärää supistamalla henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Palveluita karsitaan ja palveluiden taso laskee, mutta oikein kohdennettuna ei kuitenkaan suurta vaikutusta ydinpalveluihin. Sisältää myös Keusoten myydyin inva-kuljetuspalvelun päättymisen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 745.000 € Henkilöstövaikutus: 24-25 htv	745 000		450 000	235 000	60 000	
72. Paikallisliikenteen käyttöoikeussopimuksen polttoaineeksi valitaan nykyinen biodiesel eikä siirrytä sähköenergian käyttöön. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000		50 000			
73. Paikallisliikenteen supistaminen 10 %. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000		80 000			
75. Katujen ja puistojen alueurakan sekä katuvalojen alueurakan päättymisen jälkeen tehdään työt omajohtoisesti pienemmillä ulkoisilla kokonaismenoilla. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: kausityöntekijöitä 3-5 lisää	100 000			100 000		

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
76. Kaupungin talousmetsien hakkuiden lisäys 100 %. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000		100 000	100 000		
Tilakeskus						
77. Kouluisäntien toiminta-alueen laajentaminen, 2-3 koulua kouluisäntää kohti. Muutoksen myötä kouluissa ei ole kouluisäntää jatkuvasti paikalla. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 180.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	180 000	45 000	85 000	50 000		
78. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyyn parantaminen. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 250.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	250 000		250 000			
79. Ulkoisten rakentamispalveluiden ja konsultointien ostamisen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 €	90 000		50 000	40 000		
Ympäristökeskus						
80. Ympäristökeskuksen henkilöstöjärjestelyt. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 35.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	35 000		35 000			
81. Rakennusvalvonta erityissuunnitelmien digitoinnin ostopalveluhankinnan lopettaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 20.000€	20 000		20 000			
82. Ympäristöterveydenhuollon klinikkamaksun käyttöönotto. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000		10 000			

KESTÄVÄN TALOUDEN OHJELMA 2020-2024 - KAUPUNGINVALTUUSTO 17.6.2020 § 44

Ehdotettu toimi	Tulosta parantava pysyvä vuositasoinen eurovaikutus	Vuosi 2020	Vuosi 2021	Vuosi 2022*	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
Tekniikan ja ympäristön hallinto ja kehittäminen						
83. Hallinnon ja tietopalveluiden henkilöstöjärjestelyt. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei oleellisesti kuitenkaan heikenny. Vaikuttaa 3D kaupunkikehitystyön etenemisnopeuteen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 200.000 € Henkilöstövaikutus: 2-3 htv	200 000	100 000	100 000			
84. Pysäköintivirhemaksun korottaminen 60 euroon. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000		100 000			
85. Ulkoisten asiantuntijapalveluostojen vähentäminen sekä muut hallinnon menojen tarkastelut, kuten postimaksujen siirto edullisempaan hintaluokkaan. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 169.000 €	169 000	69 000	100 000			
Sosiaali- ja terveystaloudet						
87 Sosiaali- ja terveystaloudet, tuottavuuden parantaminen, 2022	870 000			870 000		
Verorahoitus						
88 Kunnallisveroprosentin nosto, 0,5 prosenttiyksikköä	4 400 000		4 400 000			
Yhteensä	14 037 400	801 000	9 002 500	2 927 500	955 400	351 000

* Kestävän talouden ohjelmaan kuuluvat toimenpiteet vuosille 2022-2024 ovat harkittavia toimenpiteitä. Valmistelua jatketaan ja harkittavia toimenpiteitä käsitellään yhteistoiminnallisesti yhteistoimintalain mukaisesti osana vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman käsittelyä.

82 §**Talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023 sekä investointisuunnitelma 2020-2024**

HYD/1431/02.02.00.00/2020

Valmistelija Peevo Markus talousjohtaja p. 040 155 4228**Esittelijä** Kaupunginhallitus**Valmisteluteksti** **Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan esitys käsittelyjärjestykseksi**

Kaupunginhallituksen 2.11.2020 käsittelemä esitys talousarvioksi, taloussuunnitelmaksi sekä investointisuunnitelmaksi on käsittelyn pohjana.

Kaupunginvaltuusto toteaa, että kaupunginhallituksen talousarvioesitys on jaettu kaupunginvaltuutetuille.

Asiassa käydään ensin yleiskeskustelu.

Yleiskeskustelussa annetaan ensimmäinen puheenvuoro kaupunginjohtajalle ja toinen puheenvuoro kaupunginhallituksen puheenjohtajalle. Tämän jälkeen annetaan yksi puheenvuoron jokaisen valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä (jos ryhmät ovat yhtä suuret, noudatetaan aakkosjärjestystä) seuraavasti:

- Kokoomuksen valtuustoryhmä
- Hyvinkään sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä
- Vihreä valtuustoryhmä
- Hyvinkään Perussuomalaisten valtuustoryhmä
- Hyvinkään Vasemmisto
- Keskustan valtuustoryhmä
- Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä.

Yleiskeskustelun päätyttyä käydään yksityiskohtainen keskustelu. Yksityiskohtaisen keskustelun kuluessa on tehtävä muutosesitykset ja esitettävä niiden mahdolliset perustelut sekä tehtävä mahdolliset toivomusponnet.

Käsittely tapahtuu palvelualueittain.

Kaikki muutosesitykset ja ponsiesitykset on jätettävä puheenjohtajalle kirjallisina. Esityksistä tulee selvittää palvelualueen nimi ja ehdotettu euromäärä, sitova tavoite tai muu tekstimuutos.

Yleisperusteluista ei erikseen päätetä.

Yksityiskohtainen käsittely käydään seuraavassa järjestyksessä:

Talousarvion sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

- osana ohjeita valtuusto päättää Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen korollisen peruspääoman koroksi 5,8 % (ei muutosta)

Valtuustotason sitovat tavoitteet**Käyttötalousosa**

- Kaupunginvaltuusto
- Tarkastuslautakunta
- Keskusvaalilautakunta
- Kaupunginhallitus
- Kaupungin johto
- Demokratia ja johdon tuki
- Sosiaali- ja terveystaloudet

- Omaisuuden luovutustulot ja menot
- Konsernipalvelut ja hallinto
- Elinvoima
 - Henkilöstö
 - Talous
- Opetuslautakunta
 - Hallinto ja kehittäminen
 - Perusopetus
 - Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta
 - Varhaiskasvatuspalvelut
- Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta
- Tekninen lautakunta
 - Hallinto ja kehittäminen
 - Tekninen keskus
 - Tilakeskus
- Ympäristölautakunta
 - Ympäristökeskus
- Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous
- Hyvinkään Vesi

Tuloslaskelmaosa

Investointiosa

- Aineelliset hyödykkeet
- Talonrakennusinvestoinnit
- Kiinteät rakenteet ja laitteet
- Koneet ja kalusto
- Aineettomat hyödykkeet

Rahoitusosa

Merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

Talouteen vaikuttavat valtuustoaloitteet

Esitys

Kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy talousarvion vuodelle 2021, taloussuunnitelman vuosille 2022-2023 sekä investointisuunnitelman vuosille 2021-2025,
2. vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2021 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti,
3. hyväksyy kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja
4. päättää merkitä talousarviomäärärahavarauxiin liittyvät valtuustoaloitteet ja niihin liittyvät vastaukset tiedokseen.

Kaupunginvaltuusto oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan muita kuin sitovia määrärahoja ja tavoitteita koskevia täydennyksiä ja korjauksia.

Päätös

Talousarvion yleiskeskustelussa ensimmäisen puheenvuoron käytti kaupunginjohtaja Jyrki Mattila, toisen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Annika Kokko ja kolmannen talousjohtaja Markus Peevo.

Valtuustoryhmien puheenvuorot pidettiin seuraavasti:

- Kokoomuksen valtuustoryhmä, Rantalainen Iida-Eveliina
- Hyvinkään sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä, Perholehto Pinja

- Vihreä valtuustoryhmä, Korpela Aki
- Hyvinkään Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Lappalainen Veijo
- Hyvinkään Vasemmisto, Savela Olli
- Keskustan valtuustoryhmä, Laine Marja-Leena
- Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, Taupila Reija.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehtiin muutosesityksiä talousarvioon ja taloussuunnitelmaan. Hallintosäännön 114 pykälän mukaan valtuusto voi tehtyään käsiteltävänä olevasta asiasta päätöksen hyväksyä käsiteltävään asiaan liittyvän toimenpidealoitteen.

Muutosesitys 1

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 32 Lisätään sitoviin tavoitteisiin kohtaan Työllisyyden edistäminen: Kaupunki ei lomauta eikä irtisano työntekijöitään tuotannollis-taloudellisista syistä."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 47

EI 4

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 2

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 39 Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut: Lisätään toimintakatteeseen 2 miljoonaa euroa. Perustelut: Keusoten maksusuuteen käytettäväksi hyvinkääläisten vanhusten kotihoidon parantamiseen ja ympärivuorokautisten hoitopaikkojen lisäämiseen."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 46

EI 5

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 3

Leena Meri teki Tiina Karhusen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"Sivitystoimi ss. 49: Esitys: Hyvinkää irtisanoo ELY:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen pakolaisten säännönmukaisen ottamisesta kuntaan niin pian kuin se on mahdollista sopimusehtojen mukaan. Tavoitteena on ettei uusia pakolaisia oteta tulevina vuosina. Hyvinkää on

vuosia ottanut pakolaisia joten sopimus voidaan nyt lakkauttaa. Kyseessä on pitkän ajan säästötavoite poistaa ei lakisääteisiä tehtäviä sekä vähentää haitallisen maahanmuuton aiheuttamia kulurasituksia Hyvinkään taloudessa. Talousarviossa on leikkausesityksiä joiden rahoitukseen voidaan nyt ja tulevana vuosina kohdentaa nämäkin säästyneet varat."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Leena Meren muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 40

EI 10

TYHJÄÄ 1

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 4

Leena Meri teki Tiina Karhusen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"S. 50 eteenpäin. Opela/sivitystoimi Esitys: poistetaan 50.000 euroa maahanmuuttajien oman äidinkielen opetus.

Ei lakisääteinen tehtävä. Kodin tehtävä on tuoda lapselle oman äidinkielen osaaminen muiden kuin kotimaisten virallisten kielten osalta. Säästökohde. Talousarviossa on leikkauksia joita voidaan kompensoida tämänkin menon osalta."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Leena Meren muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 41

EI 10

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 5

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 53 Perusopetus: Lisätään toimintakatteeseen 400 000 euroa. Perustelut: Määräaikaisten työntekijöiden palkanmaksuun myös kesä-heinäkuussa."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 32

EI 12

TYHJÄÄ 7

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 6

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 57 Varhaiskasvatuspalvelut: Lisätään toimintakatteeseen 200 000 euroa. Perustelut: Ei kasvateta ryhmäkokoja, säilytetään ryhmävustajat."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 39

EI 12

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 7

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 61 Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta: Lisätään toimintakatteeseen 200 000 euroa. Perustelut: Jatketaan ikäihmisten päivätoimintaa kaupungin omana toimintana."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:

JAA 46

EI 5

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 8

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:

"s. 71 Tekninen keskus: Lisätään toimintakatteeseen 300 000 euroa. Perustelut: Henkilöstökuluihin irtisanomisten ja ostopalveluiden välttämiseksi."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:
JAA 46
EI 5

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 9

Olli Savela teki Juhani Kouhian kannattamana seuraavan muutosesityksen:
"s. 72 Tilakeskus: Lisätään toimintakatteeseen 200 000 euroa. Perustelut: Henkilöstökuluihin irtisanomisten ja ostopalveluiden välttämiseksi."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Olli Savelan muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:
JAA 46
EI 5

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 10

Henri Perälähti teki Pekka Wahlstenin kannattamana seuraavan muutosesityksen:
"Investointilaskelma 2021-2025, Talonrakennusinvestoinnit sivu 93, Kulttuuri- ja vapaa - aikatoimen rakennukset: Nuorisotalo silta -1 Me vuosi 2021 ja - 0,5Me vuosi 2022 poistetaan summat investointilaskelmasta."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Henri Perälähten muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:
JAA 43
EI 8

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 11

Henri Perälähti teki Pekka Wahlstenin kannattamana seuraavan muutosesityksen:
"Kiinteät rakenteet ja laitteet sivu 94, Kunnallistekniikan uudisrakentaminen: Lisätään 0,5Me vuoden 2022 määrärahoihin."

Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Henri Perälahden muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:
JAA 43
EI 8

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Muutosesitys 12

Henri Perälähti teki Pekka Wahlstenin kannattamana seuraavan muutosesityksen:
"Kiinteät rakenteet ja laitteet sivu 94, Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit vuosi 2022 ja 2023 siirretään 0,5Me/ vuosi kunnallistekniikan uudisrakentaminen osion alle vuosina 2022 ja 2023."
Hyväksyttiin puheenjohtajan seuraava äänestystapaesitys:

kaupunginhallituksen pohjaesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'JAA' ja Henri Perälahden muutosesityksen hyväksymisen kannalla olevat äänestävät 'EI'.

Äänestystulos:
JAA 44
EI 7

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Kaupunginvaltuusto päätti

1. hyväksyä talousarvion vuodelle 2021, taloussuunnitelman vuosille 2022-2023 sekä investointisuunnitelman vuosille 2021-2025,
2. vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2021 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti,
3. hyväksyä kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja
4. merkitä talousarviomäärärahavarauxiin liittyvät valtuustoaloitteet ja niihin liittyvät vastaukset tiedokseen.

Kaupunginvaltuusto oikeutti talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan muita kuin sitovia määrärahoja ja tavoitteita koskevia täydennyksiä ja korjauksia.

Liitteet

Talousarvio 2021 esitys valtuustolle 16.11.2020
Äänestysluettelot 1-12 § 82

Täytäntöönpano

Toimenpiteitä varten

talouspalvelut
konsernipalvelut ja -hallinto
sivistystoimi
tekniikan ja ympäristön toimiala

Tiedoksi

viestintäyksikkö
tarkastustoimi

Muutoksenhaku Kunnallisvalitusohje

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 2.11.2020 §245

Valmistelija Peevo Markus

Valmisteluteksti

Tausta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Taloussuunnittelun lähtökohdat - Kestävän talouden ohjelma

Kaupungin normaalin talousarvioprosessin tapaan kaupunginhallitus ei päättänyt talousarviokehystä, jonka tarkoitus on ohjata talousarviovalmistelua. Talousarviovalmistelua ohjasi kaupunginvaltuuston päätös 15.6.2020 § 44 Kestävän talouden ohjelmasta vuosille 2020-2024, jossa on varsin yksityiskohtaisesti mainittu toimenpiteet, joilla kaupungin talous tasapainotetaan.

Tarve ohjelmatyölle syntyi siitä, että kaupungin talous painui vuonna 2018 alijäämäiseksi ja alijäämä syveni osana kuntatalouden kokonaisuutta vuonna 2019 ennätyskelliseksi. Merkittävimmät syyt talouden epätasapainolle liittyvät toimintamenojen kasvuun, joka on ollut suurempaa kuin maassa keskimäärin, suurempaa kuin vertailukunnissa ja suurempaa kuin palvelutarpeen kasvu. Toinen merkittävä tekijä on se, että kaupungin verorahoitus on käytännössä pysynyt ennallaan useamman vuoden: tulot eivät ole kasvaneet, mutta vuotuisten toiminnan menojen kasvu on ollut suurta.

Kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä on supistunut alijäämien myötä sellaiseksi, että kaupunki on yhden huonon tilinpäätöksen päässä siitä, että kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus astuu voimaan. Jos Hyvinkään Vesi -liikelaitos irrotetaan tarkastelusta, kaupungin taseessa on jo nyt kertynyttä alijäämää.

Kestävän talouden ohjelman tavoite on, että kaupungin talous on suunniteltu kuntalain vaatimusten mukaisesti. Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain 118 §:n mukainen "arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa". 8.10.2020 annettu hallituksen esitys kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 159/2020 vp) toisi alijäämän kattamisvelvollisuuteen määräaikaista lievennystä, mutta ei käytännössä muuta vaatetta kuntien talouden tasapainoisuudesta pitkällä aikavälillä.

Kestävän talouden ohjelmalla tavoitellaan sitä, että menot ja tulot on sopeutettu yhteensopivaksi siten, että kaupunki säilyy elinvoimaisena, kehityskykyisenä ja houkuttelevana. Kestävän talouden ohjelman laadinta aloitettiin jo ennen koronavirusepidemiaa, joten sen vaikutukset eivät sisälly ohjelmaan.

Kestävän talouden ohjelma sisältää toimenpiteet, jolla välttämätön 15 milj. euron tulosta parantava vaikutus toteutetaan vuosina 2020-2024. Ohjelman toimenpiteet ja niiden vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajalle. Ohjelmassa on myös huomioitu vähenevä palvelutarve: lasten määrän vähentyminen mahdollistaa myös kustannusten sopeuttamista. Velvoittavat lakisääteiset palvelut kyetään ohjelman mukaisin toimin turvaamaan ja kaupungin palveluvalikoimaan myös jää tämän tason ylittäviä vetoimapaalveluita. Ohjelman ja sitä koskevan päätöksen yksi osa oli kunnallisveroprosentin korottaminen 0,5 prosenttiyksiköllä.

Kaupunkistrategia ja toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion valmistelua on ohjannut uusi kaupunkistrategia, Hyvinkään Pelikirja. Lisäksi valmistelussa on huomioitu hyvinvointisuunnittelutyö ja erilaiset muut ohjelmat ja suunnitelmat.

Pelikirjatyö näkyy erityisesti talousarvioon sisältyvissä toiminnallisissa tavoitteissa, joissa Pelikirjan mukaisista kärkihankkeista johdetut vuositavoitteet on erotettu omaksi osiokseen erotuksena muista tavoitteista. Kärkihankkeiden edistämiseen on varattu erikseen myös määräraha.

Osana talousarviota on asetettu tavoitteet myös keskeisille tytäryhtiöille.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys ja perustelut

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys toteuttaa kaupungin Pelikirjaa ja sen tavoitteita siten, että kaupungin talous palaa tasapainoiseksi. Kestävän talouden ohjelman toimenpiteet ovat talousarvioesityksen lähtökohta.

Vuosi 2021 on suunniteltu 0,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Kaupungin vuosikate on esityksen mukaan 20,4 milj. euroa, joka on investointimenoja pienempi. Talousarvion 2021 toiminnan nettomenojen arvioidaan kasvavan 5,6 milj. euroa (2,2 %) tilinpäätöksestä 2019. Nettomenojen kasvusta 1,8 milj. euroa tulee toimintatulojen vähenemisestä, investointien oman työn vähenemisestä 0,8 milj. euroa ja 3,0 milj. euroa toimintamenojen kasvamisesta. Toimintamenojen kasvusta on asiakaspalvelujen ostojen kasvua 2,0 milj. euroa.

Talousarvio pitää sisällään Kestävän talouden ohjelman mukaisia taloutta tasapainottavia uusia toimenpiteitä 8,0 milj. euron edestä ja vuodelta 2020 periytyviä toimenpiteitä 0,9 milj. eurolla. Yhteensä vuoden 2021 talousarvio sisältää 8,9 milj. eurolla taloutta tasapainottavia Kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Ilman ohjelmaa talousarvio päättyisi 8,4 milj. euroa alijäämäiseksi.

Talousarvion määrärahoissa on siis pääosin huomioitu nykyinen toiminta kustannuksineen, josta on vähennetty Kestävän talouden ohjelman mukaiset toimenpiteet ja niitä vastaavat määrärahat. Tämän lisäksi määrärahoissa on huomioitu valtion talousarvion ja hallitusohjelman mukaisten

muutosten talousarviovaikutukset. Osin nämä on voitu huomioida vasta lautakuntien talousarvioesitysten jälkeen. Tällaisia muutoksia ovat oppivelvollisuuden laajentaminen ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen. Sosiaali- ja terveystalouden määrärahat on arvioitu yhteistyössä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kanssa ja sisältävät näin ollen kuntayhtymän oman tuottavuusohjelman mukaiset taloudelliset tavoitteet. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan määrärahoihin on myös lisätty määrärahavaraus sellaisia avustuksia varten, joiden myöntäminen ei enää ole katsottu kuuluvan Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tehtäväksi.

Taloussuunnitelman perusteena on Kestävän talouden ohjelman mukainen kunnallisveroprosentin korottaminen 0,50 prosenttiyksiköllä. Tällöin kunnallisveroprosentti olisi vuonna 2021 Hyvinkäällä 20,25. Kiinteistöveroprosenttien tuotto on arvioitu nykyisillä veroprosenteilla. Kaupunginvaltuusto päättää veroprosenteista kokouksessaan 16.11.2020.

Taloussuunnitelman perusteissa on huomioitu myös valtion koronatukipaketin mukainen määräraha lisärahoitus sekä lisärahoitus uusiin laajeneviin tehtäviin.

Taloussuunnitelman merkittävimmät riskit liittyvät verorahoitusarvioon ja arvioon sosiaali- ja terveysmenoihin. Erityisesti koronavirus-tilanne aiheuttaa riskin siihen, että verorahoitus on arvioitu liian optimistisesti. Kaupunginjohtajan esityksessä on korotettu lautakuntavaiheesta käyttöomaisuuden myyntivoittoarviota 500 000 eurolla 3 500 000 euroon.

Taloussuunnitelmavuosille 2022-2023 tulot ja toimintamenot on arvioitu siten, että taseeseen ei ala kertymään alijäämää peruskaupungin osalta. Vuoden 2022 taloussuunnitelma sisältää uusia talouden tasapainottamistoimia 3,8 milj. eurolla. Tästä 2,9 milj. euroa on ohjelman mukaan vuodelle 2022 kohdennettuja toimenpiteitä ja 0,9 milj. euroa on vuosilta 2020-2021 siirtyneitä toimenpiteitä. Vuoden 2023 taloussuunnitelma sisältää ohjelman mukaisia uusia tasapainottamistoimia 1,0 milj. eurolla.

Investointitaso palautuu lähemmäs vuosikaterahoitusta. Toiminnan ja investointien rahavirta on esityksen mukaan -2,0 milj. euroa vuonna 2021. Investointimenot ovat 23,7 milj. euroa vuonna 2021. Merkittävimmät investoinnit liittyvät kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin, joihin investoidaan 9,1 milj. euroa. Pääosa näistä investoinneista kohdistuu kunnallistekniikan uudelleenrakentamis- ja peruskorjaushankkeisiin. Talonrakennusinvestointeja on suunniteltu tehtäväksi 7,7 milj. eurolla, josta suurin osa kohdistuu Tapainlinnan koulun laajentamiseen, Sveitsin Uimalan laajennus- ja peruskorjaushankkeen loppuvaiheeseen sekä peruskorjaushankkeisiin.

LIITTEENÄ on kaupunginjohtajan esitys talousarvioksi 2021 ja taloussuunnitelmaksi 2022- 2023 ja investointisuunnitelmaksi 2021-2025

Sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet

Sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeisiin on tehty joitakin muutoksia.

Tuloslaskelmaosan yhdeksi sitovaksi eräksi on määritelty rahoitustuottojen ja -kulujen netto. Aiemmin vastaava sitova erä oli korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Investointiosassa tekniselle lautakunnalle on annettu mahdollisuus sitoa taloussuunnitelma- ja investointivuotta edeltävää vuonna seuraavan vuoden määrärahaa enintään 500 000 euroa Tilakeskuksen peruskorjausinvestointihankkeiden kilpailutusta varten. Vastaava mahdollisuus on ollut aiemmin kunnallistekniikan investointien osalta. Tarkoitus on, että hankkeet ehditään valmistella, suunnitella ja toteuttaa aiempaa paremmin.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitoviksi eriksi on määritelty antolainauksen

muutokset, joka muodostuu antolainasaaisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta. Tämä muotoilu vahvistaa aiempaa periaatetta nettomuutoksista sitovana eränä, mutta huomioi aiempaa paremmin lyhytaikaisen rahoituksen.

Talousarvion seuranta- ja raportointiosiossa esitetään muutosta, jonka mukaan osavuositarkastuksia tehtäisiin vain yksi, tammi-kesäkuulta. Muutoksen taustalla on sekä kaupungin ulkopuolelta tulevia paineita että sisäisiä kehittämistarpeita. Valtiollinen Kuntatietohankkeen mukainen taloustietojen raportointi Valtiokonttorille on huomattavan työläs ja raportointisykli perustuu kolmen kuukauden jaksoihin. Nykyisen kaupunkiorganisaation oma toiminta painottuu sivistystoimeen, jonka seuranta puolivuotisraportointi palvelee paremmin kuin keskelle kevättä tai syksyä päättyviin raportointikausiin perustuva raportointi. Lisäksi tällä hetkellä osavuositarkastusraportointi ja talousarvion laadinta ovat ajallisesti päällekkäin ja on etua siitä, että raportoinnin tietoja voidaan paremmin hyödyntää talousarvion laadinnassa. Raportoinnin ja talousarviolaadinnan päällekkäisyyden purkaminen vähentää myös raportoivan henkilöstön kuormitusta. Muutoksen myötä kuukausittainen raportointi taloudesta ja toimintaympäristöstä korostuu. On edelleen tarkoitus, että kaupunginhallitukselle raportoidaan säännöllisesti taloudesta. Näiden julkisten raporttien esittely kaupunginvaltuustolle on luonnollisesti mahdollista tarpeen mukaisella tavalla ja käsittelyrytillä.

Täytäntöönpano-ohjeissa on myös joitakin toimintaa ohjaavia lisäyksiä ja tarkennuksia koskien sisäistä laskutusta, arvonlisäveroa ja kaupungin toimintaa markkinoilla.

Talousarvion yhteistoiminnallinen käsittely

Talousarvioon sisältyy henkilöstön määrää vähentäviä toimia. Nämä toimet sisältyvät Kestävän talouden ohjelmaan 2020-2024, josta kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen 15.6.2020 (§ 44). Kestävän talouden ohjelman laadinta osana talousarvioprosessia sisälsi yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyivät kaupunginhallituksen päätökseen 1.6.2020 § 116. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys on käsitelty myös kaupungin yhteistyötoimikunnassa 29.10.2020.

Esitys

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että:

1. talousarvio vuodelle 2021, taloussuunnitelma vuosille 2022-2023 sekä investointisuunnitelma vuosille 2021-2025 hyväksytään;
2. valtuusto vahvistaa tilivelvolliset viranhaltijat vuodelle 2021 sekä sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeet talousarviokirjan mukaisesti;
3. esitys kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteista hyväksytään; ja
4. kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedokseen talousarviomääräraharauksiin liittyvät valtuustoaloitteet ja niihin liittyvät vastaukset.

Kaupunginhallitus oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan muita kuin sitovia määrärahoja ja tavoitteita koskevia täydennyksiä ja korjauksia.

Päätös

Leena Meri teki talousarvion kohtaan 'Perusopetus' seuraavan muutosesityksen: *"Poistetaan 50.000 euroa maahanmuuttajien oman äidinkielen opetus. Ei ole lakisääteinen tehtävä. Kodin tehtävä on tuoda lapselle oman äidinkielen osaaminen muiden kuin kotimaisten virallisten kielten osalta. Säästökohde."*

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Leena Meri teki talousarvion kohtaan 'Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta' seuraavan muutosesityksen: *"Hyvinkää irtisanoo ELY:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen pakolaisten säännönmukaisen ottamisesta kuntaan niin pian kuin se on mahdollista sopimusehtojen mukaan. Tavoitteena on ettei uusia pakolaisia oteta tulevina vuosina tiukan taloudellisen tilanteen*

vuoksi. Kyseessä on pitkän ajan säästötavoite poistaa ei lakisääteisiä tehtäviä sekä vähentää haitallisen maahanmuuton aiheuttamia kulurasituksia Hyvinkään taloudessa."

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää
p. 019 459 11*

© 2019 Hyvinkään kaupunki

